

URZĄD STATYSTYCZNY W LUBLINIE
STATISTICAL OFFICE IN LUBLIN

ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP*

2013

ROK XXXVIII LUBLIN

YEAR XXXVIII LUBLIN

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Krzysztof Markowski

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Waldemar Dymek

Jerzy Greszta

Zofia Kurlej

Elżbieta Łoś

Andrzej Matacz

Aneta Olszewska-Welman

Kazimierz Tucki

Paweł Wroński

Redakcja, tłumaczenia i skład komputerowy
— Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Editing, translation and setting
— *Lublin Centre for Regional Surveys*

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1895-6017

PRZEDMOWA

Szanowni Państwo, z przyjemnością oddaję do rąk Państwa przygotowane przez zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie kolejne - trzydzieste ósme wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego”.

Wprowadzeniem do Rocznika są tablice przeglądowe przedstawiające ogólny obraz województwa na tle kraju w 2012 r. oraz najistotniejsze dane w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005-2012. Zasadniczą część publikacji stanowią 23 działy tematyczne prezentujące zarówno społeczną, jak i gospodarczą sytuację województwa. Poprzedzono je uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie kartogramów i wykresów.

Rocznik poza wydaniem książkowym, dostępny jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lublin/> oraz na płycie CD w postaci plików w formacie .pdf i .xls. Natomiast Czytelnicy zainteresowani danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa mogą je znaleźć w publikacji pt. „Województwo Lubelskie 2013 - Podregiony, Powiaty, Gminy”, która stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika. Szczegółowe informacje z poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych dostępne są również w Urzędzie Statystycznym oraz na stronach internetowych GUS w Banku Danych Lokalnych.

Mam nadzieję, iż publikacja ta pozwoli użytkownikom informacji statystycznych zapoznać się z podstawowymi zjawiskami i faktami, jak również będzie przydatna dla wielu pogłębionych ocen, analiz i porównań dotyczących procesów społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz zmian w środowisku przyrodniczym, jakie zaistniały w województwie lubelskim w ostatnim okresie. Korzystając z okazji pragnę także podziękować wszystkim osobom i instytucjom za cenne uwagi i wnioski, a przede wszystkim tym, którzy wzbogacili naszą publikację dostarczając dane z zakresu swojej działalności.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie
Krzysztof Markowski
dr Krzysztof Markowski

Lublin, grudzień 2013 r.

PREFACE

Ladies and Gentlemen, I am pleased to present the thirty-eight edition of the "Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship" prepared by employees of the Statistical Office in Lublin.

The review tables containing comprehensive set of information on lubelskie voivodship on the background of the country in 2012 and the most important data in years 2000, 2005-2012 are presented at the beginning of the publication.

Detailed statistical data have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Presented statistical information has been enriched with maps and charts.

This Yearbook, apart from printed edition is also available at website of the office <http://www.stat.gov.pl/lublin/> and on CD-ROM as Acrobat Reader and Ms Excel. At the same time we encourage the Readers who are interested in data for the basic units of territorial division of voivodship to study our publication "Lubelskie Voivodship 2013 - Subregions, Powiats, Gminas" which can be treated as a complementary source of information of the presented Yearbook. Detailed information on particular socio-economic areas is available in the Statistical Office in Lublin and at the CSO Internet website in Local Data Bank.

I hope the publication will allow the statistical information users to get to know basic phenomena and facts and it will be useful for various evaluations, analyses and comparisons of social, economic and cultural processes and environmental changes which have recently taken place in the Lubelskie voivodship. Presenting Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship I would sincerely like to thank all persons and institutions for their valuable comments, suggestions and their assistance in providing data which have contributed to enriching the content of this publication.

*Director
Statistical Office
in Lublin*

Krzysztof Markowski
Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, December 2013

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Spis tablic i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2012 r. ....
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005–2012) .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność. Wyznania religijne .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania .....
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .....
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport i łączność .....
XVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

Preface	3—4
List of tables and graphs	6—21
Symbols. Abbreviations	22—23
General notes	24—29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the coun- try in 2012</i>	30— 35
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005–2012)</i>	36— 53

CHAPTERS

<i>Geography</i>	54— 55
<i>Environmental protection</i>	56— 78
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	79— 84
<i>Public safety. Justice</i>	85— 91
<i>Population. Religious denominations</i>	92—126
<i>Labour market</i>	127—166
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	167—180
<i>Household budgets</i>	181—189
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	190—206
<i>Education</i>	207—237
<i>Health care and social welfare</i>	238—253
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	254—272
<i>Science and technology. Information society</i>	273—287
<i>Prices</i>	288—291
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	292—320
<i>Industry and construction</i>	321—333
<i>Transport and communications</i>	334—341
<i>Trade and catering</i>	342—347
<i>Finances of enterprises</i>	348—362
<i>Public finance</i>	363—371
<i>Investments. Fixed assets</i>	372—380
<i>Regional accounts</i>	381—385
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	386—397

Strona
Page

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location .....</i>	1	54
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders .....</i>	2	54
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations .....</i>	3	55
Temperatury powietrza (1971-2012)	<i>Air temperatures (1971-2012) .....</i>	4	55
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971-2012)	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971-2012) .....</i>	5	55
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	56
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2010, 2013)	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2010, 2013) .....</i>	1 (6)	63
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (7)	64
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (8)	65
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (9)	65
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (10)	66
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (11)	66
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2012 .....</i>	7 (12)	67
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (13)	67
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (14)	68
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (15)	68
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (16)	69
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (17)	70
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (18)	71
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012 .....</i>	14 (19)	72
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (20)	72

		Tablica Table	Strona Page
Parki narodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>National parks (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (21)	73
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	17 (22)	73
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Scenic parks (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	18 (23)	74
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nature monuments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	19 (24)	74
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	20 (25)	75
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	21 (26)	76
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2010, 2011, 2012)	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (27)	78
Wpływ z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	23 (28)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	79
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (29)	81
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012 .....</i>	2 (30)	81
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2012 ....</i>	3 (31)	82
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012 .....</i>	4 (32)	82
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	5 (33)	84
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	85
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (34)	87
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (35)	89
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Incoming cases in common courts (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (36)	89
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (37)	90
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (38)	91
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (39)	91
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	92
Ludność (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (40)	98
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (41)	98
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population by sex and (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (42)	100

	Tablica Table	Strona Page
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (43) 100
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (44) 101
Mediana wieku ludności według płci (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Median population age by sex (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (45) 101
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011) .....</i>	7 (46) 102
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011)	<i>Population aged 13 and more by education level (2002, 2011) .....</i>	8 (47) 103
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznej w 2011 r.	<i>Population by structure of national-ethnic identity in 2011 .....</i>	9 (48) 104
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	<i>Population by main source (2002, 2011) .....</i>	10 (49) 104
Gospodarstwa domowe według liczby osób (2002, 2011)	<i>Households by number of persons (2002, 2011) .....</i>	11 (50) 105
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego (2002, 2011)	<i>Households by family composition (2002, 2011) .....</i>	12 (51) 105
Osoby niepełnosprawne według płci i miejsca zamieszkania (2002, 2011)	<i>Disabled persons by sex and place of residence (2002, 2011) .....</i>	13 (52) 106
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (53) 106
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (54) 107
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012 .....</i>	16 (55) 108
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012 .....</i>	17 (56) 110
Małżeństwa zawarte wyznaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	18 (57) 111
Separacje orzeczone według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Separations adjudicated by age of spouses at the moment of filling petition for a separation in 2012 .....</i>	19 (58) 111
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Separations adjudicated by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	20 (59) 112
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2012 .....</i>	21 (60) 113
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (61) 114
Urodzenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Births (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	23 (62) 115
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	24 (63) 115
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	25 (64) 116
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	26 (65) 117
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011) ..</i>	27 (66) 118
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	28 (67) 120
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2011).....</i>	29 (68) 121
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	30 (69) 121
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	31 (70) 122

	Tablica Table	Strona Page
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	32 (71) 122
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	33 (72) 123
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	34 (73) 124
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	35 (74) 125
Niektóre wyznania religijne w 2012 r.	<i>Selected religious denominations in 2012 .....</i>	36 (75) 126
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 127
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of census in 2011 .....</i>	1 (76) 138
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of census in 2011 .....</i>	2 (77) 140
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2011, 2012)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (78) 141
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis .....</i>	4 (79) 142
Pracujący	<i>Employment</i>	
Pracujący (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (80) 143
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (81) 144
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (82) 145
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Full- and part-time employment (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (83) 146
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hires (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (84) 147
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Terminations (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (85) 148
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (86) 149
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated in 2012 .....</i>	12 (87) 150
Bezrobocie	<i>Unemployment</i>	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (88) 152
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (89) 153
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (90) 153

	Tablica Table	Strona Page	
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (91)	155
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Labour Fund expenditures (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	17 (92)	155
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	18 (93)	156
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	19 (94)	158
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	20 (95)	160
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	21 (96)	160
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup czynników zagrożeń (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Employment working in hazardous conditions by groups of hazardous factors (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (97)	162
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2012 .....</i>	23 (98)	163
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	24 (99)	164
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	25 (100)	165
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	26 (101)	166
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	167
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (102)	170
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average monthly gross wages and salaries by economic sectors (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (103)	171
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012 .....</i>	3 (104)	172
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012 .....</i>	4 (105)	174
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2012 .....</i>	5 (106)	176
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2012 .....</i>	6 (107)	178
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (108)	179
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (109)	180

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	181
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Households (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (110)	186
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (111)	186
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (112)	187
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (113)	188
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (114)	188
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012) ...	At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (115)	189
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	190
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2011, 2012)	Water supply and sewage systems (2010, 2011, 2012)	1 (116)	196
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (117)	197
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012)	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (118)	197
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011, 2012)	House-heating (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (119)	198
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (120)	198
Odpady komunalne (2005, 2010, 2011, 2012)	Municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (121)	199
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2011, 2012)	Liquid waste (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (122)	199
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2011, 2012)	Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (123)	199
Komunikacja miejska (2010, 2011, 2012)	Urban transport (2010, 2011, 2012)	9 (124)	200
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Generally accessible and estate green belts (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (125)	200
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Dwelling stocks (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (126)	201
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2011, 2012)...	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (127)	201
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	Housing allowances paid out in 2012	13 (128)	202
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Administration of grounds for dwellings construction (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (129)	203

	Tablica Table	Strona Page
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (130) 203
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2011, 2012)....</i>	16 (131) 204
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	17 (132) 206
Zawarte transakcje kupna-sprzedaży lokali, nieruchomości gruntowych i zabudowanych w 2012 r.	<i>Reached purchase-sale transactions of the premises, land real estates and built-up real estates in 2012 .....</i>	18 (133) 206
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 207
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	1 (134) 212
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	2 (135) 214
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	3 (136) 217
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	4 (137) 217
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Computers in schools for children and youth in in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	5 (138) 218
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	6 (139) 219
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults i(2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	7 (140) 220
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	8 (141) 221
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Special education centres, rehabilitation-education centres youth education centres and youth social therapy centres (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (142) 222
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (143) 223
Internaty i bursy dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	11 (144) 223
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	12 (145) 224
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	13 (146) 225
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	14 (147) 226
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	15 (148) 226
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	16 (149) 227

	Tablica Table	Strona Page
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	17 (150) 227
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .</i>	18 (151) 228
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	19 (152) 228
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	20 (153) 229
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	21 (254) 229
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13] .....</i>	22 (155) 230
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	23 (156) 231
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	24 (157) 231
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12)	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12) .....</i>	25 (158) 232
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Academic teachers in higher schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	26 (159) 232
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	27 (160) 233
Studia podyplomowe i studia doktoranckie (2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	28 (161) 233
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Postgraduate studies by fields of education (2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	29 (162) 234
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	30 (163) 235
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	31 (164) 235
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	32 (165) 236
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13) .....</i>	33 (166) 237
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 238
Pracownicy medyczni w 2012 r.	<i>Medical personel in 2012 .....</i>	1 (167) 244
Lekarze specjaliści w 2012 r.	<i>Specialist doctors in 2012 .....</i>	2 (168) 244
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>Out-patient health care in 2012 .....</i>	3 (169) 245
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	<i>In-patient health care in 2012 .....</i>	4 (170) 246
Szpitala ogólne w 2012 r.	<i>General hospitals in 2012 .....</i>	5 (171) 247

		Tablica Table	Strona Page
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emergency medical services and first aid (2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (172)	248
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (173)	248
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (174)	249
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (175)	249
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nurseries and children's clubs(2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (176)	250
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (177)	250
Rodzina piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (178)	250
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (179)	251
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (180)	251
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej we- dług grup mieszkańców (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (181)	252
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Social welfare benefits (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	16 (182)	253
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	254
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (183)	257
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (184)	257
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	3 (185)	258
Muzea (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museums (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (186)	258
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (187)	259
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (188)	259
Teatry i instytucje muzyczne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Theatres and music institutions (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (189)	259
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2011, 2012)	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2009, 2011, 2012)...</i>	8 (190)	260
Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Monumental facilities recorded in register of monuments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (191)	260
Kina stałe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (192)	261
Wybrane instytucje kultury dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected cultural institutions accessible to the disabled moving on wheelchairs (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	11 (193)	261
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	12 (194)	262
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	13 (195)	262

	Tablica Table	Strona Page
Turystyka		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (196)	263
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (197)	266
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki według obywatelstwa (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (198)	267
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	17 (199)	268
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012)	18 (200)	268
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2011, 2012) .	19 (201)	269
Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012)	20 (202)	270
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	21 (203)	271
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	22 (204)	272
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	273
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (205)	278
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2010, 2011, 2012)	2 (206)	279
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (207)	280
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	4 (208)	281
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	5 (209)	281
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (210)	282
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (211)	282
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	8 (212)	283
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010-2012	9 (213)	284
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	10 (214)	285
Tourism		
<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>14 (196)</i>	<i>263</i>
<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>15 (197)</i>	<i>266</i>
<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments by citizenship (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>16 (198)</i>	<i>267</i>
<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>17 (199)</i>	<i>268</i>
<i>Catering outlets in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>18 (200)</i>	<i>268</i>
<i>Hotels by category (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>19 (201)</i>	<i>269</i>
Sport		
<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012) .....</i>	<i>20 (202)</i>	<i>270</i>
<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012 .....</i>	<i>21 (203)</i>	<i>271</i>
<i>Selected sports facilities in 2010.....</i>	<i>22 (204)</i>	<i>272</i>
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
<i>General notes .....</i>	<i>x</i>	<i>273</i>
Science and technology		
<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>1 (205)</i>	<i>278</i>
<i>Employment in research and development activity by educational level (2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>2 (206)</i>	<i>279</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	<i>3 (207)</i>	<i>280</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2011, 2012] .....</i>	<i>4 (208)</i>	<i>281</i>
<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2011, 2012] .....</i>	<i>5 (209)</i>	<i>281</i>
<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	<i>6 (210)</i>	<i>282</i>
<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	<i>7 (211)</i>	<i>282</i>
<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012 .....</i>	<i>8 (212)</i>	<i>283</i>
<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010-2012 .....</i>	<i>9 (213)</i>	<i>284</i>
<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	<i>10 (214)</i>	<i>285</i>

	Tablica Table	Strona Page
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	11 (215)	286
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (216)	286
Spółczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (217)	287
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (218)	287
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	x	288
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (219)	289
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (220)	289
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (221)	291
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (222)	291
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	x	292
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2006-2010, 2011, 2012)	1 (223)	297
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2011, 2012)	2 (224)	299
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012)	3 (225)	299
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	4 (226)	300
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2009, 2010, 2011]	5 (227)	300
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (228)	302
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2011, 2012)	7 (229)	303
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006-2010, 2011, 2012)	8 (230)	304
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006-2010, 2011, 2012)	9 (231)	305
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2011, 2012)	10 (232)	306
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (233)	307
Drób (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (234)	308
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (235)	308

	Tablica Table	Strona Page
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	14 (236) 309
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	15 (237) 309
Ciągniki rolnicze (2005, 2010)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010) .....</i>	16 (238) 310
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12) .....</i>	17 (239) 310
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	18 (240) 311
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	19 (241) 312
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	20 (242) 313
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Major game species (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	21 (243) 313
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Shoot of main game species (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	22 (244) 314
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	23 (245) 314
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Forest land (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	24 (246) 315
Powierzchnia lasów	<i>Forest area .....</i>	25 (247) 316
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood .....</i>	26 (248) 317
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	27 (249) 318
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Removals (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	28 (250) 319
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	29 (251) 320
Pożary w lasach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Fores fires (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	30 (252) 320
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 321
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	1 (253) 324
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	2 (254) 325
Produkcja ważniejszych wyrobów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Production of major products (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (255) 325
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (256) 326
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (257) 327
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	6 (258) 328

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	7 (259)	328
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (260)	330
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (261)	331
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (262)	333
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	334
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	1 (263)	337
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	2 (264)	337
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	3 (265)	338
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Regular bus transport lines (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (266)	338
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (267)	339
Wypadki drogowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Road traffic accidents (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (268)	339
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2011, 2012)	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2011, 2012) .....</i>	7 (269)	340
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Basic postal services (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	8 (270)	341
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Fixed subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (271)	341
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	342
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	1 (272)	345
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	2 (273)	345
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012] .....</i>	3 (274)	346
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	4 (275)	346
Gastronomia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Catering (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	5 (276)	346
Magazyny handlowe (2005, 2010, 2011, 2012) ...	<i>Trade warehouses (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (277)	347
Targowiska (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (278)	347

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	348
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (279)	353
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (280)	355
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (281)	256
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (282)	357
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (283)	358
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (284)	360
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (285)	361
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	8 (386)	362
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	363
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (287)	366
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2012</i>	2 (288)	368
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (289)	369
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2012</i>	4 (290)	370
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2011, 2012)	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2011, 2012)</i>	5 (291)	371
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	372
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	1 (292)	376
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	2 (293)	377
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	3 (294)	378
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012]</i>	4 (295)	379
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012]</i>	5 (296)	380

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	381
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	<i>Gross domestic product (current prices) [2009, 2010, 2011] .....</i>	1 (297)	384
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2009, 2010, 2011] .....</i>	2 (298)	385
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2009, 2010, 2011)	<i>Nominal income in the households sector (2009, 2010, 2011) .....</i>	3 (299)	385
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	386
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	1 (300)	388
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method or liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	2 (301)	388
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	3 (302)	389
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	<i>Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012 .....</i>	4 (303)	389
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2012 r.	<i>State owned enterprises by legal and organizational status in 2012 .....</i>	5 (304)	389
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	6 (305)	390
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	7 (306)	391
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	8 (307)	293
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	9 (308)	394
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012) .....</i>	10 (309)	396

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2012 r.	<i>Administrative division of Lubelskie voivodship in 2012</i>	80
Podział województwa lubelskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	<i>Division of the Lubelskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS)</i>	81
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	98
Ruch naturalny ludności (2000-2012)	<i>Vital statistics (2000-2012)</i>	99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000-2012)	<i>Life expectancy at 0 age (2000-2012)</i>	99
Struktura pracujących (2005, 2010, 2012)	<i>Structure of employed persons (2005, 2010, 2012)</i>	166
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych (2005, 2010, 2012)	<i>Structure of registered unemployed persons (2005, 2010, 2012)</i>	166
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2010, 2012)	<i>Relative deviations of average wages and salaries in sections from the average wages and salaries in voivodship (2005, 2010, 2012)</i>	167
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2012)</i>	206
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2012</i>	206
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/2013	<i>Education by educational level in the 2012/13 school year</i>	207
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	320
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. (ceny stałe 2010 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2011 (constant prices 2010)</i>	320
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012]	<i>Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2012]</i>	321
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2012)	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita (2005, 2010, 2012)</i>	380
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) (2005, 2010, 2011)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) (2005, 2010, 2011)</i>	380
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	381

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ - oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 28.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 28.
- Znak * - oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
data revised.
- Znak # - oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
„Of which” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) - used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. thous.	= =	tysiąc thousand	mm	= =	milimetr millimetre
mln	=	milion million	cm	=	centymetr centimetre
zł zl	= =	złoty zloty	m	=	metr metre
szt. pcs	= =	sztuka piece	km	=	kilometr kilometre
egz	=	egzemplarz	m ²	=	metr kwadratowy square metre
kpl	=	komplet	ha	=	hektar hectare
wol. vol.	= =	wolumin volume	km ²	=	kilometr kwadratowy square kilometre
μg	=	mikrogram microgram	l	=	litr litre
g	=	gram gram	hl	=	hektolitr hectolitre
kg	=	kilogram kilogram	dm ³	=	decymetr sześcienny cubic decimetre
dt	=	decytona deciton	m ³	=	metr sześcienny cubic metre
t	=	tona tonne	dam ³	=	dekametr sześcienny cubic decametre

hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	=	punkt
kW·h	=	kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	=	tablica <i>table</i>
MW·h	=	megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	=	ustęp
GW·h	=	gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	=	i inni
TJ	=	teradżul <i>terajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	=	i tym podobne <i>and the like</i>
PJ	=	petadżul <i>petajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	=	między innymi <i>among others</i>
°C	=	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	=	na przykład <i>for example</i>
h	=	godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	=	to jest <i>that is</i>
d	=	doła	ozn. <i>i.e.</i>	=	to znaczy <i>that is</i>
24h	=	24 hours	tw.	=	tak zwany
r.	=	rok	ww.	=	wyżej wymieniony
ceg	=	cegła przeliczeniowa mate- rialów ściennych	PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
brick	=	standard brick unit expressing the quantity of wall building materials	S.A.	=	Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r	=	ton rocznie	ZOZ	=	Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
t/y	=	tonnes per year	NTS	=	Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycz- nych
art.	=	artykuł <i>article</i>	NUTS	=	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cd.	=	ciąg dalszy	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
cont.	=	<i>continued</i>	ECE	=	<i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	=	dokończenie	EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich
cont.	=	<i>continued</i>			<i>Office Statistique des Commu- nautes Européennes</i>
Lp.	=	liczba porządkowa	ONZ	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych
No.	=	<i>number</i>	UN	=	<i>United Nations</i>
Kk	=	Kodeks karny	UNESCO	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych do Spraw Oświaty, Na- uki i Kultury
kl.	=	klasa			<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organiza- tion</i>
nr (Nr)	=	numer			
No.	=	<i>number</i>			
poz.	=	pozycja			

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te powodowały brak porównywalności danych również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev.2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotów.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podsta-

- *grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

*3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *more than 49 persons.*

*4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as by institutional sectors, are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

*6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

*1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis*

wie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) z późniejszymi zmianami, w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1662), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **cen bazowej**.

of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) with later amendments, replacing the classification valid until 30 VI 2010;

- 2) *the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) with later amendments, in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by a decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622), in place of the classification used until 31 XII 2010.*

8. *Information on voivodship as well as by **urban and rural area**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area – as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i upusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego,

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

– ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,

– ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności faktycznej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzu-

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year,

2) sold production of industry:

– 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,

– 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the actually population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon

jących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za 2000, 2005 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated, unless otherwise indicated, for the years 2000 and 2005 on the basis of the Population and Housing Census 2002, but for 2000 by the administrative division valid as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011, but for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

13. *Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

14. *Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

15. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

16. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

17. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 2	

**sekcje
sections**

Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

**działy
divisions**

Produkcja skór i wyrobów skórzanych X	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* *
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem		Polska = 100
	total		Poland = 100

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	25122	8,0	Area in km ²
Powiaty	314	20	6,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2479	213	8,6	Gminas
Miasta	908	42	4,6	Towns
Miejscowości wiejskie	52577	4046	7,7	Rural localities
Sołectwa	40571	3718	9,2	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	52,4	2,1	4,0	particulates
gazowych	216513,7	5325,4	2,5	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	279	8,7	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2316	237	10,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	30	3,7	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	6272,4	5,1	Waste (during the year; excluding municipal waste) generated in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) ^b w tys. t	9580,9	346,6	3,6	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe służące (ceny bieżące):				Investment expenditures (current prices):
ochronie środowiska:				for environmental protection:
w mln zł	10127,8	536,9	5,3	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	5,4	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				for water management:
w mln zł	2787,9	114,9	4,1	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,2	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1119803	48921	4,4	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	291	226	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,8	73,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.
^a Working on sewage network. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys...	38533,3	2165,7	5,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336,4	1005,2	4,3	urban areas
wieś	15196,9	1160,4	7,7	rural areas
w tym kobiety	19884,0	1115,8	5,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	86	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	57	59	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,04	-0,62	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,17	-2,38	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	793,2	5,7	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3203,67	90,7	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	131,1	6,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	13,4	14,2	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	20325,4	7,2	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125580,6	5323,9	4,2	sewage distribution ^c
gazowej	137371,4	8203,8	6,0	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tys.	13722,8	744,9	5,4	dwellings: in thous.
na 1000 ludności	356,1	343,9	x	per 1000 population
izby: w tys.	52332,4	2851,3	5,4	rooms: in thous.
na 1000 ludności	1358,1	1316,6	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	999659,5	56819,2	5,7	usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	25942,7	26236,5	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tys.	152,9	7,2	4,7	Dwellings completed: in thous.
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,0	3,3	x	dwellings
izby	16,6	15,0	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	406,2	339,9	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
			Polska = 100 <i>Poland = 100</i>

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego
 EDUCATION^a – as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2160,9	123,1	5,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1161,7	69,1	5,9	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	10,2	4,9	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	41,4	7,1	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych	14,7	1,3	8,7	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	522,5	29,9	5,7	<i>technical secondary^e</i>
ogólnokształcących artystycznych ^f	12,8	0,7	5,7	<i>general art^f</i>
policealnych	334,3	24,7	7,4	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tys.	1216,5	63,6	5,2	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	735	707	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII
 HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII

Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ:</i>
lekarze	85025	5270	6,2	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12491	1112	8,9	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	211628	13389	6,3	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19412	1103	5,7	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	913	50	5,5	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. .	188,8	11,8	6,3	<i>Beds of general hospital in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	805	6,7	<i>Public pharmacies^l</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 207. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c-e} Łącznie z uczniami: ^c – szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ^d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e – techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ⁱ Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 240.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 207. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c-e} Including students: ^c – special job-training schools, ^d – supplementary general secondary schools, ^e – supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. ^h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. ⁱ Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^k Including master nurses. ^l See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 10 on page 240.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	590	7,2	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	6139,1	4,7	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	43	5,6	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	836,1	3,1	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	28	6,3	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	1156,9	3,1	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.:				Tourist accommodation establishments ^a in thous.:
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675,4	19,6	2,9	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	22635,4	691,3	3,1	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	14529,4	1376,9	9,5	Agricultural land in good agricultural condition ^b (as of June) in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	1027,4	9,8	sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	34,1	7,7	fallow land
uprawy trwałe	398,0	75,6	19,0	permanent crops
w tym sady	368,4	72,5	19,7	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	8,6	16,1	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,5	231,1	7,2	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów ^c (stan w czerwcu w tys. ha:				Sown area ^c (as of June) in thous. ha:
zboża	7704,3	805,0	10,4	cereals
ziemniaki	358,8	30,5	8,5	potatoes
warzywa gruntowe	151,1	17,7	11,7	field vegetables
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28543,8	2618,5	9,2	cereals
ziemniaki	8740,4	703,5	8,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553,2	539,0	11,8	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	32,5	87,8	cereals
ziemniaki	244	231	94,7	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	580,1	6,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w mln zł	1178303,6	30456,7	2,6	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	30578	14044	45,6	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w mln zł	170643,8	6941,2	4,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4428	3201	72,3	per capita in zł

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; patrz uwagi ogólne do działu "Przemysł i budownictwo", ust. 3 na str. 323.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of up to 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works; see general notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 323.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION	
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska = 100		
	total	Poland = 100		
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	280719,1	20689,1	7,4	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	95,0	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	18744,4	988,2	5 ,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178,0	156,4	4,9	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	14382	830	5,8	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d : w tys.	6177,0	291,4	4,7	Fixed main line ^d : In thous.
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	5182,0	257,7	5,0	of which standard main line per 1000 population
	160,3	134,6	x	
HANDEL – STAN w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	357289	18382	5,1	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	118	x	Population per shop
Targowiska stałe	2215	185	8,4	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e				Budgets of gminas ^e
Dochody:				Revenue:
w mln zł	78407,5	4768,3	6,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3022	2924	96,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	78491,4	4724,6	6,0	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	3025	2897	95,8	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w mln zł	22522,9	1439,6	6,4	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	868	883	101,7	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	22476,5	1393,5	6,2	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	866	855	98,6	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w mln zł	61247,0	2374,2	3,9	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	4865	4414	90,7	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	63730,8	2437,2	3,8	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	5062	4531	89,5	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w mln zł	15236,1	776,8	5,1	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	395	358	90,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w mln zł	15760,5	840,8	5,3	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	409	388	94,8	per capita in zł

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu..

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	237627,3	9851,7	4,2	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	4543	73,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	2877957,5	124563,3	4,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	57518	77,0	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	297	5,0	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1761	70	4,0	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	131	6,0	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2118	119	5,6	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1944	96	4,9	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1127	50	4,4	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	166027	4,2	<i>Entities of the national economy^b in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	123506	5898	4,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3851828	160129	4,2	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2011				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1528127	58544	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	26919	67,9	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1342386	51428	3,8	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł	96262	67241	69,9	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	934354	42820	4,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	19689	81,2	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
POWIERZCHNIA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	25114	25121	25122	25122	25122
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
2	Pobór wody - w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)	34,1	32,3	33,4	33,5	31,1
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	25,8	24,2	24,0	23,6	23,7
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,5	13,6	14,1	14,1	13,8
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,9	4,9	4,5
6	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczenia ..	96,9	97,6	97,7	97,0	97,2
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	48,4	51,0	51,9	52,6	52,1
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na tys. t: pyłowych	8,0	6,7	5,5	4,7	3,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	40,9	38,3	37,1	38,6	33,0
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,7	98,2	98,6	99,0	99,0
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,5	84,7	84,8	84,8	86,6
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłącze- niem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	168,9	205,2	194,4	203,9	177,1
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	256	155	168	173	172
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych ogółem służące: ochronie środowiska	4,6	5,2	5,2	3,5	2,7
16	gospodarce wodnej	1,5	1,3	1,6	1,3	0,6
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrod- niczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	22,7	22,8	22,7	22,7	22,7
18	na 1 mieszkańca w m ²	2584	2625	2625	2625	2367
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE						
19	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postę- powaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	54673	61358	57329	51222	50032
20	na 10 tys. ludności	248	281	264	236	231
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	61,9	66,6	68,6	68,9	69,9

a Z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Od 2010 r. dane nieporównywalne – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *e* Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Stan i ochrona środowiska” z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

a From own intakes. *b* Water withdrawal by intakes before entering the water network. *c* Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
AREA					
25122	25122	25122	25122	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
31,5	30,6	32,6	31,6	Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
24,0	24,1	23,0	24,0	exploitation of water supply network ^b	3
13,7	13,9	14,0	13,5	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
4,4	4,4	4,7	4,4	of which for industrial production	5
98,5	99,3	99,7	99,6	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
0,0	0,0	0,0	0,0	treated in % of requiring treatment	6
				untreated per 1 km ² in dam ³	7
52,8	53,0	53,3	54,9	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
				Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
3,0	2,8	2,4	2,1	particulates	9
33,0	33,0	33,8	32,6	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
98,6	98,5	98,5	98,4	particulates	11
86,5	81,6	84,2	86,0	gases (excluding carbon dioxide)	12
209,6	193,5	206,9	249,7	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
154	155	159	160	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
2,5	4,9	5,2	5,4	in environmental protection	15
0,8	1,8	1,5	1,2	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
22,7	22,7	22,7	22,7	in % of total area	17
2641	2616	2625	2633	per capita in m ²	18
PUBLIC SAFETY					
48307	47783	51471	48921	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
224	219	237	226	in absolute numbers	19
				per 10 thous. population	20
70,1	72,5	73,9	73,1	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	21

z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. *d* Ludność korzystająca środowiska", ust. 7 na str. 59. *f* Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane

comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. *d* Population connected protection", item 7 on page 59. *f* Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
LUDNOŚĆ ^a						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2206200	2179611	2172766	2166213	2161832
2	miasta	1028876	1016865	1013049	1008656	1006032
3	wieś	1177324	1162746	1159717	1157557	1155800
4	w tym kobiety	1133397	1121605	1118994	1116223	1114793
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	88	87	86	86	86
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	przedprodukcyjnym	564437	470935	456688	443768	432386
8	produkcyjnym	1287529	1348586	1352907	1356474	1359491
9	poprodukcyjnym	354234	360090	363171	365971	369955
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,67	5,93	6,20	6,84	6,83
11	Rozwydzenia na 1000 ludności	0,77	1,29	0,88	1,07	0,89
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,42	9,75	9,85	10,02	10,61
13	Zgony ^b na 1000 ludności	10,48	10,58	10,39	10,72	10,80
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,05	-0,84	-0,54	-0,70	-0,19
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,00	7,31	6,42	6,15	6,43
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
16	mężczyźni	69,1	69,9	70,3	70,2	70,2
17	kobiety	78,5	79,9	80,2	80,2	80,5
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,39	-2,24	-3,02	-2,64	-2,04
RYNEK PRACY						
Pracujący ^c (stan w dniu 31 XII):						
19	w tys.	979,1	729,6	741,4	758,0	769,3
20	w tym kobiety	485,2	347,1	350,9	355,9	359,7
21	na 1000 ludności	443,8	334,7	341,2	349,9	355,9
22	w sektorze prywatnym w %	77,6	74,0	74,3	75,2	75,9
według rodzajów działalności w %:						
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo ; rybnictwo	.	38,2	37,6	36,8	36,3
24	przemysł i budownictwo	.	18,2	18,5	18,9	18,8
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	.	17,9	18,2	18,3	18,9
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^d	.	25,7	25,7	26,0	26,0
Przeciętne zatrudnienie:						
w przemyśle:						
27	w tys.	.	90,6	91,5	93,1	95,7
28	na 1000 ludności	.	41,5	42,0	42,9	44,2
w budownictwie:						
29	w tys.	.	18,6	19,9	23,6	27,1
30	na 1000 ludności	.	8,5	9,2	10,9	12,5

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 92. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyznaczonych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy wspierająca ^Δ, „ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 92. ^b Including infant deaths. in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>POPULATION^a</i>					
2157202	2178611	2171857	2165651	Population (as of 31 XII)	1
1003920	1013036	1009175	1005207	urban areas	2
1153282	1165575	1162682	1160444	rural areas	3
1112598	1122260	1118871	1115849	of which females	4
107	106	106	106	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
86	87	86	86	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
<i>Population of age (as of 31 XII):</i>					
421829	419121	410229	402493	pre-working	7
1361161	1377527	1372171	1364563	working	8
374212	381963	389457	398595	postworking	9
6,74	6,10	5,59	5,43	Marriages per 1000 population	10
1,30	1,14	1,29	1,43	Divorces per 1000 population	11
10,61	10,38	9,82	9,78	Live births per 1000 population	12
10,95	10,56	10,57	10,40	Deaths ^b per 1000 population	13
-0,34	-0,18	-0,74	-0,62	Natural increase per 1000 population	14
4,88	4,68	4,45	4,29	Infant deaths per 1000 live births	15
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>					
70,8	71,2	71,7	72,4	males	16
80,5	81,0	81,1	81,5	females	17
-1,92	-2,25	-2,36	-2,38	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	18
<i>LABOUR MARKET</i>					
<i>Employed persons^c (as of 31 XII):</i>					
759,5	794,1	803,6	793,2	in thous.	19
357,3	384,7	388,2	386,5	of which women	20
352,1	364,5	370,0	366,3	per 1000 population	21
75,6	77,3	78,0	78,5	in private sector in %	22
<i>by kind of activities in %:</i>					
36,6	38,8	38,3	38,8	agriculture, hunting and forestry	23
18,4	17,5	17,9	17,4	industry and construction	24
				trade; repair of motor vehicles ^d ;	25
				transport and storage, accommodation and catering ^d ; information and communication	
18,5	17,9	18,0	17,6	financial and insurance activities; real estate activities and other services ^d	26
26,4	25,8	25,8	26,2	Average paid employment:	
<i>in industry:</i>					
91,3	99,5	99,3	97,4	in thous.	27
42,3	45,6	45,7	44,9	per 1000 population	28
<i>in construction:</i>					
28,1	26,4	29,6	28,1	in thous.	29
13,0	12,1	13,6	12,9	per 1000 population	30

^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

^c By actual workplace and kind of activity (since 2004). Data are compiled considering employed persons on private farms Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^d The term support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
RYNEK PRACY (dok.)						
1	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	159,7	156,8	141,8	118,1	101,6
2	2000 = 100	100,0	88,2	88,8	74,0	63,6
3	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
4	kobiety	52,4	50,0	51,7	53,1	53,1
5	w wieku do 25 lat	34,6	26,7	25,4	23,8	24,0
6	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,7	51,5	52,4	48,8	39,9
7	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	501	293	168	158	178
8	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	14,0	17,0	15,5	13,0	11,2
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
9	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zł ...	1678,50	2076,81	2173,08	2341,59	2603,71
10	2000 = 100	100,0	123,7	129,5	139,5	155,1
11	w tym: w przemyśle	.	2067,01	2157,83	2348,30	2657,77
12	w budownictwie	.	1740,54	1824,17	1949,39	2197,26
13	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	601,9	564,5	557,9	553,1	552,0
14	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	353,1	344,9	345,7	348,1	354,2
15	rolników indywidualnych	248,8	219,6	212,1	204,9	197,9
16	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
16	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecz- nych	726,42	988,02	1063,28	1100,96	1204,43
17	rolników indywidualnych ^b	596,42	749,45	792,28	803,76	849,93
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA						
18	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
18	wodociągowej	14813,7	17484,7	17940,6	18274,1	18610,8
19	kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami)	2380,4	3366,4	3652,3	3841,3	3979,1
Zużycie w gospodarstwach domowych:						
wody z wodociągów:						
20	w hm ³	60,0	57,2	59,0	58,1	57,8
21	na 1 mieszkańca w m ³	27,2	26,2	27,1	26,8	26,7
energii elektrycznej ^c w miastach:						
22	w GW·h	594,7	647,9	663,4	665,1	678,2
23	na 1 mieszkańca w kW·h	577,9	636,2	653,8	658,0	673,3
Zasoby mieszkaniowe ^d (w 2000 r. – zamieszka- ne, stan w dniu 31 XII):						
24	mieszkania w tys.	674,3	700,8	705,0	710,2	717,0
25	na 1000 ludności	305,6	321,5	324,5	328,1	331,7
26	izby na 1000 ludności	1039,5	1197,2	1210,3	1225,4	1242,9
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
27	na 1000 ludności	19232,6	23620,8	23904,2	24240,1	24624,4
28	przeciętna 1 mieszkania	62,9	73,5	73,7	73,9	74,2

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^d Na podstawie bilansów.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census this system and to benefits from the Pension Fund. ^c In 2000 excluding households, whose the main source of

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>LABOUR MARKET (cont.)</i>					
117,2	119,7	122,4	131,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	1
73,4	75,0	76,7	82,1	2000 = 100	2
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	3
49,0	49,6	50,8	49,1	women	4
25,7	24,7	23,6	22,4	up to age 25	5
31,8	32,2	39,7	41,2	out of work for longer than 1 year	6
242	166	211	140	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	7
12,9	13,1	13,2	14,2	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	8
<i>WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS</i>					
2727,67	2922,60	3066,32	3203,67	Average monthly gross wages and salaries in zł 2000 = 100	9
162,5	174,1	182,7	190,9	of which: in industry	10
2721,98	3068,17	3221,43	3396,50	in construction	11
2248,76	2356,25	2445,56	2701,85	Average number of retirees and pensioners in thous.	12
551,5	543,9	533,4	523,3	receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	13
360,8	360,3	356,6	352,3	farmers	14
190,7	183,6	176,9	170,9	Average monthly gross retirement pay and pension in zł:	15
				paid by the Social Insurance Institution	16
1316,63	1404,45	1474,64	1562,15	farmers ^b	17
902,71	947,04	979,17	1049,00		
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>					
18871,5	19402,8	19856,4	20325,4	Distribution network (as of 31 XII) in km:	18
4099,4	4432,1	4853,6	5323,9	water supply	19
				sewage (including collectors)	
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
57,4	57,2	57,7	58,1	in hm ³	20
26,6	26,2	26,6	26,8	per capita in m ³	21
				electricity ^c in urban areas:	
673,7	687,0	681,3	668,8	in GW·h	22
670,0	676,6	673,8	663,9	per capita in kW·h	23
				Dwellings stocks ^d (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	
722,6	732,8	738,6	744,9	dwellings: in thous.	24
335,0	336,3	340,1	343,9	per 1000 population	25
1257,6	1283,5	1300,0	1316,6	rooms per 1000 population	26
				usable floor space of dwellings in m ² :	
24952,2	25508,1	25872,8	26236,5	per 1000 population	27
74,5	75,8	76,1	76,3	average per dwelling	28

w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, Rentowego. *c* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the 2010. *b* Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from maintenance was income from a private farm in agriculture. *d* Based on balances.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)						
Mieszkania oddane do użytkowania:						
1	mieszkania: w tys.	3,0	5,3	4,8	5,7	7,4
2	na 1000 ludności	1,4	2,4	2,2	2,6	3,4
3	izby na 1000 ludności	5,7	11,4	10,5	12,8	16,4
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
4	na 1000 ludności	116,1	255,4	234,4	295,3	368,2
5	przeciętna 1 mieszkania	85,1	105,7	106,7	112,5	107,6
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE						
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:						
6	podstawowych ^c	195,7	156,1	148,7	141,6	136,7
7	gimnazjach	72,2	97,9	93,3	88,4	83,0
8	zasadniczych zawodowych ^d	29,1	11,2	11,6	12,1	12,4
9	liceach ogólnokształcących ^e	65,1	52,1	52,2	51,2	49,8
10	liceach profilowanych	x	13,0	10,6	7,6	5,5
11	technikach ^e	60,2 ^c	31,5	30,8	31,8	32,3
12	artystycznych ogólnokształcących ^f	x	0,9	0,8	0,8	0,8
13	policealnych	11,8	19,8	20,2	18,1	20,6
Absolwenci szkół ^b w tys.:						
14	podstawowych	73,7 ^g	28,8	29,1	25,4	25,2
15	gimnazjów	x	32,8	31,5	30,2	28,1
16	zasadniczych zawodowych ^d	11,1	3,6	3,5	3,4	3,6
17	liceach ogólnokształcących ^e	13,1	16,6	17,2	17,0	16,6
18	liceach profilowanych	x	4,5	4,0	3,0	2,3
19	technikach ^e	11,6 ^c	7,5	6,2	6,2	6,4
20	artystycznych ogólnokształcących ^f	x	0,2	0,2	0,1	0,2
21	policealnych	4,0	6,7	5,5	5,3	5,2
22	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^h (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,2	14,9	14,3	13,7	13,5
23	Studenci szkół wyższych ⁱ (stan w dniu 30 XI) w tys.	87,1	104,2	102,7	102,5	102,0
24	Absolwenci szkół wyższych ^{ik} w tys.	14,5	21,4	22,2	22,5	22,6
25	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	12,2	8,0	6,8	6,5	8,5
26	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,8	3,4	1,8	1,8	1,5
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
27	miejsca w przedszkolach w tys.	31,8	31,2	31,9	33,1	34,6
dzieci w tys.:						
28	w przedszkolach ^l	32,0	30,1	31,1	32,2	34,3
29	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	16,2	13,8	13,5	12,4	12,4
30	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	304	349	369	393	420

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1–3 na str. 207. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół szkolnego 2005/06 łącznie: ^d – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^e – z uzupełniającymi odpowiednio: ^h łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku do pracy. ⁱ Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami ^k z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 roku – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania przed

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1–3 on page 207. ^b Excluding schools for adults, except school year including: ^d – special job-training schools, ^e – supplementary schools: general secondary and technical supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 schools. ⁱ Including branch sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres in another excluding foreigners. ^k From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; see general notes pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the units performing

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>					
6,1	5,7	6,4	7,2	<i>Dwellings completed:</i>	
2,8	2,6	2,9	3,3	<i>dwellings: in thous.</i>	1
13,1	12,1	13,6	15,0	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
299,3	279,9	314,7	339,9	<i>per 1000 population</i>	4
106,2	107,7	107,7	102,5	<i>average per dwelling</i>	5
<i>EDUCATION^a</i>					
				<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
131,5	127,8	125,4	123,1	<i>primary^c</i>	6
79,1	75,3	72,3	69,1	<i>lower secondary</i>	7
12,1	11,6	10,9	10,2	<i>basic vocational^d</i>	8
47,9	46,2	43,9	41,4	<i>general secondary^e</i>	9
4,0	3,1	2,3	1,3	<i>specialized secondary</i>	10
32,3	31,5	30,3	30,0	<i>technical secondary^e</i>	11
0,8	0,8	0,8	0,7	<i>general art^f</i>	12
18,7	20,8	23,8	24,7	<i>post-secondary</i>	13
				<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>	
23,9	22,5	21,3	.	<i>primary</i>	14
27,0	25,0	24,3	.	<i>lower secondary</i>	15
3,9	3,8	3,4	.	<i>basic vocational^d</i>	16
16,2	15,7	15,0	.	<i>general secondary^e</i>	17
1,6	1,1	0,9	.	<i>specialized secondary</i>	18
7,2	7,4	7,2	.	<i>technical secondary^e</i>	19
0,2	0,1	0,1	.	<i>general art^f</i>	20
5,8	6,2	6,3	.	<i>post-secondary</i>	21
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^h (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	22
13,5	12,9	12,2	.	<i>Students of higher education institutionsⁱ (as of 30 XI) in thous.</i>	23
101,4	97,6	92,2	86,9	<i>Graduates of higher education institutions^h in thous.</i>	24
25,1	28,6	29,2	27,4	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	25
9,6	10,9	11,6	11,8	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	26
1,9	2,6	2,9	.	<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
37,2	39,2	41,6	44,4	<i>places in nursery schools in thous.</i>	27
				<i>children in thous.:</i>	
36,9	38,7	40,5	42,5	<i>in nursery schools^l</i>	28
14,3	15,0	19,1	19,2	<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	29
448	455	460	473	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	30

policealnych. *c* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *d, e* Od roku liceami ogólnokształcącymi i technikami. *f* Dające uprawnienia zawodowe. *g* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. szkolnego 2006/07; od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. "Edukacja i wychowanie", ust. 17 na str. 210. *l* Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju szkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej).

post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *d, e* Since 2005/06 secondary respectively. *f* Leading to professional certification. *g* Data include graduates of 8th and 6th grade. *h* Including school year respectively; since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as special job-training location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs; to the chapter "Education", item 17 on page 210. *l* Since 2008 including, entities excluding in division according to type, health care activities (unit the 2011 defined as health care institution).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
OCHRONA ZDROWIA ^a I POMOC SPOŁECZNA						
	Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):					
1	lekarze	5437	4622	4483	4816	5102
2	lekarze dentyści	935	915	733	1025	1056
3	pielęgniarki ^c	13243	11423	11310	11710	11829
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	55,4	50,8	50,7	50,7	52,9
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności (bez międzyoddziałowego ruchu chorych)	1683	1873	1874	1941	2077
6	Przychodnie ^e (stan w dniu 31 XII)	626	747	813	890	893
7	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	642	759	786	812	791
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	3436	2872	2764	2668	2733
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
9	lekarskie	5,5	5,9	6,3	6,7	7,1
10	stomatologiczne	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1
11	Dzieci w żłobkach ^f i klubach dziecięcych ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ..	13,7	13,8	15,7	17,2	18,5
KULTURA. TURYSTYKA						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	642	610	605	602	601
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3404	3170	3160	3132	3070
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	203	198	191	186	182
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
15	na 1000 ludności	3800	3761	3651	3505	3501
16	na 1 czytelnika	18,7	19,0	19,1	18,9	19,2
17	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
18	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^h na 1000 ludności	125	111	81	118	144
19	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII) ..	39	39	39	40	38
20	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ..	361	455	429	443	453
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	37	30	33	33	31
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,0	3,9	4,3	5,0	4,8
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	293	247	383	424	487
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
24	radiowi	221	221	191	182	169
25	telewizyjni	214	212	185	176	163
26	Baza noclegowa turystyki ⁱ (stan w dniu 31 VII)	359	331	314	307	298
27	w tym hotele	32	30	37	40	43
28	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	106	89	88	88	87
29	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	232	249	260	284	313

^a W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. ^b Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. pielęgniarstwa. ^c Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla nowo żłobkowymi. ^d Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ^e Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, noclegowych.

^a In 2012 data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security a medical and nurse practice. ^c Including master nurses. ^d Excluding day places in hospital wards; since 2008 including ^f Including nursery wards. ^g Until 2010 excluding children's clubs. ^h Data concern activity performed in voivodship area,

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
HEALTH CARE^a AND SOCIAL WELFARE					
5139	5148	5142	5270	Medical personnel ^b (as of 31 XII):	
988	976	1170	1112	doctors	1
11849	11641	11540	13389	dentists	2
				nurses ^c	3
53,2	51,8	52,0	54,7	Beds in general hospitals ^d (as of 31 XII) per 10 thous. population	4
				In-patients in general hospitals per 10 thous population (excluding inter-ward patient transfers)	5
1999	2003	2080	2202	Out-patients departments ^e (as of 31 XII)	6
949	973	1086	1103	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	7
787	793	798	805	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	8
2741	2747	2722	2690	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,8	6,6	6,9	7,0	medical	9
1,2	1,1	1,2	1,2	dental	10
18,6	18,3	22,9	25,8	Children in nurseries ^f and children's clubs ^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	11
CULTURE. TOURISM					
601	597	600	590	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	12
2990	2902	2890	2835	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	13
180	175	175	177	Public library borrowers per 1000 population	14
				Public library loans in vol.:	
3491	3430	3443	3470	per 1000 population	15
19,4	19,6	19,7	19,6	per borrower	16
0,8	0,8	0,8	0,9	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	17
104	107	109	103	Audience in theatres and music institutions ^h per 1000 population	18
46	45	46	43	Museums with branches (as of 31 XII)	19
474	435	430	386	Museum and exhibition visitors per 1000 population	20
28	29	27	28	Fixed cinemas (as of 31 XII)	21
4,4	4,5	4,1	4,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	22
540	507	584	533	Audience in fixed cinemas per 1000 population	23
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
160	156	155	155	radio	24
154	150	149	149	television	25
285	322	315	336	Tourist accommodation establishments ⁱ (as of 31 VII)	26
39	49	52	71	of which hotels	27
88	93	87	90	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	28
302	305	308	319	Tourists accommodated per 1000 population	29

łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ^c Łącznie z magistrami ródków. ^e Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna” ust. 3 na str. 238. ^f Łącznie z oddziałami łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze. ⁱ W latach 2011, 2012 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc

Agency. ^b Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is beds and incubators for newborns. ^e See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 3 on page 238. including outdoor events. ⁱ In 2011, 2012 concern establishments possessing 10 and more bed places.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO						
1	Użytki rolne ^{bc} (stan w czerwcu) w tys. ha	1682,3	1494,3	1477,9	1572,1	1587,7
2	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	97,4	97,7
3	Powierzchnia zasiewów ^{cd} (stan w czerwcu) w tys. ha	1257,0	1117,8	1124,9	1186,1	1209,0
	w tym w % :					
4	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	70,8	73,2	73,2	74,2	75,5
5	w tym: pszenica	25,7	23,6	23,3	23,0	24,7
6	żyto	13,1	8,6	7,2	7,3	7,9
7	ziemniaki	10,9	4,6	4,4	4,0	3,7
8	buraki cukrowe	3,9	4,0	3,5	3,0	2,5
	Zbiory w tys. t:					
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2185,7	2404,4	1774,6	2502,4	3014,4
10	w tym: pszenica	967,7	896,1	688,8	915,1	1135,2
11	żyto	308,7	229,5	140,3	193,3	256,7
12	ziemniaki ^e	2495,5	898,9	763,8	949,8	896,5
13	buraki cukrowe	1883,3	1738,5	1606,0	1740,9	1362,7
	Plony z 1 ha w dt:					
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,6	29,4	21,6	28,5	33,0
15	w tym: pszenica	29,9	33,9	26,3	33,5	38,0
16	żyto	18,7	23,8	17,2	22,2	26,8
17	ziemniaki ^e	182	174	155	200	202
18	buraki cukrowe	387	385	411	489	455
	Zwierzęta gospodarskie ^f :					
	bydło (stan w czerwcu):					
19	w tys. szt.	503,1	434,9	421,8	424,2	407,8
20	na 100 ha użytków rolnych ^g w szt.	29,9	29,1	28,5	27,0	25,7
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
21	w tys. szt.	1197,3	1269,3	1344,1	1289,9	1017,4
22	na 100 ha użytków rolnych ^g w szt.	71,0	84,9	90,8	82,1	64,1
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^h :					
23	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ⁱ w kg	97,9	142,2	163,5	159,3	149,3
24	mleka krowiego w l	623,4	691,5	631,0	571,8	541,5
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^h :					
25	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	289,4	385,6	335,9	296,9	270,9
26	ziemniaki w kg	20,3	16,2	14,3	15,9	17,1
27	buraki cukrowe w kg	1117,5	1163,4	1086,7	1107,4	858,3
28	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^j w kg	68,7	101,7	115,7	114,3	105,7
29	mleko krowie w l	321,6	410,8	399,3	360,7	359,3

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprawa o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 292. ^c W 2010 r. dane na przyoranie (nawozy zielone). ^e Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^f Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego,

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on area intended for ploughing (green fertilizers). ^e Since 2010 excluding kitchen gardens. ^f Concerns meat: beef, veal, pork,

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE^a AND FORESTRY</i>					
1584,3	1383,1	1437,3	1407,0	<i>Agricultural land^{bc} (as of June) in thous. ha</i>	1
97,9	98,7	98,5	97,9	<i>of which in good agricultural condition in %</i>	2
1196,2	1017,0	1062,8	1027,4	<i>Sown area^{cd} (as of June) in thous. ha</i>	3
				<i>of which in %:</i>	
76,6	75,0	75,6	74,6	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	4
25,3	25,7	28,2	27,0	<i>of which: wheat</i>	5
7,8	6,3	8,7	7,1	<i>rye</i>	6
3,5	2,8	3,4	3,0	<i>potatoes</i>	7
2,4	3,3	2,9	3,2	<i>sugar beets</i>	8
				<i>Crop production in thous. t:</i>	
2764,9	2405,0	2472,1	2448,8	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	9
1061,8	974,9	1085,6	1001,8	<i>of which: wheat</i>	10
226,5	150,5	222,4	184,1	<i>rye</i>	11
783,5	746,1	851,7	703,5	<i>potatoes^e</i>	12
1588,1	1614,2	1705,7	1732,7	<i>sugar beets</i>	13
				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
				<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	14
30,2	31,5	30,8	31,9	<i>of which: wheat</i>	15
35,0	37,2	36,2	36,1	<i>rye</i>	16
24,4	23,6	24,0	25,3	<i>potatoes^e</i>	17
189	266	238	231	<i>sugar beets</i>	18
559	479	545	524	<i>Livestock^c:</i>	
				<i>cattle (as of June):</i>	
364,1	389,1	366,3	382,7	<i>in thous. heads</i>	19
23,0	28,1	25,5	27,2	<i>per 100 ha of agricultural land^e in heads</i>	20
				<i>pigs (end of July):</i>	
936,1	1000,7	784,1	635,2	<i>in thous. heads</i>	21
59,1	72,4	54,6	45,1	<i>per 100 ha of agricultural land^b in heads</i>	22
				<i>Production per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
140,2	170,5	179,9	167,5	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^f in kg</i>	23
519,3	536,8	502,1	530,8	<i>cows' milk in l</i>	24
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>	
409,6	340,0	338,0	402,7	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	25
13,5	18,3	26,4	21,3	<i>potatoes in kg</i>	26
1002,4	1166,4	1182,0	1236,5	<i>sugar beets in kg</i>	27
97,4	128,3	128,2	124,8	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^f in kg</i>	28
331,6	366,9	360,7	393,7	<i>cows' milk in l</i>	29

dzających działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą Powszechnego Spisu Rolnego. *d* Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct page 292. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)						
1	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bcd} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,8	99,8	121,6	113,6	124,7
2	wapniowych	68,6	62,9	40,1	38,5	36,9
3	Ciągniki rolnicze na 100 ha użytków rolnych ^{bd} w szt.	8,7	11,3	.	11,9	11,2
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	559,7	572,0	574,0	576,5	576,9
5	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tys. ha	551,5	563,6	565,6	568,0	568,4
6	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,0	22,4	22,5	22,6	22,6
8	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	234,1	256,2	241,1	248,3	242,7
PRZEMYSŁ						
9	Produkcja sprzedana przemysłu: w mln zł (ceny bieżące)	.	17848,0	18494,9	25496,2	23578,5
10	rok poprzedni = 100 (ceny stałe)	.	.	104,9	130,7	92,7
11	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	104,9	137,1	127,1
12	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	196872	202203	273820	246359
13	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	8179	8502	11755	10899
BUDOWNICTWO						
14	Sprzedż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w mln zł	.	2483,9	3734,0	4066,7	5376,0
15	na 1 mieszkańca w zł	.	1138	1717	1875	2485
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII						
16	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^f : w km	1043	1021	1021	1025	1021
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1
18	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w km	18154	18158	18263	18512	18812
19	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	72,3	72,3	72,7	73,7	74,9
20	Samochody osobowe zarejestrowane ^g : w tys. szt.	534,3	642,6	693,8	752,0	827,5
21	na 1000 ludności	242,2	294,8	319,3	347,2	382,8
22	Placówki dla usług pocztowych ^h : w liczbach bezwzględnych	672	597	598	604	599
23	na 100 tys. ludności	30	27	28	28	28
24	Telefoniczne łącza główne ⁱ : w tys.	555,7	616,5	586,9	523,8	456,0
25	na 1000 ludności	251,9	282,9	270,1	241,8	210,9

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprawa o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 292. ^c W roku gospodarczym. wykonywania robót; patrz uwagi ogólne działu „Przemysł i budownictwo”, ust. 3 na str. 323. ^d Dane dotyczą sieci kolejowej ^e Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^f Dane dotyczą poczty publicznej; publicznej.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 performing works; ; see general notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 323. ^f Data concern rail infrastructure. ^g Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. ^h Data concern public post; network.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>AGRICULTURE^a AND FORESTRY (cont.)</i>					
98,1	106,8	116,6	123,0	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{b,c,d} in kg: mineral or chemical (including mixed fertilizers)	1
19,6	27,5	40,7	26,9	lime	2
11,3	12,5	.	.	Agricultural tractors per 100 ha of agricultural land ^{b,d} in units	3
582,2	585,8	587,9	588,5	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	4
573,7	577,3	579,4	580,1	Forest areas (as of 31 XII): in thous. ha	5
0,3	0,3	0,3	0,3	per capita in ha	6
22,8	23,0	23,1	23,1	Forest cover (as of 31 XII) in %	7
238,6	250,6	285,1	285,4	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	8
<i>INDUSTRY</i>					
21511,9	24536,8	28666,4	30456,7	Sold production of industry: in million zlotys (current prices)	9
89,0	115,8	110,6	104,7	previous year = 100 (constant prices)	10
113,2	131,1	152,1	159,3	2005 = 100 (constant prices)	11
235561	246670	288612	312771	per employee in zl (current prices)	12
9960	11247	13181	14044	per capita in zl (current prices)	13
<i>CONSTRUCTION</i>					
5504,0	5181,7	6030,5	6941,2	Sales of construction and assembly production ^e (current prices): in mln zl	14
2548	2375	2773	3201	per capita in zl	15
<i>TRANSPORT. COMMUNICATION – as of 31 XII</i>					
1039	1039	1041	1045	Railway lines operated – standard gauge ^f : in km	16
4,1	4,1	4,1	4,2	per 100 km ² of total area in km	17
19582	20217	21325	20689	Hard surface public roads (urban and non-urban): in km	18
78,0	80,5	84,9	82,4	per 100 km ² of total area in km	19
860,9	905,6	953,3	988,2	Registered passenger cars ^g : in thous. units	20
398,2	415,7	438,9	456,3	per 1000 population	21
603	591	569	559	Postal service offices ^h : in absolute numbers	22
28	27	26	26	per 100 thous. population	23
412,9	383,4	332,0	291,4	Fixed main line ⁱ : in thous.	24
191,4	176,0	152,9	134,6	per 1000 population	25

dających działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej, w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. i Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct on page 292. c In farming year. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Realized by construction units – by place of network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway in 2000 post offices and telecommunication service offices. i Data concern operators of the public telecommunication

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
HANDEL						
	Sprzedż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
1	w mln zł	.	17620,8	17803,2	17167,5	19564,8
2	na 1 mieszkańca w zł	.	8075	8184	7915	9043
3	Sklepy (stan w dniu 31 XII)	23088 ^a	22090	22089	20977	20119
4	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	96 ^a	99	98	103	107
FINANSE PUBLICZNE						
	Budżety gmin ^b					
	Dochody:					
5	w mln zł	1785,6	2722,9	3007,6	3300,9	3592,5
6	na 1 mieszkańca w zł	1079	1667	1847	2033	2217
	Wydatki:					
7	w mln zł	1831,3	2676,4	3093,1	3247,5	3543,3
8	na 1 mieszkańca w zł	1107	1638	1900	2000	2187
	Budżety powiatów					
	Dochody:					
9	w mln zł	768,8	839,6	912,4	985,4	1080,3
10	na 1 mieszkańca w zł	465	514	560	607	667
	Wydatki:					
11	w mln zł	774,2	857,8	981,7	982,8	1071,0
12	na 1 mieszkańca w zł	468	525	603	605	661
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
13	w mln zł	1008,6	1245,8	1430,0	1575,0	1724,4
14	na 1 mieszkańca w zł	1824	2271	2615	2890	3175
	Wydatki:					
15	w mln zł	1044,8	1265,9	1456,9	1642,3	1846,6
16	na 1 mieszkańca w zł	1889	2308	2664	3014	3400
	Budżet województwa					
	Dochody:					
17	w mln zł	235,0	302,6	466,6	561,4	644,6
18	na 1 mieszkańca w zł	107	139	215	259	298
	Wydatki:					
19	w mln zł	234,9	365,6	487,1	520,8	698,6
20	na 1 mieszkańca w zł	106	168	224	240	323

^a Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. ^b Bez dochodów i wydatków gmin

^a Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. ^b Excluding revenue and expenditure of

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>TRADE</i>					
18528,8	19188,7	22592,6	21379,9	Retail sales (current prices): <i>in mln zł</i>	1
8579	8796	10388	9859	<i>per capita in zł</i>	2
18730	16496	17420	18382	Shops (as of 31 XII)	3
115	132	125	118	Population (as of 31 XII) per shop	4
<i>PUBLIC FINANCE</i>					
				Budgets of gminas ^b	
				Revenue:	
3771,6	4341,5	4600,8	4768,3	<i>in mln zł</i>	5
2332	2646	2813	2924	<i>per capita in zł</i>	6
				Expenditure:	
3973,2	4918,0	4899,8	4724,6	<i>in mln zł</i>	7
2457	2998	2996	2897	<i>per capita in zł</i>	8
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1148,1	1441,8	1473,3	1439,6	<i>in mln zł</i>	9
710	879	901	883	<i>per capita in zł</i>	10
				Expenditure:	
1181,3	1522,6	1549,7	1393,5	<i>in mln zł</i>	11
730	928	948	855	<i>per capita in zł</i>	12
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
1809,6	1949,4	2152,9	2374,2	<i>in mln zł</i>	13
3336	3603	3991	4414	<i>per capita in zł</i>	14
				Expenditure:	
2058,8	2130,7	2345,1	2437,2	<i>in mln zł</i>	15
3796	3938	4348	4531	<i>per capita in zł</i>	16
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
989,7	752,5	851,3	776,8	<i>in mln zł</i>	17
458	345	391	358	<i>per capita in zł</i>	18
				Expenditure:	
954,3	767,2	896,8	840,8	<i>in mln zł</i>	19
442	352	412	388	<i>per capita in zł</i>	20

mających również status miasta na prawach powiatu.
gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE^a						
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w mln zł	4032,9	4347,2	4917,8	6071,2	7628,7
2	na 1 mieszkańca w zł	1827	1992	2261	2799	3526
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w mln zł	69964,9	82403,3	86403,1	92867,1	99212,7
4	na 1 mieszkańca w zł	31713	37806	39766	42871	45893
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII						
5	Ogółem: w tys.	133,9	149,0	150,6	151,5	154,6
6	na 10 tys. ludności	600	684	693	699	715
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
7	w tys.	28,7	33,2	34,1	34,4	34,4
8	1999 = 100	110,3	127,4	131,0	132,1	132,1
	w tym:					
9	spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
10	spółki handlowe	4,9	7,1	7,3	7,6	7,9
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego ..	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0
12	spółki cywilne	11,8	10,5	10,4	9,9	9,5
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
13	w tys.	105,1	115,7	116,4	117,1	120,1
14	1999 = 100	102,1	112,4	113,1	113,7	116,7
15	na 10 tys. ludności	471	531	536	541	556
RACHUNKI REGIONALNE						
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w mln zł	30303	38487	40858	45504	50297
17	na 1 mieszkańca w zł	13728	17637	18783	20979	23249
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	102,0	104,8	105,4	106,5
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w mln zł	26959	33908	35892	39808	44029
20	na 1 mieszkańca w zł	12213	15539	16500	18353	20351
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w mln zł	24383	29670	31384	33866	36645
22	na 1 mieszkańca w zł	11046	13597	14428	15614	16938
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100.	.	100,3	105,0	105,5	103,9

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących działalność gospodarczą.
^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>INVESTMENTS AND FIXED ASSETS^a</i>					
				<i>Investment outlays (current prices):</i>	1
7932,0	8288,1	10332,1	9851,7	<i>in mln zł</i>	2
3673	3799	4751	4543	<i>per capita in zł</i>	
				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	3
102579,0	108425,0	116385,7	124563,3	<i>in mln zł</i>	4
47552	49768	53588	57518	<i>per capita in zł</i>	
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII</i>					
156,2	164,1	162,1	166,0	<i>Total: in thous.</i>	5
724	753	746	767	<i>per 10 thous. population</i>	6
				<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
35,2	36,6	37,3	39,5	<i>in thous.</i>	7
135,0	140,4	143,3	151,6	<i>1999 = 100</i>	8
				<i>of which:</i>	
1,2	1,2	1,1	1,1	<i>co-operatives</i>	9
8,2	8,8	9,2	9,8	<i>commercial companies</i>	10
				<i>of which with foreign capital participation</i>	11
1,0	1,1	1,1	1,2		
9,6	9,7	9,8	9,8	<i>civil law partnerships</i>	12
				<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
121,0	127,5	124,8	126,5	<i>in thous.</i>	13
117,5	123,8	121,2	122,9	<i>1999 = 100</i>	14
561	585	574	584	<i>per 10 thous. population</i>	15
<i>REGIONAL ACCOUNTS</i>					
				<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
51154	54055	58544	.	<i>in mln zł</i>	16
23393	24778	26919	.	<i>per capita in zł</i>	17
99,3	103,8	104,7	.	<i>Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100</i>	18
				<i>Gross value added (current prices):</i>	
45459	47609	51428	.	<i>in mln zł</i>	19
20789	21823	23647	.	<i>per capita in zł</i>	20
				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
38455	40548	42820	.	<i>in mln zł</i>	21
17586	18586	19689	.	<i>per capita in zł</i>	22
101,5	103,5	101,5	.	<i>Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100</i>	23

cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
tending private farms in agricultural.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE**
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Konstantynów	52 ^o 17'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lubycza Królewska	50 ^o 15'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Stężycza	21 ^o 37'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horodło	24 ^o 08'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2 ^o 02'	226	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2 ^o 31'	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

S o u r c e: data of Voivodship Documentation Centre of Geodesy and Cartography of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	25122	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic ^a w km	1196	100,0	<i>Length of borders^a in km</i>
z Białorusią	170	14,2	<i>with Belarus</i>
z Ukrainą	296	24,7	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
mazowieckim	372	31,1	<i>mazowieckie</i>
podkarpackim	321	26,8	<i>podkarpackie</i>
podlaskim	4	0,3	<i>podlaskie</i>
świętokrzyskim	33	2,8	<i>świętokrzyskie</i>

^a Systematyczna weryfikacja przebiegu granic (pozyskiwanie bardziej szczegółowych danych).

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

^a Systematic verification of borders (gathering of more detailed data).

S o u r c e: data of Voivodship Documentation Centre of Geodesy and Cartography of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – Krągły Goraj	Lubycza Królewska	388,7	<i>Highest point – Krągły Goraj</i>
Najniżej położony punkt (brak nazwy)	Stężycza	106,6	<i>Lowest point (without a name)</i>
Najwyżej położona miejscowość – Łuszczacz	Susiec	330 – 350	<i>Highest located town – Łuszczacz</i>
Najniżej położona miejscowość – Piotrowice	Stężycza	106,6 – 110,0	<i>Lowest located town – Piotrowice</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; na podstawie mapy topograficznej w skali 1:50000.

Source: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin; on the basis of the topographic map to the scale of 1:50000.

TABL. 4. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

LATA YEARS STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>					skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		średnie ^a <i>average^a</i>					maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010	2012			
							1971–2012		
Lublin	238	7,4	7,9	8,3	8,1	8,1	35,3	-33,7	69,0
Terespol	133	7,5	8,1	8,4	8,2	8,1	35,3	-34,3	69,6

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

LATA YEARS STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Średnie roczne ^a sumy opadów w mm <i>Average total^a annual precipitation in mm</i>					Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktanta- ch ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
	1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010	2012			
						2012		
Lublin	572	575	653	614	503	3,2	1786	5,4
Terespol	512	483	616	549	544	2,8	1943	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz zbudowanie lub odbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołóstwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of

własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz o jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.); na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości przeprowadzonych badań, zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą lub nieodpowiadającą wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu na podstawie wyników badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,

underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;

- 2) *in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).*

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of water drawn from these facilities is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417 with later amendments); on the basis of results of laboratory tests conducted by the State Sanitary Inspection laboratories or other laboratories with a documented quality system of water analyses recognized by the State Sanitary Inspection.

Water supplied to the population for consumption is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree on the basis of results of physicochemical, bacteriological and organoleptic tests.

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). **Data regarding equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged in surface waters by a separate sewerage system,*

- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Mechaniczne oczyszczanie ścieków polega na poddaniu procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek

- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Until 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning **the population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates

liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. (jednolity tekst, Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach zostały zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emissions concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emissions concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emissions include organized and disorganized emissions.

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law on Waste, dated 27 IV 2001 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1 I 2002.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwienie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Przez **magazynowanie odpadów** rozumie się czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** rozumie się odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** rozumie się tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego kraj-obrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013 poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

***Recovery of waste** shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.*

***Treatment of waste** shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.*

***Waste storage** shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste disposal sites** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz

***National parks** include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.*

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

***Nature reserves** include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Natural and scenic complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such*

odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzy stanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

10. Dane o nakładach i efektach rzeczowych inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

10. Data regarding outlays and tangible effects of investments connected with environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

TABL. 1 (6). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013		2005	2013	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2012 <i>increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2012</i>	na 1000 mieszkańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	2512154	2512249	2512246	-	1150	1160	Total area^b
Użytki rolne	1790145	1778331	1763035	-4348	819	814	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1348007	1334648	1320151	-3196	617	610	<i>arable land</i>
sady	32166	32264	33581	-417	15	16	<i>orchards</i>
łąki trwałe	259205	253407	250989	-933	119	116	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	81391	79050	76112	-305	37	35	<i>permanent pastures</i>
grunty:							<i>land:</i>
rolne zabudowane	51506	58265	61081	+678	24	28	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	5899	8950	9803	-202	3	5	<i>under ponds</i>
pod rowami	11971	11747	11318	+27	5	5	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	579277	593977	604436	+1467	265	279	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	560147	572620	581002	+1765	256	268	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i za- krzewione	19129	21357	23434	-298	9	11	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierzch- niowymi	19957	19039	18857	-136	9	9	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	10326	11123	11776	-3	5	5	<i>flowing</i>
stojącymi	9631	7916	7081	-133	4	3	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbani- zowane	89526	89786	93728	+1305	41	43	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny:					0	0	<i>areas:</i>
mieszaniowe	10408	8633	10066	+576	5	5	<i>residential</i>
przemysłowe	3613	3774	4013	+62	2	2	<i>industrial</i>
inne zabudowane	4749	6238	7528	+429	2	3	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabu- dowane	1827	1748	1668	+3	1	1	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacji i wypoczynku	2345	2379	2457	+11	1	1	<i>recreational and rest</i>
komunikacyjne	65760	66370	67283	+191	30	31	<i>transport</i>
drogi	58759	59502	60414	+184	27	28	<i>roads</i>
kolejowe	6129	5925	6001	+58	3	3	<i>railway</i>
inne ^c	872	943	868	-51	0	0	<i>other^c</i>
użytki kopalne	823	644	713	+33	0	0	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	3221	4357	4677	+123	1	2	<i>Ecological areas</i>
Nieuzytki	23713	22954	22377	-98	11	10	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	6316	3805	5136	+1687	3	2	<i>Miscellaneous land^d</i>

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. ^b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).
^c Porty lotnicze, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^d Grunty przeznaczone
do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 December for 2004 and 2012, respectively. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports,
harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclamation,
unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (7). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	130	144	120	121	TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	123	111	91	73	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	31	22	25	22	mineral: I-II
III	86	48	55	43	III
IV	5	41	11	8	IV
organiczne: IV-VI.....	1	1	-	-	organic: IV-VI
Inne grunty rolne	-	27	12	48	Other agricultural land
Grunty leśne	7	6	17	10	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	43	69	59	60	Residential areas
Na tereny przemysłowe	20	6	22	22	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne .	53	35	-	9	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	4	3	10	-	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	-	-	-	Water reservoirs
Na inne cele	10	25	29	30	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABLE 3 (8). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3402	3049	3075	3127	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	3197	2846	2872	2925	devastated
zdegradowane	205	203	203	202	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	48	102	24	29	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	29	89	7	22	agricultural
leśne	19	13	17	6	forest
zagospodarowane	26	91	9	16	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABLE 4 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in per-cent	SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³			
OGÓŁEM	363,7	370,6	369,6	358,6	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem) — z ujęć własnych	117,4	113,5	120,6	113,4	31,6	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	98,2	95,6	101,2	95,3	26,6	surface
podziemne	17,4	16,2	17,7	16,7	4,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	158,4	168,0	164,0	159,0	44,3	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	87,9	89,2	85,1	86,1	24,0	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	waters: surface
podziemne	87,9	89,1	85,0	86,0	24,0	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in per cent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	341,0	348,0	351,5	340,0	100,0	TOTAL
Przemysł	114,0	111,7	118,7	111,8	32,9	Industry
w tym na cele produkcyjne	111,2	109,2	116,1	109,0	32,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	158,4	168,0	164,0	159,0	46,8	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	68,6	68,3	68,7	69,2	20,3	Exploitation of water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	7280	5789	4923	4778	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	6730	7019	7280	7251	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	154693	168003	164042	159048	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	3720	3011	4305	4634	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,5	0,5	0,9	1,0	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	154693	164992	159737	154414	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	22,9	23,5	21,9	21,3	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (12). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^b — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę <i>Population^b — in % of population using facilities — supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d:			Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	95,0	5,0	below 100
100— 1000	95,4	4,6	100— 1000
1001— 10000	99,7	0,3	1001— 10000
10001—100000	100,0	—	10001—100000
powyżej 100000	—	—	over 100000

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 57. ^b Według szacunków. ^c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę. Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a See general notes, item 4 on page 57. ^b Estimated data. ^c Providing collective water supply of the population. Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE^a I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in per-cent		
OGÓŁEM	137,3	150,0	155,7	146,2	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	86,7	99,9	106,1	97,9	67,0	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	64,6	77,3	86,2	77,8	53,2	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	50,6	50,2	49,6	48,3	33,0	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	72,7	72,7	69,5	68,4	46,8	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	70,9	72,2	69,3	68,2	46,6	treated
mechanicznie	13,5	15,2	12,4	11,7	8,0	mechanically
chemicznie ^c	2,2	1,9	2,3	2,7	1,8	chemically ^c
biologicznie	37,5	14,0	14,4	14,8	10,1	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	17,7	41,2	40,1	38,9	26,6	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	1,7	0,5	0,2	0,2	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,0	0,5	0,2	0,2	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,7	—	—	0,0	0,0	discharged through sewerage system

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. ^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. ^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 9 (14). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2011	2012	ENTITIES
OGÓŁEM	161	134	139	146	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczenia	80	63	64	65	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków ..	76	59	60	61	possessing wastewater treatment plants with sufficient capacity
o wystarczającej przepustowości	76	57	58	58	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości ...	–	2	2	3	not possessing wastewater treatment plants
bez oczyszczalni ścieków	4	4	4	4	Discharging wastewater into sewerage system (not possessing wastewaters treatment plants)
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	81	71	75	81	

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
2005	83	18	7	56	2	
2010	67	18	3	44	2	
2011	67	17	4	44	2	
2012	69	17	4	46	2	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	141	60	31	47	3	
2010	140	69	23	45	3	
2011	135	66	23	44	3	
2012	137	66	23	45	3	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal^a wastewater treatment plants
2005	223	12	–	186	25	
2010	263	9	–	223	31	
2011	268	9	–	228	31	
2012	279	12	–	237	30	
Przepustowość w dam ³ /d						Capacity in dam ³ /24h
2005	362	1	–	221 ^b	140	
2010	349	0	–	77 ^b	272	
2011	350	1	–	78 ^b	271	
2012	351	1	–	79^b	271	
Ludność korzystająca ^{cd} z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem						Population connected to wastewater treatment plants ^{cd} in % of total population
2005	51,0	0,1	–	31,4	19,4	
2010	53,0	0,1	–	12,7	40,1	
2011	53,3	0,1	–	13,2	40,0	
2012	54,9	0,2	–	14,0	40,4	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 57.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment.

^c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. ^d See general notes, item 5 on page 57.

TABL. 11 (16). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	103	94	91	92	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	74	59	58	56	<i>particulates</i>
gazowych	10	9	10	10	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	46	39	33	36	<i>particulates</i>
gazów	43	34	30	35	<i>gases</i>
imisji	95	91	86	89	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń na 1 km ² w t:					<i>Emission of pollutants per km² in t:</i>
pyłowych	0,3	0,1	0,1	0,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	1,5	1,3	1,3	1,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	0,8	0,5	0,6	0,5	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	0,4	0,3	0,4	0,3	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowe	371,3	181,6	160,9	133,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	212,6	145,9	179,7	199,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,2	98,5	98,5	98,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	84,7	81,6	84,2	86,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII							
EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	230	103	108	19	47	38
TOTAL	2010	162	71	137	16	54	33
	2011	153	67	146	17	70	34
	2012	148	69	154	17	70	31
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	29	8	7	—	40	.
low	2010	34	2	4	—	37	.
	2011	33	2	4	—	55	.
	2012	33	2	9	—	55	.
średnia	2005	67	36	52	5	3	.
moderate	2010	39	28	40	3	4	.
	2011	34	25	48	3	2	.
	2012	34	23	49	3	2	.
wysoka	2005	134	59	49	14	4	.
high	2010	89	41	93	13	13	.
	2011	86	40	94	14	13	.
	2012	81	44	96	14	13	.
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h							
WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4886	3722	2305	3799	3122	1179
TOTAL	2010	3170	2633	4127	3004	3354	742
	2011	3072	2468	4854	3231	3413	802
	2012	3132	3491	4446	3731	3417	798
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	1217	275	142	—	2999	.
low	2010	538	90	136	—	2821	.
	2011	533	90	136	—	2930	.
	2012	533	90	156	—	2934	.
średnia	2005	1281	1682	624	633	80	.
moderate	2010	586	1273	619	462	124	.
	2011	511	1112	638	462	74	.
	2012	511	1092	614	462	74	.
wysoka	2005	2388	1765	1539	3166	43	.
high	2010	2046	1270	3372	2542	409	.
	2011	2028	1266	4080	2769	409	.
	2012	2088	2309	3676	3269	409	.

TABL. 13 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	83	90	89	94	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	5155,4	4860,4	5196,8	6272,4	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi	4860,4	3863,9	3157,8	3998,4	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	247,1	956,8	1788,6	2230,1	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	207,4	936,8	1782,6	2222,6	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo	47,9	39,7	250,4	43,9	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi	94,3	79,5	60,8	63,7	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	4,8	19,7	34,4	35,6	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	4,0	19,3	34,4	35,4	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo	0,9	0,8	4,8	0,7	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	14234,7	18429,7	20205,1	22628,6	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^c; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	430,3	317,9	–	–	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	132,3	104,3	112,7	136,4	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrehabilitowane (w ciągu roku)	0,1	2,5	3,0	–	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 59. ^b Na terenach własnych zakładów i obcych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 59. ^b On own plant grounds and other land. ^c On own plant grounds.

TABL. 14 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			
OGÓŁEM	6272,4	3998,4	22628,6	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalini i oczyszczaniu kopalini	4754,8	2566,8	16945,6	<i>Waste from rinsing and cleaning fossils</i>
Osady z oczyszczania i mycia buraków	111,1	105,7	–	<i>Sediments from cleaning and washing sugar beets</i>
Mieszanki popiołowo-żuźłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	192,2	107,0	4267,3	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	95,2	94,5	–	<i>Coal fly ash</i>
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	61,9	59,4	–	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>
Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	113,3	98,0	887,7	<i>Stabilized municipal waste sediments</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 59. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 59. ^b On own plant grounds.

TABL. 15 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>				w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>		na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>
OGÓŁEM	572112,7	570006,1	570005,6	570164,2	22,7	2633	TOTAL
Parki narodowe	18245,1	18247,2	18246,6	18247,4	0,7	84	<i>National parks</i>
Rezerваты przyrody	11549,5	11549,6	11549,6	11862,9	0,5	55	<i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	233594,2	233211,7	233211,7	233211,7	9,3	1077	<i>Scenic parks^b</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^b	300857,1	299152,7	299152,7	299152,7	11,9	1381	<i>Areas of protected landscape^b</i>
Stanowiska dokumentacyjne	4,5	7,1	7,1	11,3	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	768,8	768,8	768,8	768,8	0,0	4	<i>Natural and scenic complexes</i>
Użytki ekologiczne	7093,5	7069,0	7069,1	6909,4	0,3	32	<i>Ecological areas</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 60. ^b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on page 60. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 16 (21). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protect- ed areas)	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected			
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM^a	2005	18245,1	12882,1	921,9		921,0
TOTAL^a	2010	18247,2	12901,0	921,9	921,0	52137,8
	2011	18246,6	12898,9	921,9	921,0	52137,8
	2012	18247,4	12899,7	921,9	921,0	52137,8
Poleski		9764,6	4798,4	116,0	115,1	14041,9
Roztoczański		8482,8	8101,3	805,9	805,9	38095,9

^a Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 17 (22). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY PRZYRODY	Obiekty Number	Powierzchnia Area		YEARS NATURE RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściłą ^a of which strictly pro- tected ^a		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2005	85	11549,5	457,7	TOTAL
	2010	85	11549,6	457,7	
	2011	85	11549,6	457,7	
	2012	86	11862,9	457,7	
Faunistyczne	12	1399,7	—	—	Fauna
Krajobrazowe	6	636,7	67,9	—	Scenic
Leśne	35	6166,1	337,4	—	Forest
Torfowiskowe	15	3134,3	—	—	Peat-bog
Florystyczne	6	153,8	50,2	—	Flora
Wodne	1	203,0	—	—	Water
Przyrody nieożywionej	3	13,0	1,2	—	Inanimate nature
Stepowe	8	156,3	1,0	—	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SCENIC PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forest	użytków rol- nych agricultural land	wód water	
w ha in ha					
OGÓŁEM	2005	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
TOTAL	2010	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2011	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2012	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
Skierbieszowski		35488,0	5173,0	29216,0	60,0
Lasy Janowskie		35095,0	27812,0	6898,0	324,0
Puszczy Solskiej		21305,0	18884,0	2394,0	27,0
Szczebrzeszyński		20209,0	5625,0	13811,0	–
Chelmski		16457,0	8125,0	5358,0	160,6
Podlaski Przełom Bugu		15511,0	3874,2	5420,6	463,1
Kazimierski		14961,0	3130,0	10039,0	441,0
Krzczonowski		12421,0	3075,0	9169,0	9,0
Strzelecki		12026,0	7488,0	2053,0	40,0
Pojezierze Łęczyńskie		11816,0	3781,0	6014,0	1182,0
Sobiborski		10000,0	8500,0	700,0	245,0
Krasnobrodzki		9390,0	5693,0	3636,0	61,0
Nadwiprzański		6261,0	2509,0	3481,0	127,0
Kozłowiecki		6121,0	5315,0	364,0	195,0
Poleski		5113,0	380,0	3500,0	765,0
Wrzelowiecki		4989,0	1916,0	2867,0	41,0
Południoworotoczański		4019,0	3100,0	727,0	52,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 19 (24). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Pojedyncze drzewa Individual trees	Grupy drzew Tree clusters	Głazy narzu- towe Erratic boul- ders	Skalki, groty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and others	Aleje Alleys
2005	1550	1095	268	50	96	41
2010	1532	1181	185	38	77	51
2011	1504	1166	177	39	74	48
2012	1513	1177	177	39	73	47

TABL. 20 (25). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	225295,3	407091,5	532852,2	536871,7	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	27203,4	62258,7	161522,7	182131,6	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	11550,4	3240,9	3738,4	7772,5	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	179444,0	296818,9	327567,4	265937,6	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	58951,6	66820,9	64396,8	64289,1	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe ...	85975,0	180878,1	233480,3	166638,5	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	17027,2	23241,1	27242,5	79929,2	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	4735,0	8607,4	3949,7	3956,2	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	674,5	90,9	460,8	727,2	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	6116,1	6301,4	12109,7	50192,2	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdegradowanych i zdegradowanych	264,0	248,9	164,3	1196,8	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	41,4	74,3	712,2	1150,5	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	137,8	9576,1	6991,5	617,0	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	58184,1	144969,4	150593,9	114885,3	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	35860,9	87833,7	80913,7	75505,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	5593,5	9327,8	9859,2	8426,6	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	7053,7	6058,9	9240,4	3724,3	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	433,8	2955,6	1521,5	9333,3	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	9242,2	38793,4	49059,1	17895,3	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/yr:</i>
pyłowych	335	13	10	–	<i>particulates</i>
gazowych	–	–	–	86	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewerage system in km for the transport of:</i>
ścieki	147,0	379,9	467,3	455,6	<i>wastewater</i>
wody opadowe	16,8	15,4	15,2	18,3	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	15	13	15	13	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	14	13	14	10	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	–	2	1	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	14	11	14	11	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1	–	–	1	<i>with increased biogene removal^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	15133	2605	3704	2935	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	14733	2605	3692	2455	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	–	475	1096	13	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	3983	2130	2608	2802	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	11150	–	–	120	<i>with increased biogene removal^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	562	3126	2154	2792	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	555	5457	3722	5297	<i>capacity in m³/24h</i>

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 21 (26). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka odpadami					Wastes management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	1	facilities
powierzchnia w ha	–	–	–	1,3	area in ha
wydajność w t/r	–	–	–	3325	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/r	20	–	–	–	Capacity of waste utilization systems ^a in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d .	8090	6898	7008	772	Capacity of water intakes ^b in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	505	1866	1166	4320	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	217,8	589,6	490,7	424,1	Water-line system in km
Pojemność zbiorników wodnych w tys. m ³	4,4	29,9	176,9	63,2	Capacity of water reservoirs in thous. m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	0,0	0,0	0,1	0,3	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	17,0	2,6	0,0	6,3	Flood embankments in km

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding municipal waste. ^b Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 22 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	61841,5	74125,2	65538,6	82054,9	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8608,0	15694,4	7789,9	9213,0	11,2	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	38025,2	39517,5	48744,7	51178,2	62,4	Wastewater management and protection of waters
Gospodarka odpadami	3662,1	7841,8	4783,3	9719,4	11,8	Waste management
Pozostałe	11546,2	11071,5	4220,6	11944,3	14,6	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (28). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	36164,7	67115,0	66761,1	65150,9	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11999,0	18105,7	20348,2	21135,2	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	19587,3	21678,2	21955,3	22347,0	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3237,2	25591,5	24007,6	21301,6	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	241,7	138,2	199,8	149,7	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	196,2	101,4	73,9	55,9	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	3,2	2,2	6,9	2,4	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management,

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2012, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),

- terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- b) terenowe organy administracji rządowej zespólonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
  - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

5. Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

- *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspect-orates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);*

- b) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
  - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

5. Self-government appeal council are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

6. Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	20	20	20	20	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	213	213	213	213	<i>Gminas</i>
miejskie	20	20	20	20	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	22	22	22	<i>urban-rural</i>
wiejskie	172	171	171	171	<i>rural</i>
Miasta	41	42	42	42	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	4122	4251	4054	4046	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	3707	3713	3714	3718	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (30). **GMINY W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2012
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>							300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	
OGÓŁEM	213	7	13	58	87	36	7	3	2
TOTAL									
Poniżej 2500	4	—	—	2	2	—	—	—	—
<i>Below</i>									
2500— 4999	73	2	2	32	29	7	1	—	—
5000— 7499	70	1	—	14	38	13	4	—	—
7500— 9999	23	—	—	5	10	7	1	—	—
10000— 14999	20	1	—	3	6	5	1	3	1
15000— 19999	9	1	4	—	1	2	—	—	1
20000— 39999	8	2	3	1	—	2	—	—	—
40000— 99999	5	—	4	1	—	—	—	—	—
100000—199999	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200000 i więcej	1	—	—	—	1	—	—	—	—
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km².

^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL	24	3	—	1	1	7	7	4	1
Poniżej 50000 ..... <i>Below</i>	3	—	—	—	—	2	1	—	—
50000— 74999	10	3	—	—	1	4	2	—	—
75000— 99999	4	—	—	—	—	—	3	1	—
100000— 149999	6	—	—	—	—	1	1	3	1
150000— 199999	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200000 i więcej ..... <i>and more</i>	1	—	—	1	—	—	—	—	—

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

*COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES**IN 2012*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	3189	100	408	33	TOTAL
w tym kobiety	682	26	64	6	<i>of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	92	3	5	—	18—29 years
30—39	481	14	47	3	30—39
40—49	961	22	93	7	40—49
50—59	1162	36	174	13	50—59
60 lat i więcej	493	25	89	10	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2012 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2012 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	853	85	299	30	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	1338	13	102	3	<i>Post-secondary and secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	831	2	6	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	167	–	1	–	<i>Lower secondary and primary</i>
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	151	33	179	22	<i>Managers</i>
Specjaliści	504	35	92	9	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel ...	306	5	30	–	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi	206	13	29	–	<i>Clerical support workers</i>
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	268	4	22	–	<i>Service and sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1243	–	44	2	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	196	2	3	–	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	136	2	1	–	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	65	1	–	–	<i>Elementary occupations</i>
Sily zbrojne	19	–	1	–	<i>Armed forces occupations</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 79; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b See general notes, item 3 on page 79; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (33). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE <i>AVERAGE EMPLOYMENT</i>					
OGÓŁEM	19925	23469	22915	22826	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	7822	7906	7736	7749	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	12053	15515	15123	15022	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	8370	10125	9577	9515	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2818	3722	3784	3662	<i>powiats</i>
województwo	865	1668	1762	1845	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł <i>AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł</i>					
OGÓŁEM	2699,70	3583,33	3796,69	3880,87	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3074,10	4152,54	4357,85	4380,32	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	2447,11	3280,54	3500,09	3613,82	<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	2551,27	3291,94	3547,43	3668,20	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2069,06	3062,86	3196,60	3245,95	<i>powiats</i>
województwo	2670,87	3695,09	3892,99	4063,74	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 168.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 168.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne: o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, – zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented: concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice, concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in com-

postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

6. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

8. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach leczenia psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

9. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

10. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

menced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

6. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

8. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-16,
  - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

9. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

10. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	61358	47783	51471	48921	T O T A L
w tym w miastach	39790	29672	32676	30111	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	1752	1458	1541	1419	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	50	41	48	29	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	696	610	641	651	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bóje lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	922	696	719	624	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	13976	10207	10856	10384	Against public safety and safety of transport – Art. 163–180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a § 1 i 2kk	13030	9392	10055	9498	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	2164	1606	1590	1680	Against freedom, freedom conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	242	191	225	240	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
w tym zgwałcenie – art. 197 kk	118	81	100	95	of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	2847	3149	3132	2857	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	2183	1818	1793	1708	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	75	130	201	133	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^a	1194	1400	1490	1560	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code^a
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	143	217	274	259	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	305	256	221	224	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	491	507	567	578	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	241	394	411	587	Corruption – Art. Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (34). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
*ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1950	1983	2144	2122	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	258	289	256	240	Against public order– Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumen- tów – art. 270–277 kk	3202	1435	1533	1422	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk	30519	21394	23814	22117	Against property – Art. 278–295 Criminal Code
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 278 kk	11076	7533	7996	8284	Property theft – Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu	650	167	199	237	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	236	180	197	145	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk	9740	5419	5786	5472	Burglary – Art. 279 Criminal Code
Rozbój – art. 280 kk	1547	686	615	518	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	88	50	50	53	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk ...	204	108	147	183	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2112	2460	3359	2347	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^a	583	441	480	427	Against economic activity – Art. 296– 309 Criminal Code ^a
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	590	1031	842	712	Against money and securities trading – Art. 310–315 kk Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
o wychowaniu w trzeźwości i przeciw- działaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012, poz. 1356)	173	53	28	30	on Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)
o prawie autorskim i prawach pokrew- nych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmia- nami)	232	61	56	186	on Copyright and Related Laws (uni- form text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
o przeciwdziałaniu narkomanii – usta- wy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	1414	1888	2177	2268	on Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dat- ed 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	220	395	360	366	Treasury crimes - Penal Fiscal Code
w tym akcyza	186	370	344	298	of which excise

^a Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.
Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (35). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	66,6	72,5	73,9	73,1	TOTAL
w tym przestępstw ^a :					of which of crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	87,0	89,6	89,7	87,9	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,4	99,4	99,5	99,4	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,9	96,5	94,8	95,8	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	90,9	89,0	91,2	92,5	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	100,0	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	92,0	90,8	92,5	90,2	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	38,9	48,5	52,3	49,9	Against property

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 87.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 87.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **WPLYW SPRAW^a DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of first instance					
OGÓŁEM	450617	1262187	2453299	2757789	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	116001	32238	32687	30480	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		25945	24212	31197	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a ...		75675	80661	76765	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	226462	989970	1964566	2216230	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	143830	153002	174490	163826	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	58271	68169	64081	65771	Family
Z zakresu prawa pracy	13139	3023	3644	5785	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	2111	1222	1878	1478	Related to social security law
Gospodarcze ^c	12830	42866	255469	304807	Commercial law ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

TABL. 3 (36). **WPLYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal</i>					
O G Ó Ł E M	40784	39626	39762	46778	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	16415	598	536	518	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		18770	18716	20291	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^c	12626	10995	11516	11959	<i>Cyvil^c</i>
Z zakresu prawa pracy	2443	638	576	796	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7566	6678	6672	10858	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^e	1644	1752	1746	2264	<i>Commercial law^e</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i. a., divorce).
 S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (37). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	33723	26503	25462	25815	T O T A L
w tym mężczyźni	31471	24602	23569	23831	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2787	2303	2098	2199	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	42	47	36	33	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1707	1135	1071	1095	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komuni- kacji	12548	9150	9180	9126	Against safety of transport
w tym za prowadzenie pojazdu na dro- dze w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	11818	8659	8716	7772	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	981	684	577	632	Against freedom, freedom con- science and religion, sexual free- dom and morals
w tym zgwałcenie	69	63	49	53	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	2275	2423	2285	2216	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1599	1183	1188	1188	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	8792	5725	5991	6575	Against property
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy	2208	1517	1707	1954	<i>Property theft</i>
Kradzież z włamaniem	1604	851	888	1061	<i>Burglary</i>
Rozbój	907	444	355	410	<i>Robbery</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 87.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 87.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (38). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	21022	20815	20493	19764	T O T A L
O rozwód	5171	3959	3865	4218	<i>By divorce</i>
O separację	773	343	250	263	<i>By separation</i>
O alimenty	5837	7730	7163	7242	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	1550	1790	1828	1709	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	4533	3780	3696	3427	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b</i>
w związku z demoralizacją	1054	1181	1531	1460	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	2104	2032	2160	1445	<i>involving punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (39). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe	43	9	6	5	<i>State owned enterprises</i>
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	1	1	1	<i>Foreign enterprises</i>
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^b	83	91	90	91	<i>Professional organizations of farmers^b</i>
Spółdzielnie	751	751	750	761	<i>Cooperatives</i>
Spółki jawne	1145	1465	1526	1559	<i>Unlimited partnerships</i>
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	3107	4473	4855	5391	<i>Limited liability companies</i>
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c:					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c:
Stowarzyszenia ^d	2745	3738	3966	4133	<i>Associations^d</i>
Związki zawodowe	331	363	368	375	<i>Trade unions</i>
Izby gospodarcze	8	8	8	8	<i>Economic chambers</i>
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych ..	2712	18752	21686	24335	Register of Insolvent Debtors

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejestrowy w Lublinie.

^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – „Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej”. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Register Court in Lublin is register court running National Court Register in lubelskie voivodship. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
  - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

– dla lat 2000–2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),

– od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
  - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
  - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:

– for 2000–2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),

– since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010–2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. **Stan cywilny faktyczny** został określony wtórnie na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler/panna,
- żonaty/zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner/partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec/wdowa,
- rozwiedziony/rozwiedziona,
- separowany/separowana – dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty/zamężna - niepozostających w związku małżeńskim i nie tworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. **Poziom wykształcenia** ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 roku zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

3. *The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

5. *De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. based on information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.*

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (partner) (living in the same household – irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated – it is related to persons:
  - remaining in a legal separation and not creating relationships (cohabitations) with other persons,
  - legally married but not creating a marriage and not creating relationships (cohabitations) with other persons.

6. *Education level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.*

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: higher, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incomplete primary and without school education.

7. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

8. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r., rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie

7. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community.

8. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 – 20 V and for 2011 – 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,
- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, who receive: retirement pay including structural pension for farmers in 2011, pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have

mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z własności zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych w 2011 r. zaliczono osoby otrzymujące m in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

9. Przez **gospodarstwo domowe** rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinnne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

10. Osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (osoba niepełnosprawna prawnie) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (osoba niepełnosprawna tylko biologicznie).

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanego przez odpowiedni organ – w przypadku osób w wieku 16 lat i więcej lub orzeczenia o niepełnosprawności wydawanego osobom do 16 roku życia – bez orzekania o stopniu. W 2011 r. osobom w wieku 16 lat i więcej ustalano trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

11. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);

insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified in 2011 includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

9. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are distinguished:

- family (one-family, two-family, three-family and more),
- non-family (one person, multipersonal).

10. Disabled person is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (a person legally disabled) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (a person only biologically disabled).

A criterion for qualifying a given person to the group of disabled people lawfully was to have a decision on the degree of disability issued by an appropriate adjudicating body – in case of people at the age of 16 and more or certificate of disability issued to person under 16 years of age – without deciding the degree. In 2011, three levels of disability were established for persons at the age of 16 and above: substantial, moderate, light.

11. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);

- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako iloraz liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik

- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births – according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

*The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.*

Reproduction rates:

- ***total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,*
- ***gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the repro-*

reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

12.Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

13.Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

14.Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

15.Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

duction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

12.Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

13.Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

14.Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

15. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (40). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI						
OGÓŁEM	2182191	2154892	2181608	2174791	2168616	TOTAL
mężczyźni	1059642	1043528	1057770	1054493	1051314	males
kobiety	1122549	1111364	1123838	1120298	1117302	females
Miasta	1018406	1004899	1015293	1011169	1007371	Urban areas
Wieś	1163785	1149993	1166315	1163622	1161245	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII						
OGÓŁEM	2179611	2151895	2178611	2171857	2165651	TOTAL
na 1 km ²	87	86	87	86	86	per 1 km ²
mężczyźni	1058006	1042109	1056351	1052986	1049802	males
kobiety	1121605	1109786	1122260	1118871	1115849	females
na 100 mężczyzn	106	106	106	106	106	per 100 males
Miasta	1016865	1002642	1013036	1009175	1005207	Urban areas
w % ogółu ludności	46,7	46,6	46,5	46,5	46,4	in % of total population
Wieś	1162746	1149253	1165575	1162682	1160444	Rural areas
w % ogółu ludności	53,3	53,4	53,5	53,5	53,6	in % of total population

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A – 2002 census - as for the year 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (41). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
OGÓŁEM	2179611	2151895	2178611	2171857	2165621	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym ...	470935	412442	419121	410229	402493	Pre-working age
mężczyźni	241218	211224	214608	210002	205858	males
kobiety	229717	201218	204513	200227	196635	females
Miasta	201812	177390	178284	174232	171888	Urban areas
mężczyźni	103109	90674	91023	88980	87687	males
kobiety	98703	86716	87261	85252	84201	females
Wieś	269123	235052	240837	235997	230605	Rural areas
mężczyźni	138109	120550	123585	121022	118171	males
kobiety	131014	114502	117252	114975	112434	females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A – 2002 census - as for the year 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (41). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku produkcyjnym	1348586	1359223	1377527	1372171	1364563	Working age
w tym w wieku mobilnym	851284	853993	864972	862366	859430	of which of mobility age
mężczyźni	698737	714378	724858	724617	722452	males
w tym w wieku mobilnym	436629	438792	443632	442645	441528	of which of mobility age
kobiety	649849	644845	652669	647554	642111	females
w tym w wieku mobilnym	414655	415201	421340	419721	417902	of which of mobility age
Miasta	672514	658219	666491	659937	650713	Urban areas
mężczyźni	333885	333267	337888	336059	332735	males
kobiety	338629	324952	328603	323878	317978	females
Wieś	676072	701004	711036	712234	713850	Rural areas
mężczyźni	364852	381111	386970	388558	389717	males
kobiety	311220	319893	324066	323676	324133	females
W wieku poprodukcyjnym	360090	380230	381963	389457	398595	Post-working age
mężczyźni	118051	116507	116885	118367	121492	males
kobiety	242039	263723	265078	271090	277103	females
Miasta	142539	167033	168261	175006	182606	Urban areas
mężczyźni	44522	48975	49667	51356	53874	males
kobiety	98017	118058	118594	123650	128732	females
Wieś	217551	213197	213702	214451	215989	Rural areas
mężczyźni	73529	67532	67218	67011	67618	males
kobiety	144022	145665	146484	147440	148371	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM ..	62	58	58	58	59	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni	51	46	46	45	45	males
kobiety	73	72	72	73	74	females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A - z NSP'2002 - podobnie jak dla 2005 r.; B - z NSP'2011 - jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses: A - 2002 census - as for the year 2005, B - 2011 census - as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (42). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM .. TOTAL	2179611	2178611	2171857	2165651	1049802	1005207	474296	1160444	575506
0— 2 lata	62338	69207	66800	64324	32823	28819	14710	35505	18113
3— 6	86323	84899	87906	89994	45861	39916	20252	50078	25609
7—12	156670	131105	127563	125763	64684	52788	27156	72975	37528
13—15	97351	76432	73695	70734	36196	28690	14673	42044	21523
16—18	103258	88534	83548	79782	40606	33361	16775	46421	23831
19—24	230130	198754	194419	189727	97038	84355	42311	105372	54727
25—29	167143	183703	181449	176656	91216	85760	43431	90896	47785
30—34	147220	167785	168651	171182	88575	84558	42795	86624	45780
35—39	132852	150309	154095	156773	80646	75455	37872	81318	42774
40—44	138934	133365	134469	136988	69741	62860	30984	74128	38757
45—49	163487	138153	135692	133757	67299	60972	28786	72785	38513
50—54	161741	160680	155380	148363	73492	71419	32770	76944	40722
55—59	132501	156737	158152	159943	77063	82546	36805	77397	40258
60—64	88643	125685	132822	137427	63070	71356	31102	66071	31968
65—69	88226	81680	84543	92483	39761	46476	19564	46007	20197
70—74	83733	77567	76897	74370	29918	34096	13582	40274	16336
75—79	71677	68621	67360	66308	24516	28280	10615	38028	13901
80 lat i więcej... <i>and more</i>	67384	85395	88416	91077	27297	33500	10113	57577	17184

TABL. 4 (43). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	
				w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2005	41	1016865	46,7
TOTAL	2010	42	1013036	46,5
	2011	42	1009175	46,5
	2012	42	1005207	46,4
Poniżej 2000		1	1493	0,07
<i>Below</i>				
2000— 4999		14	41657	1,92
5000— 9999		7	51832	2,39
10000— 19999		8	125922	5,81
20000— 49999		8	247126	11,41
50000— 99999		3	189499	8,75
100000—199999		—	—	—
200000 i więcej... <i>and more</i>		1	347678	16,05

TABL. 5 (44). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
 Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
 As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	193	1162746	53,3
TOTAL	2010	193	1165575	53,5
	2011	193	1162682	53,5
	2012	193	1160444	53,6
Poniżej 2000		1	1749	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		87	339191	15,7
5000— 6999		58	348138	16,1
7000— 9999		30	248337	11,5
10000 i więcej		17	223029	10,3
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (45). **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36,5	37,8	38,2	38,6	TOTAL
mężczyźni	34,2	35,7	36,3	36,7	males
kobiety	38,9	40,2	40,4	40,7	females
Miasta	36,3	38,2	38,8	39,2	Urban areas
mężczyźni	33,8	35,7	36,4	36,9	males
kobiety	39,0	40,9	41,3	41,7	females
Wieś	36,6	37,5	37,8	38,1	Rural areas
mężczyźni	34,7	35,6	36,1	36,5	males
kobiety	38,7	39,6	39,6	39,9	females

TABL. 7 (46). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	1779,9	847,2	932,7	1842,5	869,3	973,2	TOTAL
Kawalerowie / Panny	500,1	246,0	254,1	518,8	239,0	279,8	<i>Single</i>
Żonaci / Zamężne	1016,7	478,4	538,3	1023,6	480,6	543,0	<i>Married</i>
Partnerzy / Partnerki	14,0	7,8	6,1	19,4	13,2	6,2	<i>Cohabitant</i>
Wdowcy / Wdowy	180,3	69,8	110,5	190,6	78,5	112,1	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	44,1	30,8	13,4	66,0	43,9	22,1	<i>Divorced</i>
Separowani / Separowane	20,3	10,5	9,8	13,9	7,4	6,5	<i>Separated</i>
Nieustalony	4,4	3,9	0,5	10,2	6,7	3,5	<i>Unknown</i>
Mężczyźni	854,2	395,3	458,9	884,2	405,0	479,3	TOTAL
Kawalerowie / Panny	286,3	127,9	158,4	300,3	127,0	173,3	<i>Single</i>
Żonaci / Zamężne	507,2	237,6	269,6	510,2	239,0	271,2	<i>Married</i>
Partnerzy / Partnerki	7,0	3,9	3,1	9,8	6,7	3,1	<i>Cohabitant</i>
Wdowcy / Wdowy	24,9	9,3	15,7	26,2	10,8	15,4	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	17,5	10,5	7,0	26,4	15,2	11,2	<i>Divorced</i>
Separowani / Separowane	9,0	4,1	4,9	6,5	3,1	3,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	2,2	2,0	0,3	4,8	3,2	1,5	<i>Unknown</i>
Kobiety	925,7	451,9	473,8	958,2	464,3	493,9	TOTAL
Kawalerowie / Panny	213,8	118,1	95,7	218,4	112,0	106,4	<i>Single</i>
Żonaci / Zamężne	509,5	240,8	268,8	513,3	241,5	271,8	<i>Married</i>
Partnerzy / Partnerki	7,0	3,9	3,1	9,6	6,5	3,1	<i>Cohabitant</i>
Wdowcy / Wdowy	155,4	60,5	94,8	164,4	67,7	96,7	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	26,6	20,3	6,3	39,7	28,7	11,0	<i>Divorced</i>
Separowani / Separowane	11,3	6,4	4,9	7,4	4,3	3,1	<i>Separated</i>
Nieustalony	2,1	1,9	0,2	5,5	3,5	1,9	<i>Unknown</i>
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie / Panny	28,1	29,0	27,2	28,2	27,5	28,7	<i>Males</i>
Żonaci / Zamężne	57,1	56,5	57,7	55,6	55,3	55,8	<i>Single</i>
Partnerzy / Partnerki	0,8	0,9	0,7	1,1	1,5	0,6	<i>Married</i>
Wdowcy / Wdowy	10,1	8,2	11,8	10,3	9,0	11,5	<i>Cohabitant</i>
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	2,5	3,6	1,4	3,6	5,1	2,3	<i>Widowed</i>
Separowani / Separowane	1,1	1,2	1,1	0,8	0,8	0,7	<i>Divorced</i>
Nieustalony	0,2	0,5	0,1	0,6	0,8	0,4	<i>Separated</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 7 (46). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a (dok.)**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a (cont.)

STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
W ODSETKACH (dok.) IN PERCENT (cont.)							
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie / Panny	33,5	32,3	34,5	34,0	31,4	36,2	Single
Żonaci / Zameżne	59,4	60,1	58,7	57,7	59,0	56,6	Married
Partnerzy / Partnerki	0,8	1,0	0,7	1,1	1,7	0,6	Cohabitant
Wdowcy / Wdowy	2,9	2,4	3,4	3,0	2,7	3,2	Widowed
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	2,1	2,7	1,5	3,0	3,8	2,3	Divorced
Separowani / Separowane	1,1	1,0	1,1	0,7	0,8	0,7	Separated
Nieustalony	0,3	0,5	0,1	0,5	0,8	0,3	Unknown
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie / Panny	23,1	26,1	20,2	22,8	24,1	21,5	Single
Żonaci / Zameżne	55,0	53,3	56,7	53,6	52,0	55,0	Married
Partnerzy / Partnerki	0,8	0,9	0,6	1,0	1,4	0,6	Cohabitant
Wdowcy / Wdowy	16,8	13,4	20,0	17,2	14,6	19,6	Widowed
Rozwiedzeni / Rozwiedzione ...	2,9	4,5	1,3	4,1	6,2	2,2	Divorced
Separowani / Separowane	1,2	1,4	1,0	0,8	0,9	0,6	Separated
Nieustalony	0,2	0,4	0,0	0,6	0,8	0,4	Unknown

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (47). **LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a**
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATION LEVEL^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym poziom wykształcenia Of which educational level				
		wyższe higher	policealne i średnie post- -secondary and second- ary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne lower secondary	podstawo- we primary

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM 2002	1849,0	173,2	574,0	373,8	x	618,2
TOTAL 2011	1892,2	305,9	594,3	364,8	100,0	397,1

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM 2002	100,0	9,4	31,0	20,2	x	33,4
TOTAL 2011	100,0	16,2	31,4	19,3	5,3	21,0

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (48). **LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ W 2011 R.^a**
POPULATION BY STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY IN 2011^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach <i>In thousands</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
Ludność ogółem	2175,7	100,00	<i>Total population</i>
Wyłącznie polska	2139,5	98,34	<i>Polish only</i>
Polska i niepolska	7,1	0,33	<i>Polish and Non-Polish</i>
Wyłącznie niepolska	3,1	0,14	<i>Non-Polish only</i>
Nieustalona ^b	26,0	1,19	<i>Unknown^b</i>

^a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. ^b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.

^a Results of the National Population and Housing Census 2011. ^b Or without national or ethnic identity.

TABL. 10 (49). **LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA ^a**
POPULATION BY MAIN SOURCE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total^b</i>	Praca <i>Work</i>			Niezarobkowe źródła <i>Non-earned source</i>			Pozostałe dochody osobno niewymienione ^f <i>Other sources of income not elsewhere specified^f</i>	Na utrzymaniu <i>Maintained persons</i>	Nieustalone źródło utrzymania <i>Unknown source of maintenance</i>	
		razem <i>total</i>	najemna <i>hired</i>	na własny rachunek ^c <i>own-account workers^c</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>					
						emerytura ^d <i>retirement pay^d</i>	renta ^e <i>pension^e</i>				zasiłki i świadczenia <i>benefits</i>

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM 2002	2199,1	695,8	451,7	244,1	654,0	328,3	241,5	37,5	–	833,4	14,8
TOTAL 2011	2175,7	787,9	558,8	229,0	581,1	412,1	130,9	38,1	44,9	668,9	91,8
Mężczyźni 2002	1068,8	372,8	228,4	144,4	273,1	124,9	107,8	21,6	–	415,3	7,0
<i>Males</i> 2011	1054,9	434,5	296,0	138,5	230,7	147,0	67,1	16,5	21,2	324,4	43,6
Kobiety 2002	1130,3	323,0	223,3	99,7	381,0	203,4	133,7	15,9	–	418,1	7,8
<i>Females</i> 2011	1120,8	353,4	262,8	90,6	350,4	265,1	63,8	21,5	23,8	344,5	48,3
Miasta 2002	1025,6	327,4	283,5	43,9	281,5	122,5	110,5	19,4	–	403,5	12,5
<i>Urban areas</i> 2011	1011,5	371,5	317,3	54,2	261,3	184,3	58,0	19,0	28,4	291,6	58,3
Wieś 2002	1173,5	368,4	168,2	200,2	372,5	205,9	131,0	18,0	–	429,9	2,3
<i>Rural areas</i> 2011	1164,2	416,4	241,5	174,8	319,8	227,8	72,9	19,1	16,5	377,3	33,6

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM 2002	100,0	31,6	20,5	11,1	29,7	14,9	11,0	1,7	–	37,9	0,7
TOTAL 2011	100,0	36,2	25,7	10,5	26,7	18,9	6,0	1,7	2,1	30,7	4,2

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. ^b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. ^{c-e} Łącznie: ^c – z dochodami z wynajmu, ^d – z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, ^e – ze świadczeniem rehabilitacyjnym, ^f W 2002 roku zaliczone do niezarobkowych źródeł.

^a Results of the Population and Housing Censuses. ^b Incomes from owning only in the position of Grand total. ^{c-e} Including: ^c – incomes from rent ^d – structural pension for farmers, ^e – rehabilitation benefit, ^f In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11 (50). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB**
HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Gospodarstwa domowe w tys. <i>Private households in thous.</i>						Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym <i>Average number of persons in household</i>
	ogółem <i>total</i>	o liczbie osób <i>by number of persons</i>					
		1	2	3	4	5 i więcej <i>5 and more</i>	
OGÓŁEM 2002	742,2	179,9	168,7	138,0	131,0	124,5	2,93
TOTAL 2011	741,6	176,7	180,7	143,0	120,1	121,1	2,92
Miasta 2002	372,0	97,9	86,2	78,1	69,2	40,6	2,70
<i>Urban areas</i> 2011	385,4	100,9	106,1	83,0	59,7	35,8	2,60
Wieś 2002	370,2	82,0	82,5	59,9	61,8	83,9	3,15
<i>Rural areas</i> 2011	356,2	75,7	74,7	60,0	60,4	85,3	3,26

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (51). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO**
HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002			2011		
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
	w tys. <i>in thous.</i>					
OGÓŁEM ..... TOTAL	742,2	372,0	370,2	741,6	385,4	356,2
Jednorodzinne ..... <i>One-family</i>	514,5	257,5	257,0	481,9	252,6	229,2
Dwurodzinne ..... <i>Two-family</i>	36,3	10,9	25,3	56,7	17,8	39,0
Trzyrodzinne i większe ..... <i>Three-family and more</i>	1,5	0,4	1,1	4,8	1,1	3,7
Nierodzinne ..... <i>Non-family</i>	189,9	103,1	86,7	198,2	113,9	84,3
jednoosobowe ..... <i>one person</i>	179,9	97,9	82,0	176,7	100,9	75,7
wielooosobowe ..... <i>multipersonal</i>	10,0	5,3	4,7	21,6	13,0	8,6

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (52). OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA ^a
 DISABLED PERSONS BY SEX AND PLACE OF RESIDENCE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total			Płeć Sex	
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	mężczyźni males	kobiety females
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS					
OGÓŁEM 2002	407,8	167,7	240,2	188,7	219,2
TOTAL 2011	311,8	147,1	164,7	141,7	170,1
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b					
OGÓŁEM 2002	185	164	205	177	194
TOTAL 2011	143	145	141	134	152

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

^a Results of the National Population and Housing Censuses.

TABL. 14 (53). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
 VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	12994	9767	648	2828	21346	23182	156	-1836	
TOTAL 2010	13302	9872	150	2483	22635	23037	106	-402	
	2011	12150	8693	130	2806	21363	22981	95	-1618
	2012	11772	8453	128	3098	21214	22562	91	-1348
Miasta 2005	6032	4285	308	1858	9410	8532	68	878	
Urban areas 2010	6163	4317	87	1646	10279	8834	54	1445	
	2011	5593	3812	84	1802	9524	8845	41	679
	2012	5296	3613	68	1981	9485	8781	40	704
Wieś 2005	6962	5482	340	970	11936	14650	88	-2714	
Rural areas 2010	7139	5555	63	837	12356	14203	52	-1847	
	2011	6557	4881	46	1004	11839	14136	54	-2297
	2012	6476	4840	60	1117	11729	13781	51	-2052

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 14 (53). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI (dok.)**
VITAL STATISTICS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemo- wła- t of which infants		
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	5,93	4,46	29,59	1,29	9,75	10,58	7,31	-0,84
TOTAL	2010	6,10	4,53	6,88	1,14	10,38	10,56	4,68	-0,18
	2011	5,59	4,00	5,98	1,29	9,82	10,57	4,45	-0,74
	2012	5,43	4,59	5,90	1,43	9,78	10,40	4,29	-0,62
Miasta	2005	5,97	4,24	30,48	1,84	9,31	8,44	7,23	0,87
Urban areas	2010	6,07	4,25	8,56	1,62	10,12	8,70	5,25	1,42
	2011	5,53	3,77	8,31	1,78	9,42	8,75	4,30	0,67
	2012	5,26	4,17	6,75	1,97	9,42	8,72	4,22	0,70
Wieś	2005	5,90	4,65	28,82	0,82	10,12	12,42	7,37	-2,30
Rural areas	2010	6,12	4,76	5,40	0,73	10,59	12,18	4,21	-1,58
	2011	5,63	4,19	3,95	0,86	10,17	12,15	4,56	-1,97
	2012	5,58	4,97	5,17	0,96	10,10	11,87	4,35	-1,77

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 15 (54). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małże- stwa zawarte Marriages contract- ed	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małże- stwami zawartymi a roz- wiązanymi ^a Difference between contracted and dis- solved marriages ^a		
		ogółem total	przez śmierć by death ^f		przez rozwód ^b by divor- ce ^b	ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages	
			męża husband	żony wife					
OGÓŁEM	2005	12994	12969	7783	2358	2828	25,2	5,5	-1284
TOTAL	2010	13302	11987	7213	2291	2483	23,2	4,8	-1102
	2011	12150	12318	7199	2313	2806	23,8	5,4	-1688
	2012	11772	12427	6930	2399	3098	24,1	6,0	-2169
Miasta	2005	6032	5746	2968	920	1858	23,9	7,7	-953
Urban areas	2010	6163	5567	2909	1012	1646	23,2	6,9	-852
	2011	5593	5711	2914	995	1802	23,6	7,4	-1423
	2012	5296	5865	2841	1043	1981	24,4	8,2	-1908
Wieś	2005	6962	7223	4815	1438	970	26,4	3,5	-331
Rural areas	2010	7139	6420	4304	1279	837	23,2	3,0	-250
	2011	6557	6607	4285	1318	1004	24,0	3,6	-265
	2012	6476	6562	4089	1356	1117	23,8	4,1	-261

^a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą.

^a After considering net international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 16 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	11772	519	4251	4626	1358	481	287	154	96
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej	96	64	31	—	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	2368	324	1695	318	27	4	—	—	—
25—29	5516	112	2113	2952	301	34	4	—	—
30—34	2235	18	346	1112	637	107	14	1	—
35—39	765	1	53	198	288	186	36	3	—
40—49	427	—	12	42	90	128	129	23	3
50—59	217	—	1	4	14	21	85	73	19
60 lat i więcej	148	—	—	—	—	1	19	54	74
<i>and more</i>									
W tym wyznaniowe ^a	8453	300	3262	3683	869	213	68	29	29
Of which church or									
religious marriages ^a									
19 lat i mniej	56	37	18	—	1	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	1753	193	1286	254	18	2	—	—	—
25—29	4421	63	1669	2470	199	17	3	—	—
30—34	1589	7	253	826	448	51	4	—	—
35—39	422	—	32	118	166	95	11	—	—
40—49	134	—	4	14	33	43	34	6	—
50—59	44	—	—	1	4	5	15	13	6
60 lat i więcej	34	—	—	—	—	—	1	10	23
<i>and more</i>									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	5296	123	1493	2341	750	263	174	94	58
TOTAL									
19 lat i mniej	23	13	10	—	—	—	—	—	—
<i>Under 20 years</i>									
20—24	764	79	532	138	13	2	—	—	—
25—29	2508	26	777	1527	159	16	3	—	—
30—34	1124	4	136	565	355	57	7	—	—
35—39	405	1	29	88	160	101	24	2	—
40—49	247	—	9	22	53	75	72	15	1
50—59	133	—	—	1	10	12	53	45	12
60 lat i więcej	92	—	—	—	—	—	15	32	45
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 16 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2012 (cont.)

MĘCZYZNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)									
W tym wyznaniowe^a	3613	65	1089	1828	469	99	32	16	15
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	9	5	4	—	—	—	—	—	—
Under 20 years									
20—24	542	44	388	101	8	1	—	—	—
25—29	1990	15	591	1266	108	8	2	—	—
30—34	772	1	88	411	245	26	1	—	—
35—39	197	—	15	44	86	44	8	—	—
40—49	61	—	3	6	18	18	13	3	—
50—59	25	—	—	—	4	2	8	7	4
60 lat i więcej	17	—	—	—	—	—	—	6	11
and more									
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	6476	396	2758	2285	608	218	113	60	38
TOTAL									
19 lat i mniej	73	51	21	—	1	—	—	—	—
Under 20 years									
20—24	1604	245	1163	180	14	2	—	—	—
25—29	3008	86	1336	1425	142	18	1	—	—
30—34	1111	14	210	547	282	50	7	1	—
35—39	360	—	24	110	128	85	12	1	—
40—49	180	—	3	20	37	53	57	8	2
50—59	84	—	1	3	4	9	32	28	7
60 lat i więcej	56	—	—	—	—	1	4	22	29
and more									
W tym wyznaniowe^a	4840	235	2173	1855	400	114	36	13	14
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	47	32	14	—	1	—	—	—	—
Under 20 years									
20—24	1211	149	898	153	10	1	—	—	—
25—29	2431	48	1078	1204	91	9	1	—	—
30—34	817	6	165	415	203	25	3	—	—
35—39	225	—	17	74	80	51	3	—	—
40—49	73	—	1	8	15	25	21	3	—
50—59	19	—	—	1	—	3	7	6	2
60 lat i więcej	17	—	—	—	—	—	1	4	12
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 17 (56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	11772	10802	184	786
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	10827	10374	68	385
<i>Single</i>				
Wdowcy	122	27	44	51
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	823	401	72	350
<i>Divorced</i>				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	5296	4755	91	450
TOTAL				
Kawalerowie	4692	4484	24	184
<i>Single</i>				
Wdowcy	74	15	23	36
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	530	256	44	230
<i>Divorced</i>				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	6476	6047	93	336
TOTAL				
Kawalerowie	6135	5890	44	201
<i>Single</i>				
Wdowcy	48	12	21	15
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	293	145	28	120
<i>Divorced</i>				

TABL. 19 (58). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2012 R. (dok.)**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT
OF FILING PETITION FOR A SEPARATION IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						60 lat i więcej and more
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	

W TYM MIASTO
OF WHICH URBAN AREAS

RAZEM ..... TOTAL	68	4	2	11	12	18	16	5
24 i mniej ..... and less	1	1	–	–	–	–	–	–
25—29	4	3	1	–	–	–	–	–
30—34	8	–	–	5	2	1	–	–
35—39	12	–	1	4	3	4	–	–
40—49	12	–	–	2	6	4	–	–
50—59	25	–	–	–	–	9	15	1
60 lat i więcej ..... and more	6	–	–	–	1	–	1	4

TABL. 20 (59). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a
W MAŁŻEŃSTWIE**
SEPARATIONS ADJUDICATED BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a
IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	648	150	130	128	TOTAL
separacje małżeństw:					separations:
Bez dzieci	83	62	51	51	Marriages without children
Z dziećmi	565	88	79	77	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	208	43	33	35	1
2	210	31	36	30	2
3	91	10	7	8	3
4 i więcej	56	4	3	4	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 22 (61). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2828	2483	2806	3098	TOTAL
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	807	944	1211	1244	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2021	1539	1595	1854	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1173	999	1094	1229	1
2	606	433	402	504	2
3	176	87	81	87	3
4 i więcej	66	20	18	34	4 and more
MIASTA	1858	1646	1802	1981	URBAN AREAS
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	576	658	820	810	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1282	988	982	1171	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	809	676	685	792	1
2	365	254	248	319	2
3	83	51	41	47	3
4 i więcej	25	7	8	13	4 and more
WIEŚ	970	837	1004	1117	RURAL AREAS
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	231	286	391	434	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	739	551	613	683	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	364	323	409	437	1
2	241	179	154	185	2
3	93	36	40	40	3
4 i więcej	41	13	10	21	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age 18.

TABL. 23 (62). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	21346	22635	21363	21214	9485	11729	Live births
chłopcy	10936	11724	10966	10647	4798	5849	males
dziewczęta	10410	10911	10397	10567	4687	5880	females
Małżeńskie	18763	19484	18190	17840	7902	9938	Legitimate
chłopcy	9651	10099	9370	8957	3990	4967	males
dziewczęta	9112	9385	8820	8883	3912	4971	females
Pozamałżeńskie	2583	3151	3173	3374	1583	1791	Illegitimate
chłopcy	1285	1625	1596	1690	808	882	males
dziewczęta	1298	1526	1577	1684	775	909	females
Urodzenia martwe	69	90	85	83	35	48	Live still births
chłopcy	30	48	41	44	17	27	males
dziewczęta	39	42	44	39	18	21	females

TABL. 24 (63). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	21346	10405	6780	2457	898	421	385
TOTAL	2010	22635	10958	7980	2404	774	255	263
	2011	21363	10296	7613	2332	709	224	189
	2012	21214	10048	7599	2385	709	259	214
19 lat i mniej		871	792	72	7	–	–	–
Under 20 years								
Under 20 years								
20—24		3879	2755	932	157	31	3	1
25—29		7645	4269	2653	524	140	39	20
30—34		5936	1741	2918	936	224	74	43
35—39		2416	429	933	638	232	98	86
40—44		449	60	88	123	77	43	58
45 lat i więcej		18	2	3	–	5	2	6
and more								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 24 (63). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	48,7	31,8	11,5	4,2	2,0	1,8
TOTAL	2010	100,0	48,4	35,3	10,6	3,4	1,1	1,2
	2011	100,0	48,2	35,6	10,9	3,3	1,0	0,9
	2012	100,0	47,4	35,8	11,2	3,3	1,2	1,0
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>		100,0	90,9	8,3	0,8	–	–	–
20–24		100,0	71,0	24,0	4,0	0,8	0,1	0,0
25–29		100,0	55,8	34,7	6,9	1,8	0,5	0,3
30–34		100,0	29,3	49,2	15,8	3,8	1,2	0,7
35–39		100,0	17,8	38,6	26,4	9,6	4,1	3,6
40–44		100,0	13,4	19,6	27,4	17,1	9,6	12,9
45 lat i więcej <i>and more</i>		100,0	11,1	16,7	–	27,8	11,1	33,3

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o niustalonej kolejności urodzenia

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 25 (64). **PŁODNOŚĆ KOBIEC I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	38,76	42,44	40,41	40,48	37,73	43,01
15–19 ^a	13,58	13,88	13,39	13,01	10,79	14,60
20–24	61,06	55,81	51,74	48,97	34,31	61,98
25–29	95,65	93,92	89,25	88,16	80,29	95,96
30–34	64,15	73,13	69,80	72,33	72,51	72,14
35–39	25,27	31,11	29,83	32,01	32,39	31,64
40–44	5,96	7,07	6,70	6,73	6,84	6,64
45–49 ^b	0,30	0,23	0,22	0,27	0,15	0,38
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,329	1,367	1,297	1,299	1,175	1,411
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,648	0,659	0,631	0,647	0,581	0,707
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,921	0,983	0,930	0,940	1,080	0,851
<i>Demographic dynamics</i>						

^{a, b} Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.

^{a, b} Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

TABL. 26 (65). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	23182	12635	10547	8532	4637	3895	14650	7998	6652
TOTAL 2010	23037	12303	10734	8834	4659	4175	14203	7644	6559
..... 2011	22981	12180	10801	8845	4703	4142	14136	7477	6659
2012	22562	11846	10716	8781	4606	4175	13781	7240	6541
0 lat years	91	53	38	40	22	18	51	31	20
1—4	20	12	8	7	5	2	13	7	6
5—9	16	11	5	5	3	2	11	8	3
10—14	22	13	9	5	3	2	17	10	7
15—19	59	43	16	19	13	6	40	30	10
20—24	114	97	17	37	30	7	77	67	10
25—29	156	123	33	61	48	13	95	75	20
30—34	193	155	38	83	64	19	110	91	19
35—39	251	195	56	112	84	28	139	111	28
40—44	329	258	71	138	96	42	191	162	29
45—49	522	386	136	231	161	70	291	225	66
50—54	967	733	234	394	268	126	573	465	108
55—59	1513	1097	416	710	473	237	803	624	179
60—64	1850	1280	570	881	563	318	969	717	252
65—69	1651	1096	555	793	500	293	858	596	262
70—74	2071	1245	826	878	526	352	1193	719	474
75—79	2957	1575	1382	1141	609	532	1816	966	850
80—84	3934	1710	2224	1357	574	783	2577	1136	1441
85 lat i więcej <i>and more</i>	5846	1764	4082	1889	564	1325	3957	1200	2757

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	1058	1188	936	844	967	734	1242	1369	1117
TOTAL 2010	1056	1163	955	870	971	780	1218	1322	1115
..... 2011	1057	1155	964	875	985	776	1215	1296	1135
2012	1040	1127	959	872	969	785	1187	1257	1118
0 lat years	429	498	360	422	459	384	435	530	340
1—4	22	26	18	17	24	10	26	27	25
5—9	15	21	10	11	13	9	19	26	10
10—14	20	23	16	11	13	9	26	29	22
15—19	43	62	24	34	45	21	50	73	26
20—24	70	117	21	50	81	19	88	147	24
25—29	87	133	38	70	109	30	104	156	46
30—34	114	176	46	99	151	46	128	201	47
35—39	162	244	74	150	224	75	172	261	73
40—44	242	374	106	222	314	133	259	421	83
45—49	387	569	203	374	553	215	399	582	192
50—54	637	975	305	535	794	315	733	1123	294
55—59	951	1431	505	861	1285	519	1048	1566	487
60—64	1369	2069	778	1258	1843	806	1487	2290	745
65—69	1864	2881	1098	1792	2686	1143	1936	3069	1052
70—74	2741	4100	1827	2555	3847	1702	2895	4308	1933
75—79	4426	6400	3275	4066	5807	3028	4686	6841	3451
80—84	7384	9927	6169	6900	8854	5939	7668	10575	6302
85 lat i więcej <i>and more</i>	16083	18257	15296	14497	16741	13715	16970	19069	16194

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
a Per 100 thous. live births

TABL. 27 (66). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN** ^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban Areas</i>	Wieś <i>Rural Areas</i>
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
OGÓŁEM 2005	1058	1188	936	844	1242
TOTAL 2010	1056	1163	955	870	1218
..... 2011	1057	1155	964	875	1215
w tym: of which:					
Choroby zakaźne i pasożytnicze ..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>	6	7	5	6	6
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy ..... of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis	2	4	1	2	3
Nowotwory ..... <i>Neoplasms</i>	227	277	179	221	231
w tym nowotwory złośliwe ..... of which malignant neoplasms	220	268	175	215	224
w tym: of which:					
nowotwór złośliwy żołądka ..... <i>malignant neoplasm of stomach</i>	10	15	6	10	11
nowotwór złośliwy trzustki ..... <i>malignant neoplasm of pancreas</i>	9	8	10	8	10
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca ..... <i>malignant neoplasm of trachea, bronchus</i>	54	86	23	51	56
nowotwór złośliwy sutka u kobiet ..... <i>malignant neoplasm of female breast</i>	11	–	22	13	10
nowotwór złośliwy szyjki macicy ..... <i>malignant neoplasm of cervix uter</i>	4	–	8	6	3
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego ..... <i>malignant neoplasm of prostate</i>	11	23	–	9	13
białaczka ..... <i>leukemia</i>	8	11	5	8	8
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odży- wienia i przemiany metabolicznej ..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	17	14	19	15	18
w tym cukrzyca ..... of which diabetes mellitus	16	14	18	15	17
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów..... <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	13	12	13	11	14

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 27 (66). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban Areas	Wieś Rural Areas
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Choroby układu krążenia ..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	523	491	554	400	631
w tym: <i>of which:</i>					
choroba nadciśnieniowa ..... <i>hypertensive diseases</i>	15	12	17	10	19
choroba niedokrwienna serca ..... <i>ischemic heart disease</i>	81	94	68	72	89
w tym ostry zawał serca ..... <i>of which acute myocardial infarction</i>	38	48	28	34	41
choroby naczyń mózgowych ..... <i>diseases of cerebrovascular</i>	106	93	119	80	130
miażdżyca ..... <i>atherosclerosis</i>	144	102	184	100	182
Choroby układu oddechowego ..... <i>Diseases of the respiratory system</i>	53	70	38	41	64
Choroby układu trawiennego ..... <i>Diseases of the digestive system</i>	41	50	32	41	40
w tym zwłóknienie i marskość wątroby ..... <i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>	7	10	4	7	7
Choroby układu moczowo-płciowego ..... <i>Diseases of the genitourinary system</i>	15	16	13	12	17
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	2	2	2	2	2
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ ..... <i>Congenital anomalies^Δ</i>	3	3	3	2	3
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ ..... <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	90	105	75	72	105
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ..... <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	66	107	27	49	80
w tym: <i>of which:</i>					
wypadki komunikacyjne ..... <i>transport accidents</i>	16	26	6	13	18
samobójstwa ..... <i>intentional self-harm</i>	22	42	4	15	29

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 28 (67). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fe- males	Miasta Urban Areas			Wieś Rural Areas		
				razem	chłopcy males	dziew- częta females	razem	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	156	86	70	68	39	29	88	47	41
TOTAL 2010	106	65	41	54	28	26	52	37	15
2011	95	48	47	41	18	23	54	30	24
2012	91	53	38	40	22	18	51	31	20
0 – 27 dni 0 – 27 days	65	36	29	29	14	15	36	22	14
0 – 6	48	27	21	23	10	13	25	17	8
w tym 0 of witch 0	33	18	15	17	6	11	16	12	4
7–13	11	7	4	4	3	1	7	4	3
14–20	1	–	1	1	–	1	–	–	–
21–27	5	2	3	1	1	–	4	1	3
28 – 29 dni 28 – 29 days .	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month	10	7	3	5	5	–	5	2	3
2	6	3	3	3	2	1	3	1	2
3	2	2	–	–	–	–	2	2	–
4	2	1	1	1	–	1	1	1	–
5	1	1	–	–	–	–	1	1	–
6	1	–	1	–	–	–	1	–	1
9	1	1	–	–	–	–	1	1	–
10	1	–	1	1	–	1	–	–	–
11 miesięcy 11 months	2	2	–	1	1	–	1	1	–

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
 PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

OGÓŁEM 2005	731	786	672	723	799	640	737	776	697
TOTAL 2010	468	554	376	525	528	522	421	576	253
2011	445	438	452	430	370	494	456	492	418
2012	429	498	360	422	459	384	435	530	340
0 – 27 dni 0 – 27 days	306	338	274	306	292	320	307	376	238
0 – 6	226	254	199	242	208	277	213	291	136
w tym 0 of witch 0	156	169	142	179	125	235	136	205	68
7–13	52	66	38	42	63	21	60	68	51
14–20	5	–	9	11	–	21	–	–	–
21–27	24	19	28	11	21	–	34	17	51
28 – 29 dni 28 – 29 days .	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month	47	66	28	53	104	–	43	34	51
2	28	28	28	32	42	21	26	17	34
3	9	19	–	–	–	–	17	34	–
4	9	9	9	11	–	21	9	17	–
5	5	9	–	–	–	–	9	17	–
6	5	–	9	–	–	–	9	–	17
9	5	9	–	–	–	–	9	17	–
10	5	–	9	11	–	21	–	–	–
11 miesięcy 11 months	9	19	–	11	21	–	9	17	–

TABL. 29 (68). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wies Rural areas		
						w liczbach bezwzględ- względ- nych in absolute numbers	na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births
OGÓŁEM	2005	156	731	786	672	723	737
TOTAL	2010	106	466	552	374	523	419
	2011	95	445	438	452	430	456
w tym: of which:							
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym		45	211	228	192	199	220
<i>Conditions originating in the preinatal period</i>							
w tym zaburzenia związane z okresem trwania ciąży i rozwojem płodu		31	145	173	115	136	152
<i>of which disorders related to length of gestation and fetal growth</i>							
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ		46	215	192	240	199	228
<i>Congenital anomalies^Δ</i>							
w tym:							
of which:							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego . <i>congenital malformations of the nervous system</i>		3	14	9	19	10	17
wrodzone wady serca		20	94	91	96	94	93
<i>congenital malformation of heart</i>							

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 30 (69). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	383	359	313	302	252	TOTAL
w tym dokonane	309	285	249	236	204	<i>of which committed</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	3	—	3	3	2	<i>14 and less</i>
15—19	22	20	16	20	17	<i>15—19</i>
20—29	76	65	49	52	43	<i>20—29</i>
30—49	129	120	120	94	77	<i>30—49</i>
50—69	117	123	107	104	89	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	27	31	18	29	24	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 31 (70). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MEŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2005	69,9	55,7	41,4	28,1	17,2
TOTAL 2010	71,2	56,9	42,7	29,3	18,0
2011	71,7	57,2	43,0	29,5	18,2
2012	72,4	58,0	43,8	30,2	18,6
Miasta ..... <i>Urban areas</i>	73,9	59,3	44,9	31,2	19,3
Wieś ..... <i>Rural areas</i>	71,3	56,9	42,8	29,3	18,0
KOBIECY FEMALES					
OGÓŁEM 2005	79,9	65,6	50,8	36,3	22,9
TOTAL 2010	81,0	66,5	51,7	37,2	23,7
2011	81,1	66,6	51,9	37,4	23,8
2012	81,5	67,0	52,2	37,7	24,2
Miasta ..... <i>Urban areas</i>	81,6	67,0	52,3	37,8	24,3
Wieś ..... <i>Rural areas</i>	81,4	66,9	52,2	37,7	24,1

TABL. 32 (71). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji <i>Net migration</i>
	ogółem <i>total</i>	z miast <i>from urban areas</i>	ze wsi <i>from rural areas</i>	z zagranicy <i>from abroad</i>	ogółem <i>total</i>	do miast <i>to urban areas</i>	na wieś <i>to rural areas</i>	za granicę <i>to abroad</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	23421	11750	11340	331	28322	14398	13597	327	-4901
TOTAL 2010	21071	10482	10168	421	25976	12782	12735	459	-4905
2011	20642	10197	10038	407	25778	13024	12171	583	-5136
2012	19335	9476	9508	351	24507	12382	11620	505	-5172
Miasta 2005	9749	3813	5760	176	14384	6468	7649	267	-4635
<i>Urban areas</i> 2010	8278	3214	4826	238	13306	5916	7062	328	-5028
2011	8465	3155	5086	224	13005	5731	6880	394	-4540
2012	7824	2906	4721	197	12235	5459	6448	328	-4411
Wieś 2005	13672	7937	5580	155	13938	7930	5948	60	-266
<i>Rural areas</i> 2010	12793	7268	5342	183	12670	6866	5673	131	123
2011	12177	7042	4952	183	12773	7293	5291	189	-596
2012	11511	6570	4787	154	12272	6923	5172	177	-761

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 32 (71). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY (dok.)**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	10,69	5,36	5,18	0,15	12,93	6,57	6,21	0,15	-2,24
TOTAL 2010	9,66	4,80	4,66	0,19	11,91	5,86	5,84	0,21	-2,25
2011	9,49	4,69	4,62	0,19	11,85	5,99	5,60	0,27	-2,36
2012	8,92	4,37	4,38	0,16	11,30	5,71	5,36	0,23	-2,38
Miasta 2005	9,65	3,77	5,70	0,17	14,24	6,40	7,57	0,26	-4,59
Urban areas 2010	8,15	3,17	4,75	0,23	13,11	5,83	6,96	0,32	-4,95
2011	8,37	3,12	5,03	0,22	12,86	5,67	6,80	0,39	-4,49
2012	7,77	2,88	4,69	0,20	12,15	5,42	6,40	0,33	-4,38
Wieś 2005	11,59	6,73	4,73	0,13	11,81	6,72	5,04	0,05	-0,23
Rural areas 2010	10,97	6,23	4,58	0,16	10,86	5,89	4,86	0,11	0,11
2011	10,46	6,05	4,26	0,16	10,98	6,27	4,55	0,16	-0,51
2012	9,91	5,66	4,12	0,13	10,57	5,96	4,45	0,15	-0,66

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 33 (72). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	23090	19253	3837	27995	19253	8742
TOTAL 2010	20650	17218	3432	25517	17218	8299
2011	20235	16907	3328	25195	16907	8288
2012	18984	15907	3077	24002	15907	8095
Miasta 2005	9573	7463	2110	14117	9043	5074
Urban areas 2010	8040	6268	1772	12978	8167	4811
2011	8241	6492	1749	12611	7913	4698
2012	7627	6050	1577	11907	7437	4470
Wieś 2005	13517	11790	1727	13878	10210	3668
Rural areas 2010	12610	10950	1660	12539	9051	3488
2011	11994	10415	1579	12584	8994	3590
2012	11357	9857	1500	12095	8470	3625

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 33 (72). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	10,54	8,79	1,75	12,78	8,79	3,99
TOTAL	2010	9,47	7,89	1,57	11,70	7,89	3,80
	2011	9,30	7,77	1,53	11,59	7,77	3,81
	2012	8,75	7,34	1,42	11,07	7,34	3,73
Miasta	2005	9,47	7,39	2,09	13,97	8,95	5,02
Urban areas	2010	7,92	6,17	1,75	12,78	8,04	4,74
	2011	8,15	6,42	1,73	12,47	7,83	4,65
	2012	7,57	6,01	1,57	11,82	7,38	4,44
Wieś	2005	11,46	9,99	1,46	11,76	8,65	3,11
Rural areas	2010	10,81	9,39	1,42	10,75	7,76	2,99
	2011	10,31	8,95	1,36	10,81	7,73	3,09
	2012	9,78	8,49	1,29	10,42	7,29	3,12

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 34 (73). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety Females	
OGÓŁEM ..	2005	23090	10685	12405	27995	12714	15281	-4905	-2029	-2876
TOTAL	2010	20650	9262	11388	25517	11246	14271	-4867	-1984	-2883
	2011	20235	9084	11151	25195	11210	13985	-4960	-2126	-2834
	2012	18984	8576	10408	24002	10719	13283	-5018	-2143	-2875
0— 4 lata		2141	1117	1024	2588	1355	1233	-447	-238	-209
years										
5— 9		1340	688	652	1524	774	750	-184	-86	-98
10—14		860	401	459	956	454	502	-96	-53	-43
15—19		882	380	502	955	413	542	-73	-33	-40
20—24		1966	521	1445	2419	664	1755	-453	-143	-310
25—29		3578	1416	2162	5349	2112	3237	-1771	-696	-1075
30—34		2673	1255	1418	3871	1829	2042	-1198	-574	-624
35—39		1653	850	803	2108	1063	1045	-455	-213	-242
40—44		911	506	405	1055	575	480	-144	-69	-75
45—49		616	327	289	692	352	340	-76	-25	-51
50—54		557	303	254	567	299	268	-10	4	-14
55—59		579	281	298	597	292	305	-18	-11	-7
60—64		470	244	226	472	238	234	-2	6	-8
65 lat i więcej		758	287	471	849	299	550	-91	-12	-79
and more										

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 36 (75). **NIKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2012 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2012
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki			
Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2213410	2425	699
Kościół Neounicki	140	2	1
Starokatolickie			
Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	4233	14	14
Kościół Starokatolicki Mariawitów	130	1	3
Kościół Katolicki Mariawitów	132	1	2
Prawosławne			
Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	12250	35	28
Protestanckie i tradycji protestanckiej			
Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	20	–	–
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	217	2	5
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	485	2	9
Kościół Boży w Chrystusie	37	4	1
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	176	6	8
Kościół Zielonoświątkowy	1171	23	13
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	360	42	10
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	149	30	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	123	–	3
Kościół Chrystusowy w RP	147	5	3
Kościół Wolnych Chrześcijan	27	1	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	211	8	6
Kościół Jezusa Chrystusa w Werkkowicach ^e	30	3	1
Kościół Boży w Polsce ^f	38	1	1
Islamskie			
Muslim			
Liga muzułmańska w RP ^e	500	2	1
Dalekiego Wschodu			
Far Eastern Religions			
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū ^d	82	–	3
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	90	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^f	150	2	2
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	325	25	1
Inne			
Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zareje- strowany Związek Wyznania Świadców Jehowy ^e	9022	–	132
Wiara Baha’i w Polsce	15	–	1
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich ^d	50	6	1

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: lubelskiej, siedleckiej i zamojsko-lubaczowskiej. ^c Dane dotyczą diecezji lubelsko-chełmskiej. ^d Dane dotyczą 2011 r. ^e Dane dotyczą 2010 r. ^f Dane dotyczą 2008 r.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: lubelska, siedlecka and zamojsko-lubaczowska. ^c Data concern lubelsko-chełmska diocese. ^d Data concern year 2011. ^e Data concern year 2010. ^f Data concern year 2008.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto **osoby w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 3, 4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby **w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za 2012 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in table 1, 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3, 4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2012 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

3. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerw w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week (this week in the Census 2011 is 25 III – 31 III):

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business beyond agriculture,
- formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months; the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Since the I quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given

ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1-4 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań z badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 130,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym

group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1-4 can differ from the amount given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 130,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given

w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi

*company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

*4. **Data concerning employment on a given day** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.*

*5. **Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2002-2009 are not included the following employed persons:*
  - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
  - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) ***the employment, on a given 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and tem-*

i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do osób wykonujących pracę nakładczą zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły jej z uzasadnionych przyczyn (zwolnienia lekarskiego, urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych i in.), a które zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami o zatrudnieniu nie mogą być skreślone z ewidencji zatrudnionych przy pracy nakładczej.

8. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleciodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane grupowane według sekcji opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

10. W tabl. 5 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby zarządu jednostki.

11. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 5 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo oraz bez pracowników zmieniających wymiar etatu z pełnego na niepełny lub odwrotnie. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy**

porary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities, regardless of the fact either they took the job in reporting period or did not take it by justified reasons (sick leave, vacation, maternity vacation, temporary lack of raw material, seasonal agricultural works etc.), and who according to regulations on employment cannot be excluded from evidence of outworkers.

8. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

10. In table 5 data are presented by actual workplace of employed person and type of activity, in other tables — by seat of management of unit.

11. Presented data on employed persons, excluding table 5, do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

12. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees excluding seasonal and temporary employees and excluding employees changing work from full-time to part-time or inversely. These data concern **the number of hires and the**

i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku męż-

number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

13. Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in

czynn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego

case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and

Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub

are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising enti-

inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;

- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kótek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

ty – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;

- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) *performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *performing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. *Accidents at work are classified, i.e., according to the events which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.*

Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwióknające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

6. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (76). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a
BY AGE ON THE BASIS OF CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrudnienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^c <i>unemployed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
OGÓŁEM	1842,5	957,0	835,7	121,3	795,5	90,0	54,6	47,7	12,7
TOTAL									
miasta	869,3	438,4	373,7	64,7	373,9	57,0	54,0	46,0	14,8
<i>urban areas</i>									
wieś.....	973,2	518,6	461,9	56,6	421,6	33,0	55,2	49,1	10,9
<i>rural areas</i>									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	1375,4	926,9	806,0	120,9	367,8	80,7	71,6	62,3	13,0
<i>of which of working age^d</i>									
15–24 lata	310,7	98,1	66,9	31,3	195,7	16,9	33,4	22,8	31,9
25–34	351,2	270,1	229,6	40,5	47,4	33,7	85,1	72,3	15,0
35–44	284,7	234,9	214,0	21,0	32,3	17,4	87,9	80,1	8,9
45–54	296,1	228,5	208,5	20,0	56,8	10,8	80,1	73,1	8,7
55–64	284,7	107,8	99,3	8,5	170,5	6,5	38,7	35,7	7,9
65 lat i więcej	315,2	17,6	17,5	0,1	292,9	4,6	5,7	5,6	0,7
<i>and more</i>									
Mężczyźni	884,2	523,5	457,1	66,4	318,2	42,6	62,2	54,3	12,7
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	724,3	512,1	445,9	66,3	173,0	39,2	74,7	65,1	12,9
<i>of which of working age^d</i>									
15–24 lata	158,7	59,1	41,5	17,5	91,5	8,2	39,2	27,6	29,7
25–34	181,2	150,0	128,9	21,1	15,6	15,6	90,6	77,8	14,1
35–44	145,5	123,5	112,5	11,0	13,4	8,6	90,2	82,2	8,9
45–54	147,7	116,6	105,8	10,7	25,8	5,3	81,9	74,4	9,2
55–64	133,5	64,3	58,4	5,9	65,9	3,3	49,4	44,9	9,2
65 lat i więcej	117,7	10,0	9,9	0,1	106,0	1,7	8,6	8,6	0,9
<i>and more</i>									
Kobiety	958,2	433,5	378,6	54,9	477,4	47,4	47,6	41,6	12,7
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^b	651,1	414,8	360,1	54,7	194,8	41,5	68,0	59,1	13,2
<i>of which of working age^b</i>									
15–24 lata	152,0	39,0	25,3	13,7	104,2	8,7	27,3	17,7	35,1
25–34	170,0	120,1	100,7	19,4	31,7	18,2	79,1	66,3	16,1
35–44	139,2	111,4	101,5	10,0	19,0	8,8	85,5	77,8	8,9
45–54	148,4	111,9	102,7	9,2	31,0	5,5	78,3	71,9	8,2
55–64	151,2	43,5	40,8	2,6	104,6	3,2	29,4	27,6	6,1
65 lat i więcej	197,4	7,6	7,6	0,0	186,9	2,9	3,9	3,9	0,4
<i>and more</i>									

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (77). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS^a IN 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		razem total	pracujący employed	bezrobotni ^c unemployed ^c					
		w tys. in thous.							
OGÓŁEM ..... TOTAL	1842,5	957,0	835,7	121,3	795,5	90,0	54,6	47,7	12,7
Wyższe ..... Tertiary	305,9	242,7	221,6	21,1	63,2	0,0	79,4	72,5	8,7
Policealne i średnie zawodowe ..... Post-secondary and vocational secondary	386,8	264,8	233,3	31,5	122,0	0,0	68,5	60,3	11,9
Średnie ogólnokształcące ..... General secondary	210,0	105,9	86,4	19,5	104,1	0,0	50,4	41,2	18,4
Zasadnicze zawodowe ..... Basic vocational	364,8	241,9	209,7	32,1	122,9	0,0	66,3	57,5	13,3
Gimnazjalne i podstawowe ..... Lower secondary and primary	454,8	99,8	82,8	16,9	355,0	–	21,9	18,2	17,0
Podstawowe nieukończone ^d ..... Primary not completed ^d	29,4	1,2	1,1	0,1	28,2	–	4,1	3,6	10,7
Nieustalony poziom wykształcenia ..... Unknown	90,9	0,7	0,7	0,1	0,2	89,9	x	x	x
Mężczyźni ..... Men	884,2	523,5	457,1	66,4	318,2	42,6	62,2	54,3	12,7
Wyższe ..... Tertiary	123,0	100,5	92,6	8,0	22,4	0,0	81,8	75,3	7,9
Policealne i średnie zawodowe ..... Post-secondary and vocational secondary	192,1	146,9	129,9	17,0	45,3	0,0	76,4	67,6	11,6
Średnie ogólnokształcące ..... General secondary	77,4	46,4	37,9	8,6	31,0	0,0	60,0	48,9	18,4
Zasadnicze zawodowe ..... Basic vocational	224,8	162,4	141,3	21,1	62,4	0,0	72,3	62,9	13,0
Gimnazjalne i podstawowe ..... Lower secondary and primary	215,1	66,2	54,5	11,7	148,9	–	30,8	25,4	17,6

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Including persons without school education.

TABL. 2 (77). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU W 2011 R. (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF CENSUS IN 2011 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrudnienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^c <i>unemployed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
Mężczyźni (dok.) <i>Men (cont.)</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	8,8	0,7	0,6	0,1	8,1	–	7,7	6,6	14,5
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalony poziom wykształcenia	43,0	0,3	0,3	0,0	0,1	42,6	x	x	x
<i>Unknown</i>									
Kobiety	958,2	433,5	378,6	54,9	477,4	47,4	47,6	41,6	12,7
Women									
Wyższe	182,9	142,2	129,1	13,1	40,7	0,0	77,7	70,6	9,2
<i>Tertiary</i>									
Policealne i średnie zawodowe	194,6	117,9	103,4	14,5	76,7	–	60,6	53,1	12,3
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące .	132,6	59,5	48,6	10,9	73,1	0,0	44,9	36,6	18,4
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	140,0	79,4	68,4	11,0	60,5	–	56,8	48,9	13,9
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne i podstawowe	239,7	33,6	28,3	5,3	206,2	–	14,0	11,8	15,7
<i>Lower secondary and primary</i>									
Podstawowe nieukończone ^d	20,5	0,5	0,5	0,0	20,0	–	2,5	2,3	5,5
<i>Primary not completed^d</i>									
Nieustalony poziom wykształcenia	47,9	0,4	0,4	0,0	0,1	47,3	x	x	x
<i>Unknown</i>									

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

^a *Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.* ^b *Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate.* ^c *Persons aged 15–74.* ^d *Including persons without school education.*

TABL. 3 (78). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	1956	1909	1872	1918	1902	1850	1818	POPULATION in thous.
Mężczyźni	944	926	901	936	912	883	874	Men
Kobiety	1011	982	971	982	991	967	944	Women
Aktywni zawodowo	1093	1080	1058	1068	1082	1057	1024	Economically active persons
mężczyźni	599	595	581	586	596	579	563	men
kobiety	494	485	477	482	486	479	462	women
Pracujący	986	970	947	946	971	948	924	Employed persons
mężczyźni	538	533	520	514	536	521	506	men
kobiety	447	437	428	433	435	427	417	women
Bezrobotni ^a	108	111	111	122	111	109	101	Unemployed persons ^a
mężczyźni	61	62	61	72	60	57	56	men
kobiety	46	49	49	50	51	52	45	women
Bierni zawodowo	862	828	814	850	820	792	793	Economically inactive persons
Mężczyźni	345	331	320	350	315	304	311	Men
Kobiety	517	497	494	500	505	488	482	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,9	56,6	56,5	55,7	56,9	57,1	56,3	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	64,3	64,5	62,6	65,4	65,6	64,4	men
kobiety	48,9	49,4	49,1	49,1	49,0	49,5	48,9	women
Miasta	54,9	55,3	55,4	54,8	56,0	55,9	55,1	Urban areas
Wieś	56,8	57,9	57,5	56,5	57,8	58,3	57,5	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	50,8	50,6	49,3	51,1	51,2	50,8	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,0	57,6	57,7	54,9	58,8	59,0	57,9	men
kobiety	44,2	44,5	44,1	44,1	43,9	44,2	44,2	women
Miasta	48,3	48,6	48,9	47,7	49,7	49,6	48,7	Urban areas
Wieś	52,4	52,8	52,2	50,7	52,4	52,7	52,7	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w % ..	9,9	10,3	10,5	11,4	10,3	10,3	9,9	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	10,4	10,5	12,3	10,1	9,8	9,9	men
kobiety	9,3	10,1	10,3	10,4	10,5	10,9	9,7	women
Miasta	12,1	11,9	11,7	12,9	11,3	11,2	11,7	Urban areas
Wieś	7,8	8,7	9,3	10,2	9,4	9,5	8,3	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 4 (79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ployment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezrobot- ni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
OGÓŁEM ..... TOTAL	1818	1024	924	101	793	56,3	50,8	9,9
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b ..... <i>of which of working age^b</i>	1325	984	883	101	341	74,3	66,6	10,3
15—24 lata	274	83	56	27	191	30,3	20,4	32,5
25—34	330	283	249	34	48	85,8	75,5	12,0
35—44	277	243	227	16	34	87,7	81,9	6,6
45—54	294	255	239	16	40	86,7	81,3	6,3
55 lat i więcej ..... <i>and more</i>	641	161	153	8	481	25,1	23,9	5,0
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe ..... <i>Tertiary</i>	362	296	274	22	66	81,8	75,7	7,4
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	418	290	263	28	128	69,4	62,9	9,7
Średnie ogólnokształcące ..... <i>General secondary</i>	176	77	63	13	100	43,8	35,8	16,9
Zasadnicze zawodowe ..... <i>Basic vocational</i>	407	268	243	25	139	65,8	59,7	9,3
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego ..... <i>Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education</i>	456	94	81	13	362	20,6	17,8	13,8

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 5 (80). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total numer women
OGÓŁEM TOTAL	729555	794127	803560	793177	386495
sektor publiczny ..... public sector	189815	180572	176650	170459	108295
sektor prywatny ..... private sector	539740	613555	626910	622718	278200
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture ^b , forestry and fishing	278600	308062	308008	308002	149820
Przemysł ..... Industry	108761	103710	104392	101887	30251
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	92150	85521	85312	83050	27424
Budownictwo ..... Construction	24679	35656	39082	36048	3475
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	87694	95966	97132	91758	48137
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	31753	31882	33101	33095	6862
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	7105	8092	8062	8249	5510
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	3047	6043	6054	6216	1998
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	12771	13474	13068	13804	9625
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	5924	7270	7397	6966	3346
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17395	14166	15871	15633	7940
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	1710	9286	10498	11197	5298
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	30345	33965	33928	33935	19952
Edukacja ..... Education	64885	66407	65540	64908	49122
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	40960	45036	45430	45800	36240
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	6030	6313	6437	6229	3906
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	7896	8799	9560	9450	5013

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 130.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 130.

TABL. 6 (81). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomaga- jący członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM	2005 317939	313685	2877
TOTAL	2010 345994	341768	3107
	2011 344296	340348	2814
	2012 339073	335207	2793
sektor publiczny	156283	156283	–
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	182790	178924	2793
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4129	3612	49
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	92137	91292	826
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	67138	66308	812
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	19834	19429	405
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	44121	43017	839
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	12195	11957	238
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3271	3176	95
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2197	2186	11
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8677	8337	19
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4694	4687	7
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5364	5295	69
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3129	3080	49
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	33356	33355	1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	63020	62975	45
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	37316	37195	121
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5152	5152	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	472	453	19
<i>Other service activities</i>			

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (82). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities em- ploying more than 9 per- sons ^a
OGÓŁEM	360130	398413	400314	391407	332714
TOTAL					
sektor publiczny	175747	163966	161181	154890	154889
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	184383	234447	239133	236517	177825
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8919	8776	8814	8581	2573
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	90658	99472	99325	97377	91071
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	75257	73823	73413	71789	65903
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	18618	26435	29596	28079	20862
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52903	65180	64143	62177	42945
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	18423	15424	16313	16393	11799
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4205	5133	4953	4873	2894
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	2320	2812	2655	2725	2081
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11325	10031	9523	9339	8593
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5164	5722	5950	5610	4618
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .	6824	9158	9421	8653	5339
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2821	4655	4693	3698	2776
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29087	33559	33013	32986	32984
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	63619	63212	62932	62656	62101
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36973	39955	39819	39131	36843
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4865	5334	5332	5285	4837
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	3406	3555	3832	3844	398
<i>Other service activities</i>					

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (83). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL 2010	316886	158586	24882	15401
..... 2011	315276	157835	25072	15382
..... 2012	309070	155241	26137	16593
sektor publiczny ..... public sector	141568	93096	14715	10122
sektor prywatny ..... private sector	167502	62145	11422	6471
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	2438	518	1174	882
Przemysł ..... Industry	87674	25184	3618	1594
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	63026	21588	3282	1465
Budownictwo ..... Construction	18553	1574	876	214
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	40706	21610	2311	1474
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	11438	1547	519	103
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	2628	1944	548	369
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	2014	635	172	89
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	7620	5833	717	588
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	4167	1757	520	376
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	4886	2717	409	223
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	2753	1262	327	144
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	32054	18906	1301	624
Edukacja ..... Education	52428	40294	10547	7635
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	35168	28584	2027	1481
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	4208	2711	944	696
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	335	165	118	96

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo

^a Excluding economic entities employing up to 9 person. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (84). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które po- przednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychow- awczych ^b persons returning from child- -care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL	2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
	2011	54015	22085	9991	35934	1348	16,6
	2012	48838	20466	7879	31585	1436	15,0
sektor publiczny		11620	6836	1915	8046	360	7,8
public sector							
sektor prywatny		37218	13630	5964	23539	1076	21,1
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		365	54	68	233	3	14,3
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		14033	4774	2069	8436	388	15,4
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing		12113	4548	1722	7412	239	18,6
Budownictwo		6418	286	747	4652	43	32,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		10181	5503	2324	6255	503	23,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa . Transportation and storage		2329	232	133	1687	8	20,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		611	425	116	218	22	22,4
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		437	194	123	260	10	21,6
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		721	533	143	479	32	8,2
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		321	136	39	218	8	6,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		708	409	134	427	55	11,8
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		1980	754	82	1680	10	82,4
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		3290	1535	570	2311	110	10,0
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		3746	2860	469	2564	104	6,7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activities		3111	2430	749	1757	126	8,4
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		534	308	110	363	14	12,8
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		53	33	3	45	–	15,5
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (85). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychowawczych ^b persons granted child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
	2011	54457	21812	7139	3124	3547	1444	16,7
	2012	51681	21154	8356	2713	3161	1191	16,0
sektor publiczny		13171	7256	1746	253	1893	391	8,9
public sector								
sektor prywatny		38510	13898	6610	2460	1268	800	22,0
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..		433	83	44	19	43	1	17,1
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14187	5005	2055	774	970	272	15,7
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		11956	4583	1773	686	470	256	18,3
of which manufacturing								
Budownictwo		6952	255	626	289	142	18	35,5
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10772	5639	2500	859	150	375	25,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		2196	201	212	92	147	19	19,0
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		501	304	89	46	7	17	18,4
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		319	108	44	71	5	4	15,9
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.		1429	852	479	119	46	38	16,6
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		666	225	90	21	66	8	14,5
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1244	890	273	66	61	27	22,1
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		1555	424	147	51	15	7	64,8
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		3070	1413	159	57	440	106	9,3
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		4555	3166	995	93	674	135	8,1
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3329	2343	543	141	359	152	8,9
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		411	213	87	13	35	9	9,9
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		62	33	13	2	1	3	17,3
Other service activities								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (86). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL	2010	6545	2953	2941	1503	860	1241
	2011	6646	2825	2781	1679	870	1316
	2012	5205	2122	2349	1254	602	1000
sektor publiczny		1570	973	1167	240	114	49
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		3635	1149	1182	1014	488	951
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		51	7	21	23	1	6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		1385	345	370	484	183	348
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1176	315	300	420	160	296
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		550	67	113	112	37	288
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1177	388	344	332	232	269
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		89	20	27	27	17	18
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		57	27	30	7	9	11
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		75	33	69	3	3	–
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		113	74	71	32	9	1
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		24	6	14	3	3	4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...		91	60	68	18	1	4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		46	28	13	10	9	14
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		443	255	334	53	40	16
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		341	245	294	16	19	12
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		665	492	517	120	20	8
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		97	75	64	14	19	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		1	–	–	–	–	1
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (87). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM ..... TOTAL	889	253	679	17861	11385	15669	11286
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2	–	2	290	252	264	221
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	126	11	120	4261	3163	3728	2239
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemy- słowe	117	4	117	3968	2998	3585	2143
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	11	2	11	2710	1672	2177	1735
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	131	10	38	3028	1176	3480	2192
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazy- nowa	49	34	15	819	224	395	179
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ . <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	2	–	2	1253	802	911	701
Informacja i komunikacja	62	24	13	309	157	121	36
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	22	5	22	293	138	529	475
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. <i>Real estate activities</i>	2	–	2	257	39	87	64

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 12 (87). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE
W 2012 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28	–	28	221	46	451	229
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	184	131	184	1035	924	577	500
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	122	25	119	1367	1356	1056	1050
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	28	–	23	1035	936	1312	1249
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	84	8	76	602	352	384	321
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	25	3	13	261	137	105	72
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	11	–	11	120	11	92	23
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
*REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	156832	119709	122441	131125	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	78358	59385	62189	64432	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	53714	37500	36913	37425	previously not employed
w tym absolwenci ^a	10635	8872	9306	9230	of which school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b ...	3555	3121	3242	2982	of which in tertiary educa- tion ^b
bez kwalifikacji zawodowych	38445	29844	34196	36078	without occupational qualifica- tions
zwolnieni z przyczyn dotyczą- cych zakładu pracy	6954	3966	3039	4682	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	106831	61852	68564	74064	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku ...	13737	12669	12049	13445	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co naj- mniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	3584 ^d	7623	8428	9397	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	2983	4149	4397	4691	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowa- nego ^e w %	17,0	13,1	13,2	14,2	Registered unemployment rate ^e in %
Oferty pracy	536	722	579	938	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 133.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 133.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (90). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe ..... Tertiary	12671	8482	16698	11008	18766	12703	19968	13460
Policealne oraz średnie za- wodowe ..... Post-secondary as well as vocational secondary	40390	23220	29441	15854	30238	16501	32344	17121
Średnie ogólnokształcące .... General secondary	14010	9755	15117	9387	15067	9551	15876	9666
Zasadnicze (zawodowe) ..... Basic vocational	47071	20002	29821	11988	29941	12334	32384	12715
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... Lower secondary, primary and incomplete primary	42690	16899	28632	11148	28429	11100	30553	11470
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej ..... months and less	34587	14006	41599	18610	32888	13953	35056	14363
3— 6	20766	10517	20389	10677	19625	10279	20699	10448
6—12	20724	9758	19146	9502	21368	11209	21363	10037
12—24	23493	11834	19796	10049	25171	13706	23850	12466
Powyżej 24 miesięcy ..... More than 24 months	57262	32243	18779	10547	23389	13042	30157	17118
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy ..... No work seniority	53714	29440	37500	20760	36913	20925	37425	20563
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej ..... and less	25532	13635	21607	11742	23175	12904	24998	13607
1— 5	26678	11875	23449	10646	24664	11654	27249	12442
5—10	16911	8189	12262	5715	12818	6102	14390	6559
10—20	20953	10537	13749	6411	13705	6449	14785	6710
20—30	11729	4483	8578	3307	8707	3403	9271	3589
powyżej 30 lat ..... more than 30 years	1315	199	2564	804	2459	752	3007	962

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 23988 osób (w tym 8878 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 23988 persons (of which 8878 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3582	1901	1129	1219	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1696	1057	641	713	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2353	3445	886	1097	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1047	1099	277	292	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	20827	35819	9480	15357	<i>Started training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	11977	21966	5821	9408	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	1839	1199	1367	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	.	1074	737	863	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	44174	55016	31628	38776	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (92). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	212,8	514,5	264,4	301,7	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	92,9	122,6	111,6	122,4	40,6	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	9,2	16,9	2,8	4,3	1,4	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	21,0	138,1	29,3	65,3	21,7	<i>Means for starting of economic activity and equipping of workseat</i>
Roboty publiczne	10,9	25,0	16,7	6,0	2,0	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	9,9	9,4	8,5	4,9	1,6	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	39,3	153,6	63,0	61,3	20,3	<i>Scholarships for internship period</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 133.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 133.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących nie- zdolność do pracy ^b <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work^b</i>			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	łżej- szych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2005	3352	14	22	3316	13	811	2390	TOTAL
	2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	
	2011	3647	12	14	3621	42	985	2353	
	2012	3496	10	14	3472	42	1088	2269	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		59	–	1	58	1	16	42	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		1136	2	6	1128	15	294	818	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		874	2	5	867	12	250	603	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		308	3	1	304	3	43	259	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		464	–	2	462	2	195	258	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa		182	3	1	178	2	55	121	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		25	–	–	25	–	16	9	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		5	1	–	4	–	–	4	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		48	–	–	48	–	17	27	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		47	–	1	46	2	14	31	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		43	–	–	43	–	23	17	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		57	–	–	57	1	30	26	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		251	–	1	250	5	89	146	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja		316	–	1	315	5	115	178	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		510	–	–	510	4	169	304	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		28	1	–	27	1	6	19	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		17	–	–	17	1	6	10	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku
^a Registered in a given year.

TABL. 18 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy ^b <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work^b</i>			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	lżej- szych <i>ligh- ter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (ACCIDENT RATE)									
OGÓŁEM	2005	7,37	0,03	0,05	7,29	0,03	1,78	5,25	TOTAL
	2010	7,88	0,02	0,04	7,82	0,07	2,23	5,14	
	2011	7,35	0,02	0,03	7,30	0,08	1,98	4,74	
	2012	7,05	0,02	0,03	7,00	0,08	2,19	4,58	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		10,91	–	0,18	10,73	0,18	2,96	7,77	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		11,01	0,02	0,06	10,94	0,15	2,85	7,93	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		10,38	0,02	0,06	10,30	0,14	2,97	7,16	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		8,20	0,08	0,03	8,09	0,08	1,14	6,89	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,91	–	0,02	4,89	0,02	2,06	2,73	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa		5,50	0,09	0,03	5,38	0,06	1,66	3,66	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3,07	–	–	3,07	–	1,96	1,10	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		0,81	0,16	–	0,65	–	–	0,65	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		3,57	–	–	3,57	–	1,27	2,01	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		6,54	–	0,14	6,41	0,28	1,95	4,32	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2,73	–	–	2,73	–	1,46	1,08	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		5,25	–	–	5,25	0,09	2,77	2,40	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7,40	–	0,03	7,37	0,15	2,62	4,30	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja		4,84	–	0,02	4,83	0,08	1,76	2,73	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		11,18	–	–	11,18	0,09	3,70	6,66	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4,42	0,16	–	4,26	0,16	0,95	3,00	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		1,79	–	–	1,79	0,11	0,63	1,05	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (94). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna health and social work	
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY									
OGÓŁEM	2005	3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL	2011	3772	73	1251	1057	340	577	138	570
.....	2011	3647	62	1209	944	332	454	199	544
.....	2012	3496	59	1136	874	308	464	182	510
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	110	2	44	40	9	17	6	6	
<i>Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt	1020	22	257	196	81	117	71	207	
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu	720	10	300	219	84	102	34	68	
<i>object in motion</i>									
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt	293	4	138	89	48	39	4	24	
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transpor- towany obiekt	141	2	65	56	14	20	9	11	
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	502	7	216	199	69	82	16	23	
<i>Contact with sharp, coarse and rough object</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym	273	2	143	136	23	57	5	9	
<i>of which contact with sharp ma- terial agent</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie	196	3	111	85	22	22	6	10	
<i>Pretension, crush, etc.</i>									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne . <i>Physical or mental stress</i>	516	3	146	95	32	68	18	114	
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego	461	3	137	87	31	60	13	106	
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>									
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	89	9	11	6	2	9	12	17	
<i>Aggression human or animal</i>									
Pozostałe	343	3	51	34	9	47	19	65	
<i>Others</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 19 (94). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
OGÓŁEM 2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
.....2011	6724	108	2469	1925	657	854	382	842
..... 2012	6485	97	2385	1805	633	853	349	791
Niewłaściwy stan czynnika material- nego ..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	640	15	269	209	54	67	49	76
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy ..... <i>work</i>	312	9	136	98	57	28	9	30
stanowiska pracy ..... <i>work post</i>	406	2	146	87	44	49	13	92
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym ..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	470	4	210	162	57	64	12	57
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	89	-	49	38	6	9	2	8
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika ..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	396	3	201	137	52	44	20	39
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>	129	2	29	25	8	30	9	19
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	3540	57	1215	940	333	488	210	401
Inne ..... <i>Other</i>	503	5	130	109	22	74	25	69

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (95). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3041	2247	2278	2161	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	20	16	10	9	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1516	1173	1207	1151	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	200	166	221	186	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	78	50	30	36	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	371	294	320	286	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	371	241	214	175	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	23	10	6	10	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	2	1	4	4	hazardous materials
inne wydarzenia	480	312	276	313	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (96). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
TOTAL	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
	2011	101,9	79,5	72,9	55,1	17,7	15,0	11,3	9,4
	2012	105,3	73,2	77,5	50,0	16,5	14,3	11,4	8,8
sektor publiczny		72,2	52,1	43,8	25,9	21,7	20,3	6,7	5,9
public sector									
sektor prywatny		121,1	83,2	93,6	61,5	13,9	11,5	13,6	10,2
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (96). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	101,5	84,0	74,7	74,0	2,4	2,1	24,4	7,9
Przemysł ..... <i>Industry</i>	182,5	117,4	137,4	81,8	24,9	20,3	20,2	15,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>	180,3	123,6	138,3	87,7	22,4	19,3	19,6	16,6
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	127,9	117,5	95,3	86,0	20,7	20,5	12,0	10,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	13,1	9,5	6,6	4,0	2,9	2,4	3,5	3,1
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	66,6	61,6	11,9	7,9	45,7	44,9	9,0	8,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3,5	1,2	2,3	1,2	–	–	1,2	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	558,7	544,0	552,6	544,0	–	–	6,1	–
Edukacja ..... <i>Education</i>	38,7	38,7	36,8	36,8	1,2	1,2	0,7	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	21,6	8,0	21,5	7,9	0,1	0,1	0,0	0,0

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 22 (97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w osobach <i>in persons</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	
O G Ó Ł E M	22422	18700	19642	20058	100,0	T O T A L
zagrożenia związane:						<i>hazard connected</i>
Ze środowiskiem pracy	16268	13960	14042	14759	73,6	<i>With work environment</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	11506	9526	10611	9527	47,5	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	4762	4434	3431	5232	26,1	<i>two or more groups of factors</i>
Z uciążliwością pracy	3963	2710	3417	3134	15,6	<i>With strenuous work</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	3898	2433	2897	2731	13,6	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	65	277	520	403	2,0	<i>two or more groups of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	2191	2030	2183	2165	10,8	<i>With mechanical factors</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	1823	1691	1804	1677	8,4	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników.....	368	339	379	488	2,4	<i>two or more groups of factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 23 (98). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przepr rowadzenie oceny ry zyka zawodo wego <i>Evaluation of occupa tional risk</i>	Wyeli minowa nie lub ogra niczenie ryzyka zawodo wego <i>Elimination or limita tion of occupa tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowa nia lub ograniczenia ryzyka zawodo wego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza cyjne <i>organiza tional</i>	ochrony indywidu alnej <i>individu ality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	240	114	24	38	78
TOTAL					
sektor publiczny	256	97	17	14	63
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	233	122	27	50	85
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	215	245	24	34	200
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	289	117	31	44	84
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	285	125	34	47	90
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	278	190	23	97	120
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	166	65	11	27	45
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	283	116	26	24	59
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	142	31	–	1	7
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73	35	18	26	19
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	681	539	–	6	533
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	115	45	3	19	23
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	196	124	28	20	86
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str.137.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 137.

TABL. 24 (99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	304	82,1	TOTAL
..... 2010	118	29,7	
..... 2011	109	26,7	
..... 2012	95	23,3	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	12	2,9	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	4	1,0	<i>Diseases of pleura or pericardium in- duced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa	3	0,7	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym	23	5,6	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w śro- dowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	0,2	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environ- ment</i>
Choroby skóry	5	1,2	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	3	0,7	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy	5	1,2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem	4	1,0	<i>Bilateral permanent noise-induced hear- ing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	33	8,1	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 25 (100). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
TOTAL	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
	2011	21102	28744	3449	18640	2631	254	1289
	2012	20162	34143	2964	14363	2668	204	375
sektor publiczny		5865	12239	818	5268	1150	142	323
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		14297	21904	2146	9095	1518	62	52
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		902	740	–	70	6	–	6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		14007	19137	2048	7053	1253	33	173
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>		7201	14590	923	3678	561	31	129
Budownictwo		3083	4796	192	2075	133	3	5
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		581	1836	61	675	8	13	4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		1219	1320	663	2366	14	32	77
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		–	86	–	–	–	9	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		101	197	–	759	21	1	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		43	515	–	419	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		3	824	–	828	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		223	4692	–	118	1233	113	110
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str.136.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 136.

TABL. 26 (101). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM 2005	1106	1061	2485	2331
TOTAL 2010	1504	1471	3472	3375
..... 2011	1390	1367	3709	3636
..... 2012	1220	1181	3663	3568
sektor publiczny ..... public sector	483	470	3542	3405
sektor prywatny ..... private sector	737	711	3741	3676
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	30	24	4057	3254
Przemysł ..... Industry	538	522	3604	3484
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	371	358	3036	2896
Budownictwo ..... Construction	131	125	4864	4804
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	110	103	3740	3798
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	65	65	4312	4312
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	3	3	22500	22500
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	5	5	2100	2100
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	2	2	4300	4300
Edukacja ..... Education	57	57	2586	2586
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	279	275	3027	2951

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 (w części „w tym podmioty”) nie obejmują wynagrodzeń zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi).

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne, świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

— wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Presented data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in table 1 (in range “of which entities”) do not include wages and salaries of employees in social and political organizations, trade unions and others.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees (wages and salaries for using copyrights or related rights).

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) jubilee prizes, severance payments, monetary equivalents for unused holidays and other, allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

— personal wages and salaries, excluding

osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,

- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 3-6 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytal-

wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,

- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).*

4. *Data in tables 3-6 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.*

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed from the Pension Fund of the

no-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombatanci.

3. **Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne** (wypłacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 10).

4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids as well as combatants.*

3. **Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions** (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in pts. 1) to 10).

4. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	2076,81	2922,60	3066,32	3203,67	3382,66	TOTAL
sektor publiczny	2428,05	3469,90	3659,76	3725,65	3725,65	public sector
sektor prywatny	1732,07	2530,18	2656,31	2852,97	3083,91	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2419,49	3389,07	3790,21	4157,71	4561,42	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2067,01	3068,17	3221,43	3396,50	3497,08	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	1816,76	2485,04	2624,97	2791,36	2868,51	of which manufacturing
Budownictwo	1740,54	2356,25	2445,56	2701,85	2991,01	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1481,59	2088,62	2185,06	2304,32	2436,91	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	1965,75	2245,52	2379,01	2459,25	2692,24	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1263,77	1762,71	1816,29	1903,57	2051,76	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3225,18	4021,16	4683,78	4661,83	5222,59	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	3039,88	4012,91	4170,15	4485,79	4680,40	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2183,85	2940,90	3094,23	3227,11	3269,83	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2242,26	2868,94	3049,48	3100,99	3525,96	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1515,83	2830,78	3358,89	2206,28	2146,38	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,47	3860,96	4041,11	4131,29	4131,31	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2322,67	3257,68	3464,66	3632,61	3642,31	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1833,26	3108,42	3206,16	3270,67	3320,75	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1933,85	2658,86	2752,58	2868,00	2893,86	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2107,98	2289,26	2334,74	2395,25	1787,73	Other service activities

TABL. 2 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a
BY ECONOMIC SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w zł in zł			
OGÓŁEM ..... TOTAL	2180,18	3099,60	3257,14	3382,66
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	2428,05	3469,90	3659,75	3725,65
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	1844,70	2747,76	2887,31	3083,91
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2592,58	3681,11	4160,57	4561,42
Przemysł i budownictwo ..... <i>Industry i construction</i>	2098,71	3076,60	3208,05	3402,73
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transport and storage, accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	1808,94	2345,35	2483,54	2565,77
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	2850,24	3788,43	3906,34	4187,64
Pozostałe usługi ^b ..... <i>Other services^b</i>	2291,51	3341,70	3523,21	3608,92

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju. ^b Sekcje: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Administrowanie i działalność wspierająca^Δ; Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; Edukacja; Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. ^b Sections: Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities; Public administration and defence; compulsory social security; Education; Human health and social work activities; Arts, entertainment and recreation; Other service activities.

TABL. 3 (104). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	
a - w tys. osób in thous. person	b - w odsetkach in percent										
OGÓŁEM	a	324,6	157,5	167,1	147,8	50,3	97,5	176,8	107,2	69,6	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
z tego według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW =3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku: out of by were determined on the basic of multiplication of average gross wages and salaries (PW =3895,72 zł) for national economy in October 2012											
Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	31,0	17,2	13,8	1,1	0,2	0,9	29,9	17,0	12,9
zł and less	zł and less	b	9,6	10,9	8,2	0,8	0,5	0,9	16,9	15,9	18,5
1500,01 - 1947,86	1500,01 zł - 50% PW	a	44,1	17,7	26,4	12,8	3,2	9,6	31,3	14,5	16,8
		b	13,5	11,3	15,8	8,7	6,4	9,9	17,7	13,5	24,0
1947,87 - 2610,13	50- 67% PW	a	66,1	30,1	36,0	28,3	9,0	19,3	37,8	21,1	16,7
		b	20,3	19,0	21,5	19,2	17,8	19,9	21,3	19,7	23,9
2610,14 - 2921,79	67- 75% PW	a	28,9	13,8	15,1	14,8	5,0	9,8	14,1	8,8	5,3
		b	8,9	8,8	9,0	10,0	9,9	10,0	8,0	8,2	7,7
2921,80 - 3895,72	75-100% PW	a	70,7	34,8	35,9	39,7	13,5	26,2	31,0	21,3	9,7
		b	21,7	22,0	21,4	27,0	26,9	26,8	17,4	19,7	13,8
3895,73 - 4869,65	100-125% PW	a	39,2	17,7	21,5	25,8	8,2	17,6	13,4	9,5	3,9
		b	12,1	11,2	12,9	17,5	16,3	18,1	7,6	8,8	5,6
4869,66 - 5843,58	125-150% PW	a	19,4	10,1	9,3	11,9	4,3	7,6	7,5	5,8	1,7
		b	6,0	6,4	5,6	8,0	8,6	7,8	4,3	5,4	2,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (104). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
			ogółem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobie- ty fema- les
5843,59 - 6817,51	150-175% PW	a	9,8	5,6	4,2	5,2	2,1	3,1	4,6	3,5	1,1
		b	3,0	3,6	2,5	3,5	4,2	3,2	2,6	3,3	1,5
6817,52 - 7791,44	175-200% PW	a	5,4	3,6	1,8	2,6	1,4	1,2	2,8	2,2	0,6
		b	1,7	2,3	1,1	1,8	2,7	1,3	1,6	2,1	0,8
7791,45 - 8765,37	200-225% PW	a	3,1	2,2	0,9	1,7	1,0	0,7	1,4	1,2	0,2
		b	1,0	1,4	0,6	1,1	2,0	0,7	0,8	1,1	0,4
8765,38 - 9739,30	225-250% PW	a	1,9	1,2	0,7	1,3	0,7	0,6	0,6	0,5	0,1
		b	0,6	0,8	0,4	0,8	1,4	0,6	0,4	0,5	0,2
9739,31 - 10713,23	250-275% PW	a	1,5	1,1	0,4	0,9	0,6	0,3	0,6	0,5	0,1
		b	0,5	0,7	0,3	0,6	1,1	0,3	0,4	0,5	0,2
10713,24 - 11687,16	275-300% PW	a	0,8	0,5	0,3	0,5	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1
		b	0,2	0,3	0,2	0,3	0,6	0,2	0,1	0,2	0,1
11687,17 - 20000,00	300% PW - - 20000,00zł	a	2,2	1,5	0,7	1,1	0,7	0,4	1,1	0,8	0,3
		b	0,7	1,0	0,4	0,7	1,5	0,3	0,6	0,8	0,5
Od 20 000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	0,5	0,4	0,1	0,1	0,1	-	0,4	0,3	0,1
		b	0,2	0,3	0,1	0,0	0,1	-	0,3	0,3	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (105). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	3316,11	3492,61	3149,79	TOTAL
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kie- rownicy	6,8	7,6	6,0	6347,50	6872,82	5723,66	<i>Managers</i>
Specjaliści	28,4	17,2	39,2	4072,82	4640,20	3838,22	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicz- nych	2,3	3,1	1,4	4191,60	4623,81	3288,81	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	7,0	2,3	11,7	3961,58	5977,14	3594,85	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wy- chowania	12,3	6,5	18,0	4063,84	4222,82	4010,16	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekono- micznych i zarządzania	4,6	3,1	6,0	4019,84	4470,24	3797,61	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw techno- logii informacyjno- -komunikacyjnych	0,6	1,0	0,1	4688,30	4702,62	4572,33	<i>information and communi- cations technology pro- fessionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kul- tury	1,6	1,2	2,0	4410,26	4813,32	4179,72	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,5	9,6	13,2	3280,79	3699,36	2992,76	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycz- nych, chemicznych i tech- nicznych	2,8	4,2	1,3	3779,57	4050,06	2958,75	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,7	1,3	2,1	2846,63	3225,90	2634,96	<i>health associate profes- sionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,3	3,1	7,3	3286,80	3609,60	3158,22	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,5	0,6	2,4	2820,09	2786,92	2828,13	<i>legal, social, cultural and related associate profes- sionals</i>
technicy informatycy	0,2	0,4	0,1	3461,91	3527,07	3031,26	<i>information and communi- cations technicians</i>
Pracownicy biurowi	7,1	5,2	8,9	2763,73	2786,93	2750,98	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urzą- dzeń biurowych i pokrewni .	2,8	1,2	4,5	2759,28	2873,69	2730,12	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,9	0,2	1,5	2995,48	3214,08	2960,47	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finan- sowo-statystycznych i ewi- dencji materiałowej	2,7	3,4	2,0	2654,40	2700,52	2582,81	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,4	0,9	2914,58	2983,01	2887,29	<i>other clerical support wor- kers</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 25.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 25.

TABL. 4 (105). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	
Pracownicy usług i sprzedawcy	9,4	6,2	12,4	2081,69	2324,25	1967,19	Service and sales workers
pracownicy usług osobistych	2,7	1,9	3,4	2001,30	2073,85	1962,26	personal service workers
sprzedawcy i pokrewni	5,4	3,0	7,8	2069,92	2409,40	1949,88	sales workers
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,6	0,1	1,0	2030,02	2068,13	2026,55	personal care workers
pracownicy usług ochrony	0,7	1,2	0,2	2525,64	2538,20	2447,46	protective services workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,4	0,0	2056,73	2019,85	2400,94	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	17,1	27,4	7,4	2703,71	2923,46	1933,31	Craft and related trades workers
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektry- ków)	3,1	6,5	0,0	2547,55	2547,00	3484,72	building and related trades workers, excluding electrici- ans
robotnicy obróbki metali, me- chanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,2	10,3	0,3	3161,65	3170,41	2830,02	metal, machinery and relat- ed trades workers
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,8	1,1	0,5	2643,62	2856,09	2193,28	handicraft and printing workers
elektrycy i elektronicy	1,7	3,5	0,1	3816,73	3824,10	3391,87	electrical and electronic trades workers
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	6,3	6,0	6,5	2107,95	2390,86	1865,31	food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9,9	18,4	1,8	2854,32	2895,26	2469,71	Plant and machine operators and assemblers
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,6	6,0	1,3	3437,49	3690,68	2395,39	stationary plant and ma- chine operators
monterzy	0,6	1,1	0,2	2907,16	3069,54	1914,00	assemblers
kierowcy i operatorzy pojaz- dów	5,7	11,3	0,3	2473,95	2455,83	3109,94	drivers and mobile plant operators
Pracownicy przy pracach prostych	9,6	8,0	11,1	2181,71	2341,06	2073,33	Elementary occupations of which:
w tym:							
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0	0,0	0,0	2393,21	1935,53	3825,95	agricultural, forestry and fishery labourers
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transpor- cie	3,4	4,7	2,2	2473,10	2455,63	2509,22	labourers in mining, construc- tion, manufacturing and transport

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 25.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 25.

TABL. 5 (106). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 ¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	a - w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les
OGÓŁEM TOTAL										
OGÓŁEM	a	3316,11	3492,61	3149,79	3701,42	4040,86	3526,45	2994,04	3235,55	2622,03
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	4379,08	5052,00	4032,32	4396,93	4993,98	4148,97	4335,75	5143,19	3666,29
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	b	132,1	144,6	128,0	118,8	123,6	117,7	144,8	159,0	139,8
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	3817,17	4455,41	3240,98	3724,83	4341,30	3451,54	3902,40	4506,86	2878,20
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	b	115,1	127,6	102,9	100,6	107,4	97,9	130,3	139,3	109,8
Policealne	a	2964,29	3253,45	2863,92	3054,00	3307,66	3001,95	2840,19	3219,73	2609,00
<i>Post – secondary</i>	b	89,4	93,2	90,9	82,5	81,9	85,1	94,9	99,5	99,5
Średnie zawodowe	a	2927,66	3135,06	2635,32	3185,63	3557,65	2918,61	2812,36	3015,43	2418,74
<i>Vocational secondary</i>	b	88,3	89,8	83,7	86,1	88,0	82,8	93,9	93,2	92,2
Średnie ogólnokształcące	a	2610,64	2835,91	2447,55	2731,62	2956,68	2639,63	2555,25	2802,44	2327,65
<i>General secondary</i>	b	78,7	81,2	77,7	73,8	73,2	74,9	85,3	86,6	88,8
Zasadnicze zawodowe	a	2445,62	2692,18	1961,35	2523,12	2846,26	2094,27	2420,68	2651,34	1901,61
<i>Basic vocational</i>	b	73,7	77,1	62,3	68,2	70,4	59,4	80,8	81,9	72,5
Gimnazjalne	a	2287,63	2191,11	2607,10	1591,28	1591,28	–	2326,05	2234,93	2607,10
<i>Lower secondary</i>	b	69,0	62,7	82,8	43,0	39,4	–	77,7	69,1	99,4
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2521,40	2745,30	2118,33	2678,52	3217,06	2171,25	2431,69	2567,05	2060,05
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	76,0	78,6	67,3	72,4	79,6	61,6	81,2	79,3	78,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (106). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 ¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	razem total	męż- czyźni males	kobiety fema- les	
a - w zł in zł b - ogółem = 100 total = 100										
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej ..... and less	a	2279,55	2400,72	2002,28	2377,46	2548,83	2233,12	2265,22	2387,17	1934,18
	b	68,7	68,7	63,6	64,2	63,1	63,3	75,7	73,8	73,8
25 - 34	a	2877,55	3063,60	2660,69	3071,17	3351,99	2920,18	2782,99	2985,47	2437,73
	b	86,8	87,7	84,5	83,0	83,0	82,8	93,0	92,3	93,0
35 - 44	a	3403,33	3644,24	3207,23	3790,10	4126,07	3644,43	3095,31	3438,91	2648,60
	b	102,6	104,3	101,8	102,4	102,1	103,3	103,4	106,3	101,0
45 - 54	a	3495,07	3690,60	3356,95	3826,71	4170,81	3678,00	3070,94	3358,14	2709,22
	b	105,4	105,7	106,6	103,4	103,2	104,3	102,6	103,8	103,3
55 - 59	a	3606,53	3762,08	3455,59	3806,11	4134,23	3597,66	3347,68	3463,18	3153,23
	b	108,8	107,7	109,7	102,8	102,3	102,0	111,8	107,0	120,3
60 - 64	a	4472,68	4440,71	4727,05	4839,75	4779,83	5140,82	4051,75	4099,53	3131,73
	b	134,9	127,1	150,1	130,8	118,3	145,8	135,3	126,7	119,4
65 lat i więcej ..... and more	a	6704,83	7025,95	3982,28	6743,63	7086,42	4434,85	6645,85	6939,95	2700,00
	b	202,2	201,2	126,4	182,2	175,4	125,8	222,0	214,5	103,0
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY										
do 1,9 roku ..... and less	a	2342,08	2442,77	2190,48	2491,71	2546,05	2458,95	2299,56	2426,17	2048,48
	b	70,6	69,9	69,5	67,3	63,0	69,7	76,8	75,0	78,1
2,0 - 4,9	a	2609,50	2757,20	2420,13	2922,18	3221,95	2737,73	2497,61	2656,09	2231,77
	b	78,7	78,9	76,8	78,9	79,7	77,6	83,4	82,1	85,1
5,0 - 9,9	a	3005,83	3244,35	2753,65	3255,49	3609,91	3067,65	2872,74	3132,44	2477,94
	b	90,6	92,9	87,4	88,0	89,3	87,0	95,9	96,8	94,5
10,0 - 14,9	a	3375,85	3586,37	3169,45	3671,93	4015,20	3504,52	3188,85	3438,56	2813,20
	b	101,8	102,7	100,6	99,2	99,4	99,4	106,5	106,3	107,3
15,0 - 19,9	a	3525,30	3745,87	3329,74	4042,60	4523,71	3825,43	3141,56	3440,60	2715,06
	b	106,3	107,3	105,7	109,2	111,9	108,5	104,9	106,3	103,5
20,0 lat i więcej ..... and more	a	3659,37	3917,78	3455,10	3879,32	4234,78	3695,69	3329,59	3644,66	2871,07
	b	110,4	112,2	109,7	104,8	104,8	104,8	111,2	112,6	109,5

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (107). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiętej ninth	
	w zł in zł									
OGÓŁEM	a	1512,90	1846,93	2155,62	2487,52	2831,87	3197,90	3648,84	4314,59	5392,13
TOTAL	b	1498,24	1858,43	2217,45	2559,85	2917,82	3294,66	3761,23	4528,43	5896,18
	c	1561,76	1840,05	2108,59	2419,34	2761,72	3112,29	3546,87	4176,92	4964,31
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2190,53	3340,64	3999,92	4680,34	5260,72	5951,43	6874,85	8297,03	1050,94
Public government representatives senior officials and managers	b	2079,97	3336,30	4068,11	4910,06	5564,08	6447,01	7733,25	9264,45	12683,39
	c	2391,79	3352,09	3951,82	4494,20	5016,10	5620,46	6214,89	7114,30	9314,01
Specjaliści	a	2377,21	2754,45	3075,97	3391,82	3713,26	4090,42	4470,16	4937,82	6022,10
Professionals	b	2376,35	2893,38	3352,08	3683,99	4070,25	4507,72	5041,60	5957,60	7657,75
	c	2377,55	2711,70	3001,12	3288,88	3572,23	3932,38	4309,12	4707,14	5401,11
Technicy i inny średni personel	a	1798,18	2182,32	2469,31	2763,44	2979,61	3239,78	3608,64	4125,15	5047,01
Technicians and associate professionals	b	1927,90	2423,66	2805,61	3069,63	3339,68	3694,53	4122,34	4710,14	5838,17
	c	1747,15	2089,24	2343,63	2572,61	2792,57	2994,27	3261,21	3661,95	4445,01
Pracownicy biurowi	a	1557,94	1853,48	2182,47	2385,61	2610,07	2839,60	3152,72	3486,63	3980,67
Clerks	b	1499,68	1824,65	2196,55	2407,13	2646,12	2877,93	3215,41	3491,52	3976,50
	c	1579,08	1863,60	2176,34	2368,48	2592,49	2816,11	3115,28	3483,85	3983,72
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1488,44	1497,09	1590,81	1722,13	1856,03	1996,21	2214,94	2517,47	2995,58
Service and sales workers	b	1489,24	1498,65	1650,94	1840,77	2025,42	2258,29	2649,24	2987,70	3547,92
	c	1488,11	1496,44	1576,74	1690,75	1799,91	1926,09	2091,50	2329,92	2731,41
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1485,03	1490,05	1495,07	1753,76	2010,28	2245,64	2358,76	2546,20	2849,13
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1484,55	1489,08	1493,62	1498,15	1891,68	2240,01	2351,74	2539,24	2825,30
	c	1971,57	2006,31	2013,81	2021,31	2092,51	2404,01	2514,39	3056,01	3090,51

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 25.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 25.

TABL. 6 (107). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (media- na) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiętej ninth
	w zł in zł								
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy ..... a	1492,93	1606,88	1894,51	2169,14	2433,79	2722,24	3031,66	3483,04	4275,50
<i>Craft and related trades workers</i> b	1498,44	1830,63	2146,76	2425,66	2704,10	2958,14	3293,60	3697,97	4598,59
c	1486,48	1492,98	1499,49	1613,37	1778,75	1946,00	2110,07	2326,68	2615,13
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń ..... a	1491,45	1572,25	1828,16	2121,37	2464,27	2812,25	3180,35	3781,81	4992,37
<i>Plant and machine operators and assemblers</i> b	1490,81	1548,62	1793,63	2163,32	2482,01	2849,83	3242,19	3857,34	5134,62
c	1569,91	1789,03	1900,47	1996,63	2117,85	2326,68	2703,38	3104,12	3841,01
Pracownicy przy pracach prostych ..... a	1494,94	1634,49	1745,00	1857,83	1977,54	2112,97	2308,42	2654,71	3079,78
<i>Elementary occupations</i> b	1490,08	1565,88	1780,62	1964,27	2138,28	2384,47	2662,17	2929,97	3320,20
c	1510,87	1654,22	1737,88	1823,31	1916,64	2021,25	2136,87	2340,54	2849,38

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 25.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 25.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 7 (108). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	564527	543923	533411	523258	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wpłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	344899	360290	356556	352314	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution retirement pay
emerytury	164243	225038	224485	224028	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	126353	80484	77230	73296	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	54303	54768	54841	54990	family pensions
Rolnicy indywidualni	219628	183633	176855	170944	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (109). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	6064,4	8159,0	8387,5	8756,2	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	4089,2	6072,1	6309,5	6604,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	988,02	1404,45	1474,64	1562,15	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	2232,9	4131,6	4325,0	4546,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1132,91	1529,95	1605,52	1691,24	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1253,1	1110,0	1114,8	1130,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	826,44	1149,27	1202,91	1285,49	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	603,2	830,6	869,7	927,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	925,75	1263,76	1321,53	1404,97	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	1975,2	2086,9	2078,0	2151,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	749,45	947,04	979,17	1049,00	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 168.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 168.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. nie łącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey since 2010 were weighted with the structure of households on the basis of Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu; a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
  - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, , commission contracts, verbal contracts, etc.),*
  - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
  - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which leasing buildings and structures and persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005,*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
- 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural econom-

własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 168) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 167), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewen-

ic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits, other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 168) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 167), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies in agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing real estate and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes,*

tualne podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);

- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zregulowano zgodnie z obowiązującą na lata 2009–2012 nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na

from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);

- 5) *income from social benefits, which includes, i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social benefits;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, also using a debit or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony for private persons; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the period 2009–2012 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or credit card and on credit, received gratis as well as

kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7, Risk of poverty — a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adopted poverty line.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty line is the amount, which according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development.

TABL. 1 (110). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2046	2186	2201	2175	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,23	2,97	2,94	2,97	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,13	1,17	1,14	1,13	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,96	0,90	0,91	0,95	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,81	0,75	0,78	0,81	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,08	0,85	0,83	0,84	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. - pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 - receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2-5

Dane za 2010 i 2011 r. skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 181.

Note to tables 2-5

Data for 2010 and 2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 181.

TABL. 2 (111). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011 ^a	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	672,37	978,09	1027,64	1056,45	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji ..	637,80	928,38	980,26	1006,73	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	257,20	444,18	471,78	460,32	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	68,56 ^b	89,53	91,72	105,37 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	41,87	62,53	68,06	71,69 ^d	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych ^e	251,54	271,06	299,95	304,45	<i>from social security benefits ^e</i>

^a Bez błędu względnego szacunków. ^{b-d} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^b - 22,35%, ^c - 10,22%, ^d - 15,16%. ^e W 2005 r. - ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a Without relative error of estimates. ^{b-d} Relative error of estimates more than 10% and is: ^b - 22,35%, ^c - 10,22%, ^d - 15,16%. ^e In 2005 - from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (112). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011 ^a	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	629,51	827,38	856,59	917,94	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	594,94	777,67	809,21	868,22	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	179,51	220,10	233,69	247,29	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,25	20,24	19,17	21,54	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	36,20	46,94	44,91	48,11	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	112,89	150,96	166,43	172,72	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,86 ^d	44,82	45,73	52,47	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	35,47	38,03	42,86	43,95	health
w tym artykuły farmaceutyczne.	x	25,27	27,66	27,80	of which pharmaceuticals
transport	62,11	84,36	82,13	95,44	transport
łączność	30,85	38,29	38,21	36,40	communication
rekreacja i kultura	37,10	57,90	62,74	68,71	recreation and culture
edukacja ^e	6,40 ^e	8,78	8,51	9,61 ^f	education ^e
restauracje i hotele	8,32	17,24	14,93	16,52	restaurants and hotels
inne towary i usługi	30,64	40,42	42,20	46,43	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	23,68	22,21	24,12	of which personal hygiene

^a Bez błędu względnego szacunków. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{d-f} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^d – 11,83%, ^e – 11,22%, ^f – 21,71%.

^a Without relative error of estimates. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditure. ^c Including pre-school education. ^{d-f} Relative error of estimates more than 10% and is: ^d – 11,83%, ^e – 11,22%, ^f – 21,71%.

TABL. 4 (113). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	9,06	7,47	7,31	7,21	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,05	4,80	4,68	4,56	of which bread
Mięso w kg	5,54	5,49	5,49	5,53	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwo- ry mięsne	x	2,29	2,33	2,32	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,40	0,39	0,38	0,38	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	5,04	3,81	3,64	3,84	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,41	0,58	0,61	0,62	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,81	0,82	0,82	0,85	Cheese in kg
Jaja w szt.	15,61	13,98	13,46	13,29	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,59	1,35	1,32	1,36	Oils and fats in kg
w tym masło	x	0,14	0,13	0,13	of which butter
Owoce ^c w kg	3,62	3,23	3,29	3,52	Fruit in kg
Warzywa w kg	13,01	10,71	10,88	11,26	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,90	4,85	5,05	of which potatoes
Cukier w kg	1,65	1,50	1,36	1,52	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	x	7,17	7,17	7,45	Non-alcoholic beverages in l

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku. ^c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products.
^b Excluding condensed and powdered milk. ^c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (114). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,0	98,4	98,0	97,9	Refrigerator
Zamrażarka	38,9	37,6	38,5	35,2	Freezer
Automat pralniczy	63,5	80,7	82,5	84,2	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,0	6,8	9,2	11,2	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	25,1	46,4	48,2	49,1	Microwave oven

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 5 (114). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a (dok.)**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Samochód osobowy	50,4	58,9	62,2	64,2	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	11,0	8,4	6,4	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	37,6	37,5	35,1	32,9	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,2	98,4	98,4	Television
Odtwarzacz DVD	x	44,3	43,8	44,0	DVD player
Telefon komórkowy	62,4	85,8	87,9	89,4	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz video	43,4	26,3	23,0	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	10,1	9,3	9,8	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	31,7	56,9	61,1	66,4	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	39,6	42,0	44,0	Digital camera
Komputer osobisty	33,4	59,5	61,5	64,8	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	16,4	50,3	55,2	59,5	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	43,2	48,3	of which broadband access
Drukarka	x	36,2	35,8	34,1	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (115). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	20,7	27,3	23,3	22,9	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	20,4	11,8	10,3	9,0	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	14,2	9,4	11,0	8,5	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 185.

^a See general notes, item 7 on page 185.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz .

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewage and gas-line connections leading, to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to

sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych, od 2005 r. obejmują także gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie

a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewage — sewage inlets.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

***5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity**, concern households, from 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas** from gas supply, concern all the households.*

***The consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

***6. Information within the range of heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

***7. Information regarding urban ground transport** concerns **bus and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa*

obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. Dane za 2010 r. zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowy podziale administracyjnym.

4. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. Data for 2010 have been changed in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.

3. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of:

- the results of censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

4. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);

4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;

5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

- może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
- może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego**;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

3) **workplaces** (of public and private sector);

4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;

5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:

- can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
- can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society**;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

5. **Data regarding dwellings which construction has begun**, concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. **Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

6. Informacje o dokonanych **transakcjach kupna/sprzedaży nieruchomości** potwierdzone aktem notarialnym pochodzą od organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r.), tj. od starostw powiatowych i prezydentów miast na prawach powiatu.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

6. Data regarding **purchase/sale transactions of real estates confirmed** by notarial act come from bodies managing record of land and buildings (according to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001), i.e. from Powiat Starosty and presidents of cities with powiat status.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (116). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	19402,8	19856,4	20325,4	<i>Water supply:</i>
miasta	2625,0	2644,0	2648,8	<i>urban areas</i>
wieś	16777,8	17212,4	17640,6	<i>rural areas</i>
Kanalizacyjna ^a	4432,1	4853,6	5323,9	<i>Sewage^a</i>
miasta	2209,8	2260,1	2355,7	<i>urban areas</i>
wieś	2222,3	2593,5	2968,2	<i>rural areas</i>
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	344347	350498	353012	<i>Water supply system</i>
miasta	86073	86724	86431	<i>urban areas</i>
wieś	258274	263774	266581	<i>rural areas</i>
Kanalizacyjne	99841	105387	112611	<i>Sewage system</i>
miasta	60150	60415	62927	<i>urban areas</i>
wieś	39691	44972	49684	<i>rural areas</i>
Zdroje uliczne	973	598	570	Street outlets
Miasta	392	302	288	<i>Urban areas</i>
Wieś	581	296	282	<i>Rural areas</i>
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	57,2	57,7	58,1	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				<i>Urban areas:</i>
w hm ³	31,8	31,7	31,3	<i>in hm³</i>
na 1 mieszkańca w m ³	31,3	31,3	31,1	<i>per capita in m³</i>
Wieś w hm ³	25,4	26,0	26,7	<i>Rural areas in hm³</i>
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	50,2	49,6	48,3	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	50,2	49,6	48,3	<i>of which treated</i>

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (117). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	755,4	765,9	770,7	772,8	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	375,1	386,6	389,2	390,8	Urban areas
Wieś	380,3	379,3	381,5	382,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	1336,1	1448,7	1442,2	1433,9	In GW-h
miasta	647,9	687,0	681,3	668,8	urban areas
wieś	688,3	761,7	760,9	765,1	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	636,2	676,6	673,8	663,9	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1727,3	1777,0	1750,6	1711,3	per consumer ^a
wieś — na 1 odbiorcę ^a	1809,9	2008,5	1994,5	2003,1	rural areas — per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (118). **SIĘĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIĘCI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa					Distribution and transmission network in km
w km	7403,6	7988,4	8104,7	8203,8	
w tym przesyłowa	915,2	977,9	977,9	970,9	of which transmission
miasta	89,5	121,4	95,1	95,1	urban areas
wieś	825,7	856,6	882,8	875,9	rural areas
Miasta	2089,1	2318,0	2336,0	2380,1	Urban areas
Wieś	5314,5	5670,4	5768,7	5823,7	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	116880	129080	133359	136140	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	56293	62545	66307	67601	Urban areas
Wieś	60587	66535	67052	68539	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	275,8	294,7	298,7	302,9	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	236,8	248,4	251,3	254,0	Urban areas
Wieś	39,0	46,3	47,4	48,9	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm ³	140,8	161,8	153,7	155,1	In hm ³
miasta	109,3	124,2	116,5	117,4	urban areas
wieś	31,5	37,5	37,2	37,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	64,6	75,1	71,6	71,5	Per capita in m ³
miasta	107,5	123,6	116,4	116,5	urban areas
wieś	27,1	32,6	32,4	32,5	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (119). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1171,9	1249,5	1254,1	1258,3	1143,4	114,9	Heating network in km
w tym przesyłowa	679,7	737,8	759,3	771,4	699,3	72,1	of which transmission
Kotłownie	578	561	509	598	415	183	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	9767	10122	10705	11250	11202	48	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	82339	85592	89024	86161	84399	1762	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	54474	55593	55480	54761	54042	719	of which residential buildings

**TABL. 5 (120). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
**POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY
SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:					Population in thous. — using ^a :
wodociągu	1718,2	1766,9	1769,3	1768,9	water supply system
miasta	949,2	950,6	947,4	943,9	urban areas
wieś	769,0	816,3	821,8	825,0	rural areas
kanalizacji	978,6	1027,9	1053,1	1067,4	sewage system
miasta	862,9	869,2	868,5	869,6	urban areas
wieś	115,7	158,7	184,5	197,8	rural areas
gazu	794,8	854,5	846,7	862,7	gas supply system
miasta	681,0	698,1	689,5	699,3	urban areas
wieś	113,8	156,4	157,2	163,4	rural areas
Ludność — w % ogółu ludności ^b — korzystająca ^a z:					Population — in % of total population ^b — using ^a :
wodociągu	78,8	81,1	81,5	81,7	water supply system
miasta	93,6	93,8	93,9	93,9	urban areas
wieś	66,1	70,0	70,7	71,1	rural areas
kanalizacji	44,9	47,2	48,5	49,3	sewage system
miasta	84,9	85,8	86,1	86,5	urban areas
wieś	10,0	13,6	15,9	17,0	rural areas
gazu	36,5	39,2	39,4	39,8	gas supply system
miasta	67,0	68,9	69,1	69,6	urban areas
wieś	9,8	13,4	13,7	14,1	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (121). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from house- holds</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b ..	338,1	337,8	345,3	346,6	247,6	Municipal waste collected ^b
zmieszane	326,2	306,7	313,1	310,5	222,1	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane ..	4,9	31,8	4,3	2,7	.	<i>of which segregated</i>
miasta	258,0	246,9	251,9	248,3	175,0	<i>urban areas</i>
wieś	68,2	59,9	61,2	62,3	47,1	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	11,9	31,0	32,3	36,0	25,5	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	5,7	7,4	6,2	6,1	3,5	<i>paper and cardboard</i>
szkło	3,0	10,9	10,1	11,7	9,7	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	1,3	3,6	5,2	5,3	3,8	<i>plastic</i>
metale	0,3	0,4	0,8	0,7	0,6	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	1,5	1,3	1,5	1,4	<i>largesize</i>
biodegradowalne	.	5,3	6,0	7,4	3,2	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 na str. 192. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 8 on page 192. ^b Estimated data.

TABL. 7 (122). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	930,4	1292,3	1351,8	1286,1	Liquid waste ^b removed (during the year) in dam ³
miasta	325,6	411,3	427,9	399,2	<i>urban areas</i>
wieś	604,9	880,9	923,9	887,0	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych ^c	469,7	777,0	848,0	818,0	<i>of which from households^c</i>
miasta	197,8	287,9	304,8	275,6	<i>urban areas</i>
wieś	272,0	489,1	543,2	542,4	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	180	183	182	178	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	3	11	14	17	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust.9 na str. 192. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 9 on page 192. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (123). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontrolo- wane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in opera- tion (as of 31 XII):
liczba	123	70	62	58	10	48	
powierzchnia w ha	220,4	137,1	130,2	124,0	25,6	98,4	<i>area in ha</i>

TABL. 9 (124). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1718	1781	1883	Transport network – lines in km
autobusowe	1637	1708	1804	bus
trolejbusowe	81	73	80	trolleybus
Tabor:				Fleet of:
autobusy: w szt.	379	388	486	buses: in units
liczba miejsc w tys.	36,8	39,6	53,2	number of seats in thous.
trolejbusy: w szt.	58	64	64	trolleybus: in units
liczba miejsc w tys.	6,2	6,6	6,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	98,9	98,0	126,1	Transport of passengers ^b (during the year) in mln:

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Dane szacunkowe.^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.TABL. 10 (125). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	2894,8	2574,1	2743,3	2299,7	2723,5	2268,1	2769,3	2301,4	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	2,7	0,1	2,4	0,1	2,3	0,1	2,4	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ²	13,3	25,3	12,5	22,7	12,7	22,5	12,8	22,9	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:									Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	1078,4	836,3	817,0	537,3	807,5	527,8	845,2	559,0	strolling-recreational parks
zieleńce	480,6	405,9	517,4	425,4	524,4	429,6	531,0	433,9	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1335,8	1331,9	1408,9	1337,0	1391,6	1310,7	1393,1	1308,5	Estate green belts in ha

^a, ^b W przypadku miast obliczono: ^a – w % ogólnej powierzchni miast, ^b – na 1 mieszkańca miast.^a, ^b For urban areas calculated: ^a – in % total urban areas space, ^b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 11 (126). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	700,8	727,7	732,8	738,6	744,9	376,6	368,2	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach tys.	2609,4	2737,0	2796,4	2823,4	2851,3	1406,3	1445,0	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	51484,1	54383,8	55572,3	56192,0	56819,2	24551,1	32268,0	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:								Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,72	3,76	3,82	3,82	3,83	3,73	3,92	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :								usable floor space in m ² :
1 mieszkania	73,5	74,7	75,8	76,1	76,3	65,2	87,6	per dwelling
na 1 osobę	23,6	25,3	25,5	25,9	26,2	24,4	27,8	per person
liczba osób ^b na:								number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,11	2,96	2,97	2,94	2,91	2,67	3,15	per dwelling
1 izbę	0,84	0,79	0,78	0,77	0,76	0,71	0,80	per room

^a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 27.

^a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B). ^b See general notes to the Yearbook, item 12 on page 27.

TABL. 12 (127). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	88,0	75,7	76,1	38,0	70,9
	2010	91,2	84,1	81,5	42,1	74,1
	2011	91,2	84,3	81,6	42,2	74,3
	2012	91,3	84,4	81,8	42,4	74,5
Miasta	2005	97,3	94,0	92,4	67,8	88,5
	2010	98,0	96,5	94,8	70,6	90,2
	2011	98,1	96,6	94,9	70,7	90,3
	2012	98,1	96,6	95,0	70,7	90,4
Wieś	2005	79,0	57,3	59,6	9,6	52,9
	2010	84,2	71,5	67,9	13,1	57,7
	2011	84,3	71,7	68,1	13,2	58,0
	2012	84,4	71,9	68,3	13,3	58,3

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (128). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali <i>Dwellings allowances paid out user to</i>					innych <i>others</i>
		gminnych <i>gminas</i>	spółdziel- czych <i>coopera- tives</i>	wspólnot mieszka- niowych <i>housing commu- nity</i>	prywat- nich <i>private</i>	towa- rzystw budow- nic- twa społecz- nego <i>public building society</i>	
a – liczba wypłaconych dodatków <i>number of allowances</i>							
b – kwota dodatków w tys. zł <i>amount of allowances in thous. zł</i>							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł <i>average value of allowances in zł</i>							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	239932	65010	102258	35932	24472	2621	9639
TOTAL	b	41693,5	12812,6	16906,9	6032,8	3771,5	611,0	1558,7
	c	173,8	197,1	165,3	167,9	154,1	233,1	161,7
Miasta	a	204450	62679	93009	31676	9502	2621	4963
<i>Urban areas</i>	b	36516,1	12493,7	15208,1	5282,5	2014,9	611,0	905,9
	c	178,6	199,3	163,5	166,8	212,0	233,1	182,5
Wieś	a	35482	2331	9249	4256	14970	–	4676
<i>Rural areas</i>	b	5177,4	318,9	1698,8	750,3	1756,6	–	652,8
	c	145,9	136,8	183,7	176,3	117,3	–	139,6

W % OGÓŁEM
 IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	27,1	42,6	15,0	10,2	1,1	4,0
TOTAL	b	100,0	30,7	40,6	14,5	9,0	1,5	3,7
Miasta	a	100,0	30,7	45,6	15,5	4,6	1,3	2,4
<i>Urban areas</i>	b	100,0	34,2	41,6	14,5	5,5	1,7	2,5
Wieś	a	100,0	6,6	26,1	12,0	42,2	–	13,2
<i>Rural areas</i>	b	100,0	6,2	32,8	14,5	33,9	–	12,6

TABL. 14 (129). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investors for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gminy pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock of grounds for dwelling construction				
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdzielcze co-operative	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed	
	w ha in ha							
OGÓŁEM	2005	47,5	2,1	40,2	137,1	61,4	901,7	583,2
TOTAL	2010	39,2	–	33,1	125,2	71,8	770,5	490,7
	2011	42,1	2,0	34,9	162,7	93,1	742,2	484,7
	2012	31,3	0,3	21,4	175,0	98,4	726,3	476,8
Miasta	2005	15,2	2,1	8,9	115,1	45,4	206,1	114,4
Urban areas	2010	13,4	–	11,7	106,8	60,1	192,4	114,6
	2011	14,5	–	11,6	99,9	53,4	182,8	109,5
	2012	14,7	–	10,4	110,6	54,2	175,1	107,2
Wieś	2005	32,3	–	31,3	22,0	16,0	695,6	468,8
Rural areas	2010	25,8	–	21,4	18,4	11,7	578,1	376,1
	2011	27,6	2,0	23,3	62,8	39,7	559,4	375,2
	2012	16,6	0,3	11,0	64,4	44,2	551,2	369,2

TABL. 15 (130). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4810	7302	7607	6544	TOTAL
Spółdzielcze	417	662	458	289	Co-operative
Komunalne (gminne)	52	70	47	110	Municipal (gmina)
Zakładowe	8	1	–	40	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	978	1549	1594	1308	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	114	120	–	–	Public building society
Indywidualne	3241	4900	5508	4797	Private

TABL. 16 (131). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	5268	5667	6354	7190	Dwellings
miasta	3385	3262	3519	4258	urban areas
wieś	1883	2405	2835	2932	rural areas
Spółdzielcze	642	533	466	626	Co-operative
Komunalne (gminne)	92	58	171	105	Municipal (gmina)
Zakładowe	20	33	33	8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1182	1267	1541	1856	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	128	84	114	–	Public building society
Indywidualne	3204	3692	4029	4595	Private
miasta	1375	1342	1256	1713	urban areas
wieś	1829	2350	2773	2882	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	405	426	523	611	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	561	529	629	804	Urban areas
Wieś	270	337	432	453	Rural areas
Izby	24946	26335	29616	32637	Rooms
miasta	14131	12908	14104	16351	urban areas
wieś	10815	13427	15512	16286	rural areas
Spółdzielcze	1959	1706	1467	2015	Co-operative
Komunalne (gminne)	147	128	447	214	Municipal (gmina)
Zakładowe	48	104	87	22	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3692	4075	5256	6245	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	432	255	320	–	Public building society
Indywidualne	18668	20067	22039	24141	Private
miasta	8031	6869	6693	8080	urban areas
wieś	10637	13198	15346	16061	rural areas

TABL. 16 (131). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	556567	610578	684387	737019	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	301062	276383	298376	339920	urban areas
wieś	255505	334195	386011	397099	rural areas
Spółdzielcze	34286	30428	29795	33912	Co-operative
Komunalne (gminne)	4946	2339	6718	3919	Municipal (gmina)
Zakładowe	1148	1764	2203	397	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63863	77168	94221	114486	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	6577	3677	4960	–	Public building society
Indywidualne	445747	495202	546490	584305	Private
miasta	194003	166179	165380	192601	urban areas
wieś	251744	329023	381110	391704	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	105,7	107,7	107,7	102,5	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	88,9	84,7	84,8	79,8	urban areas
wieś	135,7	139,0	136,2	135,4	rural areas
Spółdzielcze	53,4	57,1	63,9	54,2	Co-operative
Komunalne (gminne)	53,8	40,3	39,3	37,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	57,4	53,5	66,8	49,6	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	54,0	60,9	61,1	61,7	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	51,4	43,8	43,5	–	Public building society
Indywidualne	139,1	134,1	135,6	127,2	Private
miasta	141,1	123,8	131,7	112,4	urban areas
wieś	137,6	140,0	137,4	135,9	rural areas

TABL. 17 (132). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings				W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM ... 2005	5268	3204	0,3	1,6	4,2	94,0	2064	5,3	21,5	42,9	30,3
TOTAL 2010	5667	3692	0,4	2,5	7,1	90,0	1975	3,7	21,5	41,5	33,4
2011	6354	4029	0,1	2,9	6,1	90,9	2325	2,1	19,4	42,7	35,8
2012	7190	4595	1,0	3,0	9,9	86,1	2595	1,1	18,2	45,6	35,1
Miasta 2005	3385	1375	0,7	2,4	5,0	91,9	2010	5,5	21,9	42,2	30,4
Urban areas 2010	3262	1342	0,8	5,6	14,5	79,1	1920	3,8	21,8	41,7	32,8
2011	3519	1256	0,2	4,8	11,1	83,9	2263	1,7	18,7	43,3	36,3
2012	4258	1713	2,6	7,0	20,3	70,1	2545	1,1	18,5	46,2	34,2
Wieś 2005	1883	1829	–	1,0	3,5	95,5	54	–	3,7	68,5	27,8
Rural areas 2010	2405	2350	0,2	0,7	2,9	96,2	55	–	10,9	32,7	56,4
2011	2835	2773	0,0	2,1	3,9	94,0	62	16,1	43,6	22,6	17,7
2012	2932	2882	0,0	0,7	3,7	95,6	50	4,0	2,0	16,0	78,0

TABL. 18 (133). **ZAWARTE TRANSAKCJE KUPNA-SPRZEDAŻY LOKALI, NIERUCHOMOŚCI
GRUNTOWYCH I ZABUDOWANYCH W 2012 R.**
**REACHED PURCHASE-SALE TRANSACTIONS OF THE PREMISES,
LAND REAL ESTATES AND BUILT-UP REAL ESTATES IN 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zawarte umowy w formie aktu notarialnego Reached contracts by form of notarial act	Wartość w tys. zł Value in thous. zł	Powierzchnia w m ² Area in m ²	Średnia cena 1 m ² po- wierzchni w zł Average price per 1 m ² of area in zł	SPECIFICATION
LOKALE^a					
PREMISES^a					
Mieszkalne	3640	666656,5	198887	3352	Residential
Niemieszkalne	448	79840,1	24625	3242	Non-residential
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE^b					
LAND REAL ESTATES^b					
Grunty przeznaczone pod zabudowę:					Land designated for devel- opment:
mieszkanową	431	33499,5	777397	43	housing
przemysłową	22	10191,9	190806	53	industrial
inną	815	185733,9	2851678	65	another
Użytki rolne	10505	468313,4	174738952	3	Agricultural land
Nieruchomości leśne	316	5374,4	3845241	1	Forest estates
NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANE^b					
BUILT-UP REAL ESTATES^b					
Nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi ...	917	214055,2	1994958	107	Real estates built-up with residential buildings
Nieruchomości zabudowane budynkami pełniącymi inne funkcje niż zagrodowa i mieszkańcowa	539	396023,3	7951582	50	Real estates built-up with buildings not functioning as farmstead and resi- dential buildings
Grunty rolne zabudowane	1288	125627,1	16020941	8	Agricultural built-up land

^a Powierzchnia użytkowa. ^b Rodzaj prawa do działki – własność.

^a The usable floor space. ^b Type of the right to parcel – ownership.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6 letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie);
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie, w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 9) general art schools leading to professional certification;
- 10) special job-training schools.

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year);
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges, in which graduates do not receive the title of licentiate;

3) kolegia pracowników służb społecznych.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnokształcące)

3) colleges of social work.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education :

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, in as well as in special educational care centres, other

dostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano we-

educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Data regarding:

1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the

dług stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;

- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji netto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

school year; data concerning graduates – the end of the school year;

- 2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

18. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

19. *Net enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

20. *A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.*

21. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1154	1055	1036	1002	primary
gimnazja	451	467	468	471	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	20	24	26	27	special job-training
zasadnicze zawodowe	104	107	102	104	basic vocational
licea ogólnokształcące	168	163	163	162	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	10	9	11	9	supplementary general secondary
licea profilowane	104	37	27	22	specialized secondary
technika	200	153	148	147	technical secondary
technika uzupełniająca	26	15	15	12	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	5	6	6	6 ^b	general art ^a
policealne	195	171	167	169	post-secondary
wyższe	20	18	18	18	tertiary
dla dorosłych	132	173	189	212	for adults
podstawowe	–	–	–	–	primary
gimnazja	2	5	5	7	lower secondary
zasadnicze zawodowe	4	6	8	8	basic vocational
licea ogólnokształcące	45	57	60	83	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	21	63	72	67	supplementary general secondary
licea profilowane	2	2	2	2	specialized secondary
technika	32	2	1	1	technical secondary
technika uzupełniająca	26	38	41	44	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	10368	11485	11365	11246	primary
gimnazja	4159	4757	4803	4908	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	30	65	72	82	special job-training
zasadnicze zawodowe	333	390	478	430	basic vocational
licea ogólnokształcące	2186	2723	2676	2760	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	3	65	107	150	supplementary general secondary
licea profilowane	480	153	128	111	specialized secondary
technika	1946	2102	2142	2174	technical secondary
technika uzupełniająca	30	36	36	53	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	150	88	88	90	general art ^a
policealne	399	575	550	643	post-secondary
NAUCZYCIELE ^c TEACHERS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^d	12379	11314	10927	10550	primary ^d
gimnazja ^d	7085	6558	6328	6095	lower secondary ^d
zasadnicze zawodowe ^{de}	850	1057	1030	981	basic vocational ^{de}
licea ogólnokształcące ^{df}	3249	3438	3308	2996	general secondary ^{df}
licea profilowane ^d	776	275	192	100	specialized secondary ^d
technika ^{dfg}	2083	3275	3082	3005	technical secondary ^{dfg}
policealne	722	654	706	712	post-secondary
wyższe ^h	6037	6437	6495	6409	tertiary ^h

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 11 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 210. ^{d – g} Łącznie ze szkołami: ^d – dla dorosłych, ^e – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^f – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^g – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^h Nauczyciele akademicki.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 11 art schools giving only artistic education. ^c In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 210. ^{d – g} Including: ^d – schools for adults, ^e – special job-training schools, ^f – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^g – general art schools leading to professional certification. ^h Academic teachers.

TABL. 1 (134). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	22073	17204	16405	16852	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	156115	127790	125406	123063	<i>primary</i>
gimnazja	97895	75277	72279	69077	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	351	594	629	623	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	10864	10991	10228	9562	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	51728	45961	43493	41251	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	390	265	444	131	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	13000	3141	2343	1282	<i>specialized secondary</i>
technika	30615	30845	29704	29583	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	900	675	614	315	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	855	790	770	725 ^c	<i>general art^b</i>
policealne	19791	20769	23765	24736	<i>post-secondary</i>
wyższe	105007	99658	94745	90140	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	7961	10916	11551	11821	<i>for adults</i>
podstawowe	—	—	—	—	<i>primary</i>
gimnazja	124	139	250	250	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	158	193	259	195	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3770	4893	5111	7141	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	620	3641	3806	2023	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	313	164	111	56	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	1945	38	34	14	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	1031	1848	1980	2142	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	28754	22485	21343	.	<i>primary</i>
gimnazja	32785	25029	24279	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	10	120	118	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	3606	3701	3310	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	16496	15478	14882	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	80	258	108	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	4485	1069	896	.	<i>specialized secondary</i>
technika	7540	7274	7054	.	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	x	154	190	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	162	146	149 ^d	.	<i>general art</i>
policealne	6704	6230	6341	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	22364	29394	27770	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	3428	2627	2859	.	<i>for adults</i>
podstawowe	—	—	—	.	<i>primary</i>
gimnazja	31	57	32	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	46	37	76	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1790	1032	1194	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące ...	215	1152	1158	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	69	51	34	.	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	1277	—	20	.	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	x	298	345	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 237. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Ponadto 519 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^d Ponadto 41 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 237. ^b Leading to professional certification. ^c Moreover, 519 students of art schools giving only artistic education. ^d Moreover, 41 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (135). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły podstawowe ..... Primary schools	1154	1055	1036	1002	156115	127790	125406	123063	28754	22485	21343
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	1	333	313	318	320	52	53	44
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	1096	972	933	855	153590	124170	120900	116780	28388	21886	20490
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	38	57	75	117	1668	2239	2879	4160	255	438	647
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	1	3	3	3	73	351	436	468	13	38	37
Pozostałe ..... <i>Others</i>	17	21	23	26	451	717	873	1335	46	70	125
Gimnazja ..... Lower secondary schools	451	467	468	471	97895	75277	72279	69077	32785	25029	24279
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1	24	20	21	23	9	5	6
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	424	433	433	429	95751	72487	69450	66038	32074	24144	23310
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	17	22	23	27	1079	1370	1393	1445	356	406	439
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	3	4	4	4	606	747	781	820	197	254	251
Pozostałe ..... <i>Others</i>	6	7	7	10	435	653	634	751	149	220	273
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a ..... Basic vocational schools ^a	124	131	128	131	11215	11585	10857	10185	3616	3821	3428
Jednostki administracji centralnej (rządowej) ..... <i>Central (government) administration entities</i>	1	6	5	5	15	184	125	106	–	80	39
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	110	110	106	109	9823	9314	8616	8103	3204	3092	2731
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne ..... <i>Associations and other social organizations</i>	8	7	10	10	598	804	848	787	189	257	237
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe ..... <i>Others</i>	5	8	7	7	776	1283	1268	1189	223	392	421

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.
^a Including social job-training schools.

TABL. 2 (135). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Licea ogólnokształcące^a .... General secondary schools^a	178	172	174	171	52118	46226	43937	41382	16576	15736	14990
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	1	1	116	191	164	160	35	61	53
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	152	143	143	141	49900	43333	40955	38746	15909	14661	14006
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	12	14	13	12	764	779	669	489	216	301	244
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	5	4	5	4	941	763	812	814	300	284	262
Religious organizations											
Pozostałe	8	10	12	13	397	1160	1337	1173	116	429	425
Others											
Licea profilowane ..... Specialized secondary schools	104	37	27	22	13000	3141	2343	1282	4485	1069	896
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	97	33	26	21	12427	3028	2287	1252	4320	1035	882
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	3	–	–	448	47	–	–	141	10	–
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Religious organizations											
Pozostałe	1	1	1	1	125	66	56	30	24	24	14
Others											
Technika^b ..... Specialized secondary schools^b	231	174	169	165	32370	32310	31088	30623	7702	7574	7393
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	15	14	13	855	2224	2035	1917	162	565	509
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	217	139	134	131	30967	28364	27246	26976	7467	6685	6525
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	14	15	15	415	1022	1204	1193	61	123	180
Associations and other social organizations											
Organizacje wyznaniowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Religious organizations											
Pozostałe	3	6	6	6	133	700	603	537	12	201	179
Others											

^{a, b} Łącznie ze szkołami: ^a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b – technikami uzupełniającymi i i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (135). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
Szkoły policealne ..... Post-secondary schools	195	171	167	169	19791	20769	23765	24736	6704	6230	6341
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	5	6	6	–	279	341	260	–	124	88
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	107	61	59	65	11824	5772	6321	6445	4051	1961	2148
<i>Local self-government entities</i>											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	21	18	20	21	1148	715	944	1055	488	321	265
<i>Associations and other social organizations</i>											
Organizacje wyznaniowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	67	87	82	77	6819	14003	16159	16976	2165	3824	3840
<i>Others</i>											
Szkoły wyższe ..... Tertiary education	20	18	18	18	105007	99658	94745	90140	22364	29394	27770
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	7	7	68390	62000	60094	58693	14309	17412	16872
<i>Central (government) administration entities</i>											
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	1	20654	16627	15734	15191	4847	5312	4654
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	12	10	10	10	15963	21031	18917	16256	3208	6670	6244
<i>Others</i>											
Szkoły dla dorosłych ..... Schools for adults	132	172	189	212	7961	10916	11551	11821	3428	2627	2859
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	8	8	8	–	274	305	331	–	47	36
<i>Central (government) administration entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego	98	64	66	82	6335	4111	4205	4447	2896	1005	1078
<i>Local self-government entities</i>											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	17	37	43	46	992	1708	1609	1500	358	522	488
<i>Associations and other social organizations</i>											
Organizacje wyznaniowe	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	17	63	72	76	634	4823	5432	5543	174	1053	1257
<i>Others</i>											

Źródło: dane — z wyjątkiem szkół wyższych — Ministerstwa Edukacji

Source: data — with the exception of the higher education institutions — of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (136). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat / years	98,9	95,6	95,2	94,7
13–15	98,6	96,4	96,2	95,8
16–18	96,6	95,9	95,7	95,7
19–21 lat / years	25,8	27,1	28,1	28,6

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (137). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem total	mężczyźni males	ko-biety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	ko-biety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	ko-biety fe-males	ogółem total	mężczyźni males	ko-biety fe-males
		w %			in %								
BRUTTO GROSS													
Szkoły: / Schools:													
podstawowe ..... primary	7–12	99,6	100,1	99,2	97,5	97,5	97,4	98,3	98,3	98,4	97,9	97,7	98,1
gimnazja ..... lower secondary	13–15	100,4	101,3	99,4	98,7	100,0	97,3	98,4	99,8	97,0	98,0	99,3	96,7
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	11,0	15,9	5,8	13,3	19,3	7,0	13,3	19,1	7,2	13,0	18,9	6,9
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..... general and special- ized secondary ^b	16–18	67,6	58,7	77,0	65,6	52,5	79,3	66,2	53,0	80,0	65,0	52,2	78,3
technika ^c ..... technical ^c	16–18	34,2	45,7	22,1	38,6	49,6	27,1	39,6	50,7	28,0	41,1	52,7	29,0
policealne ..... post-secondary	19–21	17,0	15,6	18,5	21,4	15,7	27,4	24,9	18,0	32,2	26,9	17,9	36,3
NETTO NETTO													
Wychowanie przed- szkolne ^d ..... Pre-primary education ^d	6	97,6	98,4	96,7	85,2	87,0	83,3	78,2	80,8	75,5	79,1	81,5	76,6
Szkoły: / Schools:													
podstawowe ..... primary	7–12	98,7	98,9	98,5	95,4	95,4	95,4	95,0	95,2	94,9	94,6	94,6	94,6
gimnazja ..... lower secondary	13–15	97,1	96,8	97,5	94,6	94,4	94,8	94,4	94,3	94,6	93,9	93,6	94,2
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	9,5	13,7	5,1	11,0	15,9	5,9	11,0	15,8	5,9	10,5	15,4	5,5
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..... general and special- ized secondary ^b	16–18	61,9	49,0	75,4	55,3	41,1	70,2	54,7	40,6	69,5	53,4	39,3	67,9
technika ^c ..... technical ^c	16–18	22,2	29,2	14,9	26,3	33,6	18,7	26,8	34,2	19,0	28,4	36,0	20,6
policealne ..... post-secondary	19–21	10,7	9,8	11,6	9,2	6,4	12,1	10,1	6,6	13,6	11,0	7,0	15,1

^a – c Łącznie ze szkołami: ^a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a – c Including: ^a – special job-training schools, ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (138). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools possess which computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Computers ^a in schools</i>			
				ogółem <i>grand total</i>	w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>		
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	
						razem <i>total</i>	w tym szerokopasmowy <i>of which with broadband connection</i>
Podstawowe	2005/06	87,0	889	11405	9209	6689	3154
<i>Primary</i>	2010/11	95,9	1115	20680	16454	14826	8073
	2011/12	96,7	1103	20996	16508	15252	8371
	2012/13	96,9	1071	21364	16478	15441	8659
Gimnazja	2005/06	76,0	367	5824	4564	4204	2249
<i>Lower secondary</i>	2010/11	82,7	458	10231	7903	7562	4983
	2011/12	82,7	457	10377	7814	7573	4959
	2012/13	83,4	457	10765	7880	7674	5111
Zasadnicze zawodowe ^b ..	2005/06	14,0	22	455	329	276	228
<i>Basic vocational ^b</i>	2010/11	31,3	47	1066	897	843	682
	2011/12	30,5	48	990	835	795	604
	2012/13	29,8	33	770	635	592	482
Licea ogólnokształcące ^c ..	2005/06	61,0	184	3687	2843	2692	1776
<i>General secondary ^c</i>	2010/11	78,5	245	6508	5067	5021	4012
	2011/12	75,9	235	6500	4902	4856	4069
	2012/13	75,4	222	6576	4702	4654	3765
Licea profilowane	2005/06	26,9	48	855	697	646	584
<i>Specialized secondary</i>	2010/11	38,5	18	479	398	370	296
	2011/12	40,7	16	513	332	290	248
	2012/13	40,9	14	357	284	278	248
Technika ^d	2005/06	31,6	186	3515	2682	2465	1999
<i>Technical ^d</i>	2010/11	65,5	286	7492	6017	5949	4814
	2011/12	68,6	278	7737	6054	5950	4770
	2012/13	71,5	285	8156	6313	6255	4829
Policealne	2005/06	26,0	15	1054	821	768	575
<i>Post-secondary</i>	2010/11	46,2	85	2066	1729	1720	1372
	2011/12	46,7	69	1891	1518	1509	1119
	2012/13	46,7	78	2024	1618	1585	1237

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^{b, c, d} Łącznie ze szkołami: ^b – ze specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; ^d – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^{b, c, d} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (139). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of total pupils and students at schools</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski 2005/06	261377	52,4	54,1	50,9	82,5	34,9	99,1	94,2	85,8	55,9	
<i>English</i> 2010/11	284704	94,2	96,5	92,2	94,8	56,6	99,3	96,4	97,6	28,8	
2011/12	283178	96,4	98,2	94,9	97,6	57,9	99,2	94,6	98,0	39,1	
2012/13	275593	96,8	97,7	95,9	98,0	63,4	98,4	95,7	95,0	48,2	
Francuski ... 2005/06	11734	0,6	1,1	0,3	1,6	0,5	12,6	4,9	5,4	3,4	
<i>French</i> 2010/11	8349	0,2	0,4	0,1	3,4	–	9,6	4,1	2,8	0,1	
2011/12	7841	0,1	0,2	–	3,6	–	9,7	3,0	2,5	0,0	
2012/13	7678	0,0	–	0,0	4,3	–	9,5	3,7	2,3	–	
Niemiecki 2005/06	82323	6,1	9,4	0,8	13,7	19,2	58,7	61,3	56,3	11,9	
<i>German</i> 2010/11	75830	2,0	2,4	1,7	37,8	11,0	49,0	68,7	56,9	1,6	
2011/12	81806	1,3	0,9	1,7	51,9	10,4	49,0	72,8	57,7	1,7	
2012/13	76289	1,4	1,4	1,3	50,8	10,0	47,4	70,1	57,4	1,8	
Rosyjski 2005/06	51545	7,0	0,8	12,0	7,0	36,6	23,0	35,6	40,6	3,0	
<i>Russian</i> 2010/11	40274	2,9	0,2	5,3	17,2	23,4	19,9	22,5	32,7	1,8	
2011/12	43072	2,4	0,5	4,1	24,5	21,0	20,5	23,8	32,1	2,2	
2012/13	40042	2,1	0,9	3,1	24,2	20,2	20,5	23,3	30,7	2,4	
Włoski 2005/06	830	–	–	–	–	–	–	–	–	0,2	
<i>Italian</i> 2010/11	1054	–	–	–	0,3	–	1,7	–	0,1	0,1	
2011/12	1338	–	–	–	0,4	–	2,2	–	0,3	0,1	
2012/13	1270	–	–	–	0,4	–	2,3	–	0,3	–	
Hiszpański .. 2005/06	1354	–	–	–	0,3	–	–	–	–	0,2	
<i>Spanish</i> 2010/11	3403	0,0	0,0	–	1,7	–	4,2	–	0,4	–	
2011/12	4339	0,0	0,1	–	2,5	–	5,4	–	0,4	–	
2012/13	4790	0,1	0,2	–	2,9	–	6,1	–	0,6	–	
Inne 2005/06	4143	0,0	0,0	–	0,4	–	–	1,2	–	2,0	
<i>Others</i> 2010/11	2900	0,1	–	0,1	–	–	6,1	–	0,1	–	
2011/12	1982	–	–	–	0,0	–	4,4	–	0,0	–	
2012/13	1935	–	–	–	0,1	–	4,4	–	–	0,4	
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski..... 2005/06	58154	29,1	25,5	31,9	11,6	1,8	0,3	0,8	0,3	12,4	
<i>English</i> 2010/11	8861	3,3	0,6	5,7	2,5	0,3	0,1	–	0,3	12,2	
2011/12	4721	1,9	–	3,6	0,7	1,0	0,0	0,8	0,1	6,8	
2012/13	2734	1,3	0,0	2,4	0,6	0,8	0,0	–	0,1	2,7	
Francuski 2005/06	4411	0,7	1,2	0,4	3,2	–	0,1	0,3	–	–	
<i>French</i> 2010/11	1605	0,2	0,3	0,1	1,0	–	1,1	–	0,4	–	
2011/12	1394	0,4	0,8	0,0	0,8	–	0,6	–	0,3	–	
2012/13	864	0,3	0,6	0,0	0,2	–	0,7	–	0,2	–	

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b – d* łącznie ze szkołami: *b* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *e* Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. *f* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. *b – d* Including: *b* – special job-training schools, *c* – supplementary general secondary schools, *d* – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. *e* Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. *f* Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 6 (139). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secoundary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE DODATKOWE ^f (dok.) ADDITIONAL EDUCATION ^f (cont.)										
Niemiecki ... 2005/06	34306	5,7	6,8	4,9	25,1	0,7	0,5	0,4	–	5,5
German 2010/11	22091	6,7	8,0	5,6	12,2	0,6	6,6	2,4	3,1	0,2
2011/12	16658	7,0	8,5	5,6	6,6	1,3	5,0	2,0	2,6	–
2012/13	14869	5,2	5,7	4,8	7,6	1,7	5,9	2,6	1,8	0,1
Inne 2005/06	35958	8,2	3,6	11,9	22,0	–	2,7	–	–	2,7
Others 2010/11	20690	7,7	3,4	11,5	9,5	–	6,5	4,1	1,1	0,8
2011/12	17491	7,7	3,1	11,8	4,7	0,1	8,7	1,9	1,3	0,7
2012/13	14995	6,3	1,9	10,2	5,2	–	7,5	2,5	0,9	0,9

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b – d Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b – ^d Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (140). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school				
		gimnazjach lower secoundary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c
Angielski 2005/06	9325	38,7	27,8	41,7	54,0	18,3
English 2010/11	8354	78,4	69,4	80,6	100,0	56,8
2011/12	9732	73,2	66,0	85,8	100,0	62,5
2012/13	9441	68,0	69,7	84,5	100,0	61,9
Niemiecki 2005/06	2663	–	–	11,9	35,5	0,2
German 2010/11	404	–	–	2,0	–	12,4
2011/12	295	16,8	–	1,0	–	8,0
2012/13	412	24,0	–	1,2	–	11,5

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego ; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

^a Data concern obligatory education ; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 7 (140). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR ADULTS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c
Rosyjski 2005/06	4706	47,6	68,4	65,8	–	54,5
<i>Russian</i> 2010/11	1908	47,5	11,4	14,9	–	29,1
2011/12	1800	24,0	8,1	12,5	–	29,8
2012/13	1837	8,0	16,9	13,9	–	23,7
Inne 2005/06	274	–	–	–	–	–
<i>Others</i> 2010/11	–	–	–	–	–	–
2011/12	–	–	–	–	–	–
2012/13	–	–	–	–	–	–

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego ; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b, c} Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education ; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (141). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	3760	2647	2575	2781	612	485	469	Primary schools
w tym specjalne	1258	995	990	1000	204	200	183	of which special schools
Gimnazja	2951	2353	2255	2279	860	741	706	lower secondary
w tym specjalne	1423	1194	1096	1104	441	402	329	of which special schools
Specjalne szkoły przy- sposabiające do pracy	351	594	629	623	21	120	118	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	994	831	806	815	349	312	218	Basic vocational schools
w tym specjalne	876	723	713	699	319	261	192	of which special schools
Licea ogólnokształcące ^b	364	267	245	202	97	71	89	General secondary schools ^b
w tym specjalne	31	122	117	71	8	32	34	of which special schools
Licea profilowane	198	64	69	53	34	11	14	Specialized secondary schools
w tym specjalne	40	33	37	25	7	7	12	of which special schools
Technika ^c	74	112	120	152	24	10	19	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	–	–	–	15	–	–	–	of which special schools
Szkoły policealne	28	16	18	8	21	10	–	Post-secondary schools
w tym specjalne	–	–	–	–	–	–	–	of which special schools

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 208. ^{b, c} Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^b – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7 on page 208. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (142). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b					
<i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTERS^b</i>					
Ośrodki	26	26	26	26	Centres
Miejsca	1860	1784	1716	1689	Places
Wychowankowie	1855	1485	1421	1262	Residents
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabowidzący	54	27	18	26	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabosłyszący	192	122	94	93	<i>deaf and hearing impaired</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c	–	5	5	1	<i>motor-skill impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	1477	1186	1139	1009	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	5	–	4	1	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
<i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	2	2	2	Centres
Miejsca	180	156	156	168	Places
Wychowankowie	181	145	81	125	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
<i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	4	4	4	Centres
Miejsca	8	150	152	153	Places
Wychowankowie	61	200	143	196	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE ^c					
<i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES ^c</i>					
Ośrodki	3	7	8	7	Centres
Miejsca	–	227	239	252	Places
Wychowankowie	137	217	234	220	Residents
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	73	119	124	126	<i>mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	41	98	110	94	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (2012 r. – 3 ośrodki z 161 wychowankami). ^c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Including special educational centres (2012 – 3 centres with 161 residents). ^c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (143). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a</i>							
		ogółem <i>total</i>	artysty- cznych <i>arts</i>	technic- znych <i>technical</i>	informa- tycznych <i>informat- ical</i>	przed- miotowy- ch <i>subjects</i>	turys- tyczno- krajoz- naw- czych <i>tourism</i>	sporto- wych <i>sports</i>	innych <i>others</i>
		OGÓŁEM ..... 2005 ^b	16	34350	29938	726	.	.	.
TOTAL 2010	22	96447	86045	512	259	188	423	324	8696
2011	26	94628	87678	600	172	158	241	108	5671
2012	24	91666	83634	618	234	372	657	169	5982
Młodzieżowe domy kultury ..... <i>Youth community centres</i>	9	89286	82887	585	202	114	290	96	5112
Ogniska pracy pozaszkolnej ..... <i>Extracurricular interest groups</i>	3	695	680	–	–	–	–	–	15
Pozostałe placówki ..... <i>Other institutions</i>	12	1685	67	33	32	258	367	73	855

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (144). **INTERNATY I BURSYP DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		
	placówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający <i>boarders</i>					
			ogółem <i>total</i>			w tym uczniowie of which pupils and students	na 100 miejsc per 100 beds	
OGÓŁEM	79	8792	8817	7106	7041	6725	6578	76
TOTAL								
Internaty ..... <i>Boarding-schools</i>	65	6243	6460	4791	4766	4497	4443	72
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	41	4207	1226	2917	3109	2848	2812	68
<i>basic vocational and tech- nical secondary ^b</i>								
licea ogólnokształcące ^c	24	2036	1126	1802	1657	1649	1631	81
<i>general secondary ^c</i>								
licea profilowane ..... <i>specialized secondary</i>	–	–	–	72	–	–	–	–
Bursy ..... <i>Dormitories</i>	14	2549	2357	2315	2275	2228	2135	87

^a Stan w dniu 31 X. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (145). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	1125	151	974	1023	158	865	1001	160	841	966	160	806
<i>Schools</i>												
w tym: <i>of which:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. <i>sports and athletic</i>	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-
filialne	123	-	123	66	-	66	55	-	55	43	-	43
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
<i>arts ^a</i>												
Pomieszczenia szkolne	10175	2732	7443	11211	3251	7960	11056	3289	7767	10914	3264	7650
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	8343	2875	5468	7641	2590	5051	7441	2559	4882	7292	2528	4764
<i>Sections</i>												
Uczniowie	154857	68843	86014	126795	58278	68517	124416	57769	66647	122063	57223	64840
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety .... <i>of which females</i>	75495	33648	41847	61735	28342	33393	60650	28243	32407	59561	27902	31659
w tym I klasa	23183	10430	12753	20495	9579	10913	20774	9986	10788	19777	9356	10421
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. <i>sports and athletic</i>	-	-	-	539	539	-	514	514	-	1216	1216	-
filialne	2160	-	2160	973	-	973	947	-	947	764	-	764
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	328	328	-	312	312	-	316	316	-	320	320	-
<i>arts ^a</i>												
Absolwenci	28550	12680	15870	22285	10081	12204	21160	9630	11530	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety .... <i>of which females</i>	13826	6176	7650	10849	4897	5952	10327	4761	5566	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego .. <i>sports and athletic</i>	-	-	-	114	114	-	218	218	-	.	.	.
filialne	45	-	45	78	-	78	70	-	70	.	.	.
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	49	49	-	51	51	-	44	44	-	.	.	.
<i>arts ^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	138	456	88	124	369	79	124	361	79	126	358	80
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	15	25	12	11	18	9	11	18	9	11	18	8
<i>classroom</i>												
1 oddział	19	24	16	17	23	14	17	23	14	17	23	14
<i>section</i>												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (146). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	419	127	292	431	138	293	430	138	292	433	140	293
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	7	7	-	4	3	1	5	4	1	8	7	1
<i>with job-training sections^a</i>												
Pomieszczenia szkolne	3969	1851	2118	4527	2106	2421	4578	2158	2420	4669	2198	2471
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	3892	1839	2053	3491	1548	1943	3228	1495	1733	3077	1422	1655
<i>Sections</i>												
Uczniowie	96472	48094	48378	74083	37071	37012	71183	35769	35414	67973	34272	33701
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	46783	23381	23402	35984	18091	17893	34498	17411	17087	32896	16654	16242
w tym I klasa	31182	15230	15952	24228	12189	12039	22894	11560	11334	21954	11055	10899
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	187	187	-	206	206	-	201	201	-
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	1284	1284	-	491	199	292	467	187	280	673	407	266
<i>with job-training sections^a</i>												
Absolwenci	32344	16332	16012	24627	12054	12573	23950	11896	12054	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	15894	8027	7867	12125	5987	6138	11819	5905	5914	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	51	51	-	73	73	-	.	.	.
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	490	490	-	179	78	101	251	145	106	.	.	.
<i>with job-training sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	230	379	166	172	269	126	166	259	121	157	245	115
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	24	26	23	16	18	15	16	17	15	15	16	14
<i>classroom</i>												
1 oddział	25	26	24	21	24	19	22	24	20	22	24	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (147). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	87	89	84	85	Schools
Oddziały	393	418	408	397	Sections
Uczniowie	9984	10268	9515	8863	Students
w tym kobiety	2382	2430	2308	2081	of which females
w tym I klasa	3815	3948	3658	3190	of which 1st grade
Absolwenci	3300	3440	3118	.	Graduates
w tym kobiety	904	924	849	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	9984	10268	9515	8863	3300	3440	3118	TOTAL
w tym:								of total:
Artystyczne	6	10	5	3	-	2	3	Arts
Ekonomiczne i administra- cyjne	405	270	254	226	181	138	103	Business and administra- tion
Inżynierijno-techniczne	3979	4241	3887	3747	1140	1302	1186	Engineering and engineer- ing trades
Produkcji i przetwórstwa ...	2110	1067	893	827	653	349	275	Manufacturing and pro- cessing
Architektury i budownictwa	870	1921	1862	1869	282	584	540	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	260	123	58	63	116	58	26	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	2354	2636	2556	2128	928	1007	985	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 16–18

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 208.

Note to tables 18–20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 208.

TABL. 16 (149). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	177	167	168	166	Schools
Oddziały	1780	1665	1600	1519	Sections
Uczniowie	52087	46104	43820	41311	Students
w tym kobiety	31424	28492	26899	25671	of which females
w tym I klasa	18021	15479	14017	13147	of which 1st grade
Absolwenci	16567	15704	14956	.	Graduates
w tym kobiety	10121	9841	9137	.	of which females

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (150). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	103	36	26	21	Schools
Oddziały	490	122	91	50	Sections
Uczniowie	12960	3108	2306	1257	Students
w tym kobiety	6939	1978	1561	877	of which females
w tym I klasa	3825	948	495	–	of which 1st grade
Absolwenci	4469	1062	884	.	Graduates
w tym kobiety	2371	662	584	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (151). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	241	174	169	163	Schools
Oddziały	1268	1394	1350	1341	Sections
Uczniowie	32882	32310	31088	30608	Students
w tym kobiety	10650	11276	10919	10836	of which females
w tym I klasa	.	8733	8528	8937	of which 1st grade
Absolwenci	7702	7574	7393	.	Graduates
w tym kobiety	2470	2702	2689	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (152). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	29337	32310	31088	30608	7702	7574	7393	TOTAL
w tym:								of total:
Artystyczne	1111	790	770	725	162	146	149	Arts
Nauki społeczne	4317	2537	2387	2123	1200	735	681	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	2266	1311	1472	1604	485	254	309	Business and administration
Nauki fizyczne ^d	26	134	146	161	-	15	34	Physical sciences ^d
Informatyka	1183	4673	4734	4747	43	996	999	Computing
Inżynierijno-techniczne	10346	8477	7975	7790	3111	1993	1875	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa ...	1749	934	818	717	637	308	228	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1786	3310	3277	3234	544	701	760	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa .	1215	1912	1636	1471	373	567	506	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	57	42	17	32	-	38	12	Veterinary
Usług dla ludności	5550	7743	7459	7502	1004	1682	1765	Personal services
Usług transportowych	407	290	272	398	85	99	28	Transport services
Ochrony środowiska	435	157	125	104	58	40	47	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (153). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	25	29	28	28	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	25	29	28	28	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2891	2018	2035	2051	Pupils
w tym kobiety	1846	1256	1273	1284	of which females
Absolwenci	435	241	242	.	Graduates
w tym kobiety	276	160	150	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	15	17	17	17	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	10	11	11	11	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1367	1285	1258	1244	Students
w tym kobiety	888	871	880	846	of which females
Absolwenci	203	181	190	.	Graduates
w tym kobiety	140	127	137	.	of which females
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne of which general art. schools					
Szkoły	5	6	6	6	Schools
Uczniowie	855	790	770	725	Students
w tym kobiety	602	584	576	532	of which females
Absolwenci	162	146	149	.	Graduates
w tym kobiety	117	110	113	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (154). **SZKOŁY POLICEALNE**
POST-SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	195	171	167	169	Schools
Oddziały	810	838	955	1018	Sections
Uczniowie	19791	20769	23765	24736	Students
w tym kobiety	10536	13003	15035	16342	of which females
Absolwenci	6704	6230	6341	.	Graduates
w tym kobiety	3905	4268	4308	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (155). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	19791	20769	23765	24736	6704	6230	6341	TOTAL
w tym:								of total:
Pedagogiczne	823	347	277	209	206	75	73	Education science and teacher training
Artystyczne	256	240	420	886	140	59	63	Arts
Nauki społeczne	2019	362	337	224	649	94	131	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji ...	24	15	35	145	17	14	–	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyj- ne	3399	5579	6428	6871	1174	1225	1279	Business and administra- tion
Nauki fizyczne ^b	77	82	70	21	6	25	27	Physical science ^b
Informatyka	3557	1626	1231	1109	1138	261	193	Computing
Inżynierjno-techniczne	229	185	252	165	65	67	27	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	117	302	404	433	58	103	145	Manufacturing and pro- cessing
Architektury i budownictwa ...	304	624	882	546	92	150	178	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	379	1194	1485	910	201	477	596	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	–	24	61	104	–	20	15	Veterinary
Medyczne	2339	2642	2957	3428	862	1173	1235	Health
Opieki społecznej	770	609	574	672	281	180	193	Social services
Usług dla ludności	3904	4150	4599	4316	1290	1304	1245	Personal services
Usług transportowych	–	–	22	192	–	–	–	Transport services
Ochrony środowiska	86	–	–	4	26	–	–	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1508	2175	3139	3917	499	549	510	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (156). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absol- wenci ^b Gradu- ates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2005/06	20	6163	105007	22364	TOTAL
2010/11	18	6544	99658	29394	
2011/12	18	6600	94745	27770	
2012/13	18	6492	90140	.	
Uniwersytety	2	3137	38831	13371	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	535	10788	2220	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	774	10075	2767	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	56	1880	606	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	11	288	195	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1	1150	7312	1545	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	11	829	20966	7066	Other higher education institu- tions

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 210. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2011/12.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 210. ^b According to type of school – for 2011/12 school year.

TABL. 24 (157). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW**
I TYPÓW SZKÓŁ
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				SPECIFICATION
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2005/06	105007	62004	59059	34625	45948	27379	TOTAL
2010/11	99658	61240	61209	37778	38449	23462	
2011/12	94745	58466	61047	37956	33698	20510	
2012/13	90140	55461	61159	38118	28981	17343	
Uniwersytety	38831	27429	32258	22509	6573	4920	Universities
Wyższe szkoły techniczne	10788	3328	7931	2623	2857	705	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	10075	6088	7990	4999	2085	1089	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne .	1880	1302	321	196	1559	1106	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne .	288	203	–	–	288	203	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	7312	5187	5114	3920	2198	1267	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	20966	11924	7545	3871	13421	8053	Other higher education institutions

^{a, b} Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznym i eksternistycznym.

^{a, b} Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 (158). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPOW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				SPECIFICATION
			stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	22364	15341	9992	6457	12372	8884	TOTAL
2010/11	29394	19909	17058	11146	12336	8763	
2011/12	27770	18948	16767	11225	11003	7723	
Uniwersytety	13371	10006	9664	7020	3707	2986	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2220	778	1543	521	677	257	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2767	1796	2292	1506	475	290	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne .	606	396	131	78	475	318	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	195	110	–	–	195	110	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	1545	1210	1172	948	373	262	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	7066	4652	1965	1152	5101	3500	<i>Other higher education institutions</i>

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (159). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym kobiety <i>of which females</i>				
OGÓŁEM	6163	6544	6597	6492	2746	3072	3161	3153	TOTAL
Profesorowie	1241	1346	1368	1342	301	353	369	379	<i>Professors</i>
w tym z tytułem naukowym ^b	214 ^c	144	137	129	67 ^c	51	49	44	<i>of which titled only^b</i>
Docenci	–	36	45	34	–	7	14	11	<i>Associate professors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	–	–	–	–	–	–	–	–	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Adiunkci	2345	2803	2816	2801	1084	1352	1372	1385	<i>Tutors</i>
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	184	290	282	349	66	116	115	142	<i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>
Asystenci	1439	1151	1166	1149	739	644	666	654	<i>Assistants</i>
Pozostali	1138	1208	1202	1166	622	716	740	724	<i>Others</i>

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. *b* Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). *c* Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. *b* Professors, and associate professors (with scientific title of professor). *c* Excluding higher vocational schools. *d* The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 27 (160). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci		Absolwenci ^b		SPECIFICATION
	Students		Graduates ^b		
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	837	474	138	79	TOTAL
2010/11	2042	1045	243	139	
2011/12	2500	1300	364	216	
2012/13	3231	1705	.	.	
studia: stacjonarne	1988	1176	261	173	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	1243	529	103	43	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	818	505	121	78	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	140	46	1	–	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	23	15	–	–	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	114	65	38	25	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	–	–	–	–	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	1055	451	89	32	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	1081	623	115	81	<i>Other higher education institutions</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2011/12.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to type of school – for 2011/12 school year.

TABL. 28 (161). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	sluchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>			
OGÓŁEM	8771	9332	7931	6731	6843	2345	2799	3021	TOTAL
w tym kobiety	6559	7038	6175	4968	5125	1329	1566	1707	<i>of which women</i>
Uniwersytety	3761	3770	3029	2558	2426	1876	2295	2450	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ..	619	604	322	457	296	72	80	98	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	272	205	235	171	166	120	107	112	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	832	737	542	528	497	–	–	–	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	277	318	267	300	318	–	–	–	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	223	369	143	172	263	256	279	312	<i>Medical universities</i>
Pozostałe szkoły wyższe	2787	3329	3354	2545	2834	–	–	–	<i>Other higher education institutions</i>
Instytuty Badawcze	–	–	39	–	43	8	14	18	<i>Research institutes</i>
Placówki Polskiej Akademii Nauk	x	x	x	x	x	13	24	31	<i>Units of the Polish Academy of Sciences</i>

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 29 (162). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>studies of postgraduate studies ^b</i>			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>		
OGÓŁEM	8771	9332	7931	6731	6843	TOTAL
Architektury i budownictwa	102	62	52	38	9	Architecture and building
Artystyczne	180	218	186	84	130	Arts
Biologiczne ^d	95	113	58	51	21	Life science ^d
Dziennikarstwa i informacji	45	35	106	30	73	Journalism and information
Ekonomiczne i administra- cyjne	2143	2446	2343	1749	2350	Business and administration
Fizyczne ^e						Physical science ^e
Humanistyczne ^c	630	472	180	295	100	Humanities ^c
Informatyczne	181	236	79	167	121	Computing
Inżynierjno-techniczne	114	156	20	93	80	Engineering and engineering trades
Matematyczne i statystyczne	56	73	–	23	8	Mathematics and statistics
Medyczne	422	696	501	437	406	Health
Nauczycielskie	1454	1874	1749	1149	1624	Teacher
Ochrony i bezpieczeństwa	280	156	226	283	228	Security services
Ochrony środowiska	85	91	46	70	65	Environmental protection
Opieki społecznej	129	125	71	129	233	Social services
Pedagogiczne	1278	1499	1068	709	632	Education science and teacher training
Prawne	372	345	166	461	157	Law
Produkcji i przetwórstwa	45	82	46	75	67	Manufacturing and processing
Rolnicze, leśne i rybactwa	43	54	122	42	97	Agriculture, forestry and fishery
Spoleczne	953	411	715	778	379	Social and behavioural sci- ence
Usług dla ludności	19	20	98	12	31	Parsonal services
Usług transportowych	29	32	29	29	32	Transport services
Weterynaryjne	86	38	70	–	–	Veterinary

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Łącznie z teologią. ^{d, e} Między innymi: ^d – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, ^e – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c Including theology. ^{d, e} Among others: ^d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, ^e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 30 (163). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13			SCHOOLS	
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vicechancellor to the best students		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
OGÓŁEM	41104	32275	27289	26044	20497	6894	7,6	TOTAL
Uniwersytety	22162	15315	12573	11645	9336	2912	7,5	Universities
Wyższe szkoły techniczne	3684	2981	2881	2973	2341	840	7,8	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze ...	4500	3844	3380	3205	2638	778	7,7	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	1635	992	571	501	369	155	8,2	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	354	202	148	96	74	27	9,4	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	1905	2238	1732	1661	1307	439	6,0	Medical universities
Pozostałe szkoły wyższe	6864	6703	6004	5963	4432	1743	8,3	Other higher education institutions

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 i 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 and 2011/12 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 31 (164). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE					
<i>STUDENT DORMITORIES</i>					
Domy	27	28	29	30	Dormitories
Miejsca	8560	8403	8779	9025	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	8206	7659	7542	7676	students
w % ogółu studentów	7,8	7,7	8,0	8,5	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	.	54	74	59	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	.	2,3	2,6	2,0	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
<i>STUDENT CANTEENS</i>					
Stołówki	6	3	3	3	Canteens
Miejsca	1326	576	544	570	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 32 (165). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe ... 2005/06 <i>Primary schools</i>	–	–	–	–	–	–
2010/01	–	–	–	–	–	–
2011/12	–	–	–	–	–	–
2012/13	–	–	–	–	–	–
Gimnazja ..... 2005/06 <i>Lower secondary schools</i>	2	4	124	29	31	6
2010/01	4	11	139	32	57	22
2011/12	5	17	250	73	32	7
2012/13	7	17	250	69	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe ..... 2005/06 <i>Basic vocational schools</i>	4	7	158	17	46	5
2010/01	6	9	193	43	37	8
2011/12	8	15	259	65	76	19
2012/13	8	19	195	45	.	.
Licea ogólno- kształcące ^a ..... 2005/06 <i>General secondary schools ^a</i>	66	183	4390	2007	2005	1038
2010/01	120	337	8534	3686	2184	1088
2011/12	132	374	8917	4062	2352	1253
2012/13	150	373	9164	4057	.	.
Licea profilowane ..... 2005/06 <i>Specialized secondary schools</i>	2	10	313	112	69	30
2010/01	2	7	164	73	51	29
2011/12	2	5	111	47	34	12
2012/13	2	3	56	30	.	.
Technika ^b ..... 2005/06 <i>Technical secondary schools ^b</i>	58	128	2976	777	1277	333
2010/01	40	124	1886	444	298	68
2011/12	42	118	2014	501	365	115
2012/13	45	124	2156	527	.	.

^a Łącznie z liceami uzupełniającymi. ^b Obejmują: ponadpodstawowe szkoły średnie zawodowe oraz ponadgimnazjalne: technika i technika uzupełniająca

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b Includes: vocational secondary (post-primary) schools, upper secondary: technical secondary schools and supplementary technical schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33 (166). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	1271	1321	1353	1378	Establishments
miasta	271	359	396	415	urban areas
wieś	1000	962	957	963	rural areas
Przedszkola	335	414	449	480	Nursery schools
w tym specjalne	3	7	13	15	of which special
miasta	213	271	295	317	urban areas
wieś	122	143	154	163	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	936	805	797	789	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przed- szkolnego	–	8	6	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	94	101	103	Pre-primary points
Miejsca	31159	41353	43763	46707	Places
Przedszkola	31159	39194	41632	44407	Nursery schools
w tym specjalne	215	129	309	348	of which special
miasta	24828	30469	31981	33758	urban areas
wieś	6331	8725	9651	10649	rural areas
Zespoły wychowania przed- szkolnego	–	259	144	144	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	1900	1987	2156	Pre-primary points
Dzieci	43932	55421	61310	63614	Children
miasta	26715	33107	35200	36092	urban areas
wieś	17217	22314	26110	27522	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	22073	17204	16405	16852	of which aged: 6
5 lat	9678	16177	19411	19968	aged 5
Przedszkola	30086	38652	40471	42544	Nursery schools
w tym specjalne	93	121	239	257	of which special
miasta	24389	30148	31342	32340	urban areas
wieś	5697	8504	10826	10204	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	9928	8390	7887	8198	of which aged: 6
5 lat	8389	10926	10934	11944	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	13846	15006	19142	19167	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	12145	8814	8518	8626	of which aged 6
Zespoły wychowania przed- szkolnego	–	4681	8278	7718	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	–	218	93	113	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	509	653	697	707	3-6
3-5	690	856	916	926	3-5
6	976	852	782	791	6
5 lat	437	769	908	903	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	349	455	460	473	3-6
3-5	472	597	605	619	3-5
1 przedszkole	90	93	90	89	Nursery school
100 miejsc	97	99	97	96	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia - jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 poz. 654), z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narcomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze go-

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112 item. 654) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities - specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

3. Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes,, hospices, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) - doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given

dzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

Lekarz specjalista (lekarz dentyista specjalista) – lekarz posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z art.16 ust. 2 ustawy z 5 XII 1996 roku o zawodzie lekarza i lekarza dentyisty (Dz.U. z 2005 roku Nr 226, poz.1943 z późn. zm.) i wydanym na tej podstawie rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20.10.2005 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz.U. Nr 213 poz. 1779 z późn. zm.).

5. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- wewnętrznych obejmują łóżka na oddziałach kardiologicznych;
- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych - łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

Data about persons with the right to practise medical profession are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

Doctor specialist, dentist - a doctor (dentist) holding grade II specialization or title of a specialist in the relevant field of medicine in accordance with Art. 16 par. 2 of the Act of 5 December 1996 on the Profession of Doctor and Dentist (consolidated text: Journal of Laws of 2008 No. 136, item 857 with subsequent amendments) and the regulation of the Minister of Health issued on the basis of the Act of 20.10.2005 on the specialization of doctors and dentists (Journal of Laws No. 213 item. 1779, with later amendments).

5. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in:

- internal wards are given together with beds in cardiology wards;
- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

6. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

7. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

12. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

14. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,

7. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

13. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments.

14. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,

- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w **połączonych formach**.

15. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
  - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
  - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz.U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

- 2) **specialist centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) in a **combination of the forms**.

15. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
  - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,
  - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children.

- zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

16. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego,

- *professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);*

2) **foster home** – *placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

16. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:

- a) **an intervention** – *provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
- b) **a family** – *educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.*
- c) **a socialization** – *provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*
- d) **a specialist therapy** – *provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,*

a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175 poz. 1362).

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.

3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

17. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175 item 1362).

18. Data on social benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (167). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	5270	Doctors
w tym kobiety	2979	of which women
Lekarze dentyści	1112	Dentists
w tym kobiety	893	of which women
Farmaceuci	1856	Pharmacists
w tym kobiety	1623	of which women
Pielęgniarki	13389	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	1329	of which master of nursing
Położne	1517	Midwives
w tym magistrzy położnictwa	245	of which master of midwifery
Fizjoterapeuci	1220	Physiotherapists
w tym magistrzy fizjoterapii i rehabilitacji	675	of which master of physiotherapy and rehabilitation
Diagności laboratoryjni ^b	406	Laboratory diagnosticians ^b

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 238; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

^b Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 238; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund.

^b Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (168). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R.**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze ze specjalizacją	3697	Doctors with specialization
w % ogółu lekarzy	70,2	in % of total doctors
w tym:		of which:
Anestezjologii i intensywnej terapii	200	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	470	Surgery ^b
Chorób płuc	106	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	350	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	50	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	128	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	739	Family medicine
Neurologii ^{cd}	173	Neurology ^{cd}
Okulistyki	107	Ophthalmology
Onkologii ^e	32	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	84	Otolaryngology ^{cf}
Pedriatrii	135	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	239	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^c	113	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	160	Radiology and diagnostic imaging ^g

^a Patrz notka *a* do tabl. 1. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d-g* Także: *d* – neuropatologii, *e* – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, *f* – otorynolaryngologii, *g* – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

^a See footnote *a* to the table 1. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. *d-g* Also: *d* – neuropathology, *e* – oncological pathology, children's oncology and haematology, *f* – otorynolaryngology, *g* – oncological radiotherapy and children's radiology.

TABL. 2 (168). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2012 (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze dentyści ze specjalizacją	244	Dentists with specialization
w % ogółu lekarzy dentyistów	21,9	<i>in % of total dentists</i>
w tym:		<i>of which:</i>
Chirurgii stomatologicznej	31	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej	3	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	40	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	14	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	52	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	34	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	69	<i>Restorative dentistry</i>

^a Patrz notka *a* do tabl. 1.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See footnote *a* to the table 1.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (169). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1103	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	756	<i>urban areas</i>
wieś	347	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	423	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	247	<i>urban areas</i>
wieś	176	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	17952,6	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	13938,9	<i>urban areas</i>
wieś	4013,7	<i>rural areas</i>
lekarskie	15263,2	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	5819,3	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	2689,4	<i>dental</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 240. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 8 on page 240. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (170). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne	50	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	3	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecznicze ^b	16	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	7	Nursing homes ^b
Hospicja	5	Hospice
Sanatoria rehabilitacyjne	1	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe:		Health resort treatment:
sanatoria	5	sanatoria ^c
szpitale	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^c	11836	General hospitals ^c
Szpitala psychiatryczne	1212	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	25	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecznicze ^b	1005	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	241	Nursing homes ^b
Hospicja	58	Hospice
Sanatoria rehabilitacyjne	60	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe:		Health resort treatment:
sanatoria	1056	sanatoria ^c
szpitale	374	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^d	477522	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	10869	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	64	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo–lecznicze ^b	1630	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno–opiekuńcze ^b	518	Nursing homes ^b
Hospicja	894	Hospice
Sanatoria rehabilitacyjne	463	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^e :		Health resort treatment patients ^e :
w sanatoriach	22561	in sanatoria ^c
w szpitalach	6012	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 239. ^b Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^c Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Ponadto 732 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 5 on page 239. ^b Including psychiatric types facilities. ^c Including beds and incubator for newborns. ^d Excluding inter-ward patient transfere. ^e Moreover 732 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: In regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (171). **SZPITALE OGÓLNE^a W 2012 R.**
GENERAL HOSPITALS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	50	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	11836	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	54,7	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:		of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2373	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	533	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2334	Surgical
Pediatrycznych	546	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1175	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	252	Oncological
Intensywnej terapii	179	Intensive therapy
Zakaźnych	307	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	727	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	80	Dermatology
Neurologicznych	607	Neurological
Psychiatrycznych	441	Psychiatric
Leczeni^c w tys.	477,5	In-patients^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :		of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	115,9	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	38,4	of which cardiological ^b
chirurgicznych	109,9	surgical
pediatrycznych	21,7	paediatric
ginekologiczno-położniczych	64,2	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,9	oncological
intensywnej terapii	3,0	intensive therapy
zakaźnych	9,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,2	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,1	dermatological
neurologicznych	25,8	neurological
psychiatrycznych	4,6	psychiatric
Wypisani w tys.	460,0	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	11,6	Deaths in thous.
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	2202	In-patients ^c per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	42,0	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	6,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	266	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 239. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych. ^e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 5 on page 239. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers. ^e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (172). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	55	88	88	88	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	48	48	48	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	40	40	40	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	15	19	19	18	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	15	18	18	23	<i>Admission room^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d					<i>Calls to the incident places^d</i>
w tys.	156,7	180,8	171,3	169,6	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	71,8	82,9	78,7	78,2	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotne ^d :					<i>Person who received health care benefits^d (during the year):</i>
w tys.	160,6	181,6	172,3	171,1	<i>in thous.</i>
w tym:					<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku 0—18 lat	12,4	9,4	9,6	9,3	<i>children and youth at the age of 0—18</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	76,4	77,3	77,9	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	73,6	83,2	79,2	78,9	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 240. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 240. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (173). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
 Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	759	793	798	805	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	759	785	791	800	<i>of which private</i>
w tym na wsi	224	239	234	242	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	49	51	57	54	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	48	51	57	54	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	2698	2581	2540	2521	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	2872	2747	2722	2690	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	5191	4877	4969	4795	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1617	1659	1694	1702	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 240.

^a See general notes, item 10 on page 240.

TABL. 8 (174). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	11	10	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	32,2	27,6	26,5	26,4	Blood donors in thous.
w tym honorowi	32,1	27,5	26,4	26,4	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	47,8	49,1	49,3	50,2	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	57,3 ^d	64,9	51,9	52,5	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (175). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	874	646	797	656	40,1	29,6	36,6	30,2	Tuberculosis
Krztusiec	37	3	26	123	1,7	0,1	1,2	5,7	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby	337	189	155	188	15,4	8,7	7,1	8,7	Viral hepatitis
typ A	11	2	–	3	0,5	0,1	–	0,1	type A
typ B	95	69	60	55	4,4	3,2	2,8	2,5	type B
typ C	131	118	95	130	10,6	5,4	4,4	6,0	type C
Różyczka	225	278	232	1766	10,3	12,7	10,7	81,4	Rubella
AIDS ^a	7	6	4	6	0,3	0,3	0,2	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	1504	508	583	579	68,9	23,3	26,8	26,7	Salmonella infections
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	78	55	71	52	3,6	2,5	3,3	2,4	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	915	2273	2795	2655	219,1	488,6	629,9	617,4	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	236	541	573	972	10,8	24,8	26,3	44,8	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	36	37	49	32	1,6	1,7	2,3	1,5	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	32	46	34	54	1,5	2,1	1,6	2,5	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	6	11	11	10	0,3	0,5	0,5	0,5	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	5887	140	141	165	269,8	6,4	6,5	7,6	Mumps
Grypa ^c	13443	9063	23627	19679	616,0	415,4	1086,4	907,4	Influenza ^c
Choroby weneryczne	61	55	37	28	2,8	2,5	1,7	1,3	Venereal diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	221	261	283	316	10,1	12,0	13,0	14,6	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (176). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
 Stan w dniu 31 XII
NURSERY^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	15	14	22	25	Nurseries
w tym publiczne	15	14	20	17	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	7	7	3	6	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	.	.	5	4	Children's clubs
w tym publiczne	.	.	-	-	of which public
Miejsca	1034	1285	1678	1793	Places
w żłobkach	872	1086	1525	1588	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	.	56	47	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1903	2038	2440	2502	Children staying (during the year)
w żłobkach	1654	1729	2122	2225	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	.	62	79	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3					Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in
w miastach	38,0	41,4	55,9	62,2	urban areas
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych: na 1000 dzieci w wieku do lat 3	13,8	18,3	22,9	25,8	Children in nurseries and children's clubs: per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	83,1	98,4	91,2	92,4	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 11 (177). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
 Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	80	80	80	87	3137	2622	2318	2588	TOTAL
Opiekuńcze	69	69	69	69	2741	2321	2033	2098	General care
Specjalistyczne	11	11	11	14	396	301	285	397	Specialized
Praca podwórkowa	.	.	.	2	.	.	.	58	Street work
W połączonych formach	.	.	.	2	.	.	.	35	In a combination of the forms

TABL. 12 (178). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1772	1686	1685	1792	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1513	1420	1411	1228	Related foster families
dzieci ^b	1989	1912	1944	1682	children ^b
Niezawodowe	230	215	219	503	Non-professional foster families
dzieci ^b	359	320	328	682	children ^b
Zawodowe ^c	29	51	55	61	Professional foster families ^c
dzieci ^b	96	208	217	243	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	.	.	7	Foster homes
dzieci ^d	.	.	.	40	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law.
^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (179). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	33	37	37	44	1191	1083	1129	1195^b	193	48	66	87	Care and education centres
interwencyjne	2	2	2	3	81	17	19	57	2	–	–	–	intervention
rodzinne	9	9	8	11	234	192	200	222	14	8	21	19	family
socjalizacyjne	14	14	14	21	500	425	450	612	74	25	26	51	socialization
łącznie zadania placówek ^c	8	12	13	9	376	449	460	304	103	15	19	17	combining tasks of the centres ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 242. ^b W tym 66 wychowanków w wieku 0–3 lata i 93 w wieku 4–6 lat oraz 47 sierot i 137 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 16 on page 242. ^b Of which 66 residents at age 0–3 and 93 at age 4–6, 47 orphans and 137 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (180). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	62	69	75	76	Homes and facilities (excluding sub-branches)
Miejsca ^b	5717	5554	5507	5684	Places ^b
na 10 tys. ludności	26,2	25,5	25,4	26,2	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b	5361	5339	5178	5203	Residents ^b
w tym kobiety	2653	2420	2383	2430	of which women
w tym do 18 lat	295	228	215	204	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1464	1410	1521	1331	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,6	24,5	23,8	24,0	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	187	340	269	163	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 15 (181). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	62	69	75	76	Homes and facilities (excluding sub-branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	16	21	21	21	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy ...	9	13	12	12	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	12	12	13	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	5	5	7	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	7	10	11	12	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	2	4	4	4	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	3	4	4	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	11	15	14	11	Homeless
Inne osoby	–	5	10	11	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5361	5339	5178	5203	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	1325	1335	1064	1067	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych ...	1050	634	838	814	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	982	1065	1006	1206	Adults mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	375	369	366	239	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	628	732	817	803	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	165	287	285	283	Physically handicapped
Matkę z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	151	131	113	49	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	685	730	596	625	Homeless
Innych osób	–	56	93	117	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (182). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM			TOTAL
2005	191318	145536,1	
2010	155863	190150,7	
2011	150545	188835,9	
2012	145661	167040,9	
Pomoc pieniężna	80224	113941,6	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek:			Benefit:
stały	9387	34589,2	permanent
okresowy	28370	47054,7	temporary
celowy	42275	31683,5	appropriated
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	108	353,3	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	65437	53099,3	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	552	1465,9	Shelter
Posiłek	59286	26888,7	Meals
Ubranie	19	4,3	Clothing
Sprawienie pogrzebu	211	448,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5204	24235,8	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	141	52,6	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 243. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 18 on page 243. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębiając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność **koncertową filharmonii, orkiestr i chórów**.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.

6. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless

z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka — zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróży, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty łącznie z pokojami gościnnymi i kwaterami agroturystycznymi.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki re-kreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoji** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi

radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. Tourist accommodation facilities include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities include rooms for rent and agrotourism lodgings.

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of

w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

3. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. In the category **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.

Kultura Culture

TABL. 1 (183). **KSIAŻKI I BROSZURY WYDANE** ^a
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>			SPECIFICATION
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>		
Tytuły 2005	665	376	47	22	6	102	112	4	Titles	
2010	1129	670	41	28	–	164	226	25		
2011	1396	635	71	20	4	394	272	30		
2012	1293	780	57	24	–	207	225	24		
Nakład w tys. egz. 2005	571,3	197,1	29,9	20,8	44,0	101,6	177,9	4,0	Number of copies in thous.	
2010	964,1	206,9	18,5	62,4	–	158,0	464,3	35,7		
2011	1518,3	250,4	38,8	14,6	3,1	696,4	515,0	73,5		
2012	995,8	261,4	19,2	17,0	–	192,6	505,6	20,0		

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (184). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE** ^a
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>									SPECIFICATION
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				nieregularnie <i>irregularly</i>	
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>	w roku <i>yearly</i>		
Tytuły 2005	242	2	12	7	49	20	47	25	37	43	Titles
2010	284	2	21	10	31	16	71	25	68	40	
2011	304	2	23	7	36	22	81	34	59	40	
2012	331	2	20	7	41	24	98	33	77	29	
Nakład w tys. egz. 2005	25550,5	14630,1	8243,7	205,0	1715,3	261,5	194,9	32,1	22,4	245,5	Number of copies in thous.
2010	22155,7	9283,0	9419,1	1144,2	1155,3	416,0	451,6	117,0	43,7	125,8	
2011	20251,8	8006,8	8532,7	1230,6	1092,1	598,5	493,0	137,1	28,8	132,2	
2012	19856,1	6987,6	8222,6	621,2	2013,8	1315,5	468,9	133,0	41,9	51,6	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (185). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	610	597	600	590	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	474	461	462	453	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	132	163	165	150	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	115	137	135	126	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	6910,2	6321,7	6276,5	6139,1	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3977,5	3448,2	3386,9	3272,9	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	431,9	381,6	380,2	383,1	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	167,6	153,4	152,8	151,9	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tys. wol.	8206,5	7482,9	7488,7	7525,1	<i>in thous. Vol.</i>
w tym na wsi	3485,3	3107,0	3113,3	3028,6	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,0	19,6	19,7	19,6	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,8	20,3	20,4	19,9	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (186). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	39	45	46	43	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	376,4	419,5	420,2	416,6	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	203	202	205	179	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	136	137	141	123	<i>own^b</i>
obce ^c	67	65	64	56	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	992,6	948,0	935,9	836,1	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	336,0	316,1	266,1	238,7	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (187). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje ^a (stan w dniu 31 XII) ..	9	7	6	7	Institutions ^a (as of 31 XII)
Zwiedzający w tys.	230,3	213,2	227,7	352,3	Visitors in thous.
w zorganizowanych grupach	95,5	69,2	61,0	90,0	of which in organized groups
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	61,6	51,7	44,8	57,3	of which primary and secondary schools students visiting in groups

^a Obejmują ogrody zoologiczne i botaniczne, rezerwy przyrody oraz planetaria, miasteczka i centra techniki (jeśli nie posiadają statusu muzeum), a także nie będące muzeami ekspozycje stałe, prezentujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

^a Including zoological and botanical gardens, reserves and planetarium, technical towns and centers (if they did not possess a museum status) as well as permanent exhibitions (which are not museums) presenting achievements, findings and curiosities from history, archeology, culture, nature, technics etc.

TABL. 6 (188). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor sector		
					publiczny public	prywatny private	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	9	11	10	10	4	6	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	130	148	195	131	75	56	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	7	3	34	7	6	1	of which foreign
Ekspozycje ^a	145	157	210	133	77	56	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	63,7	65,9	69,9	71,4	34,8	36,6	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 7 (189). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słucha- cze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne	2005 2010 2011 2012	6 6 6 7	1856 1734 1684 1859	1255 940 1002 993	241,3 234,1 237,7 224,0	Theatres and music institutions
Teatry:					<i>Theatres:</i>	
dramatyczne	3	582	374	65,7	<i>dramatic</i>	
lalkowe	1	180	307	42,6	<i>puppet</i>	
Teatry muzyczne	1	383	125	43,7	<i>Musical theatres</i>	
Filharmonie	1	534	99	29,7	<i>Philharmonic halls</i>	
Orkiestry symfoniczne i kameralne ..	1	180	81	38,9	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>	
Zespoły pieśni i tańca	–	–	7	3,5	<i>Song and dance ensembles</i>	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (190). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	190	188	178	176	61	115	<i>Institutions</i>
domy kultury	46	50	38	34	25	9	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	120	119	123	127	30	97	<i>cultural centres</i>
kluby	21	17	15	13	5	8	<i>clubs</i>
światlice	3	2	2	2	1	1	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	300	312	381	378	168	210	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	14125	14080	10501	12002	7412	4590	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2030,9	2175,1	2259,9	1992,6	1279,4	713,2	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	180	327	323	779	639	140	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	3210	5720	5659	14546	12001	2545	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1698	2776	2822	3386	1568	1818	<i>of which children and youth ^a</i>
Zespoły artystyczne	1380	1436	1114	1187	483	704	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	19943	18967	16478	18152	7630	10522	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	12096	10127	7783	8298	3967	4331	<i>of which children and youth ^a</i>
Koła (kluby)	583	569	949	995	388	607	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	11970	11617	17883	19080	9421	9659	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	5604	4941	5113	5615	3204	2411	<i>of which children and youth ^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (191). **OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTAL FACILITIES RECORDED IN REGISTER OF MONUMENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3691	3746	3757	3768	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Kościóły	372	388	390	391	<i>Churches</i>
Klasztory	40	40	40	40	<i>Monasteries</i>
Inne obiekty sakralne	317	326	330	337	<i>Other sacral facilities</i>
Budynki użyteczności publicznej	149	150	150	150	<i>Buildings of public utility</i>
Pałace i wille	143	145	145	145	<i>Palaces and villas</i>
Dwory	147	147	147	147	<i>Mansions</i>
Domy mieszkalne (kamienice)	226	226	226	226	<i>Residential houses (tenement houses)</i>
Układy urbanistyczne	36	36	36	36	<i>Town planning systems</i>
Budynki przemysłowe	85	88	88	88	<i>Industrial buildings</i>
Parki podworskie, pałacowe i inne	267	267	267	267	<i>Post-mansion, palace and other parks</i>
Cmentarze	184	185	186	189	<i>Cemeteries</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie.

S o u r c e: data of Voivodship Department of Monument Protection Service in Lublin.

TABL. 10 (192). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	30	29	27	28	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	29	28	26	27	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	1	1	1	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	30	38	36	38	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	29	37	35	37	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	8	8	8	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	8,5	9,8	8,9	9,5	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta	8,4	9,6	8,7	9,3	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	1,5	1,5	1,5	<i>of which multiplexes</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tys.	13,6	26,4	30,2	34,0	<i>in thous.</i>
w tym miasta	13,5	26,4	30,2	34,0	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	16,3	16,6	16,8	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino.....	452	910	1117	1216	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tys.	539,8	1105,5	1269,9	1156,9	<i>in thous.</i>
w tym miasta	538,8	1105,1	1269,6	1156,8	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	–	752,3	725,4	658,8	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	18,0	38,1	47,0	41,3	<i>per cinema</i>
na 1 seans	40	42	42	34	<i>per screening</i>

TABL. 11 (193). **WYBRANE INSTYTUCJE KULTURY DOSTĘPNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PORUSZAJĄCYCH SIĘ NA WÓZKACH INWALIDZKICH**
SELECTED CULTURAL INSTITUTIONS ACCESSIBLE TO THE DISABLED MOVING ON WHEELCHAIRS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	
Biblioteki publiczne ..	74	12,1	138	23,1	175	29,2	198	33,6	<i>Public libraries</i>
Muzea	6	15,4	7	15,6	15	32,6	17	39,5	<i>Museums</i>
Galerie	2	22,2	2	18,2	1	10,0	2	20,0	<i>Art galleries</i>
Kina stałe	11	36,7	21	72,4	20	74,1	22	78,6	<i>Fixed cinemas</i>

TABL. 12 (194). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	180,8	221,9	225,0	217,4	TOTAL
Na 1000 ludności	83	102	104	100	<i>Per 1000 population</i>

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 13 (195). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
 Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	481,1	339,5	335,6	336,2	221	156	155	155	<i>Radio subscribers</i>
miasta	258,1	193,9	191,8	192,2	254	191	190	191	<i>urban areas</i>
wieś	223,0	145,6	143,9	143,9	192	125	124	124	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni.	462,8	327,3	323,3	323,4	212	150	149	149	<i>Television subscribers</i>
miasta	248,3	186,4	184,1	184,1	244	184	182	183	<i>urban areas</i>
wieś	214,5	140,9	139,2	139,3	184	121	120	120	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 14 (196). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	331 ^b	322 ^b	315	336	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	187	199	204	221	of which open all year
Obiekty hotelowe	92	117	108	130	Hotels and similar facilities
hotele	30	49	52	71	hotels
motele	13	9	4	6	motels
pensjonaty	3	11	9	14	boarding houses
inne obiekty hotelowe	46	48	43	39	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	239 ^b	205 ^b	207	206	Other facilities
domy wycieczkowe	2	1	1	1	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe .	42 ^c	38	34	34	school youth hostels
kempingi	5	4	4	2	camping sites
pola biwakowe	10	7	2	3	tent camp sites
ośrodki wczasowe	70	56	48	41	holiday centres
ośrodki kolonijne	9	6	2	2	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	23	28	21	23	training-recreational centres
domy pracy twórczej	3	2	2	3	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^d .	19	16	12	13	complexes of tourist cottages ^d
hostele	.	–	1	1	hostels
zakłady uzdrowiskowe	4	4	4	4	health establishment
pokoje gościnne	.	.	22	29	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	.	.	20	21	agrotourism lodgings
inne obiekty	52	43	34	29	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	19506 ^b	20307 ^b	19002	19561	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	10408	12140	12310	12632	of which open all year
Obiekty hotelowe	5262	6940	6994	7475	Hotels and similar facilities
hotele	2643	3667	4056	4711	hotels
motele	451	379	188	256	motels
pensjonaty	209	456	388	596	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1959	2438	2362	1912	other hotel facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (196). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (dok.)					<i>Number of beds (cont.)</i>
Pozostałe obiekty	14244 ^b	13367 ^b	12008	12086	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	95	45	45	45	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	1780 ^c	1493	1444	1450	<i>school youth hostels</i>
kempingi	615	355	340	170	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1500	580	55	111	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	4001	3691	3291	2937	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	1054	691	305	295	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	1558	1605	1196	1355	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	268	193	173	252	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^d ..	1011	1005	620	902	<i>complexes of tourist cottages^d</i>
hostele	.	–	16	16	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	498	1241	1287	1288	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	.	.	476	565	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczna	.	.	294	304	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	1864	2468	2466	2396	<i>miscellaneous facilities</i>
Korzystający z noclegów	543686 ^b	665609 ^b	669277	691298	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	92042	89940	98420	105015	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	323701	450397	462886	489981	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	187947	306628	329764	366868	<i>hotels</i>
motele	18404	16696	13096	12079	<i>motels</i>
pensjonaty	12211	16364	12435	15031	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	105139	110709	107591	96003	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	219985 ^b	215212 ^b	206391	201317	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	4462	1423	1347	1394	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	26025 ^c	24558	22635	19118	<i>school youth hostels</i>
kempingi	5243	5466	4476	2678	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	3381	2018	114	901	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	34154	29288	30333	30104	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	6497	3407	1417	1256	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	51126	49026	43432	43037	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	12229	7041	5435	8154	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^d ..	10709	15863	8593	12462	<i>complexes of tourist cottages^d</i>
hostele	.	–	565	1076	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	15478	38057	34401	33718	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	.	.	11702	16580	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczna	.	.	2465	3087	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	50681	39065	39476	27752	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (196). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1238665 ^b	1612094 ^b	1518247	1531607	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	147110	128884	146682	152806	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	530853	672373	694240	729299	Hotels and similar facilities
hotele	282804	425466	459276	506791	hotels
motele	24190	24911	18814	19157	motels
pensjonaty	23753	27706	25375	41740	boarding houses
inne obiekty hotelowe	200106	194290	190775	161611	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	707812 ^b	939721 ^b	824007	802308	Other facilities
domy wycieczkowe	11391	11857	12068	9587	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	52597 ^c	56110	50583	39441	school youth hostels
kempingi	9929	8723	7515	3748	camping sites
pola biwakowe	8179	5793	572	1659	tent camp sites
ośrodki wczasowe	155455	148831	123562	115764	holiday centres
ośrodki kolonijne	38606	30905	13724	13609	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	123992	119196	107168	99020	training-recreational centres
domy pracy twórczej	23794	18653	13182	17376	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^d ..	35962	51660	24042	40326	complexes of tourist cottages ^d
hostele	.	–	881	1076	hostels
zakłady uzdrowiskowe	147782	380916	345392	345736	health establishment
pokoje gościnne	.	.	23346	29014	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	.	.	7240	9768	agrotourism lodgings
inne obiekty	100125	107077	94732	76184	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie ze schroniskiem. ^d Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including shelters. ^d Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 15 (197). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	92042 ^b	89940 ^b	98420	105015	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	79355	84305	91870	98896	Hotels and similar facilities
hotele	63050	72200	79601	85386	hotels
motele	1572	1686	1367	1763	motels
pensjonaty	385	186	154	295	boarding houses
inne obiekty hotelowe	14348	10233	10748	11452	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	12687 ^b	5635 ^b	6550	6119	Other facilities
domy wycieczkowe	529	61	131	177	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	1505	488	847	540	school youth hostels
kempingi	1174	1138	800	438	camping sites
pola biwakowe	27	3	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	11	11	164	31	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	2532	1328	1385	1748	training-recreational centres
domy pracy twórczej	669	73	5	294	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	406	23	4	–	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	574	81	99	164	health establishment
pokoje gościnne	.	.	552	1289	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	.	.	33	15	agrotourism lodgings
inne obiekty	5260	2429	2530	1423	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	147110 ^b	128884 ^b	146682	152806	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	120897	115648	131815	139184	Hotels and similar facilities
hotele	92303	95909	111485	117411	hotels
motele	2092	2190	2032	2680	motels
pensjonaty	951	225	211	417	boarding houses
inne obiekty hotelowe	25551	17324	18087	18676	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	26213 ^b	13236 ^b	14867	13622	Other facilities
domy wycieczkowe	616	371	822	995	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe ..	2618	939	2818	1236	school youth hostels
kempingi	1756	1500	1044	483	camping sites
pola biwakowe	51	3	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	43	21	327	75	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5276	3041	3067	3688	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1476	283	9	766	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	534	57	8	–	complexes of tourist cottages ^c
zakłady uzdrowiskowe	2131	749	1061	1217	health establishment
pokoje gościnne	.	.	580	104	rooms for rent
kwatery agroturystyczna	.	.	104	70	agrotourism lodgings
inne obiekty	11712	6272	5027	3728	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 16 (198). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI WEDŁUG OBYWATELSTWA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY CITIZENSHIP

KRAJE	2005 ^a	2010 ^a	2011 ^b	2012 ^b	2005 ^a	2010 ^a	2011 ^b	2012 ^b	COUNTRIES
	korzystający z noclegów <i>tourists accommodated</i>				udzielone noclegi <i>nights spent (overnight stay)</i>				
OGÓŁEM	92042	89940	98420	105015	147110	128884	146682	152806	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Australia	201	363	274	319	358	606	490	539	<i>Australia</i>
Austria	1033	956	591	382	1621	1388	1090	815	<i>Austria</i>
Belgia	1188	1342	1009	1015	1731	1990	1755	1949	<i>Belgium</i>
Dania	420	261	339	460	880	486	630	932	<i>Denmark</i>
Finlandia	592	656	809	518	791	867	1328	789	<i>Finland</i>
Francja	2890	3106	2844	3006	5162	5117	4966	5073	<i>France</i>
Grecja	235	189	154	101	435	264	300	183	<i>Greece</i>
Hiszpania	866	918	1226	1186	1461	1458	2429	2936	<i>Spain</i>
Holandia	1748	1310	1206	1127	2977	2086	2033	1876	<i>Holland</i>
Irlandia	247	518	404	571	439	1050	1042	1144	<i>Ireland</i>
Izrael	20455	27300	28737	28246	23148	30743	31511	32200	<i>Israel</i>
Japonia	1041	1221	656	518	1257	1484	775	810	<i>Japan</i>
Kanada	555	424	613	372	901	762	1095	907	<i>Canada</i>
Niemcy	8513	6359	6679	6149	15970	11368	11751	11700	<i>Germany</i>
Norwegia	552	471	632	564	868	871	1282	1306	<i>Norway</i>
Portugalia	151	255	226	269	264	528	510	606	<i>Portugal</i>
Republika Czeska ..	1698	810	1234	861	3405	1776	2142	1355	<i>Czech Republic</i>
Rosja	.	5751	8873	13237	.	7655	11694	16504	<i>Russia</i>
Słowacja	1112	699	605	649	1551	988	1072	930	<i>Slovakia</i>
Stany Zjednoczone Ameryki	3032	2302	2475	2460	5874	4125	4557	5369	<i>United States</i>
Szwecja	990	986	738	1051	1593	1551	1149	1909	<i>Sweden</i>
Turcja	96	140	189	235	224	300	522	582	<i>Turkey</i>
Ukraina	.	11700	14489	16435	.	17014	21269	21613	<i>Ukraine</i>
Węgry	571	1369	943	806	860	1875	1216	1096	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	2748	2851	2667	3088	6387	6185	6070	6113	<i>United Kingdom</i>
Włochy	2950	2573	3749	3533	7070	5265	10163	8119	<i>Italy</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 17 (199). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI ^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	27,7	26,7	28,6	27,8	31,3	31,8	35,0	34,7	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	29,5	32,1	33,2	31,1	33,2	37,9	40,5	38,9	<i>hotels</i>
motele	16,6	18,7	23,1	22,9	25,2	25,0	33,6	33,2	<i>motels</i>
pensjonaty	32,3	18,3	18,4	25,5	32,7	19,1	19,5	29,0	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	27,0	21,4	23,1	21,6	29,3	24,9	27,1	25,4	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	30,4	40,5	35,6	33,2	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust.4 na str. 255.

^a See general notes, item 4 on page 255.

TABL. 18 (200). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee shops</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2005 ^a	75	93	61	37	
2010 ^a	112	87	53	36	
2011 ^b	102	76	50	19	
2012 ^b	131	59	43	13	
Obiekty hotelowe	110	37	3	3	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	72	24	–	3	<i>hotels</i>
motele	6	1	–	–	<i>motels</i>
pensjonaty	8	1	2	–	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	24	11	1	–	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	21	22	40	10	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	–	–	–	1	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ..	1	2	5	2	<i>school youth hostels</i>
kempingi	1	1	–	–	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	1	7	10	5	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	5	8	–	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	2	1	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych	–	–	2	–	<i>complexes of tourist cottages</i>
zakłady uzdrowiskowe	2	4	6	1	<i>health establishment</i>
pokoje gościnne	4	1	–	1	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczna	–	–	1	–	
inne obiekty	6	1	8	–	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^b Concern establishments having 10 and more bed places.

TABL. 19 (201). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>				w trakcie kategory- zacji <i>in the process of the catego- risation</i>	
		****	***	**	*		
OGÓŁEM ^a	2005	30	1	12	8	1	8
TOTAL ^a	2010	49	4	21	9	1	14
	2011	52	4	24	11	3	10
	2012	71	5	35	19	7	5
Pokoje ^a	2005	1548	72	603	462	31	380
<i>Rooms</i> ^a	2010	1945	291	860	327	32	435
	2011	2196	324	1043	487	72	270
	2012	2474	313	1267	604	175	115
Miejsca noclegowe ^a	2005	2643	119	1041	760	57	666
<i>Bed places</i> ^a	2010	3667	583	1488	616	50	930
	2011	4056	618	1846	932	126	534
	2012	4711	631	2303	1159	317	301
Korzystający z noclegów w tys.	2005	187,9	10,3	80,4	63,3	4,6	29,2
<i>Tourists accommodated in thous.</i>	2010	306,6	52,4	133,8	73,8	4,5	42,1
	2011	329,8	51,3	149,3	96,7	7,8	24,7
	2012	366,9	53,6	180,0	103,9	17,3	12,1
w tym turyści zagraniczni	2005	63,1	5,2	26,4	28,2	0,2	3,0
<i>of which foreign tourists</i>	2010	72,2	12,5	33,6	23,8	0,1	2,2
	2011	79,6	13,4	37,1	27,5	0,1	1,5
	2012	85,4	9,6	53,6	20,8	0,4	1,0
Stopień wykorzystania w %:							
<i>Occupancy rate in %:</i>							
miejsc noclegowych	2005	29,5	37,2	30,5	33,5	30,2	21,9
<i>bed places</i>	2010	32,1	34,9	35,7	39,9	40,9	19,3
	2011	33,2	34,9	33,6	40,2	36,6	20,2
	2012	31,1	30,8	33,0	32,8	27,8	15,0
pokoji	2005	33,2	45,8	35,8	34,1	31,7	25,4
<i>rooms</i>	2010	37,9	46,5	39,5	45,7	33,6	24,1
	2011	40,5	47,2	38,7	49,5	35,3	26,2
	2012	38,9	41,7	39,1	41,8	31,6	23,5

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport
Sport

TABL. 20 (202). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a</i>				
Jednostki organizacyjne	901	572	549	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	54073	37061	35837	<i>Members</i>
Ćwiczący ^b	57401	41599	37933	<i>Persons practising sports^b</i>
KLUBY SPORTOWE^c <i>SPORTS CLUBS^c</i>				
Jednostki organizacyjne	993	787	790	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	71240	50308	50308	<i>Members</i>
Ćwiczący	64389	49270	48219	<i>Persons practising sports</i>
w tym juniorzy ^d	51196	37519	35794	<i>of which juniors^d</i>
mężczyźni	45735	35714	34935	<i>males</i>
kobiety	18654	13556	13284	<i>females</i>
Sekcje sportowe	2434	1809	1692	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	616	572	561	<i>Coaches</i>
klasy M (mistrzowskiej)	11	20	26	<i>M class (champion)</i>
klasy I	74	91	77	<i>I class</i>
klasy II	531	461	458	<i>II class</i>
Instruktorzy sportowi	1523	1439	1530	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1032	648	693	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 256. ^b Dane szacunkowe. ^c Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

^a See general notes, item 3 on page 256. ^b Estimated data. ^c Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 21 (203). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R.
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy Instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy ^c juniors ^c			
O G Ó Ł E M	1692	53043	14792	40051	582	1681	T O T A L
w tym:							of which:
Akrobatyka sportowa	3	99	75	99	4	4	Sports acrobatics
Badminton	22	386	166	350	2	17	Badminton
Orientacja sportowa	3	104	43	83	–	2	Orientation races
Boks	9	272	45	197	6	13	Boxing
Brydż sportowy	2	20	2	–	–	1	Bridge
Gimnastyka	10	175	122	173	–	10	Gymnastic
Jeździectwo ^d	12	224	173	119	2	46	Equestrian sport ^d
Judo	8	353	99	333	7	6	Judo
Kajakarstwo klasyczne	2	50	14	16	1	–	Classic canoeing
Karate Kyokushinkai	9	922	256	726	13	43	Karate Kyokushinkai
Kick-boxing	6	184	37	141	1	9	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	2	56	21	14	–	1	Mountain cycling
Kolarstwo szosowe	5	146	53	98	2	3	Road cycling
Koszykówka	95	2155	861	1974	29	58	Basketball
Kręglarstwo	2	60	22	–	–	–	Bowling
Lekkoatletyka	106	2473	1075	2119	41	83	Athletics
Łucznictwo	4	76	24	41	3	2	Archery
Narciarstwo alpejskie	7	211	94	190	–	16	Alpine skiing
Pięciobój nowoczesny	2	42	24	42	1	4	Modern pentathlon
Piłka nożna	501	19475	1475	13590	252	453	Football
Piłka ręczna	91	3079	1353	2936	46	81	Handball
Piłka siatkowa ^d	288	6208	2895	5112	51	208	Volleyball ^d
Pływanie	40	2795	1306	2589	27	69	Swimming
Podnoszenie ciężarów	7	172	32	98	5	2	Weight lifting
Rugby	2	185	–	135	6	6	Rugby
Sport lotniczy ^d	18	520	49	22	–	84	Air sport ^d
Sport motorowy ^d	3	92	5	43	–	5	Motorsport ^d
Szachy	24	665	224	486	7	17	Chess
Teakwon-do ITF	15	765	226	518	6	22	Teakwon-do ITF
Tenis	20	663	276	490	7	32	Tennis
Tenis stołowy	169	3154	1114	2564	12	111	Table tennis
Trójbój siłowy	3	86	2	48	1	2	Strength triathlon
Wspinaczka sportowa	3	70	20	63	–	8	Climbing sport
Zapasy w stylu klasycznym ...	13	380	61	319	10	9	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	14	725	353	646	12	19	Free style wrestling
Żeglarstwo (regatowe)	8	259	107	181	1	26	Sailing (yachting)
Żeglarstwo deskowe	4	56	23	34	–	7	Windsurfing ^d

^a Łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów. i juniorów młodszych. ^d Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Including Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c Data include: youths, juniors and younger juniors. ^d A sports field (consists of related kinds of sports).

TABL. 22 (204). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE W 2010 R.**
SELECTED SPORTS FACILITIES IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do osób niepełno- sprawnych <i>Of which adjusted for people with disabilities</i>	SPECIFICATION
Stadiony	125	36	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	75	19	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich	216	65	<i>Fields for great games</i>
w tym piłkarskie	213	64	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych	70	23	<i>Fields for small games</i>
koszykówki	19	9	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	12	2	<i>hand ball</i>
piłki siatkowej	39	12	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	85	43	<i>Universal-utility fields</i>
Korty tenisowe	41	14	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	32	23	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^a	71	28	<i>Gymnastiums ^a</i>
Pływalnie	26	8	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	5	–	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne	6	1	<i>Artificial ice rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km	344,2	16,8	<i>Bicycle paths</i>

^a Łącznie z salami pomocniczymi.

^a Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII
NAUKA I TECHNIKA.
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
  - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
  - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
  - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

CHAPTER XIII
SCIENCE AND TECHNOLOGY.
INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
  - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
  - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
  - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określone do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności ba-

- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development include:

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE

dawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. **Działalność innowacyjna** obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. **Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych** obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady

equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

- 1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** – national economic entities,
- 3) **higher education sector** – national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. **Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. **Expenditures on product and process innovations** include expenditures on R&D (intra-mural and extra-mural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment,

inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno – telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie administracja publiczna odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administra-

tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Information Society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, pub-

cyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie handel elektroniczny (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

lic health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (205). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>units (as of 31 XII)</i>				zatrudnieni ^a <i>personnel^a</i>							
					ogółem <i>total</i>				w tym <i>of which</i>			
	pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>	pozostali personel <i>other supporting staff</i>									
OGÓŁEM ..... TOTAL	40	67	87	97	3456,5	3427,4	3446,1	3597,4	3004,0	260,6	322,8	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe .... <i>Scientific and research-development units</i>	7	19	22	23	748,9	628,6	633,8	624,6	435,2	104,6	84,8	
w tym instytuty badawcze ..... <i>of which research institutes</i>	5	5	5	#	679,5	537,7	543,8	473,7	347,0	101,7	25,0	
Pomocnicze jednostki naukowe ..... <i>Auxiliary scientific units</i>	–	#	3	4	–	#	5,6	4,6	#	–	#	
Podmioty gospodarcze ..... <i>Economic entities</i>	24	32	46	53	340,0	431,4	395,4	544,7	258,6	87,3	198,8	
Szkoły wyższe ..... <i>Higher education institutions</i>	7	10	8	10	2364,8	2359,2	2408,0	2413,3	2307,4	68,7	37,2	
Pozostałe jednostki ..... <i>Other units</i>	#	#	8	7	#	#	3,3	10,2	#	–	#	

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2 (206). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym others
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of	doktora habilito- wanego doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM	2005	7073	601	675	2748	2318	731
TOTAL	2010	7138	610	831	3080	2066	551
	2011	6881	598	878	3074	1852	479
	2012	7579	632	955	3124	2325	543
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	843	56	40	199	263	285
Scientific and research- -development units	2010	930	69	#	231	#	238
	2011	924	69	41	223	369	222
	2012	827	67	37	215	379	129
w tym instytuty badawcze		672	52	28	187	298	107
of which research institutes							
Pomocnicze jednostki naukowe	2005	–	–	–	–	–	–
Auxiliary scientific units	2010	#	–	–	#	#	–
	2011	6	–	–	#	#	#
	2012	6	–	–	2	4	–
Podmioty gospodarcze	2005	430	–	–	3	320	107
Economic entities	2010	611	–	–	4	480	127
	2011	610	#	#	8	477	124
	2012	711	–	–	12	556	203
Szkoły wyższe	2005	5797	545	635	2546	1732	339
Higher education institutions	2010	5590	#	788	2840	1235	#
	2011	5337	#	836	2840	1000	#
	2012	5963	565	918	2895	1374	211
Pozostałe jednostki	2005	3	–	–	–	3	–
Other units	2010	#	–	–	#	–	–
	2011	4	#	#	#	#	#
	2012	12	–	–	–	12	–

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (207). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
	razem total		w tym osobowe of which labour costs	razem total		w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which instruments and equipment		
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM ..... TOTAL	182,9	362,2	378,0	652,2	515,1	215,6	137,1	104,5
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe ... Scientific and research-development units	68,2	138,4	137,4	131,3	115,1	47,9	16,2	13,6
w tym instytuty badawcze ..... of which research institutes	59,8	98,0	108,3	95,1	82,2	37,3	13,0	10,4
Pomocnicze jednostki naukowe ..... Auxiliary scientific units	-	#	#	#	#	0,2	#	-
Podmioty gospodarcze ..... Economic entities	47,4	45,2	67,3	#	70,3	34,0	#	14,3
Szkoły wyższe ..... Higher education institutions	67,2	178,3	171,5	416,3	326,9	132,0	89,4	76,7
Pozostałe jednostki ..... Other units	0,1	#	#	#	#	1,6	-	-

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (208). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	362,2	378,0	652,2	TOTAL
Przyrodniczych	50,2	#	98,3	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	95,3	114,2	257,0	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	23,4	#	82,1	Medical and health sciences
Rolniczych	138,2	122,8	106,6	Agricultural sciences
Społecznych	37,0	34,1	61,5	Social sciences
Humanistycznych	18,1	15,1	46,7	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (209). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł			in percent			
OGÓŁEM	362,2	378,0	652,2	100,0	100,0	100,0	TOTAL
sektor:							sector:
Rządowy	239,2	255,2	515,5	66,0	67,5	79,0	Government
Przedsiębiorstw	47,9	63,2	94,5	13,2	16,7	14,5	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	#	12,7	#	#	1,9	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	0,1	#	#	0,0	Private non-profit
Zagranica	53,6	38,4	29,5	14,8	10,2	4,5	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (210). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane ^b <i>applied^b</i>		
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM					TOTAL
2005	156,0	82,0	27,2	50,8	
2010	235,4	131,7	46,6	57,1	
2011	257,1	145,3	52,1	59,8	
2012	515,1	384,6	65,3	65,2	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	115,1	73,8	27,0	14,3	<i>Scientific and research-development units</i>
w tym instytuty badawcze	82,2	46,5	#	#	<i>of which research institutes</i>
Pomocnicze jednostki naukowe	#	#	#	#	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	70,3	2,6	21,7	46,0	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	326,9	308,1	14,1	4,7	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	#	#	#	#	<i>Other units</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

^a Internal, depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (211). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w %				
	<i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	64,9	60,2	49,9	56,6	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	60,5	67,4	54,9	58,1	<i>Scientific and research-development units</i>
w tym instytuty badawcze	58,9	67,2	65,2	62,8	<i>of which research institutes</i>
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	-	-	<i>Auxiliary scientific units</i>
Podmioty gospodarcze	82,9	65,1	57,4	42,1	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	69,0	#	45,7	56,7	<i>Higher education institutions</i>
Pozostałe jednostki	-	#	66,9	-	<i>Other units</i>

TABL. 8 (212). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE ^a W 2012 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products – in % – introduced into the market during 2010-2012				SPECIFICATION
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total	
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise		
OGÓŁEM	6,0	2,1	3,9	2,0	TOTAL
sektor publiczny	1,6	0,9	0,6	0,9	public sector
sektor prywatny	6,9	2,3	4,6	2,3	private sector
W tym przetwórstwo przemysłowe	8,4	2,9	5,5	2,9	Of which manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2,7	1,9	0,8	0,4	Manufacture of food products
Produkcja napojów	18,1	–	18,1	0,0	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2,6	–	2,6	0,1	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	13,2	10,2	2,9	9,4	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4,6	0,1	4,5	0,0	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	11,6	1,9	9,7	9,8	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ .	11,9	5,9	6,0	4,8	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ .	29,2	27,3	1,9	29,2	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 9 (213). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010-2012**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010—2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010—2012</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>	
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>		
OGÓŁEM	35,1	24,4	10,0	28,0	TOTAL
sektor publiczny	25,7	14,3	2,9	20,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	36,5	25,8	11,1	29,1	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	37,0	28,2	11,8	28,6	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	24,1	19,0	8,9	17,7	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	75,0	75,0	–	25,0	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	25,0	25,0	–	25,0	<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	44,4	44,4	22,2	22,2	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	40,0	20,0	10,0	30,0	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	45,8	25,0	8,3	33,3	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	72,2	55,6	22,2	61,1	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ...	50,0	50,0	33,3	33,3	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (214). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys zł in thous. zł							
OGÓŁEM 2005	493862	54557	17790	6352	242344	410	6864
TOTAL 2010	490981	46812	137247	15620	221267	748	4470
2011	478768	68464	3961	#	284927	1123	9520
2012	547196	133969	44216	13190	226716	325	#
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	472940	133260	12624	5896	192347	270	#
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych ..... Manufacture of food products	54731	#	#	743	#	16	#
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ..... Manufacture of paper and paper product	2675	#	–	#	2355	#	#
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... Manufacture of pharmaceutical product ^Δ	1212	783	#	#	#	–	#
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... Manufacture of rubber and plastic product	3139	#	–	#	1513	–	#
Produkcja wyrobów z metali ^Δ . Manufacture of metal products ^Δ	26216	#	#	55	#	31	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	35107	8919	#	383	#	76	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (215). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE
OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re-payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
w tys zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	493862	353534	20740	74071	45517
TOTAL 2010	490981	423647	20833	29921	16580
..... 2011	478768	345189	45164	72547	15868
..... 2012	547196	467816	18819	37446	#
W tym przetwórstwo przemysłowe	472940	404528	14520	#	#
<i>Of which manufacturing</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych	54731	34242	#	12401	#
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2675	#	-	#	-
<i>Manufacture of paper and paper product</i>					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	1212	1212	-	-	-
<i>Manufacture of pharmaceutical product^Δ</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3139	3139	-	-	-
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	26216	#	-	#	-
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	35107	23569	#	#	-
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources

TABL. 12 (216). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynałazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	63	124	210	205	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	47	55	103	98	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	23	24	42	49	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	16	24	14	18	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (217). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	90,0	93,9	97,2	95,6	Computers ^b
Dostęp do Internetu	83,9	91,6	96,0	94,4	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	36,6	62,4	84,0	81,0	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	15,0	18,4	23,2	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	40,9	56,6	58,7	58,6	Own Website

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs); ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (218). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**

Stan w styczniu

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	60,1	96,0	92,3	94,8	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	6,9	8,3	6,4	10,9	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,1	15,8	16,3	20,0	Enterprises which sent orders via computer networks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (CICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (219) **WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,0	101,8	104,0	103,8	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,0	105,6	104,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ..	102,4	105,8	103,5	104,3	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	95,1	98,4	99,9	97,1	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	102,4	105,2	104,6	Dwelling
Zdrowie	102,5	102,5	104,1	103,4	Health
Transport	105,4	106,3	106,7	107,6	Transport
Rekreacja i kultura	99,8	93,4	98,0	101,9	Recreation and culture
Edukacja	102,5	102,3	103,4	103,0	Education

TABL. 2 (220). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,81	4,62	4,32	4,12	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,29	1,95	2,16	2,21	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,79	3,76	3,81	3,93	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,60	1,95	2,27	2,29	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	15,21	21,49	22,63	25,49	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,10	14,32	15,25	15,85	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,69	6,51	7,44	7,71	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,08	19,69	20,57	21,18	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,61	12,86	13,28	14,15	Sausage Smoked sausage – per kg
Filet z morskazuka mrożone – za 1 kg	13,10	17,10	18,59	21,14	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	10,64	12,63	13,55	14,10	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	7,62	8,01	9,18	11,48	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l ...	2,57	2,64	2,66	2,67	Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,16	12,14	13,01	13,50	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,52	17,60	18,74	19,43	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,46	0,46	0,59	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,05	4,16	4,50	4,50	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l ..	4,67	5,67	6,53	6,93	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,56	5,10	4,63	4,77	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	1,82	2,20	3,00	2,68	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,08	1,63	1,67	1,33	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,33	1,65	1,92	1,88	Carrots ^a – per kg
Ziemiaki ^a – za 1 kg	0,82	1,35	1,29	0,87	Potatoes ^a – per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (220). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,23	2,77	4,02	3,89	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g	4,64	6,21	6,73	7,47	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g	2,02	3,08	3,07	3,14	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	20,11	19,32	19,68	20,71	Vodka pure – per 0,5 l:
Papierosy – za 20 szt.	5,32	9,24	10,11	11,18	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elano- wełny – za 1 kpl	464,03	500,91	476,67	498,41	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	150,59	156,77	167,27	188,47	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	142,45	161,56	170,05	182,32	Women's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	25,60	29,29	29,43	32,62	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodocią- gowej – za 1 m ³	1,99	2,37	2,44	2,54	Cold water by municipal water- -system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d – za 1 kW·h	0,44	0,62	0,66	0,68	Electricity for households (all-day tariff) ^e – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b – za 1 m ³	1,51	2,46	2,61	2,87	Natural net-gas, high-methanated for households ^b – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	478,13	740,95	795,38	843,73	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	15,03	19,09	19,69	20,96	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkal- nych – za 1 m ² p u	2,68	3,19	3,20	3,30	Heating of dwellings - per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowe- go, poj. ok. 300 l	1402 ^c	1221	1089	1059	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna domowa, na 5 kg suchej bielizny	1254	1145	1146	1212	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	294,14	373,82	375,72	369,72	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	171,04	234,07	219,15	217,89	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 400 g	4,37 ^d	4,18	4,45	4,71	Washing powder – per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa – za 1 l	4,01	4,61	5,13	5,72	Unleaded 95 octane motor petrol ⁱ – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,56	1,95	2,11	2,42	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	13,10	15,43	16,28	16,75	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,23	13,73	14,02	14,47	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,03	61,52	64,10	64,46	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	63585	76748	114148	148082	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2- rzędowa, zawieszana	9862	13363	13438	14365	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg ..	23,73	29,97	36,36	41,05	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	18,97	26,70	27,80	29,10	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krowy	18,93	25,72	25,56	25,17	Cow's clinical examination

a, b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: a – 100 kWh energii elektrycznej, b – 18,25 m³ gazu. c Pojemność ok. 320 l. d Za 600 g.

a, b Including standing and variable charges with the monthly use: a – of 100 kWh of electricity, b – of 18,25 m³ of gas. c Capacity about 320 l. d Per 600 g.

TABL. 3 (221). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	34,53	59,00	80,32	86,41	<i>wheat</i>
żyta	25,72	39,60	70,14	70,46	<i>rye</i>
jęczmienia	35,77	50,24	79,07	84,41	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	25,37	33,75	58,65	59,66	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	28,83	44,37	68,91	76,05	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	20,20	24,90	24,88	24,86	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	19,53	45,34	25,69	33,00	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,73	10,83	14,94	15,55	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	71,96	128,75	181,42	192,71	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	491,31	671,11	713,16	735,61	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	925,53	741,20	1142	1202	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,02	4,76	5,73	6,79	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	10,26	8,72	9,77	11,10	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,72	3,84	4,53	5,40	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,86	1,02	1,18	1,19	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,20	0,19	0,21	0,38	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (222). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	38,79	59,62	90,46	89,00	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	28,07	42,36	72,98	71,24	<i>rye</i>
jęczmienia	37,22	52,34	84,06	83,81	<i>barley</i>
owsa	29,48	39,71	68,43	66,27	<i>oats</i>
pszenżyta	34,34	49,61	81,56	79,52	<i>triticale</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) ..	45,09	80,99	91,89	59,18	<i>Edible potatoes (excluding early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					Livestock – per head
Krowa dojna	2000	.	.	.	<i>Dairy cow</i>
Prosię na chów	124,84	111,43	109,21	166,92	<i>Piglet</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,39	0,50	0,52	0,64	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano metodą rodzaju działalności i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane. Dane prezentuje się według siedziby gospodarstwa rolnego.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek, chmielu, tytoniu, bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pszczoł oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniel) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniel) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują po-

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the kind-of-activity method and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included. Data are presented by the official residence of the land user.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1)- holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, bees and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land

siadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów). Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokolenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Dane o zbiorach i plonach zbóż dotyczą ziarna zbóż. Dane dotyczące zbóż obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukury-

does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds). The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Data regarding crop production and cereal yields concern cereal grains. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed,

dzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

6. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

8. Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

9. Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

10. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku

maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

***Pulses for gram** include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).*

***Industrial crops** include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.*

6. *Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

8. Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). *Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.*

9. Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

10. *The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average*

których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

11. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

13. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 20011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

14. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

15. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

11. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

12. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

13. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2011/12 farming year covers the period from 1 VII 2011 to 30 VI 2012).

14. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

15. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) lasów publicznych stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency of the State Treasury (since VII 2003 — the Agricultural Property Agency),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz polećka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, szkółek drzew i krzewów, cementarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total geodesic area of the voivodship.

The **afforestation indicator** (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total geodesic area of the voivodship.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (223). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE
A. OGÓLEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- 2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów ^b (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area ^b (as of June) in %:
zbóż podstawowych	62,2	63,1	64,0	62,5	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	62,3	63,3	64,1	62,7	of which private farms
ziemniaków	3,7	2,8	3,4	3,0	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	3,7	2,8	3,4	3,0	of which private farms
roślin przemysłowych.....	7,9	9,3	7,9	8,7	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	7,6	8,9	7,6	8,3	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	29,3	31,1	31,4	32,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	29,0	31,1	31,1	31,9	of which private farms
ziemniaków	202	266	238	231	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	202	266	238	231	of which private farms
rzepaku i rzepiku	20,5	22,1	24,1	24,2	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	19,9	22,2	24,2	23,5	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bc} (stan w czerwcu)	528587	492780	441225	426352	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bc} (as of June)
w tym gospodarstwa indywidualne ...	519066	483231	433604	418574	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła ^b (stan w czerwcu) w %	51,3	48,1	48,1	46,5	Share of cows in cattle stocks ^b (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	52,6	48,3	48,2	46,5	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej ^b (stan w końcu lipca) w %	9,5	9,5	8,1	10,1	Share of sows in pig stocks ^b (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,5	9,5	8,1	10,1	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4176	4078	4150	4350	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne ...	4161	4059	4124	4324	of which private farms

^a Przeciętne roczne. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11 na str. 307; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

^a Annual averages. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page. 307; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (223). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)
B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	286,6	257,3	188,3	207,1	177,5	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	286,4	257,1	188,1	206,9	177,4	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	1494,3	1416,6	1383,1	1437,3	1407,0	Agricultural land area ^b (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	1429,1	1374,8	1341,5	1389,6	1359,5	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	38,9	34,8	35,6	30,7	30,3	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	40,0	35,1	36,0	31,2	30,8	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg	142,2	166,5	170,5	179,9	167,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l na 1 ha użytków rolnych	691,5	524,1	536,8	502,1	530,8	Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l
w tym gospodarstwa indywidualne	712,8	529,1	542,3	507,2	536,0	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	11,3	12,2	12,5	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	11,7	12,7	12,9	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bc} w kg .	.	104,3	106,8	116,6	123,0	Consumption of mineral fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bc} in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	.	102,9	105,5	115,6	123,1	of which private farms

^a Dane podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 292. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 307; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^a Data given in two approaches, i.e. according to 2005 (Variant A) and according to 2011 and 2012 (Variant B); see general notes, item 3 on page 292. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page xxx; pigs — as of the end of July ^d Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11 and 2011/12 farming years.

TABL. 2 (224). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
		<i>Grand total</i>	<i>Of which private farms</i>	
		w ha	in ha	
OGÓŁEM	2010 ^b	1383136	1341520	TOTAL
	2011	1437305	1389562	
	2012	1406987	1359490	
W dobrej kulturze rolnej		1376853	1343619	<i>In good agricultural condition</i>
Pod zasiewami		1027445	1001284	<i>Sown area</i>
Grunty ugorowane		34062	33667	<i>Fallow land</i>
Uprawy trwałe		75571	74706	<i>Permanent crops</i>
w tym sady		72528	71674	<i>of which orchards</i>
Ogrody przydomowe		8641	8619	<i>Kitchen gardens</i>
Łąki trwałe		209507	205126	<i>Meadows</i>
Pastwiska trwałe		21627	20217	<i>Pastures</i>
Pozostałe		30133	15871	<i>Others</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes, item 3 on page 292. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (225). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	w tys. <i>in thous.</i>	Gospodarstwa <i>Farms</i>								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha <i>Average total farm area in ha</i>	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach <i>with agricultural land area of – in percent</i>								ogółem <i>total</i>	w tym użytki rolne <i>of which agricultural land</i>
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej <i>and more</i>		
OGÓŁEM TOTAL											
2010 ^b	188,3	1,3	17,1	35,4	27,9	9,6	3,7	4,2	0,8	8,62	7,35
2012	177,5	1,1	16,3	32,7	30,0	9,6	4,3	4,9	1,0	9,10	7,93
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE <i>of which PRIVATE FARMS</i>											
2010 ^b	188,1	1,3	17,1	35,4	27,9	9,6	3,7	4,2	0,7	8,36	7,13
2012	177,4	1,1	16,3	32,7	30,0	9,6	4,3	4,9	1,0	8,80	7,66

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a See general notes, item 3 on page 292. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (226). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	101,5	92,6	101,0	132,0	101,3	92,9	100,9	132,6	<i>Gross output</i>
roślinna	90,7	90,8	101,4	140,7	90,8	90,9	101,2	141,0	<i>crop</i>
zwierzęca	119,6	96,5	100,3	116,2	118,7	97,0	100,2	117,3	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	101,1	89,2	103,8	135,2	100,9	89,3	103,7	136,1	<i>Final output</i>
roślinna	83,1	83,8	106,7	150,3	83,1	83,6	106,6	151,0	<i>crop</i>
zwierzęca	119,7	96,4	100,7	116,4	118,7	96,9	100,7	117,6	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	99,1	101,3	101,4	135,3	98,2	101,0	101,4	136,9	<i>Market output</i>
roślinna	91,2	103,7	102,9	147,7	90,4	102,7	103,0	149,5	<i>crop</i>
zwierzęca	106,6	98,4	99,7	119,2	105,4	98,9	99,7	120,4	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 27.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 27.

TABL. 5 (227). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	56,1	66,7	62,9	68,8	Crop output
Zboża	19,9	24,3	15,6	16,4	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	16,2	20,2	12,7	13,9	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,7	9,7	7,1	8,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,4	1,7	0,7	1,1	<i>rye</i>
jęczmień	3,6	4,5	2,2	2,3	<i>barley</i>
Ziemniaki	4,4	4,2	4,7	4,8	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	9,0	6,6	6,7	6,3	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	6,0	2,4	2,9	2,5	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	5,2	8,4	10,3	10,5	<i>Vegetables</i>
Owoce	7,9	13,6	14,5	20,9	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	2,6	2,1	2,4	2,2	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	7,1	7,5	8,7	7,7	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 27.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 27.

TABL. 5 (227). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) <i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	43,9	33,3	37,1	31,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	20,4	17,6	21,8	17,7	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	2,4	3,1	3,4	3,0	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,8	0,9	1,2	0,5	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,8	9,6	11,6	9,8	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	3,8	3,6	5,3	4,1	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	1,9	-1,3	-0,2	-0,6	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	17,0	12,9	11,0	10,3	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	2,5	2,6	3,0	2,4	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,5	1,1	1,1	1,0	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,7	0,4	0,4	0,4	<i>Other</i>
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	44,8	56,2	54,0	61,7	Crop output
Zboża	10,4	12,4	6,9	7,7	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	9,4	11,5	6,1	6,5	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,4	8,7	4,6	5,2	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,6	0,7	0,4	0,3	<i>rye</i>
jęczmień	1,1	1,3	0,8	0,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,2	2,6	2,6	2,6	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	14,5	8,2	9,5	8,0	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	10,1	3,9	4,4	3,6	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	6,3	10,5	12,5	13,0	<i>Vegetables</i>
Owoce	11,4	20,7	19,8	28,2	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,0	1,8	2,7	2,2	<i>Other</i>
Produkcja zwierzęca	55,2	43,8	46,0	38,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	30,3	24,9	29,3	23,2	<i>Animals for slaughter^a</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,8	4,7	4,8	4,2	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1,1	1,1	0,6	0,6	<i>calves</i>
trzoda chlewna	18,6	13,3	15,2	12,5	<i>pigs</i>
owce	0,1	0,1	0,1	0,0	<i>sheep</i>
drób	5,8	5,1	7,3	5,6	<i>poultry</i>
Mleko krowie	20,9	15,1	12,8	11,6	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	3,2	3,4	3,6	2,9	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,2	0,4	0,3	0,6	<i>Other</i>

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a *Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.*

TABL. 6 (228). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**
 Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	1117827	1016954	1062803	1027445	1001284	TOTAL
Zboża	854036	800417	832469	804986	787316	Cereals
zboża podstawowe	677135	642134	680294	641959	627596	basic cereals
pszenica	264002	261865	299575	277849	269723	wheat
żyto	96224	63825	92811	72664	70774	rye
jęczmień	139967	125788	121285	126530	124163	baryle
owies	68740	72991	66103	66816	66176	oats
pszennyto	108202	117665	100521	98100	96760	triticale
mieszanki zbożowe	141395	120965	123340	124918	124602	cereal mixed
gryka, proso i inne zbożo- we	16727	18788	12225	13654	13607	buckwheat, millet and cereal others
kukurydza na ziarno	18780	18532	16611	24456	21511	maize for grain
Strączkowe	20881	28859	20376	16311	15878	Edible pulses
konsumpcyjne	12570	16432	14390	11769	11700	edible
pastewne ^b	8211	12427	5986	4542	4178	feed ^b
Ziemniaki	51665	28053	35786	30455	30435	Potatoes
Przemysłowe	89316	94583	84016	89477	83441	Industrial ^b
w tym:						of which:
buraki cukrowe	45186	33704	31308	33096	31952	sugar beets
oleiste	31569	51770	42380	46254	41402	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	29267	44160	40122	43668	38906	of which rape and turnip rape
Pastewne	49112	40860	55400	53761	52349	Feed
w tym:						of which:
okopowe	3012	1760	4145	2744	2739	root plants
kukurydza na paszę	20119	21663	27017	28098	27114	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	52817	24182	34756	32455	31865	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (229). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006- -2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	2598831	2523885	2588294	2618456	2528045	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	2094762	1996939	2135524	2071714	2003625	basic cereals
pszenica	955164	974911	1085648	1001821	958009	wheat
żyto	193437	150503	222438	184127	176935	rye
jęczmień	453640	383454	378909	414539	404569	barley
owies	173392	175843	162576	188213	185955	oats
pszenżyto	319128	312229	285953	283014	278158	triticale
mieszanki zbożowe	397492	408023	336613	377086	376081	cereal mixed
Ziemniaki	843468	746118	851737	703498	703049	Potatoes
Buraki cukrowe	1582377	1614205	1705658	1732723	1671685	Sugar beets
Rzepak i rzepik	86290	97566	96888	105682	91484	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	927387	936978	900414	925320	919204	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	29,0	31,5	31,1	32,5	32,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	29,3	31,1	31,4	32,3	31,9	basic cereals
pszenica	34,0	37,2	36,2	36,1	35,5	wheat
żyto	22,8	23,6	24,0	25,3	25,0	rye
jęczmień	29,4	30,5	31,2	32,8	32,6	barley
owies	23,2	24,1	24,6	28,2	28,1	oats
pszenżyto	26,3	26,5	28,4	28,8	28,7	triticale
mieszanki zbożowe	27,4	33,7	27,3	30,2	30,2	cereal mixed
Ziemniaki	202	266	238	231	231	Potatoes
Buraki cukrowe	475	479	545	524	523	Sugar beets
Rzepak i rzepik	20,5	22,1	24,1	24,2	23,5	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	42,7	45,7	42,8	44,2	44,8	Meadow hay

^a Przeciętne roczne.
^a Annual averages.

TABLE 8 (230). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PŁONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha — stan w czerwcu
 AREA^c in ha — as of June

OGÓŁEM	21995	15876	23358	21858	21459	TOTAL
Kapusta	2697	1710	3056	2953	2947	Cabbages
Kalafiory	1932	2322	2875	2871	2870	Cauliflowers
Cebula	2259	1191	1679	1848	1701	Onions
Marchew jadalna	3028	2188	3070	2644	2581	Carrots
Buraki ćwikłowe	1453	843	1247	1240	1230	Beetroots
Ogórki	1699	1094	2015	1995	1988	Cucumbers
Pomidory	1739	1334	1901	1656	1655	Tomatoes
Pozostałe ^d	7188	5194	7515	6651	6487	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	457200	460860	532500	538973	530046	TOTAL
Kapusta	92147	81862	116158	112312	111990	Cabbages
Kalafiory	33537	45497	49454	48804	48790	Cauliflowers
Cebula	41675	36347	40866	48455	44226	Onions
Marchew jadalna	96695	97108	104349	94699	91367	Carrots
Buraki ćwikłowe	39050	37423	37928	39784	39352	Beetroots
Ogórki	25901	28550	38204	41819	41748	Cucumbers
Pomidory	38987	50585	49407	49657	49650	Tomatoes
Pozostałe ^d	89208	83490	96134	103443	102923	Others ^d

PŁONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	342	479	380	380	380	Cabbages
Kalafiory	174	196	172	170	170	Cauliflowers
Cebula	185	305	243	262	260	Onions
Marchew jadalna	319	444	340	358	354	Carrots
Buraki ćwikłowe	269	444	304	321	320	Beetroots
Ogórki	152	261	190	210	210	Cucumbers
Pomidory	224	379	260	300	300	Tomatoes
Pozostałe ^d	124	161	128	156	159	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 9 (231). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu AREA ^c in ha — as of June						
OGÓŁEM	31626	30267	30682	30376	30127	TOTAL
Jabłonie	21502	20079	20809	21164	20953	Apples
Grusze	991	802	882	842	840	Pears
Śliwy	1790	1883	1648	1632	1605	Plums
Wiśnie	4657	4248	4445	4416	4408	Cherries
Czereśnie	696	600	623	620	620	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1789	2655	2275	1702	1701	Others ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	343728	317982	500007	551171	548684	TOTAL
Jabłka	318889	271385	431259	484765	482299	Apples
Gruszki	5225	5843	8264	9804	9800	Pears
Śliwki	10537	10350	15362	14176	14170	Plums
Wiśnie	26100	25193	38037	35810	35799	Cherries
Czereśnie	2817	2945	5051	4483	4483	Sweet cherries
Pozostałe ^d	2160	2265	2034	2133	2133	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Jabłka	148	135	207	229	230	Apples
Gruszki	53	73	94	117	117	Pears
Śliwki	59	55	93	87	88	Plums
Wiśnie	56	59	86	81	81	Cherries
Czereśnie	40	49	81	72	72	Sweet cherries
Pozostałe ^d	12	9	9	13	13	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABLE 10 (232). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

OWOCE	2006- -2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha — stan w czerwcu <i>AREA^c in ha — as of June</i>						
OGÓŁEM	43709	46081	50248	52723	52115	TOTAL
Truskawki ^d	8201	5547	10103	9341	9339	Strawberries ^d
Maliny ^e	14503	18621	18726	19724	19724	Raspberries ^e
Porzeczki	16318	14453	14747	16763	16676	Currants
Agrest	552	639	637	617	610	Gooseberries
Pozostałe ^f	4136	6821	6035	6278	5767	Others ^f
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	187122	230473	273602	288890	286815	TOTAL
Truskawki ^d	38501	46468	50367	51307	51282	Strawberries ^d
Maliny ^e	57417	72175	98672	108482	108482	Raspberries ^e
Porzeczki	70736	87259	96020	96109	95891	Currants
Agrest	2732	2960	4486	4656	4643	Gooseberries
Pozostałe ^f	17736	21611	24057	28336	26517	Others ^f
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Truskawki ^d	47	84	50	55	55	Strawberries ^d
Maliny ^e	40	39	53	55	55	Raspberries ^e
Porzeczki	43	60	65	57	58	Currants
Agrest	50	46	70	76	76	Gooseberries
Pozostałe ^f	43	32	40	45	46	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkończową. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (233). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło	434931	389106	366302	382694	428331	381485	360046	375959	Cattle
w tym krowy	258610	187340	176312	178035	255352	184136	173530	174863	of which cows
Trzoda chlewna ^b	1269299	1000736	784130	635238	1246022	984891	772969	625036	Pigs ^b
w tym lochy	134162	95160	63581	64298	131596	93802	62553	63345	of which sows
Owce	23506	17095	12911	13463	22027	15483	11991	12519	Sheep
w tym maciorki	16825	12350	9363	8616	15681	11090	8523	7966	of which ewes
Konie ^c	41494	30017	29531	23834	40500	29070	28663	23050	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	581714	492780	441225	426352	571830	483230	433604	418574	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in heads

Bydło	29,1	28,1	25,5	27,2	30,0	28,4	25,9	27,7	Cattle
w tym krowy	17,3	13,5	12,3	12,7	17,9	13,7	12,5	12,9	Calves
Trzoda chlewna ^b	84,9	72,4	54,6	45,1	87,2	73,4	55,6	46,0	Pigs
w tym lochy	9,0	6,9	4,4	4,6	9,2	7,0	4,5	4,7	Sheep
Owce	1,6	1,2	0,9	1,0	1,5	1,2	0,9	0,9	Horses
w tym maciorki	1,1	0,9	0,7	0,6	1,1	0,8	0,6	0,6	Poultry
Konie ^c	2,8	2,2	2,1	1,7	2,8	2,2	2,1	1,7	Goats and rabbits
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	38,9	35,6	30,7	30,3	40,0	36,0	31,2	30,8	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^{b, c} W latach 2005, 2011 i 2012: *b* – stan w końcu lipca, *c* – dane szacunkowe. U w a g a. Przeliczenia поголівья zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a Data of the Agricultural Census. ^{b, c} In years 2005, 2011 and 2012: *b* — as of the end of July, *c* — estimated data. N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0. ^d See general notes, item 3 on page 292.

TABL. 12 (234). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	5341,9	7680,2	6954,9	4663,7	4442,2	Hens in thous. heads
w tym nioski	2488,8	2370,5	2057,9	1926,2	1800,0	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	20,6	372,5	113,3	100,0	100,0	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	62,6	550,0	485,9	350,0	350,0	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^c w tys. szt.	341,0	584,4	337,2	206,1	205,0	Ducks ^c in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	357,5	555,3	483,9	331,5	326,8	Hens per 100 ha of agricultural land ^d in heads
w tym nioski	166,6	171,4	143,2	136,9	132,4	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego ^c łącznie z drobiem pozostałym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a More than 2 weeks old. ^b Data of the Agricultural Census. ^c Including other poultry. ^d See general notes, item 3 on page 292.

TABL. 13 (235). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	72,3	80,5	86,1	63,0	61,4	Cattle (excluding calves)
Cielęta	74,3	83,8	46,6	31,2	30,8	Calves
Trzoda chlewna	1476,4	1278,6	1393,8	1200,9	1186,2	Pigs
Owce	20,6	14,2	11,0	7,8	7,6	Sheep
Konie	8,5	6,0	5,5	5,7	5,7	Horses

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	38,5	47,3	49,7	35,4	34,6	Cattle (excluding calves)
Cielęta	6,8	8,4	4,1	3,7	3,6	Calves
Trzoda chlewna	167,6	161,6	194,6	168,2	166,6	Pigs
Owce	0,7	0,4	0,3	0,3	0,2	Sheep
Konie	4,2	3,2	2,8	2,8	2,8	Horses
Drób	61,8	92,5	90,4	100,1	97,9	Poultry
Kozy i króliki	1,2	0,6	0,5	0,4	0,4	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (236). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	212,5	235,9	258,6	235,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	201,9	223,4	245,6	224,1	meat and fats
wołowe	20,1	24,7	25,4	18,0	beef
cielęce	4,1	5,1	2,4	2,2	veal
wieprzowe	130,7	126,1	151,8	131,2	pork
baranie	0,3	0,2	0,2	0,1	mutton
końskie	2,3	1,7	1,5	1,5	horseflesh
drobiowe	43,2	64,7	63,3	70,1	poultry
kozy i królicze ^b	1,1	0,9	1,0	1,0	goat and rabbit ^b
podroby	10,6	12,5	13,0	11,6	pluck

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w dt
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in dt

OGÓŁEM	142,2	170,5	179,9	167,5	TOTAL
---------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 292.

TABL. 15 (237). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w mln l	1033,3	742,4	721,6	746,8	728,7	in million l
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	69,1	53,7	50,2	53,1	53,6	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4224	4078	4150	4350	4324	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	449,4	462,4	458,6	437,3	411,8	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	180	191	198	212	215	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a See general notes, item 3 on page 292.

TABL. 16 (238). CIĄGNIKI ROLNICZE
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach ..... 2005 2010 ^a	168516 173441	167741 172561	<i>In units</i>
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha ..... 2005 2010 ^a	8,9 8,0	8,5 7,8	<i>Agricultural land area^b per tractor in ha</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a *Data of the Agricultural Census. ^b See general notes, item 3 on page 292.*

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

**TABL. 17 (239). ŻYŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH
 ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	149114	147748	167556	173027	167380	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	80539	80605	84894	94840	91639	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	30474	32304	38514	38011	36872	<i>phosphatic</i>
potasowe	38101	34839	44148	40175	38869	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	93970	38038	58545	37834	35212	<i>Lime fertilizers^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg

Nawozy mineralne ^b	.	106,8	116,6	123,0	123,1	<i>Mineral or chemical fertilizers^b</i>
azotowe	.	58,3	59,1	67,4	67,4	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	.	23,4	26,8	27,0	27,1	<i>phosphatic</i>
potasowe	.	25,2	30,7	28,6	28,6	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	.	27,5	40,7	26,9	25,9	<i>Lime fertilizers^c</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a *Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on page 292.*

TABL. 18 (240). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	2325144,2	3015832,5	3886577,3	4229937,0	4150353,8	TOTAL
Produkty roślinne	989023,2	1497832,2	2072117,5	2264541,4	2208124,3	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	217514,9	298307,3	449346,2	565478,8	531166,4	Cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	194809,2	259175,1	384902,9	479140,1	449572,6	wheat
żyto	153365,3	196033,1	298135,5	354174,4	335291,6	rye
jęczmień	11942,8	16109,0	17320,1	28483,1	27621,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	24006,6	34144,9	56545,8	76680,8	68142,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	811,4	1409,9	2295,3	2802,8	2770,0	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	4683,1	11478,2	10606,2	16999,0	15746,4	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	193309,2	257308,2	381394,6	472955,9	443697,8	wheat
żyto	152709,9	194971,9	297138,1	351946,0	333114,1	rye
jęczmień	11665,1	16096,6	17137,3	28162,4	27301,2	barley
owies i mieszanki zbożowe	23562,9	33724,9	55249,2	75198,3	66820,0	oats and cereal mixed
pszenżyto	771,3	1256,7	2091,5	2297,0	2284,4	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	4599,9	11258,1	9778,6	15352,3	14178,1	Edible pulses ^b
Ziemniaki	2450,2	4553,2	10145,3	2907,8	2907,8	Potatoes
Buraki cukrowe	4877,4	6317,9	9444,4	7453,3	7453,3	Sugar beets
Rzepak i rzepik	308202,5	174696,7	253778,1	270454,6	260286,9	Rape and turnip rape
Warzywa	39787,6	128393,2	168537,9	134692,1	133319,8	Vegetables
Owoce	70527,0	129429,4	162690,3	146166,8	144569,6	Fruit
Produkty zwierzęce .	1336121,1	1518000,3	1814459,8	1965395,6	1942229,4	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	788434,8	984112,2	1189020,4	1289977,6	1278828,2	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)						cattle (excluding calves)
cielęta	127260,1	184787,2	196278,8	223764,8	221347,5	calves
trzoda chlewna	15736,6	21681,2	21483,1	23002,6	22883,5	pigs
owce	458201,3	469143,1	616415,9	638042,7	633162,4	sheep
konie	2600,8	1677,3	1477,3	1518,2	1479,1	horses
drób	16790,7	8362,7	8972,9	11074,1	11074,1	poultry
Mleko krowie	167845,3	298460,6	344392,5	392575,2	388881,6	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne.....	527532,6	515122,0	610243,8	659681,2	648189,9	Consumer hen's eggs
	48,9	2287,8	1191,2	1346,6	1346,6	
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	.	2180	2704	3006	3053	TOTAL
Produkty: roślinne	.	1083	1442	1609	1624	Products: crop
zwierzęce	.	1098	1262	1397	1429	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 292.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 292.

TABL. 19 (241). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	634946	527381	572154	682937	641923	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża pod- stawowe	576201	470249	485749	566561	533038	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	443929	332129	371032	409426	388425	<i>wheat</i>
żyto	46173	40666	24553	40319	39195	<i>rye</i>
jęczmień	66724	67738	71289	90603	80876	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	3162	4037	3819	4509	4459	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	16213	25679	15056	21704	20083	<i>triticale</i>
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	631167	524420	568337	676675	635903	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża pod- stawowe	572498	467318	482028	560372	527089	<i>of which basic cere- als</i>
pszenica	442285	330453	369968	407279	386306	<i>wheat</i>
żyto	45347	40645	24433	39970	38846	<i>rye</i>
jęczmień	65869	67123	69870	89085	79471	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	3040	3724	3566	3850	3827	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	15957	25373	14191	20188	18639	<i>triticale</i>
Strączkowe kon- sumpcyjne ^a w t	1720	1585	3295	844	844	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	24148	25369	37961	29986	29986	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1738470	1613298	1698957	1739797	1678759	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	55288	99727	92897	69894	69191	<i>Rape and turnip rape^a in t</i>
Warzywa w t	153065	166031	227731	208637	206802	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	225351	340625	439283	656483	655663	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	211890	250038	257716	247004	244764	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	31689	38784	34269	32936	32612	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1534	2487	2200	2072	2063	<i>calves</i>
trzoda chlewna	123268	122306	136138	118186	117284	<i>pigs</i>
owce	394	250	202	213	207	<i>sheep</i>
konie	2540	1525	1365	1449	1449	<i>horses</i>
drób	52465	84686	83542	92148	91149	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeli- czeniu na mięso (łąc- nie z tłuszczami) ^c w t	152009	177442	184228	175541	173967	<i>Animals for slaughter in terms of meat (includ- ing fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	613783	507491	518440	553965	543354	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	248	11919	5721	3588	3588	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po-
bojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (242). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	230	3058	543	7818
2010	1386	23538	576	11316
2011	1469	24717	596	10120
2012	1613	28164	561	9302

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (243). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE**^a

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010 ^b	2011	2012	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	540	1838	2155	2342	Moose
Daniele	83	157	307	362	Fallow deer
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	3,3	5,6	6,7	7,6	Deer
Sarny	34,4	50,9	53,0	57,3	Roe deer
Dziki	6,4	15,8	16,0	17,8	Wild boars
Lisy	17,7	21,2	20,9	20,5	Foxes
Zajęce	45,9	55,6	58,4	65,2	Hares
Bażanty	27,5	40,2	42,4	43,8	Pheasants
Kuropatwy	38,4	33,1	29,0	28,1	Partridges

^a Dane szacunkowe; dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (244). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^b	2010 ^b	2011	2012	SPECIFICATION
	w sztukach		in heads		
Łosie	–	–	–	–	Moose
Daniele	7	–	22	31	Fallow deer
Jelenie	714	963	1224	1587	Deer
Sarny	5762	8020	9458	10093	Roe deer
Dziki	3596	11984	11051	13612	Wild boars
Lisy	13361	11475	9940	11516	Foxes
Zające	3800	1441	807	1715	Hares
Bazanty	4451	4113	4078	5061	Pheasants
Kuropatwy	1147	273	91	40	Partridges

^a Dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (245). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO**
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS^a
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^b	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^c	114	120	120	120	number ^c
członkowie ^d	6433	6870	6863	6997	members ^d
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	324	323	323	323	number
powierzchnia ogółem w tys. ha	2111,3	2111,2	2107,4	2105,5	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych ...	479,5	485,8	484,7	485,0	of which in forest land

^a Dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Stan w dniu 31 III 2010 r. ^c Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^d Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b As of 31 III 2010. ^c Data grouped according to the seat of hunting club. ^d Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (246). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	571956	585811	587888	588547	TOTAL in ha
Lasy	563572	577347	579419	580059	Forests
Publiczne	342893	344989	344987	344905	Public
zalesione	339060	340582	340348	339923	wooded
niezalesione	3833	4407	4639	4982	non-wooded
własność Skarbu Państwa	341965	343887	343797	343610	owned by the State Treasury
zalesione	338137	339484	339161	338632	wooded
niezalesione	3828	4403	4636	4979	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	322390	323396	323333	323471	managed by the State Forests
zalesione	319375	319977	319696	319468	wooded
niezalesione	3015	3419	3637	4003	non-wooded
parki narodowe	12008	12030	12030	12033	national parks
zalesione	11847	11870	11870	11873	wooded
niezalesione	161	161	161	161	non-wooded
własność gmin	928	1101	1190	1295	owned by gmina
zalesione	924	1098	1187	1292	wooded
niezalesione	4	4	4	3	non-wooded
Prywatne	220679	232359	234432	235154	Private
zalesione	218035	230016	232131	233115	wooded
niezalesione	2644	2343	2302	2039	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8384	8464	8469	8488	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	22,4	23,0	23,1	23,1	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	22,9	23,5	23,6	23,6	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (247). **POWIERZCHNIA LASÓW****FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^a i o budowie przerębowej in renewal class ^a with a through fell construction
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM	579418	97,3	10,0	15,6	27,5	25,4	12,5	4,1	2,2
TOTAL									
w tym: / of which:									
W zarządzie Lasów Państwowych	323333	98,8	11,1	14,7	21,9	28,0	14,9	5,3	2,9
Managed by the State Forests									
Lasy prywatne	234432	95,3	7,7	17,7	35,6	23,5	9,5	0,8	0,5
Private forests									

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIFICATION
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
		w ha in ha	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	579418	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	328087	56,6	58,2	55,5	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	316486	54,6	55,9	53,7	pine
świerk	4258	0,7	0,7	0,8	spruce
jodła	4928	0,9	0,9	0,9	fir
Drzewa liściaste	251331	43,4	41,8	44,5	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	13777	2,4	2,2	2,1	beech
dąb	81244	14,0	16,2	11,8	oak
grab	33542	5,8	4,0	8,4	hornbeam
brzoza	48664	8,4	7,0	9,1	birch
olsza	44609	7,7	8,1	6,7	alder
osika	14128	2,4	1,7	3,7	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (248). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerobowej in renewal class ^c with a trough fell construction	prze- sto- je ^b hold- over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81– –100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM ..... TOTAL	144724,1	99,7	0,6	9,5	28,7	31,7	18,3	7,1	3,1	0,7
w tym: / of which: W zarządzie Lasów Państwowych ..... Managed by the State Forests	87201,7	100,0	0,7	8,5	22,0	34,5	21,4	8,3	3,7	0,9
Lasy prywatne ..... Private forests	50612,5	99,3	0,7	12,2	41,9	29,7	12,9	1,1	0,3	0,5

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIFICATION
		w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests		
		w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM ..... TOTAL	144724,1	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	93313,3	64,5	66,9	59,8	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	90895,7	62,8	64,8	58,7	pine
świerk	496,3	0,3	0,4	0,2	spruce
jodła	1262,8	0,9	1,0	0,7	fir
Drzewa liściaste	51410,7	35,5	33,1	40,2	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	4895,6	3,4	2,7	3,1	beech
dąb	15636,0	10,8	12,4	9,4	oak
grab	6855,8	4,7	2,7	8,6	hornbeam
brzoza	7645,9	5,3	4,5	6,8	birch
olsza	10446,9	7,2	7,7	6,2	alder
osika	2888,2	2,0	1,3	3,4	aspen

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed through fell order. ^c Including regeneration class.
 S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (249). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^d <i>private forests^d</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	159	144	143	139	139	139	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2822	2158	2522	2883	2323	2321	560	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	2179	1762	2174	2488	2315	2313	173	<i>renewals</i>
sztuczne	1998	1547	1866	2017	1973	1972	44	<i>artificial</i>
zrębów ^b	1936	1481	1792	1977	1954	1953	23	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	61	67	74	39	19	19	20	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	181	215	308	471	342	341	129	<i>natural</i>
zalesienia ^c	643	396	348	395	8	8	387	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	305	245	306	287	255	253	32	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	16505	13073	14673	15329	14048	14022	1281	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13081	10814	11859	12353	11075	11064	1278	<i>crops</i>
młodników	3255	1872	2767	2938	2938	2398	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	88	4	15	20	20	20	–	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	1985	2403	2750	2556	2556	2556	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. *b* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *c* Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *d* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *e* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *f* Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. *b* Including renewals protected by tree stands. *c* Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. *d* Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinning. *e* Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. *f* Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (250). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>	
OGÓŁEM w dam ³							TOTAL in dam ³
Grubizna	1443,6	1446,6	1652,1	1655,3	1486,9	1486,3	168,4 Timber
Grubizna iglasta	947,0	957,1	1083,0	1051,1	946,5	946,3	104,6 <i>Coniferous</i>
w tym drewno:							<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	510,2	532,2	628,9	615,9	530,1	530,0	85,8 <i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	340,4	322,7	343,2	325,0	313,9	313,8	11,2 <i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	496,6	489,5	569,1	604,2	540,3	540,0	63,8 <i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:							<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	191,1	151,6	183,4	183,9	147,4	147,2	36,5 <i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	218,1	242,6	257,9	280,3	268,4	268,3	11,9 <i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe^b	38,0	39,9	54,5	54,2	54,2	54,2	– Slash^b
Do przerobu przemysłowego	1,4	0,5	0,8	0,6	0,6	0,6	– <i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	36,6	39,4	53,6	53,6	53,6	53,6	– <i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	256,2	250,6	285,1	285,4	431,1	432,6	71,6 TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.
Uwaga. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.
Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (251). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na grun- tach prywat- nych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	24	25	15	15	–	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt.:						Plantings in units of:
drzew	38307	35232	35999	23100	10770	trees
krzewów	20801	24664	18582	12910	4457	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	57718	98210	112875	103544	73028	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3223	15953	18860	19129	12900	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	1471	7290	9854	11924	7095	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	54495	82257	94015	84415	60128	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	16185	25044	28521	26062	21045	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (252). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	575	156	341	489	Number of fires
w tym: podpalenia	218	42	104	116	of which: arson
nieostrożność dorosłych ..	327	97	207	324	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	292,3	61,6	103,4	373,6	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	114,6	24,2	53,2	85,4	of which: arson
nieostrożność dorosłych ..	164,3	31,9	45,6	273,1	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,5	0,4	0,3	0,8	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3-5 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczone do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 3-5 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of the kind of activity as classified according to NACE rev. 2

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.

As constant prices in 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).

5. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Sales of construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. Data concerning construction-assembly production are presented in **basic prices**. The definitions of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only) .

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) or service relation and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (253). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
	w mln zł			in mln zł	
OGÓŁEM	15999,4	22631,3	26145,4	28289,0	106,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe	13433,4	16351,6	19296,5	20574,5	106,2
<i>Manufacturing</i>					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych	4013,2	5303,2	5920,1	6222,2	101,0
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja napojów	630,1	1188,7	1212,3	1331,0	112,2
<i>Manufacture of beverages</i>					
Produkcja wyrobów tekstylnych	58,5	40,1	42,1	41,9	102,3
<i>Manufacture of textiles</i>					
Produkcja odzieży	260,0	209,3	245,5	255,3	114,1
<i>Manufacture of wearing apparel</i>					
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	82,2	107,1	119,2	103,4	96,2
<i>Manufacture of leather and related products</i>					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	494,1	526,8	617,0	615,2	93,9
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	311,9	418,0	646,2	542,8	85,6
<i>Manufacture of paper and paper products</i>					
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	116,6	246,3	93,3	225,3	238,3
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	86,4	120,4	144,6	165,7	123,7
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..	314,6	480,7	612,3	657,7	107,1
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	874,0	610,9	649,4	608,6	97,5
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja metali	185,6	183,2	290,9	385,3	128,0
<i>Manufacture of basic metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	548,7	1062,0	1423,4	1368,8	101,2
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	997,3	983,6	1158,9	1142,8	104,6
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	265,2	464,2	450,8	528,3	113,1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers</i>					
Produkcja mebli	1370,8	1059,6	1058,7	1002,3	94,7
<i>Manufacture of furniture</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (254). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	15999,4	22631,3	26145,4	28289,0	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej	2007,2	2788,9	3313,1	3575,0	<i>49 persons and less</i>
50-249	4449,9	5504,7	6025,1	6472,0	<i>50-249</i>
250 osób i więcej	9542,4	14337,7	16807,2	18242,0	<i>250 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons.*

TABL. 3 (255). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						<i>Slaughter products^b included in slaughter capacity in thous. t:</i>
bydła i cieląt	34,3	28,0	20,9	17,6	7,6	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	67,4	70,0	66,4	63,6	7,4	<i>pigs</i>
Soki owocowe i warzywne w tys. t	41,4	24,7	43,1	61,9	7,3	<i>Fruit and vegetables juice in thous. t</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka w tys. t	12,3	17,9	20,2	20,1	11,7	<i>Butter and other fats from milk in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	1005,5	864,0	946,8	956,3	3,6	<i>Processed liquid milk in thous. hl</i>
Sery podpuszczkowe dojrzewające w tys. t	26,0	26,2	29,5	34,8	11,1	<i>Rennet ripening cheese in thous. t</i>
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	21,5	20,3	21,1	21,2	5,5	<i>Non-ripening fresh cheese and cottage in thous. t</i>
Mąka pszenna w tys. t	231,0	286,0	258,0	262,1	11,9	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Mąka żytnia w tys. t	14,2	17,8	17,1	15,9	7,3	<i>Rye flour in thous. t</i>
Sukienki, spódnice, spódnicospodnie w tys. szt.	704	1083	950	908	19,4	<i>Dresses, skirts and trousers in thous units</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	828	682	772	641	5,6	<i>Footwear with leather uppers in thous. pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	74,1	83,2	92,7	77,0	2,0	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	27,7	20,4	23,7	28,0	6,1	<i>Leafy sawnwood in dam³</i>
Papier i tektura w tys. t	10,3	33,8	15,8	16,7	0,4	<i>Paper and paperboard in thous. t</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	963,1	532,1	810,5	792,8	5,5	<i>Wooden windows, doors, window-frames and thresholds in thous. m²</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal animal disposal unfit for human consumption.*

TABL. 4 (256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
OGÓŁEM	83936	92481	92115	91071
TOTAL				
sektor publiczny	25052	17106	16855	12667
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	58884	75376	75260	78404
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe	68851	67250	66674	65903
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	18855	19173	19270	18554
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	975	1103	1122	1153
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	626	219	369	423
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	6938	3920	3839	3643
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^A	975	1045	1099	825
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A	4048	3536	3326	3259
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1256	1513	1923	1599
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	660	776	402	764
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^A	573	694	712	752
<i>Manufacture of pharmaceutical products^A</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1667	2239	2481	2531
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3425	3080	3186	2976
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	665	527	649	712
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^A	3702	5150	5858	5725
<i>Manufacture of metal products^A</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^A	6870	5935	5910	5749
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^A	1190	1235	1101	1304
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja mebli	5314	5487	5242	5380
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (257). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
OGÓŁEM	2129,70	3166,22	3328,36	3497,08
TOTAL				
sektor publiczny	2921,71	4010,03	4353,33	3831,21
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	1792,74	2974,68	3098,81	3443,10
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe	1868,23	2557,75	2705,73	2868,51
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	1684,45	2312,53	2415,73	2526,92
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	2728,50	3572,61	3391,45	3555,70
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	1186,42	1721,58	1650,47	1665,01
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	1079,76	1509,03	1645,94	1754,83
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1237,56	1779,15	1818,43	1845,41
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1487,17	2155,59	2242,22	2356,28
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2014,66	2688,97	2893,06	3110,15
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1594,96	2798,51	2346,68	2500,22
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2937,90	3826,04	3582,16	3775,79
<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1492,29	2131,55	2283,18	2298,87
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2049,34	2586,53	2590,83	2604,02
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	2046,40	2691,10	2887,66	3099,52
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1773,97	2468,60	2684,65	2835,24
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2175,51	2642,55	2900,97	3086,86
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1955,38	3257,54	3239,94	3204,81
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja mebli	1887,79	2390,12	2535,44	2643,55
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (258). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1347,2	3044,7	3832,5	3699,2	100,0	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	430,4	1252,0	1579,2	1410,2	38,1	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	598,3	1173,5	1372,0	1423,1	38,5	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	318,5	619,2	881,3	865,9	23,4	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (259). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character		
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	2005	1347,2	970,5	376,7	TOTAL
	2010	3044,7	1951,8	1092,8	
	2011	3832,5	2747,1	1085,4	
	2012	3699,2	2832,5	866,7	
Budynki	1940,9	1506,1	434,8	Buildings	
Budynki mieszkalne	903,1	792,6	110,5	Residential buildings	
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	120,6	58,3	62,4	one-dwelling buildings	
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	736,9	700,6	36,3	two- and more dwelling buildings	
budynki zbiorowego zamieszkania ..	45,5	33,7	11,8	residences for communities	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (259). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1037,8	713,5	324,3	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	44,6	37,8	6,8	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	108,8	76,1	32,6	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	178,1	134,1	44,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	19,5	15,1	4,3	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	366,2	240,2	125,9	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	256,4	173,1	83,3	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	64,2	36,9	27,3	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej ...	1758,4	1326,4	432,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	1076,0	814,5	261,6	<i>Transport infrastructures</i>
w tym:				<i>of which:</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	938,5	696,7	241,8	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	49,5	37,6	11,9	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	27,6	25,0	2,6	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	525,3	390,2	135,1	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	202,7	129,9	72,8	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	322,6	260,2	62,4	<i>local pipelines and cables</i>
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	48,9	33,0	15,9	<i>of which waste water and water treatment plants</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	153,7	119,1	34,6	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	3,4	2,7	0,7	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (260). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**^a
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki ^b	3941	4428	5025	5378	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3160	3403	3817	4014	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i> ^c
miasta	1631	1326	1511	1507	<i>urban areas</i>
wieś	2310	3102	3514	3871	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3715	4146	4629	4925	<i>Of which private buildings</i> ^d
miasta	1468	1146	1225	1236	<i>urban areas</i>
wieś	2247	3000	3404	3689	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	3084	3330	3676	3859	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i> ^c
niemieszkalne	630	815	952	1065	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	255	396	429	539	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura ^e w dam ³	5252,1	6004,9	6969,1	8238,6	Cubic volume ^e in dam ³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2875,1	2980,2	3339,2	3696,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i> ^c
miasta	2978,2	2818,7	3692,2	3544,3	<i>urban areas</i>
wieś	2273,9	3186,2	3276,8	4694,3	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	3364,2	3614,6	3799,3	4546,9	<i>Of which private buildings</i> ^d
miasta	1450,2	1118,4	1103,9	1364,5	<i>urban areas</i>
wieś	1914,0	2496,2	2695,5	3182,4	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2291,8	2365,4	2601,4	2862,9	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i> ^c
niemieszkalne	1061,7	1246,5	1195,7	1679,8	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych ...	320,3	464,7	472,8	834,1	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 323. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 6 on page 323. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (261). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	3161	3404	3819	4017	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszaniowe ^c	3160	3403	3817	4014	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	3064	3318	3686	3862	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	2	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	780	1024	1206	1361	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	10	17	25	94	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	11	20	23	23	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	189	182	212	183	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	2	2	11	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	126	194	256	253	Garage buildings
Budynki przemysłowe	38	33	29	43	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	91	95	125	128	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8	26	30	11	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	21	7	12	16	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	13	7	8	14	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	11	25	25	16	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	259	402	437	552	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	2	2	6	2	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 323. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wycieczkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 6 on page 323. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (261). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	2886,8	2993,8	3353,3	3740,7	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	2875,1	2980,2	3339,2	3696,2	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2239,0	2230,5	2507,2	2636,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	11,7	13,6	14,2	44,5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2365,4	3011,1	3615,7	4497,9	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	21,7	98,7	132,8	191,2	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	42,3	151,2	174,2	113,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	551,1	635,8	1064,7	919,4	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	–	15,2	9,8	115,4	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,1	46,1	81,9	92,3	Garage buildings
Budynki przemysłowe	487,1	459,8	450,5	411,6	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	340,5	680,9	671,2	697,2	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	32,5	91,8	85,3	58,4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	246,7	163,5	213,0	181,5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	147,0	38,0	13,7	27,9	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	84,3	144,3	128,1	104,7	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	325,3	472,1	549,2	1535,5	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	29,7	2,9	25,8	33,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 323. ^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

^a See general notes, item 6 on page 323. ^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 10 (262). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	13121	18846	21065	20862	Average paid employment
sektor publiczny	1225	224	159	581	public sector
sektor prywatny	11896	18622	21446	20282	private sector
Budowa budynków ^Δ	4614	7512	8139	7320	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	5433	6467	7584	7929	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3074	4868	5882	5614	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	1900,49	2637,02	2695,12	2991,01	Average monthly gross wages and salaries
sektor publiczny	2024,48	2357,07	2671,65	3525,53	public sector
sektor prywatny	1887,72	2640,39	2695,30	2975,56	private sector
Budowa budynków ^Δ	1637,03	2335,77	2348,49	2525,46	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2212,63	3002,99	3100,54	3723,46	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1744,25	2615,15	2652,04	2563,04	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Za 2005 r. informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych) ujętych w systemie „Pojazd”, a od 2010 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Od 2011 r. dane obejmują pojazdy posiadające pozwolenia czasowe wydane w końcu danego roku.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy** obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

6. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. For 2005, information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices) containing in “Pojazd” system, while since 2010 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior. Since 2011 data include vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

4. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Hire or reward road transport** includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

6. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Placówkę dla usług pocztowych stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakieciki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

2. Postal service offices represents an organizational unit of the public operator or agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addresses of the consignment or amount of money specified in the postal transfers.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (263). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1071	1039	1041	1045	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1021	1039	1041	1045	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	410	409	409	416	of which electrified
jednotorowe	644	662	664	666	single track
dwi i więcej torowe	377	377	377	379	double and more tracks
Wąskotorowe	50	–	–	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	4,3	4,1	4,1	4,2	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network.. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (264). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	18158,3	20217,1	21325,1	20689,1	19648,6	TOTAL
miejskie	2102,9	2435,8	2411,0	2459,2	2416,3	urban
zamiejskie	16055,4	17781,3	18914,1	18229,9	17232,3	out-of-town
Krajowe	1059,5	1058,2	1058,2	1059,6	1059,3	Domestic
miejskie	205,2	192,8	192,8	194,1	193,8	urban
zamiejskie	854,3	865,4	865,4	865,5	865,5	out-of-town
Wojewódzkie	2214,2	2208,1	2209,4	2209,7	2209,2	Voivodship
miejskie	223,9	230,7	231,8	232,1	232,1	urban
zamiejskie	1990,3	1977,4	1977,6	1977,6	1977,1	out-of-town
Powiatowe	9186,6	9261,9	10162,6	9238,5	9175,2	Powiat
miejskie	686,5	701,3	702,4	705,5	704,5	urban
zamiejskie	8500,1	8560,6	9460,2	8533,0	8470,7	out-of-town
Gminne	5698,0	7688,9	7894,9	8181,3	7204,9	Gmina
miejskie	987,3	1311,0	1284,0	1327,5	1285,9	urban
zamiejskie	4710,7	6377,9	6610,9	6853,8	5919,0	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (265). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	976130	1322252	1385960	1426531	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	642550	905627	953255	988217	Passenger cars
Autobusy	5188	6198	6379	6345	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	109740	145217	152372	156402	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	160626	191768	197098	196110	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	52611	65870	68796	71496	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 335. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 335. ^b Including vans.

TABL. 4 (266). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe:					National:
liczba	2734	1652	1482	1519	number
długość w km	154496	93689	84417	81160	length in km
dalekobieżne:					long distance:
liczba	111	64	67	62	number
długość w km	36979	20685	22992	21203	length in km
regionalne:					regional:
liczba	648	356	282	408	number
długość w km	50287	29440	25392	26900	length in km
podmiejskie:					suburban:
liczba	1972	1231	1133	1048	number
długość w km	67191	43558	36033	33047	length in km
miejskie:					urban:
liczba	3	1	–	1	number
długość w km	39	6	–	10	length in km
Międzynarodowe:					International:
liczba	39	73	72	10	number
długość w km	78076	171269	169061	9951	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (267). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2622,7	3503,0	4675,7	4887,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	96	159	142	150	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	53813	29118	23723	25913	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28	30	34	39	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	884,1	1572,4	1722,6	1779,2	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1403	992	974	985	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	168	138	236	144	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1788	1664	1424	2146	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (268). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	2446	1820	1797	1625	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	25	14	13	11	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	3482	2544	2502	2120	Road traffic casualties
Śmiertelne	322	256	252	243	Fatalities
na 100 tys. ludności	14,8	11,7	11,7	11,2	per 100 thous. population
Ranni	3160	2288	2250	1877	Injured
na 100 tys. ludności	144,8	104,9	103,5	86,6	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 335.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; see general notes, item 3 on page 335.
Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (269). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	1797	1625	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1475	1320	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	481	434	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	348	305	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	93	120	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	221	168	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	61	69	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	204	186	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	118	118	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	118	119	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1475	1320	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	1097	969	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	58	65	<i>Motorcycles</i>
Rowery	101	108	<i>Bicycles</i>
Motorowery	60	47	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	112	92	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	47	39	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	306	306	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	184	177	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	133	125	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	19	14	<i>of motorcycles</i>
rowerami	17	26	<i>of bicycles</i>
motorowerami	6	6	<i>of mopeds</i>
samochodami ciężarowymi	5	2	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	63	65	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 8 (270). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	597	591	569	559	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	202	204	196	193	urban areas
wieś	395	387	373	366	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	12624,8	17695,3	18340,4	20238,3	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	788,4	844,1	842,4	805,1	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	4558,0	2477,4	858,3	2958,2	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	12515,1	11192,5	9910,9	9081,7	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

^a Data concern the public post office (public operator). ^b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 9 (271). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
FIXED SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	616,5	383,4	332,0	291,4	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	455,8	290,8	247,3	209,7	of which private subscribers ^b
miasta	407,6	251,9	216,7	203,7	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	266,5	177,7	147,1	135,6	of which private subscribers ^b
wieś	208,9	131,6	115,3	87,7	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	189,3	113,1	100,2	74,1	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) ..	549,9	342,9	294,8	257,7	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	348,9	216,3	183,6	173,1	urban areas
wieś	201,0	126,6	111,2	84,6	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	4089	2414	1584	959	Public pay telephones
miasta	2855	1236	987	734	urban areas
wieś	1234	1178	597	225	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data regarding the **retail sale** include:

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:

- retail sales outlets,
- wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods has been done by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

Apteki są to stałe punkty sprzedaży detalicznej spełniające warunki sklepu, w których prowadzi się sprzedaż wyrobów farmaceutycznych lub zielarskich.

Stacje paliw są to punkty sprzedaży detalicznej paliw, benzyny, oleju napędowego, płynów chłodzących, środków czyszczących itp.

4. *Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses own or used, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

***Department stores and trade stores** are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.*

***Supermarkets** are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

***Hipermarkets** are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

***Grocery stores** are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².*

***Specialized stores** are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

***Other stores** include stores with a sales floor up to 119 m².*

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

Shops include public pharmacies.

***Pharmacies** are retail sale outlets which conduct sale activity with in the scope of pharmaceutical and herbal-products*

***Petrol stations** are units conducting sale of petrol, oil, gas as well as the products using for car maintenance.*

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (272). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	17620,8	19188,7	22592,6	21379,9	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w mln zł	2866,0	5055,0	5140,8	5554,9	in mln zł
w %	16,3	26,3	22,8	26,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8075	8796	10388	9859	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (273). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GRUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7125,8	10120,1	11310,0	12271,3	TOTAL
---------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	69,0	76,8	79,0	78,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe .	29,4	33,9	35,8	33,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,5	4,7	6,1	4,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,1	38,2	37,1	40,6	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	31,0	23,2	21,0	21,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (274). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	9177,3	18743,4	26593,5	26130,6	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ..	20,9	33,9	25,2	25,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,5	6,4	6,5	8,1	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	73,6	59,7	68,3	66,5	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (275). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	22090	16496	17420	18382	Shops
Domy towarowe	5	3	3	2	Department stores
Domy handlowe	32	21	20	18	Trade stores
Supermarkety	147	213	235	246	Supermarkets
Hipermarkety	10	22	23	25	Hipermarkets
Sklepy powszechne	373	355	316	306	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	916	1393	1479	1562	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	20607	14489	15344	16223	Other shops ^b
Stacje paliw	704	785	708	618	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 344; według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^b Ujęto również sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 7 on page 344; according to location of shop/petrol station. ^b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (276). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	584	509	511	465	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	98	123	137	146	of which restaurants
Przychody z działalności gastro- nomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	169743	254810	260166	305535	Revenues from catering activi- ty (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	119140	203436	210301	246307	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	28003	28201	25746	28731	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (277). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	1229	937	1070	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	621,4	564,7	1144,1	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	106	134	164	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	25,2	41,4	68,4	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	194	168	220	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² .	290,1	331,9	470,8	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	409	231	302	<i>number</i>
pojemność w dam ³	36,7	37,5	146,9	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern enterprises employing more than 9 persons.
N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (278). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	187	191	191	185	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	166	166	170	179	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	1066,0	1101,0	1104,3	1082,7	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	720,4	747,5	752,8	737,6	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5645	5401	5420	4427	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4068	3774	3805	2709	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	53	57	85	97	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12479,5	11232,5	11728,1	9891,3	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa, otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach

4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking

sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych
- kapitał zakładowy,

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital* — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,

- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

— *founders' capital — in state owned enterprises,*

— *participation fund — in co-operatives,*

— *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership professional partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (279). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	37565,5	63507,8	72979,3	74368,3
Revenues from total activity				
sektor publiczny	7396,0	6148,4	7405,9	6429,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	30169,5	57359,4	65573,4	67939,3
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)	20453,9	33065,5	37114,4	39180,6
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>				
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	16207,3	28878,9	33177,5	33141,2
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>				
Przychody finansowe	302,5	650,3	1618,5	837,5
<i>Financial revenues</i>				
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	36086,9	60785,3	68732,8	70766,5
Costs of obtaining revenues from total activity				
sektor publiczny	7007,7	5725,3	6448,7	5847,2
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	29079,2	55060,0	62284,1	64919,4
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług)	20734,6	33499,8	36815,9	38839,6
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>				
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14470,0	25415,3	29494,9	29412,3
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe	388,8	561,3	1037,4	867,9
<i>Financial costs</i>				
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1478,6	2722,5	4246,5	3601,8
Financial result on economic activity				
sektor publiczny	388,3	423,0	957,2	581,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	1090,3	2299,5	3289,3	3019,9
<i>private sector</i>				
Zyski nadzwyczajne	5,7	6,6	15,5	1,3
Extraordinary profits				
sektor publiczny	1,5	0,2	0,2	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	4,2	6,4	15,3	1,3
<i>private sector</i>				

TABL. 1 (279). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES (cont.)
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł	
Straty nadzwyczajne	4,7	5,8	5,3	0,9
Extraordinary losses				
sektor publiczny	1,2	0,0	0,1	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	3,5	5,8	5,2	0,8
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy brutto	1479,6	2723,3	4256,7	3602,3
Gross financial result				
sektor publiczny	388,6	423,2	957,4	581,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	1091,0	2300,1	3299,3	3020,4
<i>private sector</i>				
Zysk brutto	1728,6	3085,5	4636,0	4067,6
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	249,0	362,2	379,3	465,3
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	345,8	456,3	616,8	598,8
Obligatory encumbrances of gross financial result				
sektor publiczny	116,9	93,4	193,0	68,3
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	228,9	362,9	423,8	530,5
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy netto	1133,8	2267,0	3639,8	3003,5
Net financial result				
sektor publiczny	271,7	329,8	764,4	513,6
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	862,1	1937,2	2875,4	2489,9
<i>private sector</i>				
Zysk netto	1383,6	2594,6	4008,6	3449,8
<i>Net profit</i>				
Strata netto	249,8	327,6	368,8	446,3
<i>Net loss</i>				

TABL. 2 (280). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	37565,5	36086,9	1479,6	345,8	1133,8
TOTAL 2010	63507,8	60785,3	2723,3	456,3	2267,0
..... 2011	72979,3	68732,8	4256,7	616,8	3639,8
..... 2012	74368,3	70766,5	3602,3	598,7	3003,5
w tym: of which:					
Przemysł ..... <i>Industry</i>	34111,7	31356,2	2755,5	473,2	2282,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	24478,1	23184,3	1293,9	181,0	1112,9
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	4749,5	4603,1	146,2	25,1	121,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	28450,4	28032,3	417,9	43,3	374,6
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	2755,8	2637,0	118,8	24,6	94,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	283,5	280,0	3,5	0,9	2,6
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	391,9	339,0	52,9	11,4	41,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	960,9	922,5	39,0	9,9	29,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	161,0	154,6	6,4	1,1	5,3
Edukacja ..... <i>Education</i>	138,9	128,0	10,9	0,9	10,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	372,7	358,3	14,4	2,5	11,9
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	12,4	11,7	0,7	0,1	0,6

TABL. 4 (282). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	96,1	3,9	3,0	26,8	91,2	134,1
TOTAL	2010	95,7	4,3	3,6	43,9	107,7	151,3
	2011	94,2	5,8	5,0	41,9	112,5	158,1
	2012	95,2	4,8	4,0	47,1	106,1	153,4
w tym: of which:							
Przemysł		91,9	8,1	6,7	54,2	118,8	172,1
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		94,7	5,3	4,5	26,8	94,9	152,1
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		96,9	3,1	2,6	27,0	98,7	149,2
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,5	1,5	1,3	16,2	76,6	132,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ...		95,7	4,3	3,4	47,3	138,2	156,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		98,8	1,2	0,9	50,5	97,1	111,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		86,5	13,5	10,6	147,2	293,5	340,6
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		96,0	4,1	3,0	37,0	53,2	66,9
<i>Real estate activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		96,0	4,0	3,3	40,0	157,7	171,3
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		92,2	7,8	7,2	399,8	486,4	599,7
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		96,1	3,9	3,2	46,7	154,2	167,1
<i>Human health and social work activities</i>							
Pozostała działalność usługowa		94,0	6,0	4,8	331,7	438,5	462,6
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (283). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	11062,4	3354,0	977,9	493,4
2	TOTAL	2010	19841,2	5368,9	1291,9	602,3
3	.....	2011	24032,6	6225,6	1510,0	771,2
4	.....	2012	24400,4	6641,0	1573,3	967,9
	w tym: of which:					
5	Przemysł		12423,3	3271,4	1369,1	638,9
	<i>Industry</i>					
6	w tym przetwórstwo przemysłowe		8594,3	3105,5	1226,2	637,3
	<i>of which manufacturing</i>					
7	Budownictwo		2058,4	549,9	68,6	256,1
	<i>Construction</i>					
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6082,3	2512,7	64,3	9,3
	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
9	Transport i gospodarka magazynowa		714,0	59,5	30,4	1,6
	<i>Transportation and storage</i>					
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		23,4	2,4	1,4	0,0
	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
11	Informacja i komunikacja		206,5	19,5	1,6	1,3
	<i>Information and communication</i>					
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		494,4	55,4	4,3	9,7
	<i>Real estate activities</i>					
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>		46,1	3,0	0,8	0,5
14	Edukacja		46,0	0,1	0,0	0,0
	<i>Education</i>					
15	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		88,7	3,3	2,1	–
	<i>Human health and social work activities</i>					
16	Pozostała działalność usługowa		8,8	0,4	0,1	–
	<i>Other service activities</i>					

^Δ Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 351.^Δ See general notes, item 12 on page 351.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in mln zł</i>						
665,9	1189,8	5310,4	3909,3	2211,0	187,0	1
879,0	2530,0	8377,0	7061,0	5754,4	340,8	2
1102,6	2773,3	10735,2	7735,7	6366,1	705,6	3
1142,6	2889,0	9373,6	7542,0	7494,8	891,0	4
982,8	255,1	4663,3	3684,8	3910,0	578,6	5
966,7	250,3	3851,4	2965,1	1514,5	122,9	6
56,7	161,0	990,8	726,0	372,0	145,8	7
23,8	2385,9	2772,9	2419,5	740,4	56,3	8
–	25,6	413,9	331,2	215,0	25,6	9
0,1	0,9	9,8	4,6	10,6	0,6	10
5,1	11,5	88,7	84,1	89,3	9,0	11
14,7	26,7	119,6	94,3	273,5	45,9	12
0,2	1,4	31,6	27,6	10,8	0,7	13
–	0,1	6,6	5,4	30,7	8,6	14
–	1,2	57,1	34,5	24,8	3,5	15
0,2	0,1	0,1	1,2	6,3	0	16

TABL. 6 (284). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	15601,9	8154,3	4382,5	-923,2	1028,2
TOTAL	2010	34542,1	18606,6	6852,1	2334,6	2261,4
	2011	37270,5	19218,3	6691,2	2771,1	3640,6
	2012	38153,1	19601,9	8638,1	2167,4	2990,2
w tym: of which:						
Przemysł		28041,2	14214,7	5310,2	2546,0	2262,9
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		9122,6	2987,5	3258,9	-694,3	1098,4
of which manufacturing						
Budownictwo		1156,2	338,2	483,3	39,7	121,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3398,1	1394,3	1114,2	-8,5	382,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		1051,9	605,0	255,0	-99,5	94,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		59,9	35,2	27,4	-9,7	2,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		377,2	211,0	109,6	-0,8	41,5
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2440,2	2269,6	401,2	-278,6	29,1
Real estate activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		86,1	60,2	15,6	0,7	4,8
Administrative and support service activities						
Edukacja		41,9	17,2	13,1	0,1	10,0
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		78,1	46,7	30,5	-21,8	11,9
Human health and social work activities						
Pozostała działalność usługowa		12,5	5,1	5,0	1,1	0,6
Other service activities						

TABL. 7 (285). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa	państwowych osób praw- nych	krajowych osób fizycznych	osób zagra- nicznych
		of the State Treasury	of state legal persons	of domestic natural persons	of foreign persons
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM 2005	4273,1	558,2	423,6	1058,0	575,9
TOTAL 2010	15260,5	487,7	163,5	1090,7	901,4
..... 2011	15817,7	258,2	103,6	1261,3	1113,8
..... 2012	16169,5	281,0	126,9	1202,4	1111,6
w tym: of which:					
Przemysł ..... Industry	13748,5	195,2	19,2	680,1	954,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	2532,8	195,2	19,2	515,7	954,3
Budownictwo ..... Construction	191,0	–	1,9	76,6	25,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	945,4	7,0	9,5	315,9	56,8
Transport i gospodarka magazynowa ... Transportation and storage	477,5	28,4	64,2	33,9	5,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	28,8	1,1	–	11,3	0,8
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	211,2	1,2	0,3	10,4	13,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	231,6	25,2	27,4	13,4	15,9
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ ..... Administrative and support service activities	55,5	19,6	–	2,8	0,1
Edukacja ..... Education	6,2	–	–	5,2	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	44,1	–	–	10,8	2,4
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	5,0	–	–	5,0	–

TABL. 8 (286). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe ^a Short-term ^a		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki ^b of which credits and loans ^b	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM 2005	10800,4	2551,0	1895,9	8249,4	2513,2	4132,5
TOTAL 2010	17076,8	3959,6	2331,6	13117,3	2381,8	6646,9
..... 2011	20110,7	4910,1	3400,8	15200,7	3394,8	7367,1
..... 2012	20717,9	4812,0	3422,3	15905,9	4040,4	7760,6
w tym: of which:						
Przemysł ..... Industry	9696,3	2477,7	1994,7	7218,6	1495,4	2951,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	7567,4	1915,3	1480,1	5652,1	1415,6	2461,7
Budownictwo ..... Construction	1603,5	223,4	177,3	1380,1	264,8	745,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	5205,4	621,3	390,3	4584,1	676,1	3404,6
Transport i gospodarka magazynowa .... Transportation and storage	1103,1	648,0	104,2	455,1	88,1	206,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	67,2	46,2	42,4	21,0	5,2	10,8
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	85,4	24,8	12,2	60,6	12,3	22,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	1269,9	530,7	527,3	739,2	362,6	289,9
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ ..... Administrative and support service activities	37,3	10,4	7,9	26,9	4,4	9,6
Edukacja ..... Education	17,7	10,0	9,3	7,7	2,8	2,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	99,1	46,0	44,4	53,1	6,7	29,3
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	3,6	1,7	1,7	1,9	0,4	1,0

^a Bez funduszy specjalnych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 352.

^a Excluding special funds. ^b See general notes, item 14 on page 352.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła do 2009 r. ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a od 2010 r. ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 i 1241 z późn. zm.).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the above mentioned processes until 2009 provided the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104 with later amendments), and since 2010 the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009, and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240 and 1241 with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is:

- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142) item 1591, with later amendments,
- the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592) with later amendments,
- the Law on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590) with later amendments,
- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 3 February 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),

– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich

– *the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207) with later amendments.*

4. *Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) *own revenue, i.e.:*

- a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,*
- c) *revenue from property, i.e. income from renting and leasing,*
- d) *funds for the additional financing of own tasks from other sources;*

2) *allocations:*

- a) *appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration*
- b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable*

oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,

c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe)

d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.

6. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne,

2) wydatki bieżące, w tym:

a) dotacje, w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, i funduszy celowych,

b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,

c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:

- wynagrodzenia,

- składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy

- zakup materiałów i usług,

d) obsługa długu publicznego,

e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

foreign funds and payments from the budget of European funds,

c) received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),

d) other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;

3) general subsidy from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.

6. Expenditure of local self-government entities budgets include:

1) property expenditure including investment expenditure,

2) current expenditure, of which:

a) allocations, of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,

b) benefits for natural persons,

c) current expenditure of budgetary entities, of which:

- wages and salaries,

- contributions to compulsory social security and the Labour Fund,

- purchase of materials and services,

d) expenditure on debt servicing,

e) expenditures relate to granting endorsements and guaranties.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (287). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
*REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM ..... 2005 TOTAL	5110982,7	2722947,6	1245813,2	839573,7	302648,2
	2010	8485240,6	4341496,0	1949448,9	1441825,3
	2011	9078197,3	4600757,0	2152852,9	1473282,5
	2012	9358885,7	4768271,5	2374232,8	1439629,6
Dochody własne ..... Own revenue	3205987,5	1560622,8	1120583,7	320807,0	203974,0
w tym: <i>of which:</i>					
Udział w podatku dochodowym: <i>Share in income tax:</i>					
od osób prawnych ..... <i>corporate income tax</i>	185232,6	28605,7	31272,6	5953,3	119401,0
od osób fizycznych ..... <i>personal income tax</i>	1200426,5	541829,9	470432,7	149054,1	39109,8
Podatek od nieruchomości ..... <i>Tax on real estate</i>	640303,5	406384,0	233919,5	x	x
Podatek rolny ..... <i>Agricultural tax</i>	140480,3	138574,7	1905,6	x	x
Podatek od środków transportowych ..... <i>Tax on means of transport</i>	45828,1	29660,7	16167,4	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych ..... <i>Tax on civil law transactions</i>	48078,1	27638,2	20439,9	x	x
Oplata skarbowa ..... <i>Treasury fee</i>	21438,8	10822,8	10616,0	x	x
Dochody z majątku ..... <i>Revenue from property</i>	202988,3	89428,5	96027,9	11884,2	5647,7
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze ..... <i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>	62867,0	38893,5	14060,2	6227,7	3685,6
Środki na dofinansowanie własnych zadań po- skane z innych źródeł ..... <i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>	66673,3	43263,9	19315,5	3314,3	779,6

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (287). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
 REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem ..... Total allocations	2668562,4	1339393,0	535525,3	469317,9	324326,2
Dotacje celowe	1589218,0	873295,8	275022,4	306067,3	134832,5
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	1449866,0	826778,2	260246,1	242960,7	119881,0
<i>from the state budget:</i>					
na zadania: <i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1105758,1	629970,3	203745,1	181092,3	90950,4
<i>for government administration tasks</i>					
własne	342296,8	195967,3	55790,8	61608,1	28930,6
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1811,1	840,6	710,2	260,3	–
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	60081,7	25334,8	11127,1	23037,4	582,4
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych <i>received from state appropriated funds</i>	33876,2	15343,5	3037,8	4459,0	11035,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	45393,9	5839,2	611,3	35610,2	3333,2
<i>for financial assistance between local self- government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	1079344,5	466097,2	260503,0	163250,6	189493,7
<i>Allocations from paragraphs 200 i 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3484335,8	1868255,7	718123,8	649504,8	248451,5
<i>General subsidies from the state budget</i>					
W tym część oświatowa	2342784,1	1172210,1	660990,7	462052,6	47530,7
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (288). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	9358885,7	4768271,5	2374232,8	1439629,6	776751,8
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	333003,7	233878,5	55,0	29771,2	69299,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	564526,6	93936,1	272181,0	134007,5	64402,0
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	242351,9	107309,6	107909,7	21499,5	5633,1
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	37671,8	1555,1	10973,5	21957,3	3185,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	98526,6	50132,9	11613,5	20129,5	16650,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	131258,2	12611,0	48737,6	69909,6	0,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	2447027,6	1262253,0	837628,0	188302,3	158844,3
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>					
Oświata i wychowanie	152699,5	88367,0	29277,4	34383,0	672,1
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	100511,1	1155,5	17683,1	61207,4	20465,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1037029,5	698506,6	192562,3	143602,4	2358,2
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	39478,2	28410,9	5345,9	5698,5	22,9
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	181783,6	136177,9	37857,1	6911,6	837,0
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	96585,6	48235,5	46035,2	251,5	2063,4
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	63191,5	49412,6	5342,4	8421,7	14,8
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (289). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	5165706,1	2676370,2	1265934,5	857819,2	365582,2
TOTAL	2010	9338507,4	4918039,8	2130686,6	1522555,4	767225,6
	2011	9691382,6	4899786,9	2345054,4	1549702,7	896838,7
	2012	9396110,9	4724636,0	2437178,9	1393460,9	840835,1
Wydatki bieżące		7510723,1	3831291,1	1971148,3	1175931,8	532351,9
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		690706,9	215055,0	236711,6	61861,3	177079,0
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżeto- wych		16808,5	9316,6	7331,9	160,0	0,0
of which for self-government budgetary estab- lishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1013319	757192,4	197917,1	48848,0	9361,5
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5609633,2	2772771,2	1465330,9	1042988,0	328543,1
Budget revenues of local self-government entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3193983,3	1625442,4	814902,0	612429,3	141209,6
wages and salaries						
w tym osobowe		2887098,7	1465307,9	741652,3	552778,6	127359,9
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		577236,3	306997,6	142078,9	103372,2	24787,6
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1424174,6	643308,9	404745,4	224782,0	151338,3
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		172353,2	72311,6	63059,5	19996,9	16985,2
expenditures on debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń. of which payments related to guarantees and endorsements		1048,9	6,1	0,0	1042,8	0,0
Wydatki majątkowe		1885388,0	893345,0	466030,7	217529,1	308483,2
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1843760,4	889554,3	444193,8	217529,1	292483,2
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (290). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2012*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	9396110,9	4724636,0	2437178,9	1393460,9	840835,1
TOTAL					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo	361670,0	251079,5	91,9	29594,6	80904,0
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	1358199,1	329086,5	465027,9	209727,3	354357,4
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	144305,4	87689,1	38919,0	10315,1	7382,2
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	53615,9	11617,0	15717,5	14970,0	11311,4
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	858193,7	486098,1	137270,2	146268,4	88557,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	195068,2	59759,9	58881,1	72730,0	3697,2
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	173265,7	73214,0	63069,6	19996,9	16985,2
<i>Public debt servicing</i>					
Oświata i wychowanie	3192010,9	1835384,8	894015,7	413015,2	49595,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	163306,3	22163,2	30404,3	63799,5	46939,3
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1351677,2	832240,9	301332,3	212350,1	5753,9
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	258688,2	70428,1	84399,1	101599,9	2261,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	410038,8	288943,6	113022,3	4092,5	3980,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	383908,5	186613,6	129932,4	7678,6	59683,9
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	170820,8	104231,5	45642,8	13648,0	7298,5
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a *Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.*

TABL. 5 (291). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		<i>Total</i>	<i>Gminas^a</i>	<i>Cities with powiat status</i>	<i>Powiats</i>	<i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2011	181728,7	98161,3	82427,1	1140,3	–
Revenue	2012	191447,0	102856,1	87492,1	1098,8	–
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		144449,1	81914,9	61614,1	920,2	–
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		15910,1	8418,2	7331,9	160,0	–
<i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>						
Koszty	2011	185123,3	99209,2	84773,8	1140,3	–
Costs	2012	190634,3	102912,7	86622,8	1098,8	–
w tym: of which:						
Materiały i usługi		92124,7	41532,5	49931,4	660,8	–
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		1710,4	333,6	1376,8	–	–
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		526,5	526,5	–	–	–
<i>Surplus payments to local self-government enti- ties budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działań

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classi-

ności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz.

fication of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Jour-

529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa rynku nieruchomości”^{Δ1)}.

Od 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”; dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

nal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value** of fixed assets at **current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. Exceptions are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

Since 2010 the value of public roads, streets and squares was included to section “Transport and storage”, data for previous years are comparable with data for 2010.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
  - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
  - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
  - a) kotły i maszyny energetyczne,
  - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
  - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
  - d) urządzenia techniczne,
  - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

4. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
  - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
  - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
  - a) boilers and power industry machinery,
  - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
  - c) special use machinery, equipment and apparatus,
  - d) technical equipment,
  - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (292). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM ..... TOTAL	8288,1	10332,1	9851,7
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	4082,4	5163,5	4769,2
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	4205,7	5168,6	5082,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	326,4	370,8	417,5
Przemysł ..... <i>Industry</i>	2645,3	3050,4	2865,6
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	1115,7	1424,8	1232,7
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	302,1	279,1	157,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	663,5	700,7	593,4
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... <i>Transportation and storage^b</i>	1371,6	2100,5	2614,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	103,9	160,1	113,4
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	66,5	135,2	123,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	61,1	118,7	77,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	1214,7	1540,3	1349,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	113,7	162,7	100,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	18,9	50,2	38,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	355,8	372,3	266,9
Edukacja ..... <i>Education</i>	382,2	469,6	424,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	298,9	357,3	289,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	317,7	416,8	368,0
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	45,9	47,5	51,0

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (293). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	3783,6	4399,3	4325,9
TOTAL			
sektor publiczny	1663,0	1743,1	1515,7
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2120,6	2656,2	2810,2
<i>private sector</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47,8	75,3	82,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	2184,5	2506,5	2423,5
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	1049,8	1312,7	1152,5
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	160,0	184,8	108,3
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	455,2	396,4	412,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	249,9	334,9	622,0
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	42,1	58,8	35,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	52,6	103,8	86,7
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	60,7	62,7	64,3
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	124,9	227,6	108,4
<i>Real estate activities^Δ</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77,3	117,9	55,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7,0	36,6	24,3
<i>Administrative and support service activities^Δ</i>			
Edukacja	73,5	60,3	38,6
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	238,9	211,3	232,9
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,0	21,4	29,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (294). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	4030,6	2155,4	1523,5	342,7
TOTAL	2011	4730,9	2616,9	1723,7	366,8
	2012	4659,9	2657,5	1624,6	347,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		91,4	69,1	12,3	6,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		3105,8	1773,4	1230,5	78,3
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		928,5	371,7	512,0	41,3
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		112,7	32,8	59,5	20,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		251,0	119,6	86,1	43,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa.....		482,4	249,1	53,0	180,2
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		30,5	23,1	6,9	0,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		28,8	3,1	24,6	1,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		38,0	25,6	9,4	3,0
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		150,9	147,1	3,2	0,6
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna .		54,5	22,2	29,8	2,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		21,4	18,7	1,5	1,2
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		38,2	32,0	5,3	0,8
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		228,7	123,3	96,2	9,2
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		24,7	18,3	6,0	0,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (295). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	108425,0	116385,7	124563,3
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	46349,2	50885,4	50442,0
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	62075,8	65500,3	74121,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	11249,0	11492,4	11761,6
Przemysł ..... <i>Industry</i>	24676,3	25135,5	29817,2
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... <i>of which manufacturing</i>	12595,2	13562,7	14314,2
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	1621,2	3083,8	2375,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	5658,5	6247,3	6411,3
Transport i gospodarka magazynowa ^b ..... <i>Transportation and storage^b</i>	22026,2	24087,1	25790,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	492,2	662,7	656,2
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	1893,7	2315,4	2093,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	769,4	801,3	824,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	26002,1	27296,7	28275,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	979,8	1051,8	1184,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	275,5	447,9	385,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4147,0	4225,9	4314,4
Edukacja ..... <i>Education</i>	4442,4	4927,8	5438,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	2837,1	3096,5	3340,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1008,6	1110,8	1449,2
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	346,0	403,0	445,3

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (296). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	39299,0	42413,3	46364,7
TOTAL			
sektor publiczny	13270,8	14795,9	12280,1
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	26028,2	27617,4	34084,6
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	622,4	687,1	752,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	21422,2	21494,8	25779,0
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	11924,0	12837,2	13508,4
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	1226,2	2608,5	1846,3
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3589,5	4056,1	4035,3
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	1896,5	1934,1	2590,5
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	316,5	453,7	436,0
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1724,7	2145,1	1908,9
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	687,6	708,7	726,1
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4352,0	4450,4	4070,3
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	596,3	623,3	731,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	92,1	235,5	150,6
<i>Administrative and support service activities</i>			
Edukacja	379,4	451,3	509,1
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2143,6	2314,8	2486,1
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	224,1	226,1	318,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the local kind-of-activity unit method, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nieregistrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009-2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 rok ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which according to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. *The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009-2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.*

TABL. 1 (297). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM ..... TOTAL	51154	54055	58544	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ..... Of which gross value added	45459	47609	51428	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw ..... non-financial corporations	17540	17916	19713	38,6	37,6	38,3
instytucji rządowych i samorządowych ..... general government	9567	10151	10423	21,0	21,3	20,3
gospodarstw domowych ..... households	16675	17594	19322	36,7	37,0	37,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .... Agriculture, hunting and forestry; fishing	2949	3504	4468	6,5	7,4	8,7
Przemysł ..... Industry	8937	9053	10138	19,7	19,0	19,7
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	6517	6543	7567	14,3	13,7	14,7
Budownictwo ..... Construction	3514	3648	3910	7,7	7,7	7,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	13454	13999	14592	29,6	29,4	28,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Financial and insurance activities; real estate activities	4130	4366	4558	9,1	9,2	8,9
Pozostałe usługi ..... Other services	12475	13039	13762	27,4	27,4	26,8
NA 1 MIESZKAŃCA ^a ..... PER CAPITA ^a	23393	24778	26919	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (298). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	93303	99120	109569	Gross output
Zużycie pośrednie	47844	51511	58141	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	45459	47609	51428	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	19246	20379	21296	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	26168	27119	30052	Gross operating surplus

TABL. 3 (299). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w mln zł	36738	38643	41044	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	16801	17713	18873	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w mln zł	38455	40548	42820	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	17586	18586	19689	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
  - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
    - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
    - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
    - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
    - innym,
  - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. The process of privatizing of state owned enterprises – except former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
  - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
    - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
    - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
    - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
    - others,
  - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

2. Informacje o stanie prawno-organizacyjnym przedsiębiorstw państwowych i jego zmianach przygotowujących do prywatyzacji pozyskiwane są z państwowych jednostek organizacyjnych pełniących funkcje założycielskie dla tych przedsiębiorstw.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej ujętych w rejestrze REGON** i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

2. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

3. Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

2. Information on the legal and organizational status of state owned enterprises and its changes preparing for privatization are obtained for state organizational entities acting as founding bodies for these enterprises.

3. Processes – based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Entities of the national economy

1. Presented data concern **entities of the national economy recorded in the REGON register** and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, herein after referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591) with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

2. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

3. The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (300). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In %</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	297	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	70	23,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	131	44,1	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	119	40,1	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	96	32,3	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	50	16,8	<i>of which liquidated</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.
 Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (301). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD OR LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Sprywatyzowane metodą bezpośrednią <i>Privatized by the direct method</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	ogółem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM	119	39	12	65	3	50
TOTAL w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe .... <i>Manufacturing</i>	43	18	8	17	–	18
Budownictwo	33	9	3	20	1	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25	3	1	19	2	9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	8	4	–	4	–	5
<i>Transport and storage</i>						

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.
 Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3 (302). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	70	TOTAL
powstałe w celu: prywatyzacji ^a	66	established for the purpose of: privatization ^a
innym	4	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	24	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego ...	3	of which with foreign capital participation

^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

^a Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (303). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	87	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	8	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	79	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (304). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO ^a W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS ^a IN 2012
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W upadłości In bankruptcy
OGÓŁEM	3	3
TOTAL		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1	1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ		
Transport i gospodarka magazynowa	1	1
Transport and storage		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1	1
Real estate activities		

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 387.

^a See general notes, item 2 on page 387.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABLE 6 (305). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	149019	164076	162095	166027	T O T A L
sektor publiczny	6054	5727	5726	5898	<i>public sector</i>
sektor prywatny	142965	158349	156369	160129	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	52	5	5	5	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	17661	18608	19103	19809	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	7087	8752	9194	9847	<i>commercial</i>
cywilne	10455	9719	9769	9817	<i>civil</i>
Spółdzielnie	1246	1156	1141	1146	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	323	498	555	619	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4497	5603	5809	6052	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	115697	127467	124750	126516	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>
		w tym of which							
		razem total	przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>	
				razem total	w tym of which	z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>			
			jedo- osobowe Skarbu Państwa <i>sole- share- holder compa- nies of the State Treasury</i>						
OGÓŁEM 2005	149019	33322	52	7087	21	832	10455	1246	115697
TOTAL 2010	164076	36609	5	8752	20	1075	9719	1156	127467
..... 2011	162095	37345	5	9194	14	1118	9769	1141	124750
2012	166027	39511	5	9847	13	1196	9817	1146	126516
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4391	831	–	177	–	24	201	194	3560
Przemysł ..... <i>Industry</i>	14386	3146	1	1791	6	262	1166	87	11240
w tym przetwórstwo prze- mysłowe ..... of which manufacturing	13351	2700	1	1489	6	235	1114	84	10651
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	19663	1985	–	1084	–	75	733	121	17678
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	49152	8227	2	3551	1	531	4423	236	40925
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transport and storage</i>	11387	971	1	446	5	89	494	12	10416
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ..... <i>Accommodation and cater- ing^Δ</i>	4412	960	–	252	–	39	639	5	3452
Informacja i komunikacja .... <i>Information and communica- tion</i>	3202	613	–	422	1	28	179	3	2589

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (306). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	5313	413	–	196	–	12	99	68	4900
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>	4845	3869	1	325	–	30	165	381	976
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12137	1606	–	746	–	42	722	16	10531
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	3333	437	–	239	–	35	175	10	2896
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2469	2468	–	1	–	–	–	–	1
Edukacja ..... <i>Education</i>	6892	4379	–	149	–	7	132	3	2513
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	9734	1261	–	333	–	11	419	3	8473
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3144	1983	–	77	–	8	122	1	1161
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	11562	6358	–	58	–	3	148	6	5204

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 8 (307) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
 Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2005	7087	5856	259	5597	1231	1138	23
TOTAL	2010	8752	7069	239	6830	1683	1482	93
	2011	9194	7438	245	7193	1756	1517	113
	2012	9847	7994	243	7751	1853	1551	157
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	177	167	1	166	10	9	9	1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	1791	1531	78	1453	260	234	234	20
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	1489	1249	60	1189	240	220	220	17
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	1084	958	50	908	126	106	106	13
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3551	2734	53	2681	817	759	759	54
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	446	332	11	321	114	111	111	3
<i>Transport and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	252	194	3	191	58	53	53	4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja	422	394	7	387	28	23	23	5
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	196	159	9	150	37	33	33	3
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	325	259	9	250	66	47	47	10
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	746	641	11	630	105	57	57	22
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	239	205	3	202	34	28	28	5
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	1	–	1	–	–	–	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	149	119	1	118	30	27	27	3
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	333	180	2	178	153	53	53	10
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	77	73	5	68	4	4	4	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	58	47	–	47	11	7	7	4
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie lubelskim w 2012 r. wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 110 spółek partnerskich i 35 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a There were only in 2012 — 110 professional partnerships and 35 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubelskie Voivodship.

TABL. 9 (308). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which								
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spół- dzielnie co-ope- ratives	osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conduc- ting eco- nomic activity	
		w tym of which			z ograni- czoną odpowie- dzialno- ścią with limited liability	razem total				razem total
		handlowe commercial		akcyjne joint stock						
		razem total	razem total							
OGÓŁEM 2005	11191	746	314	4	236	428	6	9684		
TOTAL 2010	17729	1041	600	6	478	436	5	15630		
2011	14673	901	550	14	439	347	8	13202		
2012	15515	1077	746	2	640	326	18	12817		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	215	15	13	–	11	1	–	199		
Przemysł ..... <i>Industry</i>	1138	167	134	–	120	33	5	964		
w tym przetwórstwo przemysłowe . <i>of which manufacturing</i>	1019	110	83	–	74	27	5	903		
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	2315	105	71	–	60	34	3	2207		
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	4230	316	189	1	163	127	4	3907		
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	763	67	48	–	40	19	–	696		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	496	53	29	1	23	24	2	424		
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	508	75	65	–	61	10	–	432		
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	538	26	24	–	21	2	–	511		

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 (308). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a

BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock				
Obsługa rynku nieruchomości ^a ..... <i>Real estate activities</i>	259	34	25	–	20	5	–	85
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1088	104	74	–	66	30	–	979
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... <i>Administrative and support service activities</i>	543	37	27	–	23	10	1	505
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	16	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja ..... <i>Education</i>	1385	11	6	–	5	5	1	349
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	745	42	26	–	14	16	–	672
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	237	8	5	–	3	3	–	164
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	1039	17	10	–	10	7	2	723

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (309). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			handlowe commercial		akcyjne joint stock				
			razem total	w tym of which					
OGÓŁEM 2005	10371	579	62	1	44	515	7	9568	
TOTAL 2010	9973	344	93	15	44	240	13	9309	
2011	16082	388	132	11	61	255	25	15362	
2012	11080	332	94	3	53	238	11	10581	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	99	2	1	–	1	1	3	93	
Przemysł ..... <i>Industry</i>	917	36	12	–	11	24	3	865	
w tym przetwórstwo przemysłowe... <i>of which manufacturing</i>	865	34	11	–	10	23	3	827	
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	1764	21	11	3	5	10	1	1742	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3979	120	28	–	16	92	3	3855	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	733	20	6	–	2	14	–	712	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>	447	31	5	–	2	26	–	416	
Informacja i komunikacja ..... <i>Information and communication</i>	232	10	5	–	3	5	–	221	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	485	10	4	–	1	6	–	473	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (309). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a

BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		spółki companies					spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which					
			handlowe commercial		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock				
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	48	3	2	–	2	1	–	45
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	613	33	8	–	5	25	–	577
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... Administrative and support service activities	381	15	6	–	3	9	–	366
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	8	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja ..... Education	308	7	1	–	1	6	–	240
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	326	12	4	–	1	8	–	307
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	159	3	1	–	–	2	–	140
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	581	9	–	–	–	9	1	529

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF LUBELSKIE VOIVODSHIP IN 2012

As of 31 XII

Granica państwa	— —	National border
Granica województwa	— — —	Border of voivodship
Granica powiatu	— — — —	Border of powiat
Granica gminy	— — — — —	Border of gmina
Powiat	tomaszowski	Powiat
Miasto na prawach powiatu	ZAMOŚĆ	City with powiat status

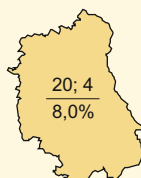
**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

Stan w dniu 31 XII 2012 r.

**DIVISION OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)**

As of 31 XII 2012

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

20; 4
8,0%

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

9 BIALSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

białski (19)
parczewski (7)
radzyński (8)
włodawski (8)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Biała Podlaska (1)

10 CHEŁMSKO-ZAMOJSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

biłgorajski (14)
chełmski (15)
hrubieszowski (8)
krasnostawski (10)
tomaszowski (13)
zamojski (15)

Miasta na prawach powiatu (NTS 4):

Cities with powiat status (NTS 4):

Chełm (1)
Zamość (1)

11 LUBELSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

lubartowski (13)
lubelski (16)
łęczyński (6)
świdnicki (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

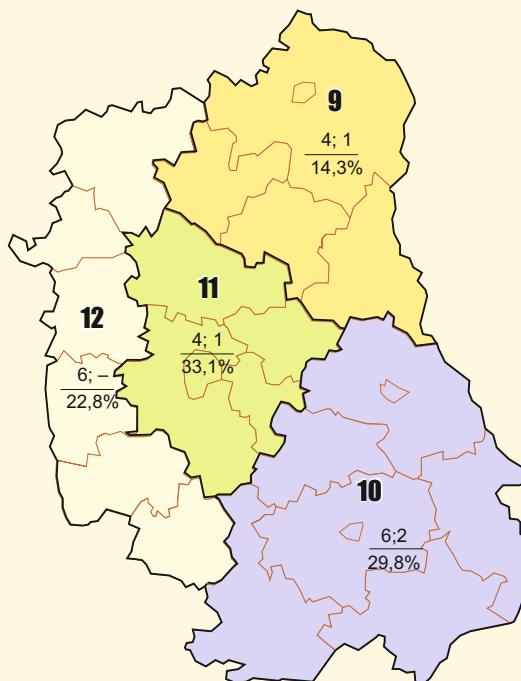
City with powiat status (NTS 4):

Lublin (1)

12 PUŁAWSKI

Powiaty Powiats (NTS 4):

janowski (7)
kraśnicki (10)
łukowski (11)
opolski (7)
puławski (11)
rycki (6)

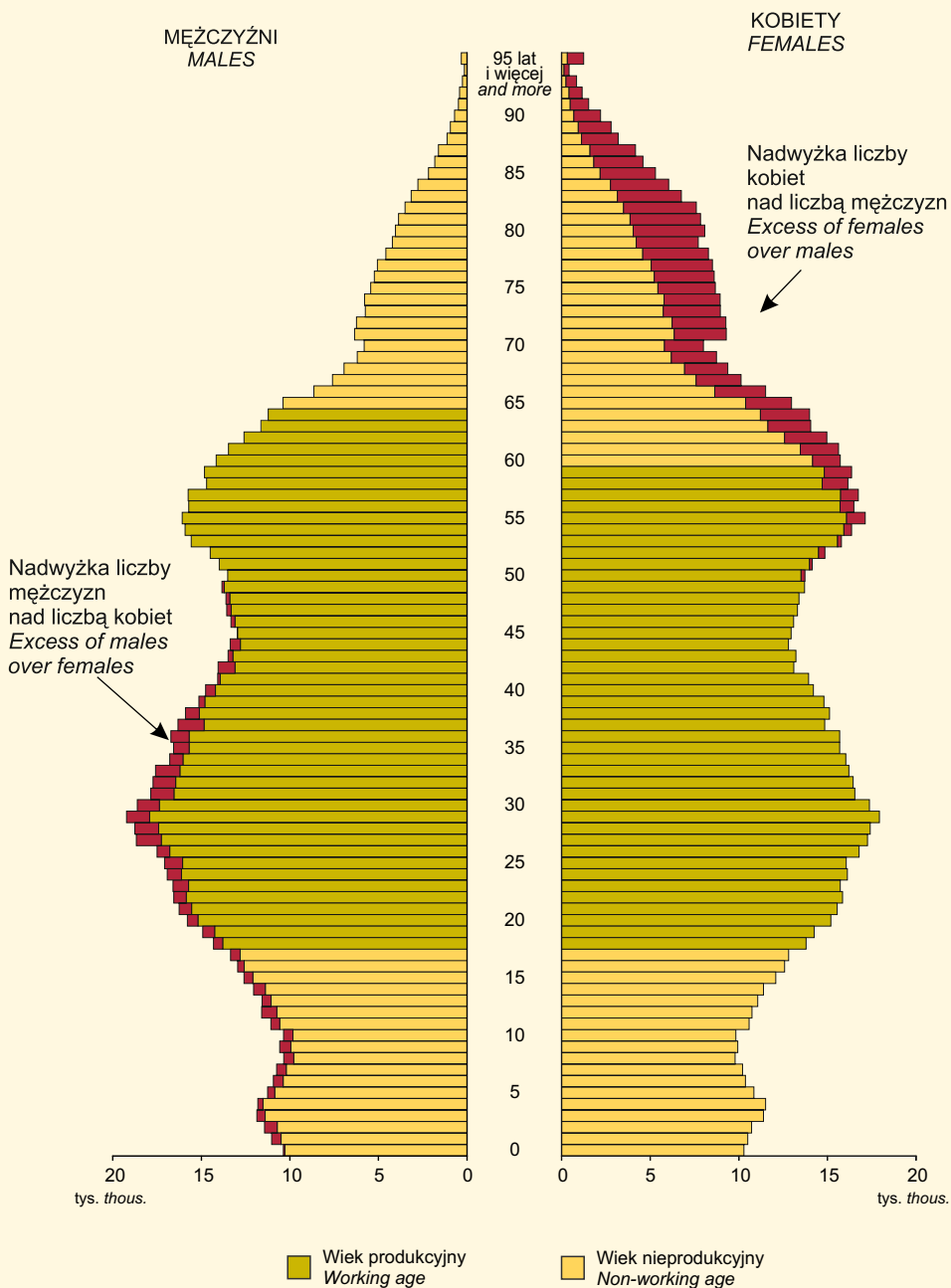

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

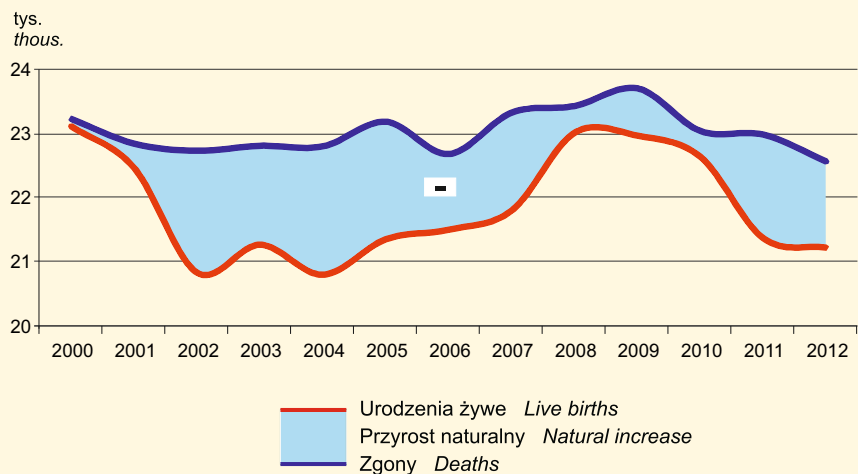
^a Odpowiednio: dla województwa – udział w kraju,
dla podregionów – udział w województwie.
^a Respectively: for voivodship – share in country,
for subregions – share in voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

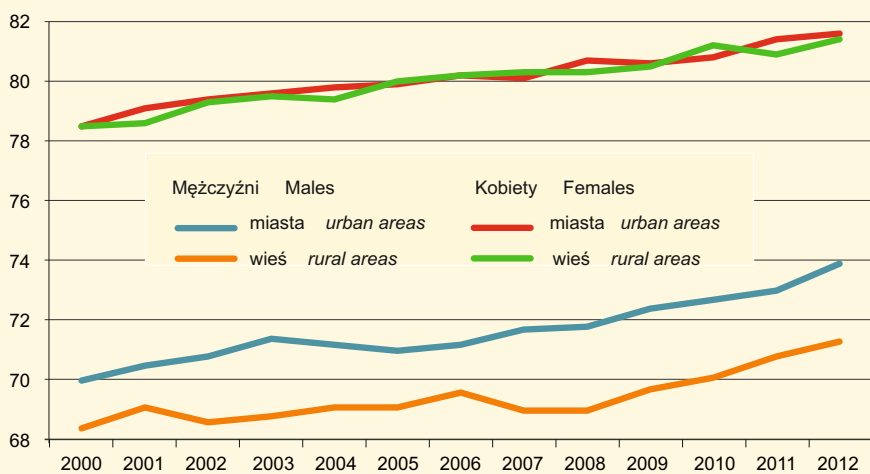
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

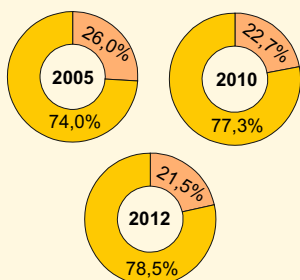

PRZECIETNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS
 As of 31 XII

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTOR

■ sektor publiczny
 public sector   ■ sektor prywatny
 private sector

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 Agriculture, forestry and fishing

Przemysł
 Industry

Budownictwo
 Construction

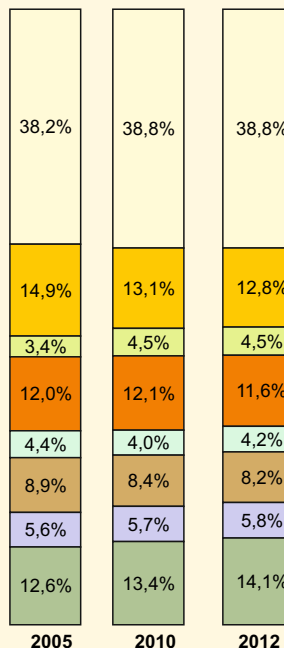
Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ
 Trade; repair of motor vehicles^Δ

Transport i gospodarka magazynowa
 Transportation and storage

Edukacja
 Education

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Human health and social work activities

Pozostałe
 Others

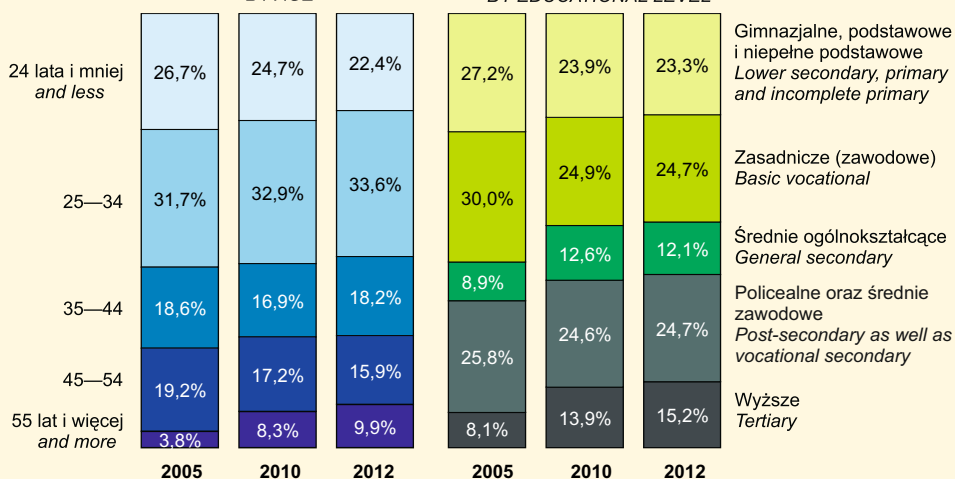

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

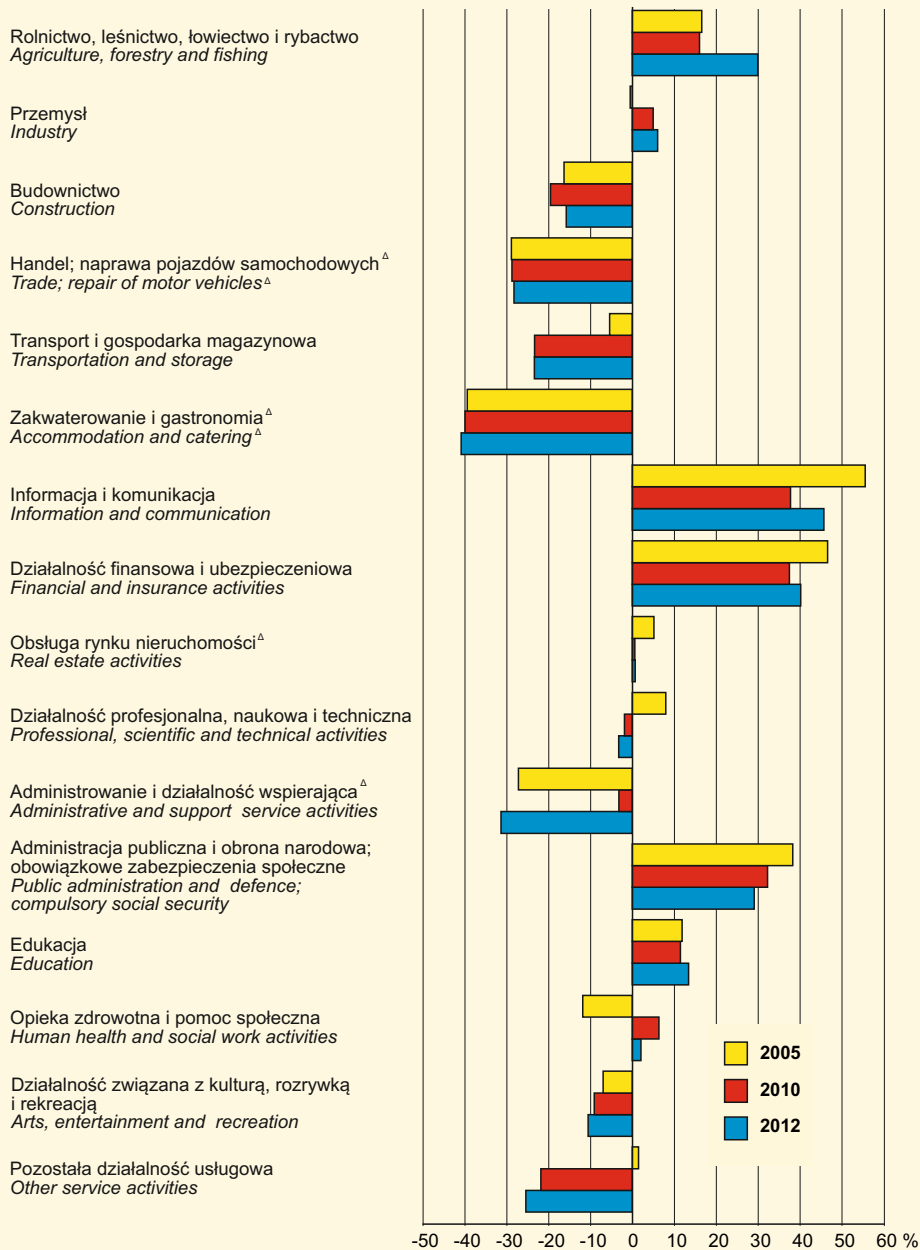
STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 As of 31 XII

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

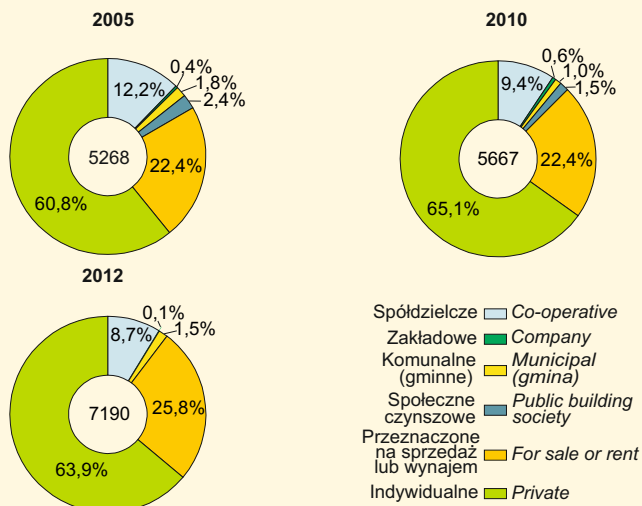
WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

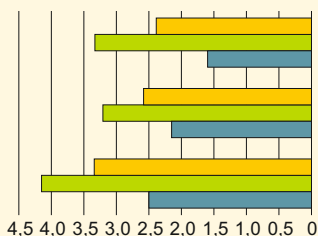
**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W SEKCJACH
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**
*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP*

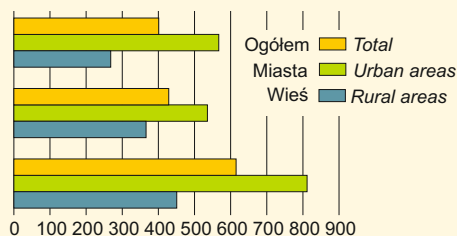
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

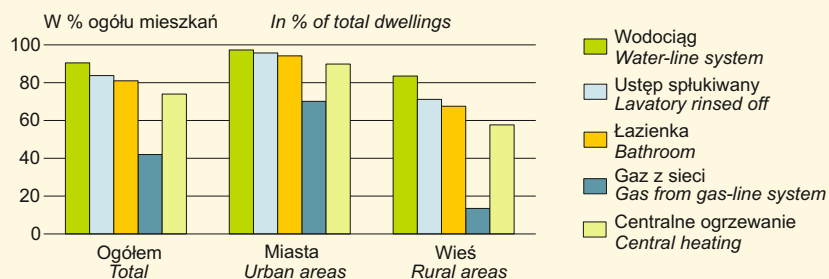
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

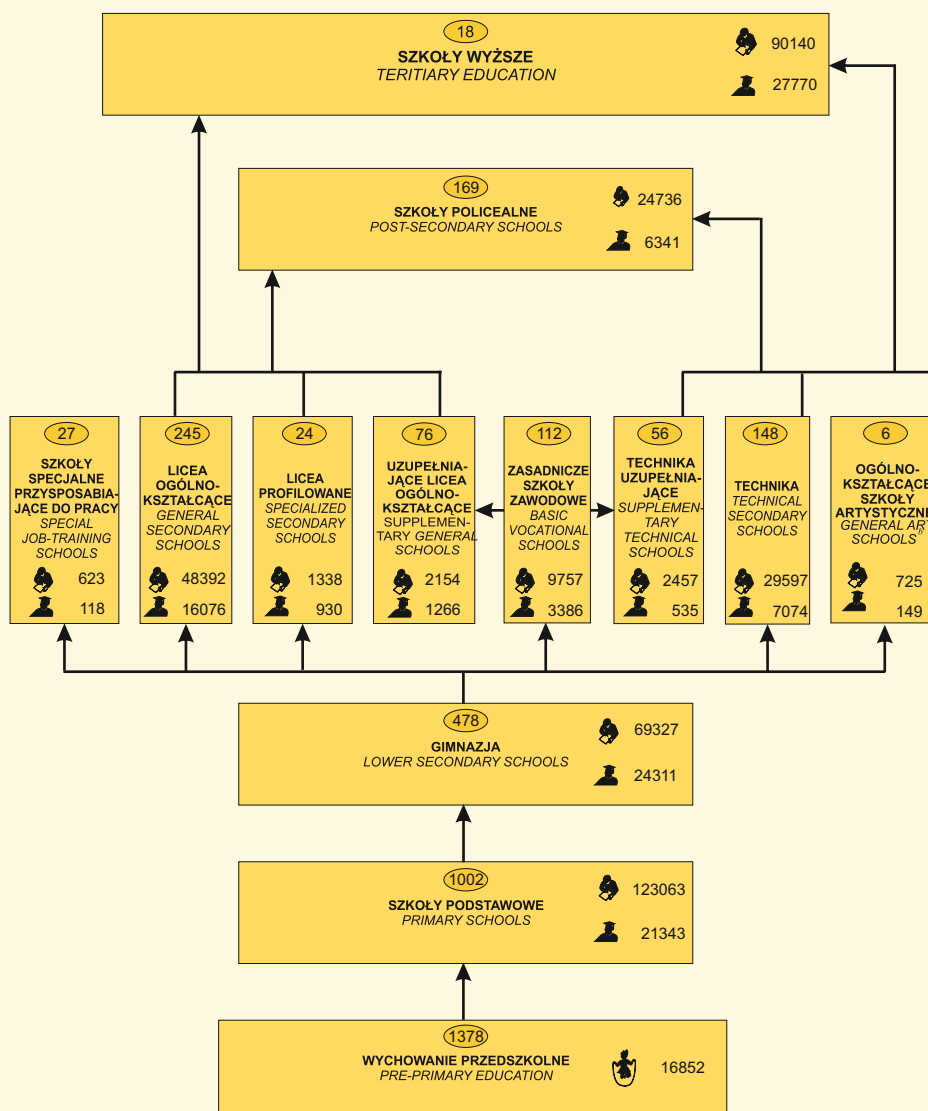

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2012
As of 31 XII

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/13
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/13 SCHOOL YEAR

Studenci, uczniowie
Students

Absolwenci z roku szkolnego 2011/12
Graduates for 2011/12 school year

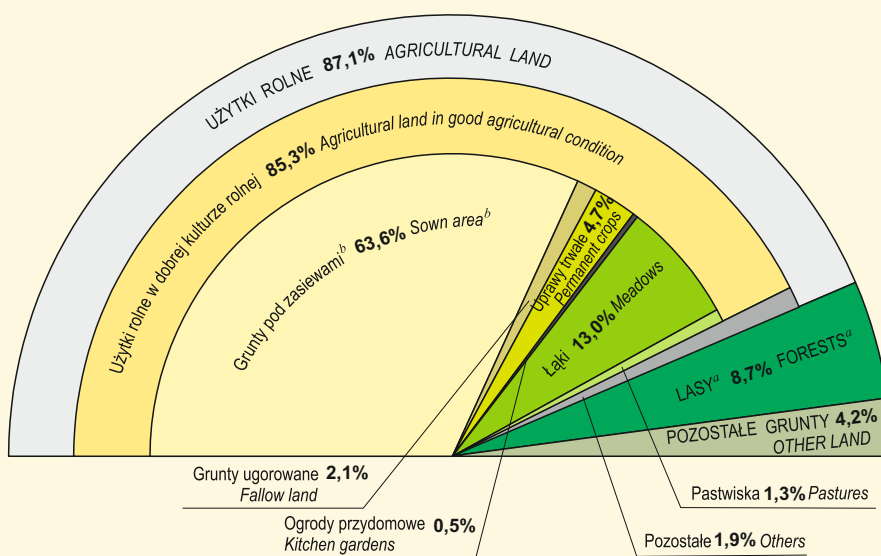
Dzieci w wieku 6 lat objęte edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego
Children aged 6 included education in pre-preminary establishments

Liczba placówek danego szczebla
Number of units on given level

a Łącznie ze szkołami specjalnymi i dla dorosłych. b Dające uprawnienia zawodowe.
 a Including special and adult education. b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.

Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012
As of June

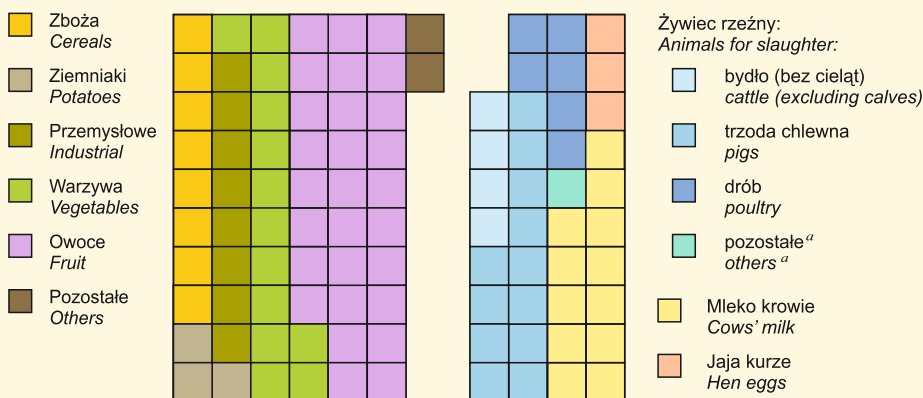
^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną, ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).
^a Including land connected with silviculture, ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R. (ceny stałe 2010 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011 (constant prices 2010)

PRODUKCJA ROŚLINNA 62%
CROP OUTPUT

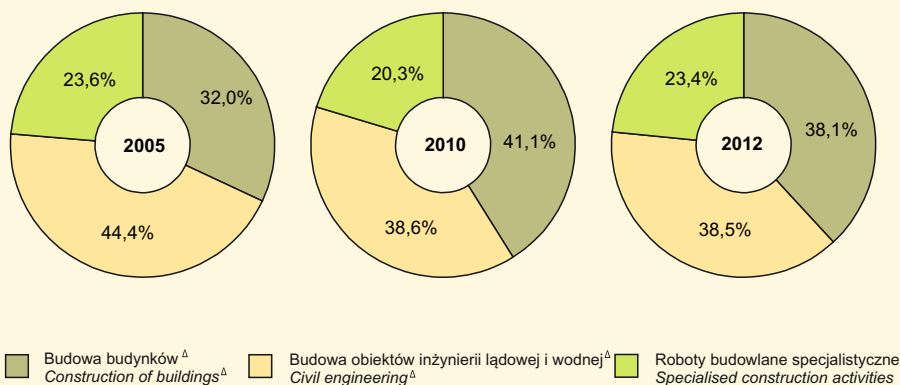
PRODUKCJA ZWIERZĘCA 38%
ANIMAL OUTPUT

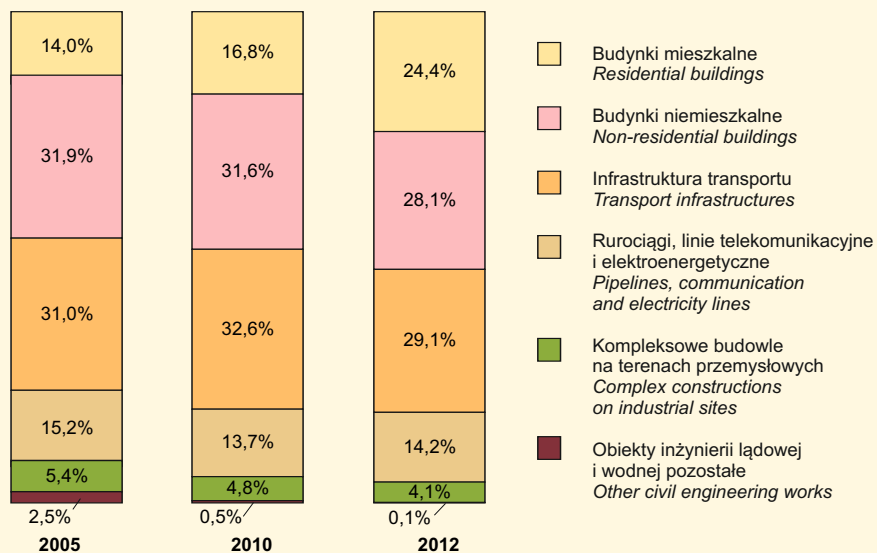
^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

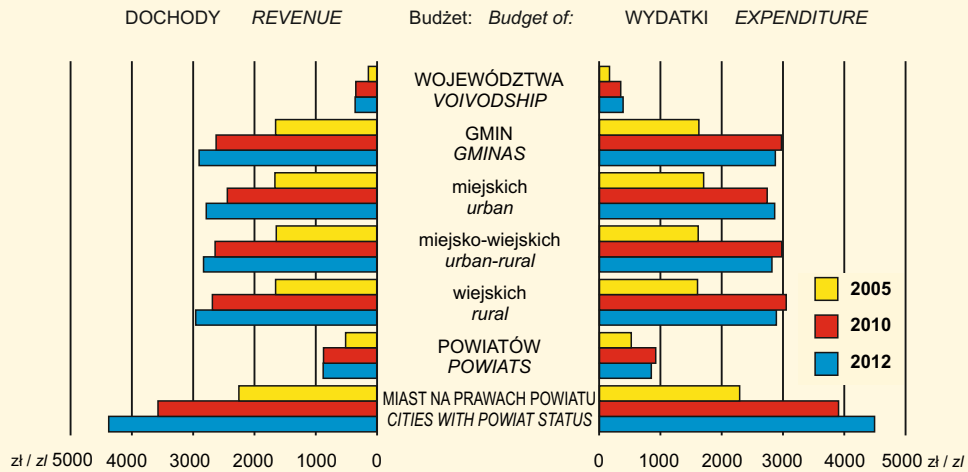

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

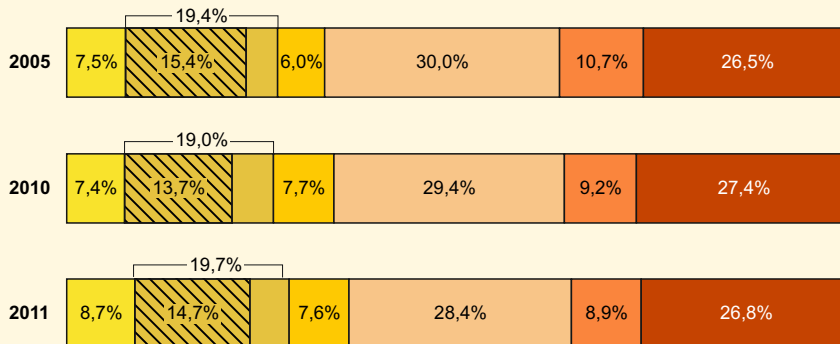

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Lubelskie voivodship without subcontractors participation.

**DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA**
*REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
PER CAPITA*

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI
(ceny bieżące)**
*STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES
(current prices)*

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Agriculture, forestry and fishing
- Przemysł
Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe
of which manufacturing
- Budownictwo
Construction
- Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia^Δ; informacja i komunikacja
Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości^Δ
Financial and insurance activities; real estate activities^Δ
- Pozostałe usługi
Other services

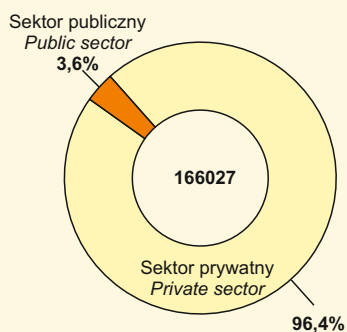
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

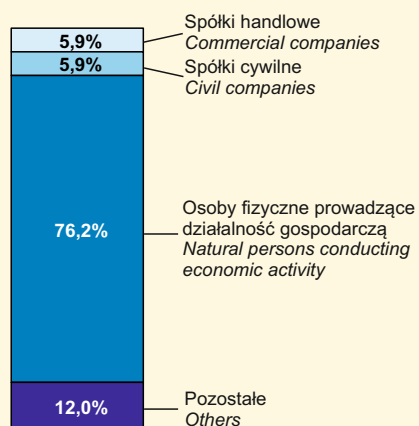
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012

As of 31 XII

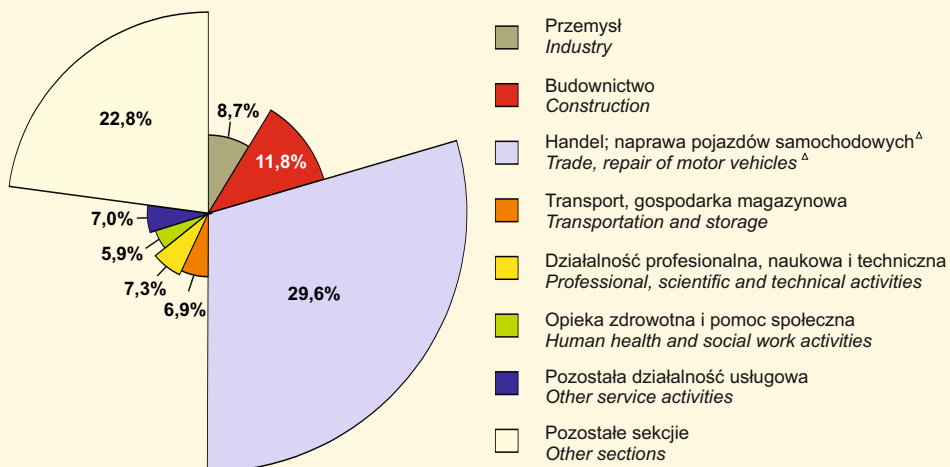
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.